

Drie mannen in een boot

(om nog maar niets te zeggen van de hond)

Jerome K. Jerome

Illustraties door A. Frederics

1889

Bericht van de uitgever.

Het is misschien niet ongepast om in deze nieuwe editie van Drie mannen in een boot te vermelden welke enorme impact dit boek heeft gehad op het lezend publiek in Groot Brittannië en haar koloniën. Voor de eerste maal gepubliceerd in augustus 1889, werd het jaar na jaar herdrukt tot het indrukwekkende aantal van 202.000 kopieën bereikt werd. Wanneer we daar de 5.000 exemplaren van deze uitgave bijtellen bedraagt het totaal 207.000 exemplaren. Het is opmerkelijk dat er in deze periode slechts één editie gepubliceerd werd tegen de prijs van 3 shilling en 6 dimes; de uitgever waagt te geloven dat dit zonder voorgaande is. Het is niet zo dat, zoals dat al te vaak het geval is met een gewone roman, er een grote verkoop is geweest gedurende een paar maanden welke daarna stopte, omdat in dit geval er jaar na jaar een constante en regelmatige vraag is geweest welke nog steeds voortduurt. We hebben deze gelegenheid aangegrepen om het boek te herzetten in een nieuw lettertype en alle tekeningen opnieuw te laten graveren vanaf de originelen. De uitgever vertrouwt erop dat Drie mannen in een boot, omdat het zo sterk de menselijke natuur aanspreekt door zijn pathos en humor, zijn vermakelijke reis zal blijven voortzetten, en nieuwe vrienden zal vinden in elke woning van het land waarin het ontstaan is.

Bristol, maart 1909.

Bericht van de auteur

Mijn uitgever stelde mij voor om hier een paar lijnen toe te voegen. Dit weigeren zou, onder de gegeven omstandigheden, nogal onbeleefd kunnen overkomen. De wereld is heel lief geweest voor dit boek. Mr. Arrowsmith spreekt enkel over de verkoop in Groot Brittannie. In Chicago werd mij door een ondernemende piraat, welke nu van zijn rente leeft, verzekerd dat de verkoop in de Verenigde Staten het miljoen exemplaren overschreden heeft; en hoewel dit mij geen enkel materieel voordeel heeft opgeleverd omdat het gepubliceerd werd vóór de Copyright Conventie van kracht werd, is de roem en populariteit welke het mij bij het Amerikaanse publiek bezorgd heeft een voordeel dat niet te versmaden valt. Het werd vertaald in, denk ik, elke Europese taal behalve het Arabisch en ook in enkele Aziatische talen. Het heeft mij vele brieven opgeleverd van jonge mensen, van oude mensen; van welgestelde mensen, van zieke mensen; van vrolijke mensen, van bedroefde mensen. Ze zijn mij toegezonden van over de hele wereld, door mannen en vrouwen uit alle landen. Indien deze brieven het enige resultaat waren geweest was ik blij en trots geweest op het schrijven van dit boek. Ik bewaar een paar zwart gemaakte bladzijden van een exemplaar dat mij is toegestuurd door een jonge koloniale officier in Zuid Afrika. Ze kwamen uit de rugzak van een kameraad welke bij Spion Kop gesneuveld was. Zo ver wat de huldeblijken betreft. Ik moet enkel nog kunnen verklaren welke verdiensten dit buitengewone succes kunnen rechtvaardigen. Ik ben niet in staat om daar een antwoord op te geven. Ik heb boeken geschreven waarvan ik dacht dat ze knapper waren, boeken welke me humoristischer leken. Maar het is door Drie Mannen in een Boot (om nog maar niets te zeggen van de hond) dat het publiek zich mij blijft herinneren. Sommige schrijvers suggereerden dat het de vulgariteit van het boek was, het totaal ontbreken van humor, welke het zo succesvol maakten bij het publiek; maar men voelt nu dat een dergelijke verklaring het raadsel niet oplost. Slechte kunst kan gedurende een tijdje en door een beperkt publiek op de handen gedragen worden; ze slaagt er echter nooit in om de kring van haar bewonderaars gedurende twintig jaar te vergroten. Ik ben tot het besluit gekomen dat, wat de verklaring ook mag zijn, ik mezelf de eer mag geven voor het schrijven van dit boek. Dat wil zeggen, indien ik het wel geschreven heb. Want ik kan me nauwelijks herinneren dat gedaan te hebben. Ik herinner me alleen maar dat ik me erg jong voelde en belachelijk tevreden was over mezelf om redenen welke alleen mij aangaan. Het was zomer, en Londen is zo mooi in de zomer. Ze lag

beneden mijn raam, een betoverde stad gesluierd in een gouden mist, want ik werkte in een kamer welke hoog boven de schoorsteenpotten gelegen was; en 's nachts brandden de lichtjes ver beneden mij, zodat ik neerkeek in Aladdin's grot, vol juwelen. Het was gedurende deze zomermaanden dat ik dit boek schreef; het leek het enige wat ik kon doen.

Voorwoord.

De voornaamste schoonheid van dit boek ligt niet zozeer in zijn literaire stijl of in de omvang en de bruikbaarheid van de informatie welke het bevat maar wel in zijn simpele waarachtigheid. De bladzijden vormen het verslag van dingen die echt gebeurd zijn. Ze zijn alleen maar wat bijgekleurd; en hiervoor wordt er niets extra aangerekend. George en Harris en Montmorency zijn geen poëtische idealen, maar dingen van vlees en bloed - vooral George welke rond de tachtig kilogram weegt. Andere werken kunnen dit boek overtreffen door hun diepzinnige gedachten en kennis van de menselijke natuur; andere boeken kunnen het beconcurreren in originaliteit en grootte; maar de hopeloze en onverbeterlijke waarachtigheid ervan kan door geen enkel reeds verschenen boek overtroffen worden. Dit, meer dan al zijn andere bekoorlijkheden, zal naar mijn gevoel, dit boek kostbaar maken in de ogen van de ernstige lezer; en zal extra gewicht geven aan de les welke dit verhaal leert.

Londen, augustus 1889

Hoofdstuk I.

Drie zieken. - Het lijden van George en Harris. - Een slachtoffer van honderd en zeven dodelijke ziekten. - Nuttige recepten. - Een remedie voor leverklachten bij kinderen. - We zijn het eens dat we over- werkt zijn en rust nodig hebben. - Een week op de deinende zee? - George stelt de rivier voor. - Montmorency maakt een bezwaar. - Oorspronkelijk voorstel goedgekeurd door een meerderheid van drie tegen één.

We waren met vier - George en William Samuel Harris en ikzelf en Montmorency. We zaten in mijn kamer, rokend en pratend over hoe slecht we waren - slecht vanuit een medisch standpunt bedoel ik natuurlijk. We voelden ons allemaal niet lekker, en we begonnen er nogal ongerust in te worden. Harris zei dat hij bij momenten zulke buitengewone aanvallen van duizeligheid over hem voelde komen dat hij amper nog wist wat hij aan het doen was; en daarop zei George dat ook hij aanvallen van duizeligheid had en amper nog wist wat hij deed. Bij mij was het mijn lever die niet in orde was. Ik wist dat het mijn lever was die niet in orde was omdat ik zonet de bijsluiter van een gepatenteerde leverpil had gelezen, waarin op gedetailleerde wijze alle verschillende symptomen stonden opgesomd waardoor een mens kan weten dat zijn lever niet in orde is. Ik had ze allemaal. Het is een buitengewone zaak, want ik heb nog nooit een advertentie voor een gepatenteerde medicijn kunnen lezen zonder dat ik gedwongen werd te besluiten dat ik aan de meest virulente vorm van de daarin beschreven ziekte leed. De diagnose schijnt steeds exact overeen te komen met alles wat ik ooit gevoeld heb.

Ik herinner mij dat ik op een dag naar het British Museum was gegaan om de gepaste behandeling op te zoeken voor een kleine kwaal waarvan ik een lichte aanval had - ik denk dat het hooikoorts was. Ik vond het betreffende boek en

las datgene wat ik wou weten; maar daarna, in een onbezonnen bui, sloeg ik zomaar de bladzijden om en begon ik andere ziektes te bestuderen. Ik ben vergeten wat de eerste ziekte was waarin ik me onderdompelde - één of andere vreselijke, verwoestende plaag, weet ik nog - maar nog voor ik halfweg in de lijst van "voorafgaande symptomen" was gekomen, was ik ervan overtuigd dat ze mij te pakken had.

Ik bleef een hele tijd verstijfd van de schrik zitten; en daarna, in de lusteloosheid van mijn wanhoop, sloeg ik terug de bladzijden om. Ik kwam aan buiktyfus - las de symptomen - ontdekte dat ik buiktyfus had, dat ik het al een paar maanden gehad moest hebben zonder het te weten - en vroeg me af wat ik nog meer had; daar kwam de Sint-Vitusdans - ik besepte, zoals ik verwacht had, dat ik hier ook aan leed, - kreeg belangstelling voor mijn geval en, vastbesloten om dit volledig uit te pluizen, begon ik alfabetisch - ik las over Allergene Koorts en leerde dat ik het al onder de leden had en dat de acute fase binnen de veertien dagen zou uitbreken. Van Bright's ziekte was ik opgelucht te lezen dat ik enkel aan een gewijzigde vorm ervan leed en dat ik, althans wat dit betrof, nog jaren kon leven. Cholera had ik zeker, en dan nog met ernstige complicaties; en met Difterie leek ik wel geboren te zijn.

Plichtsbewust worstelde ik mij door de zesentwintig letters, en de enige ziekte waarvan ik met zekerheid kon zeggen ze niet te hebben was de huismeidenknie, ook kruip knie of leewater genoemd.

Ik voelde me hierover eerst wat gekwetst; het leek een nogal onbeduidende, weinig bedreigende kwaal. Waarom had ik geen huismeidenknie? Waarom deze hatelijke uitsluiting? Na een tijdje staken echter minder overheersende gevoelens de kop op. Ik bedacht dat ik elke gekende ziekte uit de farmacologie had, en ik werd minder zelfzuchtig, en besloot dat ik het wel zonder die huismeidenknie kon doen. Jicht, in zijn meest kwaadaardige vorm, had me naar het leek te pakken gekregen zonder dat ik er erg in had; en aan zymosis leed ik duidelijk al vanaf mijn jongensjaren. Er waren geen ziekten meer na zymosis, waaruit ik concludeerde dat er verder met mij niets aan de hand was.

Ik zat neer om het allemaal eens goed te overdenken. Ik bedacht wat een interessant geval ik vanuit medisch standpunt was, welk een aanwinst ik zou zijn voor een klas! Studenten zouden niet meer verplicht zijn "de hospitalen te doen", als ze mij maar hadden. Ik was een hospitaal op mezelf. Al wat ze moesten doen was rond me heen draaien en daarna hun diploma gaan halen.

Daarna vroeg ik me af hoelang ik nog te leven had. Ik probeerde me zelf te onderzoeken. Ik voelde mijn polsslag. Eerst kon ik helemaal geen polsslag voelen. Dan, ineens, leek hij in gang te schieten. Ik nam mijn uurwerk en mat de tijd op. Ik telde honderdzevenenveertig slagen per minuut. Ik probeerde mijn hart te voelen. Ik kon mijn hart niet voelen. Het was gestopt met kloppen. Ik ben toen tot de conclusie gekomen dat het daar al de hele tijd moet gezeten hebben, en dat het geklopt moet hebben, maar ik ben er toch niet echt zeker van. Ik beklopte de hele voorzijde van mijn lichaam vanaf wat ik mijn taille noem tot aan mijn hoofd, en ik week een beetje af naar elke zijde, en een klein beetje in de richting van de rug. Maar ik kon niets voelen of horen. Ik probeerde naar mijn tong te kijken. Ik stak ze uit zover als ze wou gaan, en ik deed één oog dicht, en probeerde haar te bestuderen met het andere. Ik kon enkel het puntje zien, en het enige wat ik er uit kon afleiden was dat het nu definitief vaststond dat ik rode hond had.

Ik was de leeszaal binnengestapt als een gelukkige, gezonde man.

Ik schuifelde eruit als een afgeleefd wrak.

Ik ging naar mijn dokter. Hij is een oude makker van mij, en hij voelt mijn pols, kijkt naar mijn tong en praat over het weer, alsof er niets aan de hand is, terwijl ik zeker weet dat ik ziek ben; ik dacht hem een plezier te doen door bij hem te gaan. "Wat een dokter nodig heeft," zei ik, "is ervaring." Hij zal me redden. Hij zal door mij meer ervaring opdoen dan door zeventienhonderd van zijn gewone, alledaagse patiënten, met elk slechts één of twee kwaaltjes. Ik ging dus recht naar hem toe en hij zei: "Wel, wat scheelt er?"

Ik zei:

"Ik ga je tijd niet in beslag nemen, beste jongen, door je te vertellen wat er

met mij mis is. Het leven is kort en je zou al dood kunnen zijn voor ik klaar ben. Maar ik zal je zeggen wat er niet met me scheelt. Ik heb geen huismeidenknie. Waarom ik geen huismeidenknie heb kan ik je niet zeggen; maar het feit blijft dat ik hem niet heb. Al de rest echter, heb ik wél."

En ik vertelde hem hoe ik dat allemaal ontdekt had. Daarop onderzocht hij mij, greep mijn pols vast en klopte op mijn borst toen ik er niet op verdacht was - een laffe daad, noem ik het - en onmiddellijk daarna gaf hij mij een stomp tegen de zijkant van mijn hoofd. Nadien ging hij zitten en schreef me een voorschrift, vouwde het op en gaf het aan mij, en ik stopte het in mijn jaszak en ging weg.

Ik deed het niet open. Ik bracht het naar de dichtstbijzijnde apotheker en overhandigde het aan de man. Hij las het, en gaf het me daarna terug.

Hij zei dat hij dat niet in voorraad had.

Ik zei:

"U bent toch een apotheker?"

Hij zei:

"Ik ben een apotheker. Indien ik een kruidenierswinkel en een familiehôtel had, zou ik u misschien kunnen helpen. Omdat ik slechts apotheker ben kan ik u niet helpen."

Ik las het voorschrift. Het ging als volgt:

- *1 pond biefstuk met*
- *1 halve liter bier elke 6 uur*
- *1 wandeling van 15 kilometer elke ochtend*
- *1 bed tegen 11 uur elke avond.*
- *En stop je hoofd niet vol met dingen waar je geen verstand van hebt.*

Ik volgde zijn raadgevingen op met het goede gevolg - wanneer ik voor mezelf spreek - dat mijn leven bewaard bleef en dat het nog steeds voortduurt.

Maar, terugkerend naar de bijsluiter van de leverpillen, hier had ik alle symptomen van, zonder enige kans op vergissing, en het belangrijkste ervan was "een algemene tegenzin tegenover elke vorm van werk".

Wat ik op dat gebied moet doorstaan kan geen enkele tong vertellen. Vanaf mijn vroegste jeugd ben ik er martelaar van geweest. Reeds als jongen werd ik dagelijks door deze ziekte gekweld. Ze wisten niet dat het mijn lever was. De medische wetenschap was toen bijlange na nog niet zover gevorderd als nu, en ze weten het aan luiheid.

"Wel verdorie, duivelse lijntrekker," plachten ze te zeggen, "sta op en doe iets voor je kost, of is dat teveel gevraagd?" - niet wetend, natuurlijk, dat ik ziek was.

En zij gaven me geen pillen; ze gaven me stompen tegen de zijkant van mijn hoofd. En, hoe vreemd het ook mag klinken, die stompen tegen mijn hoofd brachten vaak beterschap, tijdelijk weliswaar. Ik heb het meegemaakt dat één stomp tegen mijn hoofd meer effect had op mijn lever, en me onmiddellijk er toe aanzette om op te staan en te doen wat men van mij verlangde, dan een hele doos pillen nu doet.

Weet je, het is dikwijls zo dat die eenvoudige, ouderwetse middeltjes meer effect hebben dan al die apothekersrommel.

We zaten daar een half uur terwijl we aan elkaar onze ziektes beschreven. Ik legde aan George en William Harris uit hoe ik me voelde toen ik 's morgens opstond, en William Harris vertelde ons hoe hij zich voelde toen hij ging slapen; en George stond op het haardkleedje, en vergastte ons op een knap en overtuigend stukje acteerwerk dat illustreerde hoe hij zich 's nachts had gevoeld.

George denkt dat hij ziek is; maar in werkelijkheid is er niets met hem aan de hand, weet u.

Op dit punt gekomen klopte Mevrouw Poppets op de deur om te vragen of we klaar waren voor het avondeten. We glimlachten droevig tegen elkaar en zeiden dat het waarschijnlijk beter was om ondanks alles toch te proberen er een stukje van door te slikken. Harris zei dat een beetje voedsel in de maag vaak een ziekte in bedwang kan houden; en mevrouw Poppets bracht de schotel binnen, en we schoven aan tafel, en kieskauwden op een beetje steak met uien en wat rabarbertaart.

Ik moet toen erg zwak geweest zijn, omdat ik weet dat ik, na een halfuurtje of zo, geen enkele interesse meer had in mijn eten - een uitzonderlijke gebeurtenis voor mij - en ik daarna zelfs geen kaas meer wenste.

Na het vervullen van deze plicht, vulden we onze glazen bij, staken onze pijpen aan, en hervatten de discussie over onze gezondheidstoestand. Wat er precies met ons aan de hand was, dat kon geen van ons met zekerheid zeggen, maar onze unanieme mening was dat - wat het ook was - het veroorzaakt werd door te grote inspanning.

"Wat wij nodig hebben is rust," zei Harris.

"Rust en een totale verandering van omgeving," zei George. "De overspanning in onze hersens heeft een algehele neerslachtigheid in ons systeem tot gevolg gehad. Verandering van locatie en afwezigheid van de

noodzaak om denkwerk te verrichten zal ons mentaal evenwicht herstellen." George heeft een neef, waarvan men gemakshalve kan zeggen dat hij ingeschreven is als medisch student, zodat hij natuurlijk een nogal familiale, medische manier heeft om de zaken uit te leggen.

Ik ging akkoord met George, en stelde voor dat we een rustig en afgelegen plekje zouden zoeken, ver weg van het gewoel van de wereld, en dat we dan een hele week konden genieten van slaperige, door zon overgoten dreven - in een half vergeten uithoek, verstopt door de feeën, buiten het bereik van de luidruchtige wereld - een ouderwets hooggelegen arendsnest op de klippen van Time, waar de turbulente deiningen van de negentiende eeuw veraf en zwak zouden klinken.

Harris zei dat hij dacht dat het maar niks zou worden. Hij zei dat hij dat soort plaatsen waarover ik sprak wel kende; waar iedereen om acht uur naar bed ging, waar je noch met geld noch om de goede liefde een Referee kon bemachtigen, en waar je vijftien kilometer moest lopen om een ons tabak te kopen.

"Nee," zei Harris, "indien je rust en verandering wenst is er niets beter dan een zeereis."

Ik maakte grote bezwaren tegen de zeereis. Een zeereis doet je goed wanneer je een paar maanden hebt, maar voor slechts een week is het een slechte zaak.

Je vertrekt op maandag met het idee dat je jezelf gaat vermaken. Je wuift een luchtig vaarwel naar de jongens op de kust, steekt je grootste pijp aan en stapt zwierig over het dek alsof je kapitein Cook, Sir Francis Drake en Christoffel Columbus in één persoon was.

Op dinsdag wens je dat je er niet was aan begonnen. Op woensdag, donderdag en vrijdag wens je je eigen dood. Op zaterdag ben je in staat om een beetje bouillon in te slikken, op het dek te zitten en met een flauw glimlachje antwoord te geven wanneer vriendelijke mensen je vragen hoe je je nu voelt. Op zondag begin je terug te stappen en vast voedsel te eten. En op maandagmorgen, wanneer je, met reistas en paraplu in de hand, bij het dolboord staat, wachtend om een wal te gaan, begin je er echt van te genieten.

Ik herinner mij dat mijn schoonbroer ter wille van zijn gezondheid eens een korte zeereis had geboekt. Hij nam een retourbiljet van Londen naar Liverpool; en toen hij in Liverpool aankwam wou hij niets liever dan het retourticket verkopen.

Het werd aangeboden met een enorme korting, zo werd mij gezegd; en

tenslotte verkocht voor achttien pence aan een galkleurige jongeman welke net van zijn dokter het advies had gekregen om naar de zee te gaan en voldoende lichaamsbeweging te nemen. "De zee !" zei mijn schoonbroer, terwijl hij het ticket hartelijk in zijn hand drukte; "Wel, je zult genoeg zee zien voor een heel leven; en lichaamsbeweging! Wel, je zult meer lichaamsbeweging hebben wanneer je op die boot zit dan je zou hebben wanneer je een hele dag buitelingen zou maken op het vasteland." Hijzelf - mijn schoonbroer - kwam terug met de trein. Hij zei dat de North-Western Railway gezond genoeg was voor hem.

Een andere kerel die ik kende ging voor een week op reis langs de kusten, en, nog voor ze vertrokken waren, kwam de steward bij hem om te vragen of hij per maaltijd wou betalen of alles op voorhand voor de volledige reeks. De steward raadde de laatste mogelijkheid aan, omdat deze veel goedkoper was. Hij zei dat hij een ganse week kon eten voor twee en een halve pond. Hij zei dat er voor het ontbijt vis zou zijn, gevolgd door een grill. De lunch was om één uur en bestond uit vier gangen. Het diner was om zes uur - soep, vis, voorgerecht, een stuk vlees, gevogelte, salade, zoetigheden, kaas en dessert. En een lichte vleesschotel om tien uur.

Mijn vriend dacht dat hij voordeel zou doen met de tweeënhalve pond optie (hij is een grote eter), en deed aldus. De lunch werd opgediend toen ze net Sheerness achter zich hadden gelaten. Hij had niet zoveel honger als hij dacht te moeten hebben, en nam genoeg met een beetje gekookt rundvlees en wat aardbeien met room. Hij besteedde een groot deel van de namiddag aan zijn spijsvertering en soms leek het alsof hij een ganse week niets anders had gegeten dan gekookt rundvlees terwijl hij een beetje later de indruk had dat hij al jaren alleen van aardbeien en room had geleefd.

Het rundvlees en de aardbeien met room leken evenmin gelukkig - het leek wel alsof ze ontstemd waren. Rond zes uur kwamen ze hem zeggen dat het diner klaar was. Dit bericht kon hem weinig bekoren en ontlokte hem geen greintje enthousiasme, maar hij vond dat zijn twee pond vijftig moest opbrengen en zich vastklampend aan touwen en relingen ging hij naar beneden. Een prettige geur van uien en warme hesp, gemengd met gebakken vis en groenten verwelkomde hem onderaan de trap, en de steward kwam met een zalvend glimlachje toegeschoten en zei:

"Waarmee kan ik u plezier doen, mijnheer ?"

"Haal me hieruit," was het zwakke antwoord.

En ze brachten hem vlug naar boven en zetten hem tegen de reling, aan de lijzijde, en lieten hem achter.

Gedurende de daaropvolgende vier dagen leefde hij een simpel en onschuldig leven op dunne kapiteinsbeschuiten (ik bedoel dat de beschuiten dun waren, niet de kapitein) en spuitwater; maar op zondag werd hij overmoedig en ging naar beneden voor wat slappe thee en droge toast, en op maandag propte hij zichzelf vol met kippenbouillon. Hij verliet het schip op dinsdag, en terwijl het weg stoomde van de aanlegsteiger keek hij het vol spijt achterna.

"Daar gaat ze," zei hij, "daar gaat ze, met voedsel dat twee pond waard is en dat van mij is en waar ik geen beet van genomen heb."

Hij beweerde dat, indien ze hem nog een dag hadden gegeven, hij de zaken alsnog had kunnen rechtekken.

Ik ging dus niet akkoord met een eventuele zeereis. Niet, zoals ik uitlegde, voor mezelf. Ik werd nooit misselijk. Maar ik was bang voor George. George zei dat hij zich wel goed zou houden en dat hij er wel wat voor voelde, maar hij wou Harris en mij aanraden er zelfs niet over te denken, omdat hij er zeker van was dat we allebei ziek zouden worden. Harris zei dat, wat hem betrof, hij het altijd een mysterie had gevonden hoe mensen erin slaagden om zeeziek te worden - hij zei dat hij dacht dat ze het opzettelijk deden, om aandacht te krijgen - en voegde eraan toe dat hij graag eens zeeziek was

geworden, maar dat hij er nog nooit in geslaagd was.

Daarop vertelde hij ons anekdotes over hoe hij het kanaal was overgestoken toen de zee zo ruw was dat de passagiers moesten vastgebonden worden op hun brits en dat hij en de kapitein de enige levende zielen aan boord waren die niet ziek werden. Soms was het hij en de stuurman die niet ziek geworden waren; maar het was meestal hij en een andere man. Indien hij de andere soms weglief, dan was het hij alleen.

Het is een merkwaardig feit, maar niemand is ooit zeeziek aan land. Op zee struikel je over mensen die er zeer slecht aan toe zijn, hele bootladingen vol; maar ik heb nooit iemand ontmoet, aan land, die wist wat het betekende zeeziek te zijn. Waar die duizenden en duizenden slechte zeelui uit al die schepen zich verstoppen wanneer ze aan land zijn is een mysterie.

Indien de meeste mensen waren zoals de kerel die ik op een dag op de boot van Yarmouth heb gezien, zou ik het ogenschijnlijke raadsel gemakkelijk kunnen oplossen. Het was net buiten de pier van Southend, herinner ik mij, en hij leunde op een erg gevaarlijke manier uit één van de patrijspooten. Ik ging naar hem toe om hem te redden.

"Hé ! kom meer naar binnen," zei ik, terwijl ik aan zijn schouder trok. "Je zult overboord slaan."

"Och, och ! Ik wou dat het waar was" was het enige antwoord dat ik uit hem kreeg; en in die toestand moest ik hem achterlaten.

Drie weken later kwam ik hem terug tegen in de koffiekamer van een hotel in Bath, terwijl hij aan het vertellen was over zijn reizen en met enthousiasme uitlegde hoezeer hij van de zee hield.

"Alle matrozen nog aan toe!" antwoordde hij op een vraag van een zachtaardige jongeman die hem blijkbaar bewonderde; "wel, één keer heb ik me een beetje raar gevoeld, dat moet ik toegeven. Het was bij Kaap Hoorn. Het schip is de volgende dag vergaan."

Ik zei:

"Was u niet een beetje wankel ter been toen we op een dag voorbij de pier van Southend voeren, en wilde u toen niet overboord gegooid worden?"

"De pier van Southend!" antwoordde hij met een verwonderde uitdrukking op zijn gezicht.

"Ja; op de overtocht naar Yarmouth, vorige vrijdag drie weken geleden."

"Och, Ah - ja," antwoordde hij terwijl zijn gezicht opklaarde; "Nu herinner ik het mij. Ik had die namiddag hoofdpijn. Het waren de pickles, weet u. Het waren de meest schandelijke pickles welke ik ooit op een respectabel schip geproefd heb. Heeft u ervan genomen?"

Voor mezelf heb ik een uitstekende remedie tegen zeeziekte gevonden, door mezelf te laten schommelen. Je staat in het midden van het dek, en, terwijl het schip rolt en stampt, beweeg je je lichaam zodanig dat het altijd recht blijft. Wanneer de boeg van het schip omhoog gaat, leun je naar voor, tot het dek bijna tegen je neus komt; en wanneer hij de zee induikt leun je achterwaarts. Dit is allemaal goed en wel voor een paar uren; maar u kunt natuurlijk niet gedurende een ganse week blijven schommelen.

George zei:

"Laat ons op de rivier varen"

Hij zei dat we frisse lucht, lichaamsbeweging en rust nodig hadden; het voortdurend veranderen van de omgeving zou onze geesten bezig houden (inclusief datgene wat in Harris's hoofd zit); en het zware werk zou ons een goede eetlust bezorgen en een uitmuntende nachtrust.

Harris zei dat hij niet dacht dat George iets moest doen dat hem nóg slaperiger zou maken dan hij nu al was, omdat zoiets wel eens gevaarlijk zou kunnen zijn.

Hij zei dat hij niet goed begreep hoe George nog meer zou kunnen slapen dan hij nu al deed, aangezien elke dag slechts vierentwintig uren telde, zowel 's winters als in de zomer; en hij dacht dat indien hij écht nog meer zou slapen, hij evengoed dood kon zijn, en zo besparen op de kosten voor eten en huisvesting.

Harris zei dat de rivier hem schikte tot een "T". Ik weet niet wat een "T" is (behalve eentje van zes penny's, welke geserveerd wordt met brood en boter en cake naar wens, en werkelijk een koopje is indien je geen middagmaal hebt gehad. Het schijnt echt iedereen te bevallen, wat geen kleine verdienste is).

Het schikte mij eveneens tot een "T", en Harris en ik zeiden beiden dat het een goed idee was van George; en we zeiden dat op een toon welke op een of andere manier leek te impliceren dat we verbaasd waren dat George zo verstandig uit de hoek kon komen.

De enige die niet gecharmeerd was door dit voorstel was Montmorency. Hij had nooit iets om de rivier gegeven, Montmorency.

"Dat is allemaal goed voor jullie kerels," zei hij; "jullie houden ervan, maar ik niet. Ik kan daar niets gaan doen. Landschappen zijn niets voor mij en roken doe ik ook al niet. Indien ik een rat zie zullen jullie niet willen stoppen; en wanneer ik ga slapen zullen jullie gekheden uithalen met de boot en zal ik overboord vliegen. Indien je het mij vraagt dan noem ik deze hele zaak verdomde idiotie".

Het was echter drie tegen één en de motie werd aanvaard.

Hoofdstuk II

De plannen worden besproken. - De geneugten van het "wild kamperen" tijdens een mooie nacht. - Hetzelfde tijdens een natte nacht. - Compromis aanvaard. - Montmorency, de eerste indrukken over. - Vreest dat hij te goed is voor deze wereld, zijn vrees wordt naderhand weggewuifd als zijnde ongegrond. - De vergadering wordt verdaagd.

We haalden de landkaarten boven en bespraken onze plannen. We kwamen overeen om volgende zondag vanuit Kingston te vertrekken. Harris en ik zouden er 's morgens naar toe gaan en de boot naar Chertsey brengen, en George, die pas in de namiddag de City kon verlaten (George gaat elke dag van tien tot vier bij de Bank slapen, behalve de zaterdag, wanneer ze hem wakker maken en al om twee uur buiten zetten), zou ons daar ontmoeten.

Zouden we "buiten" kamperen of overnachten in herbergen ?

George en ik waren voorstander om buiten te kamperen. We stelden dat het echt primitief zou zijn en zo vrij, echt zoals in vroeger tijden. Zachtjes vervaagt de gouden herinnering aan de stervende zon uit de harten van de koude, treurige wolken. Stilletjes, zoals bedroefde kinderen, hebben de vogels hun gezang gestaakt, en enkel de klagende kreet van de waterhoen en het schorre gekras van de grijze patrijs beroert de ontzagwekkende stilte over de watervlakte, waar de stervende dag zijn laatste adem uitblaast.

Vanuit de schemerige wouden aan beide oevers kruipt het spookachtig leger, de grijze schaduwen, met geluidloze tred om de kwijnende achterhoede van het licht te verdrijven, en ze passeren, met stille, onzichtbare voeten, boven het wuivende riet en door de zuchtende biezen; en de Nacht, op zijn sombere troon, vouwt zijn zwarte vleugels open over de donker wordende wereld, en vanuit zijn spookachtig paleis, verlicht door de bleke sterren, regeert hij in stilte.

Dan meren we onze kleine boot af in een stille bocht van de rivier, en de tent wordt opgezet, en een sober avondmaal wordt bereid en opgegeten. Daarna worden de grote pijpen gevuld en opgestoken, en de klanken van ons genoeglijk gesprek zweven als gedempte muziek over de wateren; terwijl, tijdens de stiltes, de rivier, spelend rond de boot, oude en vreemde verhalen en geheimen murmelt, zacht de oude kinderliedjes zingt welke ze al zovele duizenden jaren gezongen heeft - en nog zovele duizenden jaren zal zingen, vooraleer haar stem schor en oud wordt - een lied dat wij, die hebben geleerd om van haar veranderend aanschijn te houden, die ons zo vaak in haar buigzame boezem genesteld hebben, denken, op één of andere manier, te begrijpen, ofschoon we u niet in gewone woorden het verhaal zouden kunnen vertellen waarnaar we geluisterd hebben.

En we zitten daar, aan haar oever, terwijl de maan, eveneens betoverd door het schouwspel, zich vooroverbuigt om haar te kussen met een zusterlijke kus, en haar zilveren armen stevig rond haar slaat; en we kijken hoe ze stroomt, onophoudelijk zingend, steeds fluisterend, om haar koning te ontmoeten, de zee - tot onze stemmen in de stilte wegsterven, en onze pijpen doven - tot wij, gewone, alledaagse jongemannen, door een vreemde vloed van gedachten overspoeld worden, half droevig, half zoet, en geen behoefte of zin meer hebben om te spreken - tot we lachen, en, rechtstaand, de as uit onze uitgebrande pijpen kloppen, en "Goedenacht" zeggen en, gewiegd door het klotsende water en de ruisende bomen, in slaap vallen onder de grote, stille sterrenhemel, en dromen dat de wereld opnieuw jong is - jong en zoet zoals ze placht te zijn vooraleer eeuwen van ergernis en zorgen haar liefelijke aangezicht doorploegd hadden met rimpels, vooraleer de zonden en dwaasheden van haar kinderen haar liefhebbend hart hadden doen verouderen - lief als ze was in die vervlogen dagen toen ze als een jonge moeder ons zoogde, ons, haar kinderen, aan haar eigen grote borst -

vooraleer de slinkse streken van de geschminkte beschaving ons uit haar verlokkelijke armen had gerukt, en de giftige spotternijen van een kunstmatige wereld ons beschaamd maakten over het eenvoudige leven dat we met haar geleid hadden en over het eenvoudige maar eerbiedwaardige huis waarin de mensheid was geboren, zoveel duizenden jaren geleden.
Harris zei:
"En wat als het regent?"

Harris kun je met niets bekoren. Er zit geen greintje poëzie in Harris - geen reikhalzend verlangen naar het onbereikbare.
Harris heeft niet het minste benul wat "Weltschmerz" betekent. Wanneer Harris tranen in de ogen heeft kun je er op wedden dat het komt omdat hij een rauwe ui heeft gegeten, of teveel Worcestershiresauce op zijn koteletjes heeft gedaan.

Indien je 's nachts met Harris bij de branding van de zee zou staan en zou zeggen:

"Luister! Hoor je het niet? Zijn dat niet de zeemeerminnen die diep onder het golvende water zingen; of bedroefde geesten, die klaagzangen aanheffen voor

witte lijken die verstrengeld liggen in het zeewier?" Harris zou je bij de arm nemen en zeggen:

"Ik weet wat het is, ouwe jongen; je hebt een verkoudheid opgelopen. Kom nu maar mee. Ik weet hier om de hoek een gelegenheid waar je een borrel kunt krijgen van de beste Schotse whisky die je ooit geproefd hebt - je zult in geen tijd terug de ouwe zijn."

Harris kent altijd een gelegenheid net om de hoek waar je iets schitterend te drinken kunt krijgen. Ik geloof dat, indien je Harris zou ontmoeten in de hemel (veronderstellend dat er zoiets bestaat), hij je onmiddellijk zou begroeten met:

"Ik ben zo blij dat je hier bent, beste kerel; ik heb hier net om de hoek een te gekke gelegenheid gevonden, waar je de allerbeste nectar kunt krijgen."

In de huidige omstandigheden, niettemin, wat het kamperen betreft, kwam zijn praktische kijk op de zaken net op tijd. Buiten kamperen in regenachtig weer is niet plezierig.

Het is avond. Je bent doornat, en er staat een goede vijf centimeter water in de boot, en alles is klam. Je zoekt een plaatsje op de oever dat niet zo modderig is als de andere plekjes die je gezien hebt, en je gaat aan land en pakt de tent uit, en twee van je makkers proberen ze recht te zetten.

Ze is doorweekt en loodzwaar, en ze zakt opzij en valt op je neer, en zit vast rond je hoofd en maakt je gek. De regen blijft de hele tijd gestaag neerkomen. Het is al moeilijk genoeg om een tent op te richten bij droog weer: nat wordt het een herculische opdracht. In plaats van je te helpen, lijkt het alsof de andere je gewoon voor de gek houdt. Net wanneer je jouw kant keurig hebt vastgemaakt geeft hij een ruk aan het andere einde en verknoeit alles.

"Zeg! Wat ben je van plan?" roep je uit.

"Wat ben JIJ van plan" roept hij vinnig terug; "laat los, wil je?"

"Trek er niet aan; je hebt het helemaal verkeerd, jij stomme ezel!" gil je.

"Nee, dat heb ik niet" schreeuwt hij terug; "laat jouw kant los!"

"Ik zeg je dat je het helemaal verkeerd hebt!" brul je, wensend dat je hem iets aan kon doen; en je geeft aan je touwen zulk een ruk dat alle tentharingen uit de grond vliegen.

"Ah, de verdomde idioot!" hoor je hem tegen zichzelf mompelen; en dan komt er een wilde ruk, en weg is jouw kant. Je legt de houten hamer neer en loopt om de puinhoop heen om hem eens goed te zeggen wat je van de hele zaak denkt, en, op hetzelfde moment, komt hij rond in dezelfde richting om zijn standpunt aan jou kenbaar te maken. En je loopt achter elkaar, rond en rond,

mekaar vervloekend, tot de tent definitief ineenzakt, en aan beide wildemannen het volledige zicht op elkaar geeft, tot je alle twee gelijktijdig en vol verontwaardiging uitroept:

"Knap, hoor! Wat heb ik je gezegd?"

Ondertussen wil de derde man, die de boot moest leeghozen, en die water in zijn mouwen heeft gekregen, en die de laatste tien minuten voortdurend in zichzelf heeft staan vloeken, weten waarom we als twee kleine kinderen kletterende ruzie aan het maken zijn en waarom die verdomde tent nog niet recht staat.

Ten langen leste, op de een of andere manier, staat ze recht en haal je de rest aan land. Het is hopeloos om een houtvuurtje proberen te stoken, je steekt dus het brandspiritusvuurtje aan, en kruipt er met zijn allen rond. Regenwater vormt het hoofdbestanddeel van je avondmaal. Het brood is voor twee derden regenwater, de steakpastei is er uitzonderlijk rijk aan, en de jam, en de boter, en het zout, en de koffie hebben zich er allen mee verenigd om samen een soep te maken.

Na het souper ontdek je dat je tabak vochtig is, en dat je niet kan roken. Gelukkig heb je een fles van dat spul dat opmontert en dronken maakt, indien het in de geëigende hoeveelheden geconsumeerd wordt, en dit herstelt je interesse in het leven net genoeg om je ertoe te bewegen naar bed te gaan. Daar droom je dat een olifant plots op je borst is komen zitten, en dat de vulkaan is uitgebarsten en je weggeslingerd heeft naar de bodem van de zee - de olifant slaapt nog steeds vreedzaam op je borst. Je wordt wakker en bent ervan overtuigd dat er iets echt verschrikkelijk is gebeurd. Je eerste indruk is dat het einde van de wereld is aangebroken; en dan bedenk je dat dit niet waar kan zijn, en dat het dieven en moordenaars zijn, of anders brand, en deze mening uit je op de gebruikelijke manier. Maar niemand snelt je ter hulp, en al wat je weet is dat wel duizend man tegen je aanschoppen, en dat je aan het stikken bent.

Iemand anders schijnt ook in nood te zijn. Je kan zijn flauwe kreten van onder je bed horen komen. Vastbesloten om, wat er ook gebeurt, je leven duur te verkopen, molenwiek je als een dolleman, links en rechts uithalend met je armen en benen, en ondertussen uit volle borst gillend, tot er tenslotte iets meegeeft, en je voelt dat je hoofd zich in de frisse lucht bevindt. Een halve meter verder bemerk je vaag een half geklede schurk, wachtend om je te vermoorden, en je bereidt je voor op een gevecht met hem op leven en dood, wanneer het je begint te dagen dat het Jim is.

"Oh, jij bent het, is het niet?" zegt hij, je op hetzelfde ogenblik herkenkend.

"Ja," antwoordt je, terwijl je je ogen uitwrijft: "wat is er gebeurd?"

"Bally zijn tent is omver gewaaid, denk ik," zegt hij.

"Waar is Bill?"

Dan verhef je allebei je stem en roept "Bill!" en de grond onder je gaat omhoog en begint te deinen, en de gesmoorde stem die je reeds vroeger hebt gehoord antwoord vanuit de puinhoop:

"Ga van me af, wil je?"

En Bill worstelt zich eruit, een modderig, vertrappeld wrak, en in een onnodig agressieve stemming - in de stellige overtuiging dat de hele zaak met opzet heeft plaats gevonden.

De volgende ochtend zegt niemand van de drie een stom woord, en tengevolge van de zware verkoudheid welke je in de nacht hebt opgelopen ben je allemaal pisnijdig, en gedurende het hele ontbijt vloek je tegen elkaar met hese stemmen.

Daarom besloten we dat we in de mooie nachten buiten zouden slapen; en in hotels, herbergen en kroegen, zoals respectabele mensen, wanneer het nat was of wanneer we zin hadden om eens te veranderen.

Montmorency verwelkomde dit compromis met grote bijval. Hij zwelgt niet in romantische eenzaamheid. Geeft hem iets luidruchtig; en als het wat laag bij de grond is dan heeft hij er des te meer plezier in. Wanneer je naar Montmorency kijkt zou je denken dat hij een engel was die naar de aarde was gestuurd in de vorm van, om redenen waar de mensheid niets van afweet, een foxterriër. Er is een soort van "O wat een slechte wereld is dit en hoe graag zou ik hem beter en nobeler willen maken"- uitdrukking op het gezicht van Montmorency waarvan geweten is dat ze de ogen van lieve oude dametjes en heren vochtig kan laten worden.

Toen hij op mijn kosten kwam leven, dacht ik nooit in staat te zijn om hem lang bij mij te houden. Ik placht neer te zitten en naar hem te kijken, terwijl hij op het tapijt zat en naar me opkeek, en te denken: "Oh, die hond zal nooit leven. Hij zal naar de hemel gevoerd worden in een triomfwagen, dat is wat met hem zal gebeuren."

Maar wanneer ik betaald had voor een half dozijn kippen die hij de nek had over gebeten; en hem grommend en schoppend bij zijn nekvel uit wel honderdveertien straatgevechten had gesleurd; en een woedende vrouw mij haar dode kat onder de neus had geduwd en mij een moordenaar genoemd had; en ik door een buurman was aangeklaagd omdat ik een dolle hond vrij

liet rond lopen waardoor hij (de buurman) op een koude winteravond uren had moeten schuilen in zijn tuinhuisje, te bang om zelfs maar zijn neus buiten te steken; en ik vernomen had dat de tuinman, buiten mijn weten, dertig shilling had gewonnen door op hem te wedden tijdens een wedstrijd waarin hij (de hond) zo snel zoveel mogelijk ratten moest doodmaken, toen begon ik te denken dat ze hem waarschijnlijk nog een tijdje op aarde zouden laten. In de buurt van een stal rondhangen, rond zich een bende te verzamelen van de meest beruchte honden welke er in de stad te vinden zijn en met hen naar de sloppen trekken om met andere onfatsoenlijke honden te vechten, is Montmorency's idee van "leven"; en daarom, zoals ik reeds vroeger zei, gaf hij de indruk erg in zijn nopjes te zijn met het vooruitzicht op herbergen, kroegen en hotelletjes.

Toen we het probleem van de overnachtingen tot ieders voldoening hadden geregeld, moesten we alleen nog bespreken wat we zouden meenemen; en we waren hier nog maar net over begonnen, toen Harris zei dat hij genoeg gepraat gehoord had voor deze avond, en voorstelde dat we zouden uitgaan en ons wat ontspannen, want net achter de hoek had hij een gelegenheid gevonden waar je werkelijk een Ierse borrel kon drinken die het drinken waard was.

George zei dat hij dorst had (ik heb het nooit meegemaakt dat George eens geen dorst had) en omdat ik het gevoel had dat een beetje whisky, warm, met een schijfje citroen, mijn klachten zou verlichten, werd de vergadering met algemene goedkeuring verdaagd naar de volgende avond; en het gezelschap nam zijn hoed en ging uit.

Hoofdstuk III

Schikkingen worden getroffen. - De werkmethodes van Harris. - Hoe een brave huisvader een schilderij ophangt. - George maakt een zinnige opmerking. - Badgeneugten in de vroege ochtend. - Voorbereidingen om overstuur van te raken.

De volgende avond kwamen we dus terug bijeen om onze plannen te bespreken en te ordenen. Harris zei:

"Nu, het eerste dat geregeld moet worden is wat we zullen meenemen. Nu, jij neemt een stukje papier om op te schrijven, J., en jij haalt de catalogus van de kruidenier, George, en iemand geeft me een eindje potlood, en dan zal ik een lijst maken."

Dat is Harris ten voeten uit - zo bereid om de last van alles op zich te nemen en hem dan af te schuiven op de rug van anderen. Hij doet me altijd denken aan mijn arme oom Podger. Nooit zag je, in je hele leven, zoveel opschudding in een huis als wanneer oom Podger aan een klusje begon. Een schilderij was teruggebracht door de inlijster en stond in de eetkamer, wachtend om opgehangen te worden; en tante Podger zou vragen wat er mee moest gebeuren, en oom Podger zou zeggen:

"Oh, laat dat maar aan mij over. Laat niemand van jullie zich daar enige zorg over maken. Ik zal dat allemaal wel doen." En daarna zou hij zijn jas uittrekken en eraan beginnen. Hij zou het meisje om zes penny's nagels sturen, en daarachter één van de jongens om haar te zeggen welk formaat ze moest nemen; en zo startend, zou hij geleidelijk op gang komen en het hele huis op stelten zetten.

"Kom, ga jij mijn hamer halen, Will," zou hij roepen; "en breng jij mijn duimstok, Tom; en ik zal de trapladder nodig hebben, en ook nog een keukenstoel; en Jim! loop jij even bij Mr. Goggles en zeg hem, 'De groeten van vader, en hij hoopt dat uw been beter is; en kunt u hem uw waterpas lenen?'"

En ga nu niet weg, Maria, want ik zal iemand nodig hebben die me bijlicht; en

wanneer het meisje terugkomt moet ze terug weg om een eindje ophangkoord te kopen; en Tom! - waar is Tom? - Tom, kom hier; jij zult mij het schilderij moeten aangeven."

En daarna zou hij het schilderij omhoog heffen, en het laten vallen, en het zou uit de kader schieten, en hij zou het glas proberen te redden, en zichzelf snijden; en dan zou hij door de kamer springen, op zoek naar zijn zakdoek. Hij zou zijn zakdoek niet kunnen vinden omdat hij in de jas zat welke hij uitgedaan had, en hij zou niet meer weten waar hij de jas gegooid had, en al wie in huis was moest stoppen met het zoeken naar zijn gereedschap en beginnen zoeken naar zijn jas, terwijl hij rond zou huppelen en in de weg lopen.

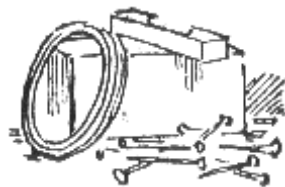
"Weet niemand hier in huis waar mijn jas is? Nog nooit in mijn leven heb ik zo een stelletje bij elkaar gezien - op mijn woord heb ik dat nooit gezien. Met zijn zessen! - en jullie kunnen nog geen jas vinden die ik vijf minuten geleden heb uitgetrokken! Wel, alle -"

Daarna zou hij recht staan, en bemerken dat hij er de hele tijd op gezeten had, en hij zou uitroepen:

"Oh, jullie kunnen ermee stoppen! Ik heb hem zelf al gevonden. Ik kan beter aan de kat vragen om iets te vinden dan te verwachten dat jullie iets zouden kunnen vinden."

En nadat er een half uur besteed was aan het verbinden van zijn vinger en er een nieuw glas was gehaald, en het gereedschap, en de ladder, en de keukenstoel, en de kaars gebracht waren, zou hij een volgende poging doen, waarbij de hele familie, inclusief het dienstmeisje en de werkster, in een halve cirkel rond hem zouden staan, klaar om hem te helpen. Twee mensen zouden de stoel moeten vasthouden, en een derde zou hem er op helpen en hem daar houden, en een vierde zou hem een nagel aangeven, en een vijfde de hamer, en hij zou de nagel aannemen en hem laten vallen.

"Kijk nu!" zou hij zeggen, op verongelijkte toon, "nu is de nagel weg."

En we zouden allemaal op onze knieën moeten zitten en er naar zoeken, terwijl hij op de stoel zou staan, en mopperen, en zou willen weten of hij daar de hele avond moest blijven wachten.

Tenslotte zou de nagel gevonden worden, maar tegen die tijd was de hamer zoek.

"Waar is de hamer? Wat heb ik met de hamer gedaan? Lieve hemel! Met zijn zevenen staan jullie mij aan te gapen en niemand weet wat ik met de hamer heb gedaan!"

We zouden de hamer voor hem vinden, en dan zou hij het merkteken, dat hij op de muur gemaakt had en waar de nagel in moest, niet meer kunnen vinden, en elk van ons zou naast hem op de stoel moeten klimmen en kijken of we het konden vinden; en we zouden het elk op een andere plaats ontdekken en hij zou ons allemaal idioten noemen, de ene na de andere, en ons zeggen dat we van de stoel moesten gaan. En hij zou de duimstok nemen, en opnieuw meten, en beslissen dat het op de helft van eenendertig duim en drie achtsten van een duim moest komen, gerekend van in de hoek, en hij zou proberen dit uit zijn hoofd uit te rekenen en hij zou gek worden. En wij zouden het ook allemaal in ons hoofd proberen uit te rekenen, en elk op een ander resultaat uitkomen en tegen elkaar minachtende opmerkingen maken. En in de algemene herrie zou het oorspronkelijke getal vergeten worden, en oom Podger zou het opnieuw moeten afmeten.

Hij zou nu een eindje koord gebruiken, en op het kritieke moment, toen de oude gek over de stoel gebogen stond in een hoek van vijfenveertig graden, en een punt trachtte te bereiken dat nog zeven centimeter buiten zijn bereik was, zou het koordje wegslippen, en zou hij naar beneden glijden op de piano, en een waarlijk machtig muzikaal geluid produceren door de onverhoedse klap waarmee zijn hoofd en lichaam alle noten tegelijk zou raken.

En tante Maria zou zeggen dat ze niet toestond dat de kinderen een dergelijke taal moesten aanhoren.

Tenslotte zou oom Podger het punt markeren en er met zijn linkerhand de nagel op zetten en met zijn rechterhand de hamer vast nemen. En, met de eerste slag, zou hij op zijn duim slaan, en met een gil de hamer op iemands teen laten vallen.

Tante Maria zou met een licht sarcasme in haar stem zeggen dat, de volgende keer wanneer oom Podger een nagel in de muur wou slaan, zij hoopte dat hij haar tijdig zou verwittigen, zodat ze de nodige schikkingen kon treffen om tijdens die werken een week bij haar moeder te gaan logeren.

"Och! jullie vrouwen, jullie maken zoveel drukte over alles." zou oom Podger antwoorden, terwijl hij zich vermande. "Weet je, ik hou ervan om zulke kleine klusjes te doen."

En daarna zou hij nog een poging wagen, en, bij de tweede slag, zou de nagel netjes door het pleister schieten, gevolgd door de helft van de hamer, en oom Podger zou tegen de wand botsen met genoeg kracht om zijn neus te pletten. Daarna zouden we de duimstok en het koordje terug moeten zoeken en werd er een nieuw gat gemaakt; en, zo tegen middernacht, zou het schilderij ophangen - heel scheef en onvast, de muur zou er meters in het rond uitzien of ze bewerkt was met een hark, en iedereen zou zich doodop en miserabel voelen - behalve oom Podger. "Zie je nu wel," zou hij zeggen, gewichtig van de stoel stappend, precies op de likdoorn van de werkster, en met duidelijke trots kijkend naar de knoeiboel die hij ervan gemaakt had. "Wél, veel mensen zouden iemand moeten laten komen om zoiets te doen!"

Harris zal net zo een man worden wanneer hij ouder is, dat weet ik, en dat heb ik hem ook gezegd. Ik zei dat ik niet kon toelaten dat hij zoveel werk op zijn schouders nam. Ik zei:

"Nee; jij neemt het papier, en het potlood, en de catalogus, en George zal het opschrijven, en ik zal het werk doen."

Ons eerste lijstje moesten we weggoaien. Het was duidelijk dat de bovenloop van de Thames niet genoeg diepgang had om een boot te dragen die groot genoeg was om alle dingen in te laden waarvan we gezegd hadden dat ze onmisbaar waren; we verscheurden dus het lijstje en keken elkaar aan!

George zei:

"Weet je, we zijn helemaal verkeerd bezig. We moeten niet denken aan de dingen die we kunnen gebruiken, maar enkel aan de dingen die voor ons onmisbaar zijn."

George kan soms heel verstandig uit de hoek komen. Je zou ervan verbaasd staan. Ik noem dat simpelweg wijsheid, niet zozeer wat de huidige zaak betreft, maar met betrekking op onze reis op de rivier van het leven, in het algemeen. Hoeveel mensen laden, tijdens die reis, de boot zo vol, tot hij dreigt te kapseizen, met onnozele dingen waarvan ze denken dat ze essentieel zijn voor hun plezier en comfort tijdens de reis.

Hoe stapelen ze het kleine bootje tot boven de mast vol met mooie kleren en grote huizen; met nutteloze bedienden, en een stoet van chique vrienden die nog voor geen twee cent om hen geven, en waar zij nog voor geen halve cent om geven, met dure recepties waarop niemand zich amuseert, met formaliteiten en modegrilletjes, met pretentie en uiterlijk vertoon, en met - oh, zwaarste, meest krankzinnige rommel van allemaal! - de schrik van wat de burens zullen denken, met luxeartikelen die alleen maar doen walgen, met pleziertjes die vervelen, met leeg vertoon dat, zoals de ijzeren kroon op het hoofd van een misdadiger uit vroeger tijden, het arme hoofd waarop ze staat, laat bloeden en doet bezwijmen!

Het is rommel, man - allemaal rommel! Gooi het overboord. Het maakt de boot zo zwaar dat je bijna bezwijkt tussen de roeiriemen. Het maakt alles zo omslachtig en moeilijk te besturen dat je geen enkel ogenblik vrij bent van angst en zorgen, dat je nooit een minuutje tijd hebt om dromerig te luieren - geen tijd om te kijken naar de schaduwen welke lichtjes worden voort geblazen over de ondiepe wateren, of naar de glinsterende zonnestrallen in de deinende golfjes, of de grote bomen welke van op de oever neerkijken op hun eigen spiegelbeeld, of de bossen, helemaal groen en goud, of de lelies wit en geel, of de donker wiegende biezen, of de zegge, of de orchideeën, of de blauwe vergeet-mij-nietjes.

Gooi de rommel overboord, man! Maak je levensboot licht, alleen geladen met wat je nodig hebt - een eenvoudig huis en eenvoudige genoegens, één of twee vrienden die hun naam waardig zijn, iemand om van te houden en iemand die van jou houdt, een kat, een hond, een pijp of twee, genoeg om te eten en genoeg om je te kleden, en een beetje meer dan genoeg om te drinken; want dorst en uitdroging zijn gevaarlijke zaken.

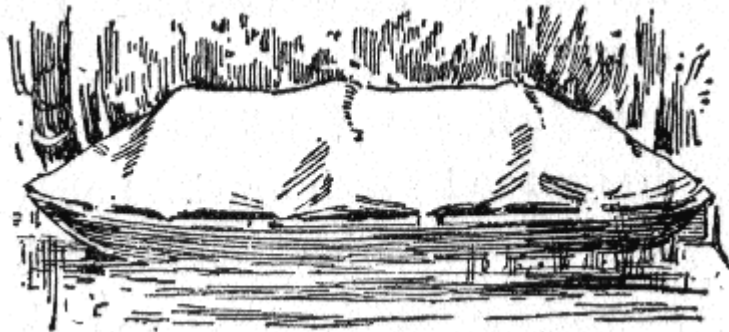
Je zult merken dat de boot dan gemakkelijker vooruit gaat, en niet zo vlug zal kapseizen, en het zal zelfs niet zo erg zijn indien hij toch kapseist; goede, degelijke waren zijn bestand tegen het water. Je zult tijd hebben om na te

denken, zowel als om te werken. Tijd om de zonneshijn van het leven te drinken - tijd om te luisteren naar de Eolische muziek welke God's wind aan de snaren van de menselijke harten rondom ons ontlokt - tijd om -

Ik vraag u om vergeving, werkelijk. Ik was mezelf even vergeten.

Wel, we lieten de lijst aan George over, en hij begon er aan.

"We nemen geen tent mee, stelde George voor; "we zullen een boot met een dekzeil nemen. Dat is veel eenvoudiger en comfortabeler."

Het leek een goed idee en we stemden ermee in. Ik weet niet of u ooit het ding heeft gezien waarover ik het heb. Je maakt ijzeren hoepels vast aan de boot en spant er een groot tentzeil over, en je maakt het overal vast, van voorsteven tot achtersteven, en het verandert de boot in een soort klein huis, en het is erg gezellig, alhoewel een beetje benauwd; maar kom, alles heeft zijn nadelen, zoals de man zei wiens schoonmoeder was gestorven, toen ze hem de rekening van de begrafenis kwamen presenteren.

George zei dat we in dat geval elk een slaapdeken, een lamp, wat zeep, een borstel en een kam (voor ons allemaal), een tandenborstel (elk), een wasbekken, wat tandpoeder, wat scheergerei (klinkt als een Frans dictee, is het niet?), en een paar grote badhanddoeken nodig hadden. Ik heb opgemerkt dat mensen steeds geweldige schikkingen voor het zwemmen treffen wanneer ze ergens heen gaan waar er water is, maar dat ze bijna nooit zwemmen wanneer ze er zijn.

Het is hetzelfde wanneer je naar zee gaat. Steevast besluit ik - wanneer ik de zaak in Londen overdenk - dat ik elke ochtend vroeg zal opstaan, en nog voor het ontbijt een duik zal nemen, en ik kies zorgvuldig een paar zwembroeken en een badhanddoek uit. Ik draag altijd rode zwembroeken. Ik vind mezelf nogal knap in een rode zwembroek. Ze passen zo goed bij mijn teint. Maar wanneer ik dan aan zee ben heb ik om een of andere reden nooit zoveel zin

om in de vroege ochtend te gaan zwemmen als ik had toen ik nog in de stad was.

Integendeel, ik heb meer zin om tot het laatste ogenblik in mijn bed te blijven liggen en dan naar beneden te gaan en te ontbijten.

Eén of twee keer heeft de deugd getriomfeerd, en stond ik om zes uur op en kleepte mezelf half aan, en met mijn zwembroek en badhanddoek begaf ik mij somber en schoorvoetend naar buiten. Maar ik heb er geen plezier in gehad. Het lijkt erop alsof ze speciaal voor mij een snijdende oostenwind in petto houden wanneer ik in de vroege ochtend ga zwemmen; en ze nemen alle hoekige stenen en leggen ze met de scherpste hoek naar boven en ze bedekken de punt met wat zand, zodat ik ze niet kan zien, en ze nemen de zee en leggen haar drie kilometer verder, zodat ik mezelf moet verwarmen door mijn armen om me heen te slaan en bibberend door vijftien centimeter water moet hinken. En wanneer ik dan eindelijk de zee bereik, is ze ruw en onvriendelijk.

Eén grote golf tilt me op en gooit me neer in een zittende houding, zo hard als ze maar kan, op een rots die daar speciaal voor mij is gelegd. En, nog voor ik "Oh! Ugh!" gezegd heb en besef wat er gebeurd was, komt de golf terug en sleurt ze me mee naar het midden van de oceaan. Ik begin

vertwijfeld naar de kust te zwemmen, en vraag me af of ik ooit nog mijn thuis en mijn vrienden zal terug zien, en ik wou dat ik wat vriendelijker was geweest tegen mijn klein zusje als jongen (toen ik een jongen was, bedoel ik). Net wanneer ik alle hoop heb laten varen, trekt een golf zich terug en laat me spartelend als een zeester achter op het zand, en ik sta recht en kijk achter me en kom tot de ontdekking dat ik als een gek voor mijn leven heb gezwommen in zestig centimeter water. Ik hink terug, kleeft me aan en sluip terug naar het hotel, waar ik moet doen alsof ik het leuk vond.

Maar om terug te keren, we praatten allemaal alsof we elke morgen uitgebreid zouden gaan zwemmen. George zei dat het zo prettig was om op een frisse ochtend wakker te worden op de boot, en in de heldere rivier te duiken. Harris zei dat er niets zo goed was om de eetlust op te wekken als een fikse zwempartij voor het ontbijt. Hij zei dat het hem altijd grote honger bezorgde. George zei dat indien dat hem nog meer zou doen eten dan Harris normaal al deed, hij zou moeten verhinderen dat Harris ooit ging zwemmen. Hij zei dat het zo al een hele klus zou zijn om genoeg voedsel voor Harris stroomopwaarts te roeien.

Ik bracht George nochtans aan zijn verstand hoeveel prettiger het zou zijn om Harris zindelijk en fris aan boord te hebben, zelfs al moesten we daarvoor een paar honderd kilo extra provisies inslaan; en hij begon het te bekijken vanuit mijn standpunt en liet zijn bezwaren tegen Harris's zwempartijen vallen.

Uiteindelijk kwamen we overeen dat we drie badhanddoeken moesten meenemen, zodat we elkaar niet moesten laten wachten. Wat kleding betrof zei George dat twee flanellen pakken voldoende waren, aangezien we ze zelf in de rivier konden wassen wanneer ze vuil waren. We vroegen hem of hij ooit geprobeerd had om flanel in de rivier te wassen, en hij antwoordde: Nee, hij zelf niet; maar hij kende enkele kerels die het wel hadden gedaan, en het makkelijk genoeg vonden; en Harris en ik waren dom genoeg om te veronderstellen dat hij wist waarover hij het had, en dat drie respectabele jonge mannen, zonder stand of invloed, en met geen enkele ervaring in het wassen van kleren, echt hun eigen hemden en broeken in de Thames konden wassen met een beetje zeep.

We zouden in de komende dagen leren, toen het te laat was, dat George een ellendige oplichter was, die natuurlijk niet de minste kennis had over dergelijke zaken. Indien u deze kleren achteraf had gezien - maar zoals ze in de stuiverromannetjes zeggen: we lopen vooruit.

George drukte ons op het hart om genoeg ondergoed en voldoende sokken mee te nemen, voor het geval we zouden kapseizen en ons zouden moeten

verschonen; ook voldoende zakdoeken, omdat ze zouden van pas komen om dingen af te vegen, en een paar leren laarzen, zowel als onze bootschoenen, welke we nodig zouden hebben indien we omsloegen.

Hoofdstuk IV

De voedselkwestie. - Bezwaren tegen de geur van paraffine olie. - De voordelen van kaas als reismakker. - Een getrouwde vrouw verlaat haar huis. - Verdere voorzorgsmaatregelen tegen kapseizen. - Ik pak in. - De balorigheid van tandenborstels - George en Harris pakken in. - Afschuwelijk gedrag van Montmorency. - We trekken ons terug om te rusten.

Toen we de voedselkwestie bespraken zei George:

"Begin met het ontbijt." (George is niet praktisch aangelegd.) "Nu, voor het ontbijt zullen we een braadpan nodig hebben" - (Harris zei dat braadpannen niet verteerbaar waren; maar we maanden hem slechts aan om niet de ezel uit te hangen, en George vervolgde) - "een theepot en een ketel, en een kacheltje met brandspiritus."

"Geen olie," zei George met een veelbetekenende blik; en Harris en ik gingen akkoord.

We hadden ooit een oliekachel gebruikt, maar "dat nooit meer". Het was alsof we die week in een oliewinkel hadden geleefd. Het sijpelde weg. Ik had voordien nooit beseft dat paraffine olie kon wegsijpelen. We bewaarden het in de neus van de boot, en van daaruit, sijpelde het weg tot aan het roer, terwijl het tijdens zijn uitstapje de boot, en alles wat er in lag, doordrenkte, en het sijpelde weg in de rivier, en verzadigde het landschap ermee en bedierf de lucht. Soms waaide er een westelijke oliewind, en soms een oostelijke oliewind; maar of hij nu afkomstig was van het ijs van de Noordpool of ontstaan was boven de eenzame zandvlakten van de Sahara, hij kwam naar ons toe, bezwangerd met de geur van paraffine olie.

En die olie lekte weg en ruïneerde de zonsopgang; en wat de manestrallen betreft, ze roken onmiskenbaar naar paraffine.

We probeerden er vanaf te raken in Marlow. We lieten de boot bij de brug, en maakten een wandeling door de stad om eraan te ontsnappen, maar het bleef ons volgen. De hele stad was vol olie. We kwamen door een kerkhof, en het leek alsof de mensen waren begraven in olie. De hoofdstraat stonk naar olie; we vroegen ons af hoe de mensen daar konden leven. En we wandelden kilometers en kilometers weg van Birmingham; maar het hielp niets, zelfs het platteland was doordrenkt met olie.

Op het einde van die reis ontmoetten we elkaar om middernacht in een

eenzaam veld onder een uitgebliksemde eik, en zwoeren een ontzagwekkende eed (we hadden een hele week lopen zweren over die ramp, maar dan op de gewone, burgerlijke manier; nu echter was het een zaak van hoger belang) dat we nooit of te nimmer nog paraffine olie zouden meenemen op een boot - tenzij, natuurlijk, in geval van ziekte.

Daarom beperkten we ons nu tot brandspiritus. Zelfs dat is al erg genoeg. Je krijgt spiritus pastei en spiritus cake. Maar brandspiritus is gezonder wanneer het in grote hoeveelheden in het systeem wordt opgenomen dan paraffine olie.

Als andere attributen voor het ontbijt stelde George eieren en gerookt spek voor, welke we zelf gemakkelijk konden klaar maken, koud vlees, thee, brood, boter en jam. Voor de lunch, zei hij, konden we koekjes nemen, koud vlees, brood, boter en jam - maar geen kaas. Kaas is, net zoals olie, veel te opdringerig. Het wil de hele boot voor zich alleen. Het dringt door zijn verpakking en geeft een kaasgeur aan al het andere. Je kunt niet zeggen of je een stuk appeltaart, een Duitse worst of aardbeien met room aan het eten bent. Het lijkt allemaal op kaas. Er zit gewoon teveel geur aan kaas.

Ik herinner me dat een vriend van mij een paar kazen kocht in Liverpool. Prachtige kazen waren het, rijp en zacht, en met een geur van tweehonderd PK welke zich zonder moeite in een straal van zeven kilometer verspreidde en van op tweehonderd meter een volwassen man kon neervellen. Ik was toen in Liverpool, en mijn vriend zei dat, indien ik er geen bezwaar tegen had, hij ze aan mij zou geven om ze mee te nemen naar Londen, omdat het nog een paar dagen duurde vooraleer hij zelf kon komen, en hij niet dacht dat de kazen nog lang konden bewaard worden.

"Oh, met plezier, ouwe jongen," antwoordde ik, "met plezier."

Ik pikte de kazen op en nam ze mee in een huurrijtuig. Dat was een bouwvallig geval, voortgesleept door een dampige slaapwandelaar met X-benen, welke door zijn eigenaar tijdens het gesprek, in een vlaag van enthousiasme, een "paard" werd genoemd. Ik legde de kazen op het dak, en we vertrokken met een schuifelend gangetje dat eer zou gedaan hebben aan de snelste stoomwals die er ooit is gebouwd, en alles ging zo vrolijk als een doods-klok, tot we de hoek omdraaiden. Daar blies de wind een vleugje van de kazen recht naar ons strijdros. Dat maakte hem wakker, en, briesend van schrik, stormde hij vooruit tegen wel vijf kilometer per uur. De wind blies nog altijd in zijn richting, en nog voor we het einde van de straat hadden bereikt liet hij zich volledig gaan en haalde een ongelofelijke zes kilometer per uur,

gehandicapten en corpulente oude dametjes ver achter zich latend. Twee kruiers en de koetsier zelf waren nodig om hem aan het station te doen stoppen; en ik denk niet dat ze daarin zouden geslaagd zijn, ware het niet dat één van de mannen de tegenwoordigheid van geest had om een zakdoek over zijn neus te gooien en een beetje bruin papier in brand te steken.

Ik kocht mijn ticket, en wandelde fier over het perron met mijn kazen, terwijl de mensen aan beide zijden eerbiedig plaats voor me maakten. De trein was overvol, en ik moest een wagon nemen waarin al zeven mensen zaten. Eén korzelige oude heer maakte bezwaren, maar ik stapte desondanks toch in; en, nadat ik mijn kazen op het rek had gelegd, ging ik zitten met een vriendelijke glimlach, en zei dat het een warme dag was.

Een paar ogenblikken gingen voorbij, en de oude heer begon zenuwachtig op zijn zitplaats heen en weer te schuiven.

"Erg benauwd is het hier," zei hij.

"Echt drukkend," zei de man naast hem

En ze begonnen beiden te snuiven, en bij de derde snuif sloeg er iets in hun borst en, zonder nog een woord te zeggen, stonden ze op en gingen ze buiten. Daarna zette een corpulente dame zich recht en zei dat het een schande was om een fatsoenlijk gehuwde vrouw op deze manier lastig te vallen, en ze greep een zak en acht pakjes bij elkaar en ging weg. De vier overblijvende passagiers bleven nog een poosje zitten, tot een plechtig kijkende man in de hoek, die, afgaande op zijn kleren en voorkomen, tot de

klasse van de begrafenisondernemers leek te behoren, zei dat het hem aan rottende lijken deed denken; en de andere drie passagiers probeerden gelijktijdig door de deur te drummen en deden zich pijn.

Ik glimlachte tegen de zwarte heer, en zei dat ik dacht dat we de coupé voor ons alleen zouden hebben; en hij lachte vriendelijk en zei dat sommige mensen zich echt over niemendalletjes druk konden maken. Maar toen begon ook hij er een beetje bedrukt uit te zien en toen we Crewe bereikt hadden vroeg ik hem om samen iets te drinken. Hij accepteerde mijn aanbod en we baanden ons een weg naar het buffet, waar we gedurende een kwartier stonden te gillen, te stampen, en met onze paraplus te zwaaien tot er een jongedame kwam en vroeg of we iets wensten.

"Wat drinkt U?" zei ik, me naar mijn vriend kerend.

"Ik ga voor een halve kroon cognac nemen, puur, alstublieft, juffrouw" antwoordde hij.

En nadat hij het opgedronken had ging hij stilletjes weg en nam plaats in een andere wagon, wat ik maar een gemene streek vond.

Vanaf Crewe had ik het compartiment voor mij alleen, alhoewel de trein overbevolkt was. Telkens we aan een station stopten, stormden de mensen, toen ze mijn leeg rijtuig in de gaten kregen, er op af. "Hier, Maria; kom vlug, plaats genoeg." "Goed Tom, we zullen hier gaan zitten" schreeuwden ze. En ze begonnen te lopen, zware tassen met zich meesleurend, en vochten bij de deur om als eerste binnen te raken. En één van hen zou de deur open doen en de trappen opklimmen, en terugdeinzen in de armen van de man achter hem; en ze zouden allemaal eens komen ruiken, om daarna onmiddellijk af te druipen en zichzelf in één van de andere rijtuigen te wurmen, of een ticketje eerste klas kopen.

Vanuit Euston nam ik de kazen mee naar het huis van mijn vriend. Toen zijn vrouw in de kamer kwam snoof ze kort de lucht op. Daarna zei ze:

"Wat is er gebeurd? Vertel me onmiddellijk het ergste."

Ik zei:

"Het zijn kazen. Tom kocht ze in Liverpool, en heeft me gevraagd om ze mee te brengen."

En ik voegde eraan toe dat ik hoopte dat ze begreep dat ik het niet was; en ze zei dat ze daar zeker van was, maar dat ze er met Tom zou over spreken wanneer hij terug kwam.

Mijn vriend werd in Liverpool langer opgehouden dan hij verwacht had; en drie dagen later, omdat hij nog niet teruggekeerd was naar huis, vroeg zijn vrouw me om langs te komen. Ze zei:

"Wat heeft Tom over deze kazen gezegd?"

Ik antwoordde dat hij had gezegd dat ze in een vochtige ruimte moesten bewaard worden, en dat niemand er mocht aankomen.

Ze zei:

"Het is onwaarschijnlijk dat iemand er zou aankomen. Heeft hij ze geroken?"

Ik dacht dat hij dat gedaan had, en voegde eraan toe dat hij er erg aan gehecht leek te zijn.

"Denk je dat hij overstuur zou zijn," informeerde ze, "indien ik iemand een geldstuk van één pond gaf om ze mee te nemen en ze te begraven?"

Ik antwoordde dat ik dacht dat hij dan nooit meer zou glimlachen.

Een idee schoot haar te binnen. Ze zei:

"Vindt je het erg om ze voor hem te bewaren? Ik zal ze laten brengen."

"Mevrouw," antwoordde ik, "wat mijzelf aangaat, ik hou van de geur van kaas, en aan de voorbije reis welke ik met hen van Liverpool naar hier mocht maken zal ik altijd blijven denken als aan een aangenaam verlov. Maar in deze wereld moeten we ook aan andere mensen denken. De mevrouw onder wiens dak ik de eer heb te verblijven is een weduwe, en, voor zover ik weet, een weeskind ook. Ze heeft een sterke, en ik mag wel zeggen welsprekende afkeer van wat zij noemt 'voor joker gezet te worden'. De aanwezigheid van de kazen van uw echtgenoot in haar huis zou zij, dat voel ik instinctief aan, als 'voor joker zetten' beschouwen, en het zal nooit van mij gezegd worden dat ik een weduwe en wees voor joker heb gezet."

"Goed dan," zei de vrouw van mijn vriend, terwijl ze opstond, "al wat ik te zeggen heb is dat ik de kinderen met mij zal meenemen en intrekken in een hotel tot deze kazen opgegeten zijn. Ik weiger om nog langer met hen in het zelfde huis te wonen."

Ze hield haar woord, liet het huis over aan de hoede van de werkster, welke, toen haar gevraagd werd of ze de reuk kon uitstaan, antwoordde, "Welke reuk?" en die, wanneer ze dicht bij de kazen werd gebracht en gevraagd werd om diep in te ademen, zei dat ze een zwakke meloengeur kon waarnemen. Hieruit werd afgeleid dat de lucht in het huis weinig schade kon berokkenen aan deze vrouw, en ze werd er achter gelaten.

De hotelrekening bedroeg 315 shilling; en mijn vriend becijferde, nadat hij alles op een rijtje had gezet, dat de kazen hem acht pond en six pence per halve kilo hadden gekost. Hij zei dat hij erg hield van een stukje kaas, maar dat het zijn middelen te boven ging; hij besloot dus om ze weg te doen. Hij gooide ze in het kanaal; maar moest ze er terug uitvissen na luidkeelse protesten van verontwaardigde schippers. Ze zeiden dat ze ervan in zwijm

dreigden te vallen. En, nadien, nam hij ze op een donkere nacht mee en liet ze achter op het kerkhof van de parochie. Maar ze werden ontdekt door de lijkschouwer, die er een verschrikkelijke herrie over maakte.

Hij zei dat het een complot was om hem te broodroven door de lijken terug tot leven te wekken.

Mijn vriend raakte ze tenslotte kwijt door ze mee te nemen naar een vissersdorpje en ze te begraven op het strand. Het bezorgde het plaatsje een hele reputatie. Bezoekers zeiden dat ze voorheen nooit gemerkt hadden hoe sterk de lucht hier wel was, en aamborstige mensen en tuberculose patiënten verdrongen zich jaren later nog op het strand.

Alhoewel ik dus verlekkerd ben op kaas, dacht ik dat George gelijk had door er geen te willen meenemen.

"We zullen geen theeuurtje houden," zei George (Harris gezicht werd hierdoor een decimeter langer); "maar we zullen een goede, stevige maaltijd gebruiken rond zeven uur - middagmaal, thee en avondmaal gecombineerd." Harris keek alweer wat vrolijker. George pleitte voor vlees- en fruitpasteien, koud vlees, tomaten, fruit en groenten. Om te drinken zouden we dat vreemde, kleverige brouwsel van Harris meenemen, dat je kon mengen met water en dan limonade noemen, en een heleboel thee, en een fles whisky, voor in geval, zei George, we zouden kapseizen.

Het leek me dat George het veel te vaak had over kapseizen. Ik vond dat het een slechte ingesteldheid was om aan de reis te beginnen.

Maar ik was blij dat we whisky zouden meenemen.

We namen geen bier of wijn mee. Ze zijn een vergissing op de rivier. Ze maken je slaperig en zwaar. Een glas 's avonds, wanneer je een wandelingetje door de stad maakt en naar de meisjes kijkt, is helemaal in orde; maar drink niet wanneer de zon neerpriemt op je hoofd en je zwaar werk moet verrichten.

We maakten een lijst van de dingen welke we moesten meenemen, en een behoorlijk lange lijst was het wel, vooraleer we 's avonds van elkaar afscheid namen. De volgende dag, een vrijdag, hadden we alles bijeen gehaald en kwamen we 's avonds terug bij elkaar om het in te pakken. We hadden een grote leren koffer voor de kleren, en een paar picknickmanden voor de levensmiddelen en het kookgerei. We schoven de tafel tegen het vensterraam, gooiden alles op een hoop in het midden van de vloer en gingen er rond zitten en keken er naar.

Ik zei dat ik ging inpakken.

Ik ben nogal trots op mijn inpakken. Inpakken is één van de vele dingen

waarvan ik voel dat ik er meer van weet dan enig andere levende persoon. (Het verbaast me soms hoeveel van die onderwerpen er wel zijn). Ik liet dit onomstootbare feit tot George en Harris doordringen, en zegde hen dat ze de hele zaak beter aan mij overlieten. Ze namen die suggestie aan met een haast griezelige bereidheid. George stak een pijp aan en drapeerde zichzelf op de sofa, en Harris legde zijn benen op de tafel en stak een sigaar aan. Dat was niet wat ik bedoelde. Wat ik natuurlijk bedoeld had, was dat ik de nodige aanwijzingen zou geven en dat Harris en George deze zouden uitvoeren, terwijl ik ze nu en dan opzij zou duwen met een "Och, jij!" "Hier, laat mij dat maar doen" "Ziezo, niets moeilijk aan!" - dat ik ze echt zou opleiden, als het ware. Dat ze het anders opnamen irriteerde mij. Er is niets dat me meer irriteert dan andere mensen te zien niks terwijl ik al het werk doe. Ik heb eens samengewoond met een kerel die me op die manier gek maakte. Hij deed niets anders dan op de sofa liggen en kijken hoe ik alles tegelijk deed, me door de kamer volgend met zijn ogen, waar ik ook ging. Hij zei dat het hem deugd deed om te zien hoe ik maar wat aanrommelde. Hij zei dat het hem deed beseffen dat het leven geen luie droom was waar men zich geeuwend en gapend door kon slaan, maar een nobele opdracht, vol met plichten en hard werken. Hij zei dat het hem dikwijls verwonderde hoe hij had kunnen leven voor hij mij kende, toen hij nooit iemand had gekend naar wiens werk hij kon kijken.

Wel, ik ben zo niet. Ik kan niet werkeloos toezien terwijl iemand anders zwoegend aan het werk is. Ik wil recht staan en surveilleren, en er rond wandelen met mijn handen in mijn zakken, en hem vertellen wat hij moet doen. Dat is mijn energieke natuur, ik kan het echt niet helpen.

Ik zei nochtans niets en begon in te pakken. Het bleek meer tijd te vragen dan ik had gedacht; maar ik kreeg tenslotte alles in de koffer ingepakt, en ging er op zitten en riemde hem dicht.

"Ga je er de laarzen niet instoppen?" zei Harris.

En ik keek rond en zag dat ik ze vergeten was. Dat is typisch Harris. Hij kon natuurlijk niets zeggen vooraleer ik de koffers had dicht gedaan en toegesnoerd. En George lachte - één van die irritante, dwaze, gniffelende, onuitstaanbare lachjes van hem. Ze maken me zo woest. Ik deed de koffer open en pakte de laarzen in; en toen, net voor ik hem ging sluiten, kwam er een verschrikkelijke gedachte in me op. Had ik mijn tandenborstel ingepakt? Ik weet niet wat het is, maar ik weet nooit of ik mijn tandenborstel heb ingepakt of niet.

Mijn tandenborstel is een ding dat door mijn hoofd spookt wanneer ik op reis

ben, en maakt van mijn leven een ellende. Ik droom dat ik hem niet ingepakt heb, en wordt wakker met het koud zweet op mijn voorhoofd, en spring uit het bed en ga er naar op zoek. En 's morgens pak ik hem in voor ik hem gebruikt heb en moet ik alles terug uitpakken om er aan te kunnen, en het is altijd het laatste ding dat ik uit mijn koffer haal; en dan pak ik alles terug in en vergeet hem, en moet ik op het allerlaatste ogenblik terug naar boven lopen en hem naar het station dragen, gewikkeld in mijn zakdoek. Natuurlijk moest ik elk ding eerst terug uitladen, en, natuurlijk kon ik hem niet vinden. Ik woelde alles om tot ze ongeveer terug in de staat lagen waarin ze waren vooraleer de wereld werd geschapen en de chaos regeerde. Natuurlijk vond ik die van George en Harris wel achttien keer terug, maar die van mij was nergens te vinden. Ik plaatste de dingen één voor één terug en hield elk ding omhoog en schudde ermee.

Toen vond ik hem van binnen in een laars. Ik pakte nogmaals in. Toen ik gedaan had vroeg George of de zeep er wel in stak. Ik zei dat ik er geen bal om gaf of de zeep er al dan niet in stak; en ik kwakte de koffer dicht en riemde hem toe, en merkte dat ik mijn tabakszak mee had ingepakt en moest hem opnieuw openen. Het was vijf na tien voor de koffer definitief gepakt was, en toen moesten de picknickmanden nog gedaan worden. Harris zei dat er geen twaalf uren meer tussen nu en ons vertrek lagen, en was van mening dat hij en George beter de rest zouden doen; en ik was akkoord, ging zitten, en zij begonnen eraan.

Ze begonnen met een opgewekt gemoed, uiteraard om mij te tonen hoe het eigenlijk echt moest. Ik gaf geen commentaar; ik wachtte alleen maar. Wanneer ze George ooit opknopen, zal Harris de slechtste inpakker op deze wereld zijn; en ik keek naar de stapels borden, en kopjes, en potten, en flessen, en kruiken, en kachels, en cakes, en tomaten, enzovoort, en voelde dat het binnen de kortste keren opwindend zou gaan worden. Dat was ook zo. Het begon met het breken van een kopje. Dat was het eerste wat ze deden. Ze deden dat slechts om te tonen wat ze konden doen, en om

je interesse op te wekken.

Daarna pakte Harris de aardbeienjam bovenop een tomaat en verpletterde haar, en ze moesten de tomaat eruit vissen met een theelepeltje.

En daarna was het de beurt aan George, en hij trapte in de boter. Ik zei niets, maar ik schoof wat dichterbij en zat op de rand van de tafel en keek naar hen. Het irriteerde hen meer dan om het even wat ik had kunnen zeggen. Ik voelde dat. Het maakte hen nerveus en opgewonden, en ze traptten op dingen, en legden dingen achter zich, en dan konden ze die niet vinden wanneer ze hen nodig hadden; en ze legden pasteien op de bodem van de mand, stapelden er zware dingen op en drukten de pasteien in.

Ze morsten zout over werkelijk alles, en wat de boter betreft! Nooit in mijn leven zag ik twee mannen meer doen met een hoeveelheid boter ter waarde van één pond en twee pence dan zij toen deden. Nadat George ze van zijn pantoffel had kunnen krabben, probeerden ze haar in de waterketel te stoppen. Ze wou er niet in, en wat er in geraakt was wou er niet meer uit. Ze schraapten het er tenslotte toch uit en legden het op een stoel, en Harris ging er op zitten, en het bleef aan hem plakken, en ze zochten de hele kamer af. "Ik wil er een eed op zweren dat ik ze op die stoel heb gelegd," zei George, starend naar de lege stoel.

"Ik heb zelf gezien dat je het deed, nog geen minuut geleden," zei Harris.

Daarna gingen ze nogmaals in de hele kamer zoeken; en dan ontmoetten ze elkaar terug in het midden, en staarden elkaar aan.

"Zoiets bovennatuurlijk heb ik nog nooit meegemaakt" zei George

"Zo mysterieus!" zei Harris.

Toen ging George achter de rug van Harris kijken en zag het.

"Wel, daar is ze al de hele tijd," riep hij verontwaardigd uit.

"Waar?" riep Harris, rondtollend als een gek.

"Sta stil, wil je!" brulde George, terwijl hij achter hem aanholde.

En ze kregen haar los en stopten haar in de theepot.

Montmorency was ook van de partij, natuurlijk. Montmorency grootste ambitie in het leven is in de weg lopen en vervloekt worden. Indien hij zich ergens kan tussen wringen waar hij bepaald niet gewent is, en een complete lastpost kan zijn, en mensen gek kan maken, en dingen naar zijn hoofd geslingerd krijgt, dan pas heeft hij het gevoel dat zijn dag niet verspild is. Iemand over zich laten struikelen en zich een vol uur onophoudelijk laten vervloeken, dat is zijn hoogste doel en oogmerk; en, wanneer hij daar in geslaagd is wordt zijn verwaandheid werkelijk onuitstaanbaar. Hij kwam erbij

en ging zitten op dingen, net wanneer ze ingepakt moesten worden; en hij verkeerde in de vaste overtuiging dat, wanneer Harris of George hun hand uitstaken naar iets, het zijn koude, vochtige neus was die ze zochten. Hij zette zijn poot in de jam, en hij liet de lepels niet met rust, en hij deed alsof de citroenen ratten waren en klom in de mand en beet er drie de strot over vooraleer Harris hem een klap met de koekenpan kon geven.

Harris zei dat ik hem aanmoedigde. Ik moedigde hem niet aan. Een hond zoals hij heeft geen enkele aanmoediging nodig. Het is de natuurlijke, oeroude erfzonde waarmee hij geboren is welke hem zulke dingen laat doen.

Het inpakken was gedaan om 12 uur 50; en Harris zat op de grote picknickmand, en zei dat hij hoopte dat er niets gebroken zou zijn. George zei dat indien er iets gebroken was, het dan gebroken was, en deze bespiegeling leek hem op te beuren. Hij zei ook dat hij verlangde naar zijn bed.

We verlangden allemaal naar ons bed. Harris zou die nacht bij ons blijven slapen, en we gingen naar boven.

We gooiden kruis of munt voor de bedden, en Harris moest bij mij slapen. Hij zei:

"Prefereer je de binnenkant of de buitenkant, J.?"

Ik zei dat ik over het algemeen het liefst in het bed sliep.

Harris zei dat het ouderwets was.

George zei:

"Om hoe laat moet ik jullie wakker maken, jongens?"

Harris zei:

"Om zeven uur."

Ik zei:

"Nee - om zes uur" omdat ik nog wat brieven wou schrijven.

Harris en ik hadden er wat ruzie over, maar tenslotte deelden we het verschil in twee, en zeiden half zeven.

"Maak ons wakker om half zeven, George," zeiden we.

George gaf geen antwoord, en we merkten, toen we dichterbij kwamen, dat hij al een tijdje in slaap lag; we versleepten dus een waskuip naar de plaats waar hij er in zou tuimelen wanneer hij de volgende ochtend uit zijn bed stapte, en gingen toen zelf slapen.

Hoofdstuk V

Mevr. P. maakt ons wakker. - George, de luiaard. - De zwendel met het "Weerbericht". - Onze bagage. - De verdorvenheid van een kleine jongen. - De mensen stromen rond ons samen. - We vertrekken in grote stijl, en komen toe in Waterloo. - De onwetendheid van ambtenaren van de South Western over wereldlijke dingen als treinen. - We varen, varen in een open boot.

Het was Mevr. Poppets welke me de volgende ochtend wekte.

Ze zei:

"Weet U dat het bijna negen uur is, mijnheer?"

"Negen wat?" riep ik verschrikt uit.

"Negen uur," antwoordde ze doorheen het sleutelgat. "Ik dacht jullie je overslapen hadden."

Ik maakte Harris wakker en zei het hem. Hij zei:

"Ik dacht dat je om zes uur wou opstaan?"

"Dat was ook zo," antwoordde ik; "waarom heb je me niet wakker gemaakt?"

"Hoe kon ik jou wakker maken, als jij me niet eerst hebt wakker gemaakt?"

kaatste hij terug. "Nu zullen we pas na twaalven op het water zijn. Ik vraag me af waarom je nog de moeite doet om op te staan."

"Hmm," antwoordde ik, "gelukkig voor jou dat ik het doe. Indien ik je niet had wakker gemaakt, lag je hier veertien dagen later nog altijd."

We snauwden elkaar verder af gedurende de volgende vijf minuten, tot we werden onderbroken door het zich van niets iets aantrekkende gesnurk van George.

Het herinnerde ons, voor het eerst sinds we wakker waren, aan zijn bestaan. Daar lag hij - de man die wilde weten hoe laat hij ons moest oproepen - op zijn rug, met zijn mond wijd open, en zijn knieën opgetrokken.

Ik weet niet waarom het zo moet zijn, daarvan ben ik zeker; maar het zien van iemand anders die slaapt terwijl ik wakker ben, maakt me gek. Het lijkt me zo schokkend om te moeten toezien hoe de kostbare uren van een mensenleven - deze onbetaalbare ogenblikken welke hij voor altijd kwijt is - verspild worden in een ordinaire, beestachtige slaap. Daar lag George, in afschuwelijke vadsigheid het kostbare geschenk, dat tijd is, weggooiend; zijn kostbaar leven, waarvan hij later voor elke seconde rekenschap zou moeten geven, wegvloeiend uit hem, ongebruikt. Hij had kunnen wakker zijn en zichzelf vol proppen met eieren en spek, hij had de hond kunnen irriteren, of flirten met het dienstmeisje, in plaats van daar domweg te liggen, verzonken in een ziel dodende vergetelheid.

Het was een verschrikkelijke gedachte. Harris en ik schenen er op hetzelfde ogenblik door getroffen te worden. We besloten hem te redden, en, door deze nobele opwelling, waren we onze eigen ruzie vergeten. We sprongen op hem af en trokken de lakens van hem weg, en Harris gaf hem een klap met zijn pantoffel, en ik schreeuwde in zijn oor, en hij werd wakker.

"Wadiser?" vroeg hij, terwijl hij recht ging zitten.

"Sta op, jij dikhoofdig stuk vlees!" brulde Harris. "Het is kwart voor tien."

"Wat!" gilte hij, uit bed springend en in de waskuip belandend; "Wie voor de donder heeft dat ding hier gezet?"

We zegden hem dat hij een dwaas moest geweest zijn om die kuip niet op te merken.

We kleedden ons aan, en, toen het op de extras aankwam, herinnerden we ons dat we de tandenborstels en de borstel en de kam hadden ingepakt (die

tandenborstel van mij wordt nog eens mijn dood, ik weet het), en we gingen naar beneden, en visten hem uit de koffer. En toen we gedaan hadden wilde George zijn scheergerei. We vertelden hem dat hij het deze ochtend maar zonder een scheerbeurt moest stellen, want dat we die koffer voor hem niet opnieuw gingen uitpakken, noch voor iemand anders zoals hij.

Hij zei:

"Doe niet zo belachelijk. Hoe kan ik nu zo de stad in gaan?"

Het was zeker niet zo netjes tegenover de stad, maar wat kon ons het menselijk leed schelen?

Zoals Harris zei, op zijn eigen platte, nogal ordinaire manier, de stad zou dat er maar moeten bijnemen.

We gingen naar beneden om te ontbijten. Montmorency had twee andere honden uitgenodigd om binnen te komen en hem uit te wuiven, en terwijl ze aan het wachten waren doodden ze de tijd door op de stoep met elkaar te vechten. We kalmeerden ze met behulp van een paraplu, en gingen zitten voor de koteletjes en het koud vlees.

Harris zei:

"Het belangrijkste is een goed ontbijt" en hij begon met een paar koteletjes, zeggend dat hij ze liefst at terwijl ze warm waren en dat het koud vlees kon

wachten.

George had de krant genomen, en las ons de scheepsrampen voor, en het weerbericht dat het volgende voorspelde: "regenachtig, koud, vochtig tot aangenaam" (wat dat ook moge betekenen), "mogelijk plaatselijke onweersbuien, oostenwind, met een algemene depressie boven de Midland Counties (Londen en het Kanaal). De barometer daalt."

Ik denk dat, van alle onnozele, irriterende idiotieën waarmee we geplaagd worden, de zwendel met de "weerberichten" wel de meest ergerlijke is. Men "voorspelt" nauwkeurig wat er gisteren is gebeurd of de dag daarvoor, en precies het omgekeerde van wat er vandaag zal gebeuren.

Ik herinner mij dat één van mijn vakantiedagen compleet geruïneerd werd, ergens laat in de herfst, doordat we het weerbericht in de lokale krant ernstig namen. "Hevige stortbuien, met onweersstormen kunnen vandaag verwacht worden" zei het op maandag, en daarom gaven we onze picknick op, en bleven de hele dag binnen, wachtend op de regen. En er kwamen mensen voorbij het huis in koetsjes en rijtuigjes, zo vrolijk en opgewekt als maar zijn kon, en de zon straalde, en er viel geen wolkje te bespeuren.

"Ah!" zeiden we, terwijl we naar hen stonden te kijken van achter het raam, "zullen die verzopen terugkomen!"

En we verkneukelden ons door eraan te denken hoe nat ze zouden worden, en we gingen terug zitten en pookten het vuur op, haalden onze boeken boven, en ordenden onze verzamelingen van zeewier en kokkelschelpen. Tegen twaalf uur, terwijl de zon in onze kamer scheen, werd de hitte tamelijk drukkend, en we vroegen ons af wanneer die hevige stortbuien en periodieke onweersstormen zouden beginnen.

"Ah! Ze zullen voor deze namiddag zijn, je zult het zien," zeiden we tegen elkaar. "Oh, hoe nat zullen die mensen worden. Wat een grap!"

Rond één uur kwam de hospita vragen of we niet naar buiten gingen, omdat het zo een liefelijke dag leek.

"Nee, nee" antwoordden we met een samenzweerderig lachje, "wij niet. Wij denken er niet aan om nat te worden - nee, nee."

En toen de namiddag haast voorbij was, en er nog geen enkel teken van regen was, probeerden we elkaar op te beuren met het idee dat het er allemaal in één keer zou uit vallen, net wanneer de mensen terug keerden naar huis, en ze geen schuilplaats meer konden opzoeken, en zo zouden ze nog doorweekter zijn dan ooit tevoren. Maar er viel geen druppel, en de dag eindigde in volle glorie en daarachter kwam er een heerlijke nacht.

De volgende ochtend lazen we dat het warm zou worden "aangename dag; stabiel weer; erg warm voor de tijd van het jaar" en we dosten ons uit met onze dunste kleren, gingen naar buiten en nadat we een half uurtje gewandeld hadden, begon het hevig te regenen, en een bitterkoude wind blies door ons heen, en beiden bleven stabiel aanwezig gedurende de hele dag, en we kwamen thuis met verkoudheden en reumatische aandoeningen over ons hele lijf en kropen in bed.

Het weer is iets dat mijn petje te boven gaat; Ik begrijp er niets van. Barometers zijn waardeloze dingen: ze zijn al even misleidend als het weerbericht in de kranten.

Er was er eentje in een hotel in Oxford, waar ik de voorbije lente verbleef, en toen ik er aankwam stond hij op "mooi en stabiel". De regen viel gewoon bij bakken uit de hemel, en dat was zo al de hele dag geweest; en ik begreep het niet. Ik klopte tegen de barometer en hij sprong omhoog en wees naar "zeer droog". De loopjongen van het hotel stopte toen hij voorbij kwam, en zei dat hij dacht dat die dingen het weer van morgen voorspelden. Ik dacht meer aan het weer van twee weken geleden, maar de loopjongen zei, Nee, hij dacht van niet. De volgende ochtend tikte ik er nogmaals tegen, en hij ging nog verder omhoog, en de regen kwam nog sneller naar beneden dan voorheen. Op woensdag ging ik terug kijken en gaf er nog een tik tegen, en de wijzer schokte naar "mooi en stabiel," naar "zeer droog", naar "zeer warm" en hij bleef stijgen tot hij tenslotte tegengehouden werd door het pennetje en niet verder kon. Hij deed zijn best, maar hij was zo ontworpen dat hij geen beter weer kon voorspellen dan hij nu al deed, zonder zichzelf stuk te maken. Hij wou echt nog verder gaan, en droogte voorspellen, en waterschaarste, en zonneslagen, en droge woestijnwind en nog meer van die dingen, maar het pennetje verhinderde dat, en hij moest tevreden zijn met het aanwijzen van het gewone, alledaagse "zeer droog". Ondertussen kwam de regen neer in een gestadige stortvloed, en het lager gelegen deel van de stad stond al onder water omdat de rivier buiten haar oevers was getreden.

De loopjongen zei dat het vanzelfsprekend was dat er ons een lange periode van schitterend weer te wachten stond, ooit, en las een gedicht voor dat boven op het orakel gedrukt was:

*"Lang voorspeld, lange duur;
"Kort voorspeld, vlug voorbij"*

Het mooie weer kwam niet, die zomer. Ik denk dat die machine naar de

daaropvolgende lente verwees.

Dan zijn er die nieuwe barometers, die lange, rechte dingen. Ik krijg kop noch staart aan die dingen. Er is een kant voor 10 uur gisteren en een kant voor 10 uur vandaag; maar het is niet altijd mogelijk om daar zo vroeg aanwezig te zijn, weet u. Hij stijgt of daalt voor regen of goed weer, met veel of weinig wind, en langs één kant staat er "Nly" en op de andere "Ely" (wat heeft Ely daar nu mee te maken?), en wanneer je er op tikt voorspelt hij niets. En je moet hem instellen op het juiste niveau boven de zeespiegel, en hem herleiden tot Fahrenheit, en zelfs dan geeft hij nog het juiste antwoord niet.

Maar wie wil weten welk weer het wordt? Het is al erg genoeg wanneer het komt, zonder dat daar nog de ellende moet bijkomen dat je het al op voorhand weet. De voorspeller waarvan we allen houden is de oude man die, op een bijzonder onheilspellende ochtend van de een of andere dag waarop we gebrand zijn op goed weer, naar de horizon kijkt met de onmiskenbare blik van een kenner, en zegt:

"Oh nee, mijnheer, ik denk dat het wel degelijk zal opklaren. Het zal nog mooi weer worden, mijnheer."

"Ah, hij kent er iets van", zeggen we, terwijl we hem goede morgen wensen en vertrekken; "wonderlijk hoe deze oude kerels dat kunnen voorspellen!"

En we voelen een genegenheid voor die man, die zelfs niet verminderd wanneer het niet opklaart, maar het de hele dag gestadig blijft regenen.

"Och ja," denken we, "hij heeft zijn best gedaan."

Tegen de man die ons slecht weer voorspelt, daarentegen, koesteren we bittere en wraakzuchtige gedachten.

"Gaat het opklaren, denkt u?" roepen we vrolijk in het voorbij gaan. "Wel, nee, mijnheer; ik ben bang dat het voor de hele dag is," antwoordt hij hoofdschuddend.

"Dwaze oude gek!" mompelen we, "wat weet hij ervan?" En indien zijn vooruitzichten juist blijken te zijn, keren we terug en haten we hem nog meer, met vaag in het achterhoofd het idee dat hij er op één of andere manier voor iets tussen zit.

Het was te helder en te zonnig op deze speciale ochtend om de bloestollende onheilstijdingen van George "Barometer daalt", "Atmosferische storingen, in een schuine lijn over Zuid Europa trekkend" en "depressie" ons plezier te laten bederven; en toen hij inzag dat hij ons niet ongelukkig kon maken, en slechts zijn tijd verspilde, gapte hij de sigaret welke ik zorgvuldig voor mezelf

gerold had en ging naar buiten.

Daarop aten Harris en ik de overschotjes op, brachten onze bagage naar buiten en wachtten op een huurrijtuig.

Het was wel een hele hoop bagage, wanneer je het zo allemaal bij elkaar zag staan. Daar was de grote leren koffer, en de kleine handtas, en de twee picknickmanden, en een dikke rol dekens, en vier of vijf overjassen en regenjassen, en een paar paraplu's, en dan was er nog een meloen die op zijn eentje een hele zak in beslag nam omdat hij te groot was om ergens anders in te stoppen, en een paar pond druiven in een andere zak, een Japanse parasol van papier, en een braadslede welke wij, omdat ze te lang was om in te pakken, omwikkeld hadden met bruin papier.

Het leek erg veel, en Harris en ik schaamden ons er nogal over, alhoewel ik niet inzie waarom we dat moesten doen. Er kwam natuurlijk geen enkel huurrijtuig langs, maar wel een paar straatjongens, en die raakten klaarblijkelijk geïnteresseerd in onze uitgestalde goederen, en hielden halt. De loopjongen van Biggs was de eerste die kwam kijken. Biggs is onze kruidenier, en zijn grootste talent bestaat er in dat hij zich steevast verzekert van de diensten van de meest verwaarloosde en minst gedisciplineerde straatkinderen welke de beschaving tot hiertoe heeft voortgebracht. Indien er in onze buurt een loopjongen opduikt welke nog gewetenlozer is dan de doorsnee straatboefjes, dan weten we dat het de laatste aanwinst van Biggs is. Er werd mij verteld dat ten tijde van de Grote Straatmoord in Coram, men

het er in onze straat direct over eens was dat de toenmalige loopjongen van Biggs er achter stak, en indien hij niet in staat was geweest om, als antwoord op het strenge kruisverhoor waaraan hij werd onderworpen door No.19, toen hij daar de bestelling ging opnemen op de dag na de moorden (bijgestaan door No.21, die toen toevallig op zijn stoep stond) een sluitend alibi voor te leggen, het er voor hem slecht had uit gezien. Ik kende de toenmalige loopjongen van Biggs niet, maar na wat ik van zijn opvolgers gezien heb, zou ik niet zoveel waarde gehecht hebben aan dat alibi.

De loopjongen van Biggs kwam, zoals ik gezegd heb, de hoek omgelopen. Hij had kennelijk grote haast toen hij in ons gezichtsveld verscheen, maar, Harris en mij bemerkend, en Montmorency, en de bagage, vertraagde hij en begon hij ons aan te staren. Harris en ik keken hem dreigend aan. Dit had een meer gevoelige natuur misschien pijn gedaan, maar de loopjongens van Biggs zijn in regel niet zo teergevoelig. Hij hield bruusk halt, een meter van onze stoep, en leunend tegen de reling en na een strootje te hebben uitgekozen om er op te kauwen, fixeerde hij ons met zijn ogen. Hij was overduidelijk van plan om het hele gebeuren tot op het einde te volgen.

Het volgende ogenblik passeerde een andere loopjongen aan de overkant van de straat. De loopjongen van Biggs riep hem erbij.

"Hallo! Het benedenverdiep van numero 42 bolt het af."

De loopjongen stak de straat over en installeerde zich aan de andere kant van de trap. Daarna stopte de jongeman van de schoenwinkel en ging bij de loopjongen van Biggs staan, terwijl de glazenwasser van "The Blue Posts" een onafhankelijke positie op het trottoir innam.

"Ze gaan niet verhongeren, hé" zei de jongeman van de schoenwinkel.

"Ah! Jij zou ook wel een paar spullen meenemen" riposteerde "The Blue Posts", wanneer je de Atlantische oceaan in een klein bootje ging oversteken."

"Zij gaan de Atlantische oceaan niet oversteken," kwam de Biggs-jongen ertussen; " ze gaan Stanley zoeken."

Inmiddels had er zich al een kleine menigte verzameld en de mensen vroegen aan elkaar wat er gaande was. Eén deel (het jonge en onbezonnen gedeelte van de menigte) dacht dat het om een bruiloft ging, en duidde Harris aan als bruidegom; het oudere en meer bedachtzame deel van de menigte was eerder van mening dat het om een begrafenis moest gaan, en dat ik waarschijnlijk de broer van de overledene was.

Uiteindelijk verscheen er een leeg huurrijtuig (het is een straat waar, in regel, en wanneer men ze niet nodig heeft, lege huurrijtuigen voorbijkomen met een

frequentie van drie per minuut, en er blijven rond hangen en in de weg staan) en, terwijl we onszelf en onze bagage er in wurmden, en schopten naar een paar van Montmorency's vrienden, welke overduidelijk gezworen hadden hem nooit te zullen verlaten, reden we weg onder het gejuich van de menigte, waarop de loopjongen van Biggs ons een wortel achterna gooide om ons geluk te brengen.

We kwamen rond elf uur aan bij Waterloo station, en vroegen waar de trein van elf uur en vijf vertrok. Natuurlijk was er niemand die dat wist; in Waterloo is er nooit iemand die weet waar een trein vertrekt, of waar een trein is, wanneer hij vertrekt, naar toe gaat, of wat dan ook. De kruier die onze bagage droeg dacht dat hij vertrok op perron nummer twee, terwijl een andere kruier, met wie hij de kwestie besprak, een gerucht had gehoord dat hij zou vertrekken op nummer één. De stationschef, daarentegen, was ervan overtuigd dat hij op dit perron zou vertrekken.

Om een einde te maken aan de zaak, gingen we naar boven, en vroegen het aan de hoofdopzichter van verkeer, en hij vertelde ons dat hij net een man had ontmoet die zegde dat hij de trein gezien had op perron nummer drie. We gingen naar perron nummer drie, maar de plaatselijke gezagsdragers zegden dat ze eerder dachten dat die trein de Southampton expres was, of anders de trein naar Windsor. Maar ze waren zeker dat het niet de Kingston trein was, alhoewel ze niet konden zeggen waarom ze daar zeker van waren.

Toen zei onze kruier dat hij dacht dat het op de hoogste perron moest zijn; hij zei dat hij dacht dat hij die trein kende. We gingen dus naar het hoogste perron, en zagen daar de machinist, en vroegen hem of hij naar Kingston reed. Hij zei dat hij dat niet met honderd percent zekerheid durfde te zeggen, maar dat hij toch dacht dat het zo was. Enfin, indien het niet de 11.5 naar Kingston was, zei hij, dan was hij er toch vrij zeker van dat het de 9.32 naar Virginia Water zou zijn, of de 10.0 expres naar het eiland Wight, of toch in die richting, en we zouden het echt zeker weten als we daar aankwamen. We hielden een halve pond boven zijn hand, en smeekten hem om de 11.5 naar Kingston te zijn.

"Niemand zal ooit te weten komen, op deze lijn," zeiden we, "wat u bent, of waar u heen rijdt. U kent de weg, rij nu zachtjes weg en ga naar Kingston."

"Wel, ik weet het niet, heren," antwoordde de nobele kerel, "maar ik veronderstel dat er een trein naar Kingston zal moeten rijden; en ik zal het wel doen. Geeft u mij dat halve pond."

Zo reden we dus naar Kingston met de "London and South-Western Railway".

Achteraf vernamen we dat de trein welke ons naar Kingston gebracht had in werkelijkheid de posttrein naar Exeter was, en dat ze in Waterloo uren naar deze trein hadden gezocht en dat niemand wist wat ermee gebeurd was. Onze boot lag op ons te wachten in Kingston, net onder de brug, en we gingen er heen en laadden onze bagage aan boord en scheepten toen zelf in. "Alles in orde, mijnheer?" zei de man.

"In orde is het" antwoorden wij; en met Harris aan de roeiriemen en ik aan de helmstok, en Montmorency, ongelukkig en zeer wantrouwig, op de voorstevan, schoten we over het water dat de volgende twee weken onze thuis zou zijn.

Hoofdstuk VI

Kingston. - Leerrijke bemerkingen over de vroege geschiedenis van Engeland. - Leerrijke bemerkingen over houtsnijwerk en het leven in het algemeen. - Het trieste geval van Stivvings, junior. - Mijmeringen over de oudheid. - Ik vergeet dat ik aan het sturen ben.- Een interessant resultaat. - De doolhof van Hampton Court. - Harris als gids.

Het was een schitterende ochtend, late lente of vroege zomer, zoals u zelf wil, wanneer de bekoorlijke schittering van gras en bladeren overgaat naar een dieper groen en het jaar er uit ziet als een mooi jong meisje dat op de drempel van het vrouw zijn is gekomen, sidderend onder de vreemde pulsaties welke haar tot leven wekken.

De ouderwetse achterafstraatjes van Kingston, zeker waar ze uitliepen op de waterkant, zagen er erg pittoresk uit in het zinderende zonlicht; de glinsterende rivier met haar drijvende aken, het beplankte jaagpad, de keurig onderhouden landhuizen aan de overzijde, Harris, in een rode en oranje blazer zwoegend aan de roeiriemen, de verre glimpen van het grijze oude Tudor paleis, ze vormden samen zulk een zonnig tafereel, zo helder en rustig, zo vol leven, en toch zo vreedzaam, dat, alhoewel het nog vroeg op de dag was, ik mezelf voelde wegzakken in een dromerige reis naar een zachte wereld vol zoete mijmeringen.

Ik mijmerde over Kingston, of "Kyningestun", zoals het ooit werd genoemd in de dagen toen de Saksische koningen daar gekroond werden. De grote Caesar stak daar de rivier over, en de Romeinse legioenen kampeerden op de golvende hooglanden. Caesar, net zoals later Elizabeth, schijnt overal halt te hebben gehouden: alleen was hij wat fatsoenlijker dan de goede koningin; hij deed niet in kroegen. Zij was gek op kroegen, de koninginmaagd van Engeland. Er is nauwelijks een kroeg binnen een straal van vijftien kilometer rond Londen waar ze niet heeft rondgeneusd, of halt heeft gehouden, of geslapen heeft, op de één of andere dag.

Ik vraag me nu af, veronderstellend dat Harris, zeg maar, een nieuw blad zou omslaan, en een grote man en een goed mens zou worden en het uiteindelijk tot Eerste Minister zou brengen, en dan sterven, of ze dan ook uithangborden zouden ophangen aan de pubs welke hij geregeld bezocht heeft: "Harris dronk een glas bitter in dit huis", "Harris nuttigde hier twee koude Scotches in de zomer van '88", "Harris werd hier buiten gegooid in december 1886."

Nee, er zouden er teveel zijn! Het zouden de huizen zijn waar hij nooit een voet had binnen gezet welke beroemd zouden worden. "De enige pub in Zuid Londen waar Harris nooit iets gedronken heeft!" De mensen zouden toestromen om te zien wat er mis mee was.

Hoezeer moet de zwakzinnige koning Edward Kyningestum gehaat hebben! Het kroningsfeest was hem teveel geworden. Misschien was zijn maag niet zo bestand tegen berenhoofd gefarceerd met suikerbonen (ik zou het ook niet kunnen hebben, dat weet ik zo), en had hij genoeg gehad aan een zak mede; dus glipte hij weg van de rumoerige braspartij om te genieten van de manestrallen samen met zijn geliefde Elgiva.

Misschien van in het open draairaam, hand in hand, keken ze naar het zachte maanlicht op de rivier, terwijl vanuit de afgelegen zalen flarden van het rumoerige feest in onderbroken uitbarstingen van lawaai en tumult naar hen toe zweefden.

Dan dringen de beestachtige Odo en St. Dunstan met geweld hun rustige kamer binnen, en slingeren verschrikkelijk beledigingen naar het hoofd van de lieve koningin, en sleuren ze de arme Edward terug naar de oorverdovende herrie van dronken vechtersbazen. Jaren later, na de veldslagen, werden de Saksische koningen samen met de Saksische braspartijen voorgoed begraven, en verdween de grandeur van Kingston voor een hele tijd, om terug op te rijzen toen Hampton Court het paleis werd van de Tudors en de Stuarts, en de koninklijke schepen de meertouwen opspannen aan de oever van de rivier, en galante heren met fleurige schoudermantels zwierig langs het water paradeerden en schreeuwden: "Hé, veerman, ho! Wel verdraaid, bij alle goden"

Vele van de oude huizen, tot in de wijde omgeving, vertellen heel duidelijk over deze dagen toen Kingston een koninklijke stad was, waar edellieden en hovelingen leefden, dicht bij de koning, en de lange weg naar de paleispoorten was de hele dag vrolijk druk met klinkend staal en trots stappende rijpaarden, en ruisende zijde en fluweel, en mooie gezichtjes. De grote en ruime huizen, met hun erkerramen, glas-in-lood vensters, hun kolossale open haarden, en hun puntgevels, ademen nog steeds de geest uit van deze tijd van wambuizen, van met parels bestikte keurslijfjes, en van ingewikkelde vloeken. Ze werden opgetrokken in de tijd toen "de mensen nog konden bouwen". De harde rode bakstenen zijn alleen maar steviger geworden door de tijd, en hun eiken trappen zuchten noch kraken wanneer je

ze stilletjes probeert af te dalen.

Sprekend over eiken trappen denk ik er nu aan dat er zich een prachtige uitgesneden eiken trap bevindt in één van de huizen van Kingston. Het is nu een winkel, op de marktplaats, maar het is overduidelijk dat het vroeger de woning van een belangrijk personage is geweest. Een vriend van mij, die in Kingston woont, ging daar eens binnen om een hoed te kopen, en in een verstrooid moment, stak hij zijn hand in zijn zak en betaalde hij contant. De winkelier (hij kent mijn vriend) stond hier natuurlijk eerst van versted; maar, zichzelf vlug herpakkend, en voelend dat er iets moest gedaan worden om dit soort gedrag aan te moedigen, vroeg hij aan onze held of hij graag mooi houtsnijwerk in eik zag. Mijn vriend zei ja, waarop de winkelier hem meenam door de winkel en met hem de trap op ging. De balustrade was een magnifiek stukje vakmanschap, en de muren langs de trap waren helemaal bekleed met eiken panelen, versierd met houtsnijwerk dat zelfs in een paleis niet zou misstaan hebben.

Vandaar gingen ze naar de salon, welke een grote, heldere kamer was, bekleed met een ietwat verrassend maar vrolijk behang met een blauwe ondergrond. Er was verder nochtans niets opmerkelijks aan deze ruimte en mijn vriend vroeg zich af waarom hij naar hier was gebracht. De eigenaar liep naar het behang en klopte erop. Het gaf een houten klank.

"Eik" legde hij uit. "Uitgesneden eik, tot aan het plafond, net hetzelfde als u naast de trap zag."

"Maar, bij Caesar de Grote! Man," protesteerde mijn vriend; "je gaat me toch niet zeggen dat je dat houtsnijwerk overplakt hebt met blauw behangpapier?"

"Ja," was het antwoord: "het was een kostbaar werk. Ik heb natuurlijk eerst negatieve mallen moeten laten maken om de uitgesneden openingen weer te vullen. Maar de kamer ziet er nu veel vrolijker uit. Het was hier vroeger verschrikkelijk somber."

Ik kan niet zeggen dat ik de man helemaal ongelijk geef (wat waarschijnlijk voor hem een grote opluchting betekent).

Van uit zijn standpunt, wat het standpunt van de gemiddelde bewoner zal zijn, die zijn omgeving zo luchtig mogelijk wil maken en niet wil leven als een antiekmaniak, heeft hij zeker gelijk. Uitgesneden eik is mooi om naar te kijken, en om er een beetje van te bezitten, maar is zonder twijfel nogal deprimerend om in te leven, voor mensen wiens voorliefde niet in die richting gaat. Het zou zijn als leven in een kerk.

Nee, in zijn geval was het treurig dat bij hem, die weinig gaf om uitgesneden

eik, de salon er helemaal mee bedekt was, terwijl mensen die er wel om geven enorme sommen moeten betalen om het in hun bezit te krijgen. Het schijnt een vaste regel te zijn in deze wereld. Ieder heeft wat hij niet wil, en de andere mensen hebben wat hij wel wil.

Getrouwde mannen hebben vrouwen, en schijnen ze niet te willen; en jonge vrijgezellen janken omdat ze er geen kunnen krijgen. Arme mensen welke amper zichzelf kunnen onderhouden hebben acht stevige kinderen. Rijke oude paren, die niemand hebben om hun geld na te laten, sterven kinderloos. Dan zijn er de meisjes met hun aanbidders. De meisjes die aanbidders hebben willen er nooit van weten. Ze zeggen dat ze liever hun hielen dan hun tenen zien, en waarom gaan ze niet het hof maken aan juffrouw Smith en juffrouw Brown, die er gewoontjes uit zien en niet meer van de jongste zijn en geen minnaars hebben? Zij zelf willen geen minnaars. Ze zijn niet van plan om ooit te trouwen.

Het heeft geen zin om bij dit soort dingen nog verder stil te staan; men wordt er zo treurig van.

Er was bij ons op school een jongen die we Sandford en Merton plachten te noemen. Zijn echte naam was Stivvings. Hij was de meest buitengewone jongen die ik ooit ontmoet heb. Ik denk dat hij echt van studeren hield. Hij lag voortdurend met iedereen overhoop omdat hij in bed de Griekse klassiekers las; en van de Franse onregelmatige werkwoorden was hij eenvoudig niet weg te slaan. Hij zat vol tegennatuurlijke ideeën, dat hij zijn ouders tot eer moest strekken en een voorbeeld op school moest zijn; en hij wilde niets liever dan prijzen winnen, opgroeien en een verstandig man worden, en hij had nog meer van die zwakzinnige ideeën. Ik heb nooit een vreemder schepsel ontmoet, alhoewel hij voor de rest zo onschuldig was als een pas geboren baby.

Wel, deze jongen werd gemiddeld twee keer per week ziek zodat hij niet naar school kon. Er was geen enkele jongen die zo vaak ziek was als Sandford en Merton. Indien er een onbekende ziekte opdook binnen een straal van vijftien kilometer, dan kreeg hij ze, en in de ergste graad. Hij kreeg bronchitis tijdens de hondsdagen en hooikoorts met Kerstmis. Na een zes weken durende periode van droogte, kreeg hij gegarandeerd een aanval van reumatische koorts, en als hij op een mistige novemberdag zijn neus durfde buiten te steken kwam hij thuis met een zonnesteek.

Op een keer verdoofden ze hem met lachgas, de arme jongen, en trokken al

zijn tanden en gaven hem een vals gebit omdat hij zo verschrikkelijk veel tandpijn had; welke daarna vervangen werd door zenuw- en oorpijn. Hij was altijd verkouden, behalve gedurende de negen weken waarin hij de rode hond had; en hij had steeds last van winterhanden. Tijdens de grote cholera epidemie van 1871 bleef onze buurt er uitzonderlijk van gespaard. Er was slechts één geval in onze parochie; en dat geval was de jonge Stivvings. Hij moest in bed blijven tijdens zijn ziekte, en kip en custard en serredruiven eten; en hij lag daar maar te snikken omdat ze hem geen Latijnse oefeningen wilden geven, en ze zijn Duitse grammatica hadden afgenomen.

En wij, de andere jongens, die wel tien trimesters van ons schoolleven hadden willen geven om toch maar één dag ziek te mogen zijn, en geen enkel verlangen hadden om onze ouders enige reden tot fierheid te geven, konden niets ernstiger krijgen dan een stijve nek. We bleven uren in de tocht staan, en werden er sterker van; en we aten dingen die ons ziek moesten maken, en ze maakten ons alleen maar dik en gaven ons nog meer trek. Niets van wat we konden bedenken scheen ons ziek te kunnen maken, tot de vakantie begon. Dan, op de laatste schooldag, werden we verkouden, kregen de kinkhoest en alle mogelijke ziekten, waar we pas op de laatste vakantiedag van genazen; wanneer we dan, ondanks alles, er toch eens in slaagden om tijdens het schooljaar ziek te worden, werden we onmiddellijk weer beter en sterker dan ooit tevoren.

Zo is het leven; en we zijn slechts als gras dat gemaaid wordt en in de afvaloven verbrand wordt.

Om terug te keren naar de kwestie van het houtsnijwerk, ze moeten een helder inzicht gehad hebben in schoonheid en kunstzinnigheid, onze overgrootvaders. Wel, al onze hedendaagse kunstschaten zijn slechts de opgegraven gebruiksvoorwerpen van driehonderd jaar geleden. Ik vraag me af of er echt een intrinsieke schoonheid schuilt in de oude soepborden, de bierpullen en de kaarsensnuiters welke we nu zo hoog achten, of dat het slechts de stralenkrans van ouderdom is, waarmee ze omgeven zijn, welke hen zo betoverend maakt in onze ogen. De "Delfts Blauw"-en welke we nu als decoratie tegen onze muren hangen zijn slechts de dagdagelijkse huishoudelijke voorwerpen van een paar eeuwen terug; en de roze herdertjes en de gele herderinnetjes welke we aan onze vrienden tonen, die er op hun beurt mee dwepen en doen alsof ze er verstand van hebben, waren goedkope schouw-garnituurtjes welke de achttiende eeuwse moeders aan hun kinderen gaven om op te sabbelen wanneer ze huilden.

Zal het in de toekomst net hetzelfde zijn? Zullen de hooggeprezen schatten van vandaag altijd de waardeloze niemendalletjes van gisteren zijn? Zullen hele rijen van onze met wilgpatronen versierde eetborden in het jaar 2000 de schouwmantels van de groten der aarde sieren? Zullen de witte kopjes met gouden rand en de mooie gouden bloem binnenin (genus onbekend), welke onze dienstmeisjes nu zo onbezonnen laten vallen, met de grootste zorg gehanteerd worden, en op een console gezet worden en afgestoft worden door de vrouw des huize in hoogsteigen persoon?

Die porseleinen hond die de slaapkamer van mijn huurflatje versiert. Het is een witte hond. Zijn ogen zijn blauw. Zijn neus is delicaat rood, met zwarte stippen. Zijn hoofd is pijnlijk opgeheven, zijn uitdrukking is van een vriendelijkheid welke op de rand van het imbeciele ligt. Ik bewonder hem niet. Bekeken als een kunstwerk, mag ik zeggen dat hij op mijn zenuwen werkt. Onnadenkende vrienden lachen er mee, en zelfs mijn hospita houdt er niet van, en verontschuldigt zijn aanwezigheid met het feit dat hij een geschenk is van haar tante.

Maar binnen tweehonderd jaar is het meer dan waarschijnlijk dat de hond ergens zal opgegraven worden, zonder benen, en met gebroken staart, en zal verkocht worden als oud porselein, en in een glazen vitrinekast gezet worden. En de mensen zullen er naar komen kijken en hem bewonderen. Ze zullen getroffen worden door de prachtige diepte van de kleuren op de neus, en zich verwijlen in bespiegelingen over hoe mooi de verloren staart ongetwijfeld was.

Wij, in onze dagen, zien de schoonheid van die hond niet. We zijn er te vertrouwd mee. Het is zoals zonsondergangen en sterren: we staan niet in bewondering voor hun schoonheid omdat ze zo alledaags zijn. Zo is het met die porseleinen hond. In 2288 zullen de mensen er mee dwepen. Het maken van dergelijke honden zal dan een verloren vaardigheid zijn. Men zal met

liefde over ons spreken als over "die grote oude meesters uit de negentiende eeuw welke op het toppunt van hun kunnen deze porseleinen honden maakten."

Over het proeflapje dat de oudste dochter op school heeft gemaakt zal men spreken als "tapisserie uit de Victoriaanse tijd", en het zal vrijwel onbetaalbaar zijn. Op de blauwwitte drinkkroezen uit onze plattelandsherbergen zal jacht gemaakt worden, hoe gebarsten en geschilderd ze ook zijn, en ze zullen verkocht worden voor hun gewicht in goud, en rijkelui zullen ze gebruiken om er dure Bordeauxwijnen uit te drinken; en Japanse toeristen zullen alle "Geschenken uit Ramsgate" en "Souvenirs uit Margate", welke op één of andere wijze aan de vernietiging ontsnapt zijn, meenemen naar Nippon als oude Engelse curiositeiten.

Op dit punt gooide Harris zijn roerriemen weg, stond recht en verliet zijn zitje, en ging op zijn rug liggen en stak zijn benen in de lucht. Montmorency hilde, en maakte een salto, en de bovenste picknickmand viel om en alles rolde er uit.

Ik was een beetje verbaasd, maar verloor mijn kalmte niet. Ik zei, vrolijk genoeg:

"Hallo! Waar is dat voor?"

"Wat is waar voor? Wel -"

Nee, bij nader inzien zal ik niet herhalen wat Harris zei. Het is misschien mijn schuld, ik geef het toe; maar niets kon zijn ruw taalgebruik en de grofheid van zijn uitdrukkingen vergeven, zeker niet bij een man die zo zorgvuldig is opgevoed als Harris.

Ik had gedacht aan andere dingen, en vergat, zoals men gemakkelijk kan begrijpen, dat ik aan het roer stond, en het gevolg was dat we tamelijk onzacht in aanraking waren gekomen met het jaagpad. Het was op het eerste ogenblik zelfs moeilijk te zeggen waar wij waren en waar de Middlesex oever van de rivier was, maar we raakten er na een tijdje uit, en konden de twee dingen van elkaar scheiden.

Harris zei daarop dat hij al genoeg had gedaan en stelde voor dat ik nu mijn deel zou doen; aangezien we toch aangemeerd waren, stapte ik aan wal en nam het sleeptouw, en trok de boot tot voorbij Hampton Court. Wat een mooie oude muur is het die daar langs de rivier loopt! Telkens wanneer ik er voorbij kom voel ik me beter. Zulk een zachte, schitterende, liefelijke oude muur; welk een mooi schilderij zou er van te maken zijn, met die

korstmossen hier en dat mos daar, een beschroomde jonge wijnrank welke over de top komt kijken, om te zien wat er op de drukke rivier gebeurt, en de nuchtere klimop welke in trossen een beetje verder naar beneden hangt! Er zijn vijftig tinten en schakeringen in elke tien meter van die oude muur. Indien ik toch maar kon tekenen en schilderen, dan zou ik een prachtige schets van die oude muur maken, daar ben ik zeker van. Ik heb vaak gedacht dat ik graag in Hampton Court zou wonen. Het lijkt er zo vredig en zo rustig, en het is toch zulk een liefelijke oude plaats is om 's ochtends vroeg in rond te zwerven, nog voor er veel andere mensen zijn.

Maar, kijk, ik geloof niet dat ik er echt zou om geven wanneer het op doen aankomt. Het zou 's avonds zo afschuwelijk saai en deprimerend zijn, wanneer het kaarslicht griezelige schaduwen op de lambriseringen werpt, en het geluid van verre voetstappen door de koude stenen gangen zou klinken, en nu eens dichterbij komend en dan weer vervagend, en alles weer doodstil wordt, behalve het kloppen van het eigen hart.

We zijn schepselen van de zon, wij mannen en vrouwen.

We houden van het licht en het leven. Daarom troepen we samen in stadjes en steden, en wordt het platteland jaar na jaar steeds leger.

In het zonlicht - overdag, wanneer de Natuur rondom ons leeft en bruist, houden we van eenzame heuvels en diepe wouden; maar 's nachts, wanneer onze Moeder Aarde gaan slapen is, en ons wakend achterlaat, oh! Dan lijkt de wereld zo eenzaam, en worden we bang, als kinderen in een eenzaam huis. Dan zitten we te snikken, en verlangen we naar de gasverlichte straten, en het geluid van menselijke stemmen, en de geruststellende hartenklop van het leven.

We voelen ons zo hulpeloos en zo klein in de grote stilte, wanneer de donkere bomen ritselen in de nachtwind. Er dwalen zoveel geesten rond, en hun stille zuchten maken ons zo treurig. Laten we samenkomen in de grote steden, en het grote vreugdevuur van een miljoen gasbekken ontsteken, en samen roepen en zingen, en ons moedig voelen.

Harris vroeg me of ik ooit in de doolhof van Hampton Court was geweest. Hij zei dat hij er ooit was geweest om aan iemand anders de weg te tonen. Hij had het bestudeerd op een kaart, en het was zo eenvoudig dat het idioot leek - nauwelijks de twee centen inkom waard. Harris zei dat de maker van de kaart de mensen een poets wou bakken, omdat ze helemaal niet overeenkwam met het echte ding en alleen maar misleidend was. Maar voor

hij dat wist had hij een neef van het platteland overtuigd om mee te gaan.
Hij zei:

"Je gaat er alleen maar in om later te kunnen zeggen dat je er geweest bent, maar het is heel eenvoudig. Het is onzinnig om zoiets een doolhof te noemen. Je neemt altijd de eerste afslag naar rechts. We zullen er amper tien minuten over doen, en daarna gaan we lunchen."

Al snel nadat ze naar binnen waren gegaan ontmoetten ze enkele mensen die zegden dat er al drie kwartier in ronddoelden en er genoeg van hadden. Harris zei hen dat hem konden volgen, indien ze dat wensten; hij ging net binnen en zou een rondje maken en dan terug buiten gaan. Ze zeiden dat dit erg vriendelijk van hem was, schaarden zich achter hem en volgden.

Terwijl ze verder liepen pikten ze nog meer mensen op die er genoeg van hadden en tenslotte hadden ze alle personen, welke zich in de doolhof bevonden, op sleeptouw genomen. Mensen die reeds alle hoop hadden opgegeven om er ooit nog uit te geraken en die ervan overtuigd waren dat ze hun familie en vrienden nooit meer gingen terug zien, putten moed uit de zelfverzekerdheid van Harris en zijn neef, en vervoegden de processie, en zegenden hem.

Harris zei dat hij hun aantal op twintig schatte, en daarbij nog een vrouw met een baby, welke daar al de hele morgen was en er op stond zijn arm vast te houden, zo bang was ze om hem te verliezen. Harris bleef maar naar rechts draaien, maar het leek een heel eind te zijn, en zijn neef zei dat hij veronderstelde dat het een zeer grote doolhof was.

"Oh, één van de grootste in Europa," zei Harris.

"Ja, dat moet wel zo zijn" antwoordde de neef, "want we hebben al meer dan drie kilometer achter de rug."

Harris begon het zelf ook vreemd te vinden, maar hij hield vol tot ze tenslotte een krentenbroodje van een halve penny op de grond zagen liggen waarover de neef van Harris wou zweren dat hij het zeven minuten voordien ook al gezien had.

Harris zei: "Oh, onmogelijk!" maar de vrouw met de baby zei, "Helemaal niet", omdat zij het zelf van haar kind had afgenomen en op de grond had gegooid, net voor ze Harris was tegengekomen. Ze voegde eraan toe dat ze wenste dat ze Harris nooit had ontmoet en gaf te kennen dat hij een bedrieger was.

Hierdoor werd Harris woest en haalde zijn landkaart boven en legde zijn theorie uit.

"De kaart zal wel goed genoeg zijn" zei één van de deelnemers, "als je maar zou weten waar we ons nu bevinden."

Harris wist het niet, en stelde voor dat het verstandigste zou zijn om terug naar de ingang te gaan, en opnieuw te beginnen. Voor het herbeginnen was er weinig enthousiasme; maar wat het teruggaan betrof was er algehele unanimiteit, en dus maakten ze rechtsomkeer en liepen opnieuw achter Harris aan, in tegengestelde richting. Na zowat tien minuten zaten ze in het centrum.

Harris dacht eerst te doen alsof dat zijn bedoeling was geweest, maar de groep keek hem zo dreigend aan dat hij besloot om het als een ongelukje te behandelen.

Hoe dan ook, ze hadden toen een beginpunt. Ze wisten waar ze waren, en de kaart werd nogmaals geraadpleegd, en de hele zaak leek nu zeer eenvoudig, en ze vertrokken voor de derde keer.

En drie minuten later waren ze terug in het centrum.

Daarna konden ze nergens anders meer geraken. Welke richting ze ook kozen, altijd kwamen ze terug in het centrum. Het werd op de duur zo routineus dat sommige mensen daar gewoon bleven staan en wachtten tot de anderen hun ommetje hadden gemaakt en terug bij hen kwamen. Na een tijdje haalde Harris zijn kaart nogmaals boven, maar het zicht daarvan maakte de groep alleen maar woedend, en ze zegden hem dat hij ze kon gebruiken om krulletjes in zijn haar te leggen. Harris zei dat hij, tot op zekere hoogte, de indruk had dat hij onpopulair was geworden. Tenslotte werden ze allemaal gek, en riepen naar de doolhofwachter, en de man kwam en klom op

een ladder en schreeuwde hun de nodige aanwijzingen toe. Maar hun hoofden waren intussen zo dolgedraaid dat ze niet meer in staat waren om wat dan ook nog te begrijpen, waarop de man zei dat ze moesten blijven staan en dat hij bij hen zou komen. Ze troepten samen, en wachtten; en hij klom naar beneden en kwam bij hen. Het was een jonge oppasser en, alsof de duivel ermee gemoeid was, nog niet lang in dienst; en toen hij er in zat kon hij hen niet meer vinden, en hij doolde maar wat rond, terwijl hij probeerde om bij hen te geraken, en toen was hij de weg kwijt. Af en toe vingen een glimp van hem op, wanneer hij aan de andere zijde van de haag voorbij stormde, en hij zag hen, en deed zijn best om bij hen te geraken, en ze wachtten ongeveer vijf minuten, en dan verscheen hij terug op exact dezelfde plaats, en vroeg hen waar ze waren geweest.

Ze moesten wachten tot één van de oude oppassers terug kwam van zijn lunch vooraleer ze er uit geraakten.

Harris zei dat hij dacht dat een heel subtiele doolhof was, zover als hij het kon beoordelen, en we kwamen overeen dat we bij onze terugreis zouden proberen om George er in te krijgen.

Hoofdstuk VII

De rivier op haar zondags. - Modeshow op de rivier. - Een kans voor de mannen. - Gebrek aan smaak bij Harris. - Het sportjasje van George. - Een dag met twee modieuze jongedames. - De graftombe van Mevr. Thomas. - De man die niet van grafzerken en doodskisten en geraamtes houdt. - Harris wordt gek. - Zijn mening over George en zandbanken en limonade. - Hij doet kunstjes.

Het was toen we in de sluis van Moulsey lagen dat Harris me over zijn doolhofavonturen vertelde. We hadden enige tijd nodig om er door te komen, aangezien we de enige boot waren en het een grote sluis is. Ik denk niet dat ik me kan herinneren de sluis van Moulsey ooit gezien te hebben met slechts één boot erin. Het is, denk ik, Boulter inbegrepen, de drukste sluis op de rivier.

Ik heb er soms naar staan kijken wanneer je geen centimeter water zag, maar alleen maar een schitterende warboel van fleurige sportjasjes, vrolijke petten chique hoeden, en veelkleurige parasols, en zijden stoffen, en schoudermantels, en wapperende linten en keurige, witte sportpakken; wanneer je van op de kaai neerkeek op de sluis, kon je denken dat het een grote doos was waar men bloemen van alle tinten en kleuren ordeloos had ingegooid, en welke opgestapeld lagen in een hoop die alle kleuren van de regenboog vertoonde en elk hoekje bedekte. Op een mooie zondag ziet ze er zo bijna de hele dag uit, terwijl, stroomop- en stroomafwaarts, buiten de sluisdeuren, een lange rij boten ligt welke hun beurt afwachten; en de boten komen nader en varen weg, zodat de zonnige rivier, vanaf het Paleis tot aan de kerk van Hampton, bezaaid en getooid is met geel, en blauw en oranje, en wit, en rood en roos. Alle inwoners van Hampton en Moulsey hebben hun bootkostuum aangetrokken, en hangen, samen met hun honden, rond in de buurt van de sluis, en flirten, en roepen, en kijken naar de boten; en dat allemaal samen, met de petten en jasjes van de mannen, de fraai gekleurde japonnen van de dames, de opgewonden honden, de bewegende boten, de witte zeilen, het aangename landschap, en het sprankelende water, is één van de vrolijkste zichten welke er in de buurt van het saaie Londen te vinden zijn.

De rivier biedt alle gelegenheid voor een modeshow. Voor één keer zijn wij, mannen, in staat om kleuren naar onze smaak te dragen, en ik denk dat we

het er keurig van afbrengen, indien u het mij vraagt. Ik hou altijd van een beetje rood in mijn spullen - rood en zwart. U weet dat de kleur van mijn haar een soort goudbruin is, een nogal mooie kleur, is mij gezegd, en donkerrood past daar uitzonderlijk goed bij, en ik denk altijd dat een lichtblauwe das er zo mooi mee harmonieert, en een paar van die schoenen in Russisch leder en een rode zijden sjaal om het middel - een sjaal staat zo veel beter dan een broeksriem.

Harris houdt het altijd bij tinten en mengelingen van oranje en geel, maar ik denk niet dat hij daar goed mee doet. Zijn teint is te donker voor geel. Geel staat hem niet; daar kan geen discussie over zijn. Ik zou willen dat hij blauw nam als achtergrond, met wit of crème als accent, maar kijk! Hoe minder smaak iemand heeft in zijn kleding, hoe verstokter hij altijd lijkt te zijn. Het is echt jammer, want hij zal nooit succes hebben op die manier, terwijl er één of twee kleuren zijn waarin hij er nog niet zo slecht zou uitzien, met zijn hoed op.

George heeft een paar nieuwe dingen gekocht voor deze reis, en ze irriteren mij nogal. Het sportjasje is opzichtig. Ik zou niet willen dat George weet dat ik er zo over denk, maar er is echt geen ander woord voor. Hij kocht het en toonde het ons op donderdagavond. We vroegen hem hoe hij die kleur noemde, en hij zei dat hij het niet wist. Hij dacht niet dat er een naam was voor die kleur. De verkoper had hem gezegd dat het een Oosters ontwerp was. George stak het aan en vroeg ons wat we ervan dachten. Harris zei dat, indien het bedoeld was om in de vroege lente over een zaaibed te spannen om de vogels weg te houden, hij het niet zo slecht vond; maar dat, indien het door een menselijk wezen gedragen werd als kledingstuk, tenzij door een neger uit Margate, het hem ziek maakte. George werd nogal nijdig; maar, zoals Harris zei, indien hij zijn mening niet wenste, waarom had hij er dan naar gevraagd?

Wat Harris en mezelf verontrust, is dat we bang zijn dat het de aandacht op onze boot zal vestigen.

Ook meisjes zien er niet zo slecht uit in een boot, als ze maar mooi gekleed zijn. Niets flatteert meer, naar mijn mening, dan een smaak vol boottenuë. Maar een "boottenuë", dat zouden alle dames toch moeten begrijpen, moet een ensemble zijn dat kan gedragen worden op een boot, en niet iets dat thuis hoort in een vitrinekast. Het bederft echt de pret van een uitstapje indien je mensen aan boord hebt die de hele tijd meer met hun kleding bezig zijn dan met de reis zelf. Ik had ooit eens het ongeluk om met twee dames van dat slag een waterpicknick te houden. Was me dat een levendige dag!

Ze waren allebei mooi uitgedost - allemaal kanten en zijden spullen, en bloemen, en linten, en fijne schoentjes, en lichte handschoenen. Maar ze waren gekleed voor de studio van een fotograaf, niet voor een picknick op de rivier. Ze waren de "boottenues" van een Franse modeplaat. Het was bespottelijk om met deze dames ook maar in de buurt van echte aarde, echte lucht en echt water te komen.

Het begon er al mee dat ze vonden dat de boot niet proper was. We stopten alle zitbanken voor hen af, en verzekerden hen dat hij het nu wel was, maar ze geloofden ons niet. Eén van hen streek met haar gehandschoende wijsvinger over een kussen, toonde het resultaat aan de andere, en ze lieten allebei een zucht en gingen zitten, met het voorkomen van vroeg christelijke martelaars welke zich aan de martelpaal een zo comfortabel mogelijke houding probeerden te geven.

Wanneer je gaat roeien is de kans reëel dat er af en toe een beetje water opspat, en nu bleek dat een druppel water hun japonnen ruïneerde. De vlek ging er nooit uit en de jurk was voor altijd bedorven. Ik roeide. Ik deed mijn best. Ik hield de riemen zo vlak mogelijk en pauzeerde na elke slag om de bladen te laten uitlekken vooraleer ik ze terug naar achter duwde, en ik koos telkens een glad stukje water uit om ze er terug te laten inzakken. (Bow zei,

na een tijdje, dat hij zichzelf als roeier onvoldoende bedreven achtte om mij dit na te doen, maar dat hij stil zou zitten en, indien ik daar niets op tegen had, hij mijn roeislag zou bestuderen. Hij zei dat die hem interesseerde.) Maar ondanks alle moeite die ik mij getroostte kon ik toch niet verhinderen dat er af en toe een spatje water op hun toiletten terecht kwam.

De meisjes klaagden niet, maar ze kropen dicht bijeen, en klemden hun lippen op elkaar, en elke keer als ze getroffen werden door een druppel water, krompen ze zichtbaar ineem en ging er een siddering door hen heen. Het was een indrukwekkend zicht om hen zo in stilte te zien lijden, maar het bracht mij danig van streek. Ik ben te gevoelig. Ik werd wild en grillig in mijn roeigedrag en hoe harder ik het probeerde te vermijden, hoe meer het water rondom ons opspatte.

Tenslotte gaf ik het op; ik zei dat ik Bow ging laten roeien. Bow dacht eveneens dat dit beter zou zijn, en we wisselden van plaats. De dames lieten ongewild een zucht van verlichting ontsnappen toen ze me zagen opstappen, en voor een ogenblik fleurden ze helemaal op. De arme meisjes! Ze hadden me beter gesteund. De man die ze nu hadden was een vrolijke, luchthartige, domme kerel, even gevoelig als de puppy van een Newfoundlander. Je mocht hem een uur lang met je ogen neerbliksemen en hij zou het niet merken, en indien hij het toch merkte zou het hem niet in het minst deren. Hij roeide met een stevige, uitgelaten, pletsende slag welke het spatwater als een fontein over de boot liet neerkomen, en de hele bemanning in geen tijd rechtop deed zitten. Wanneer hij meer dan een halve liter water over één van die jurken kieperde, lachte hij vrolijk, en zei:

"Mijn welgemeende excuses" en bood hen zijn zakdoek aan om het af te veegen.

"Oh, dat is niet erg" mompelden de arme meisjes dan als antwoord, en trokken stiekem reisdekens en overjassen over zich heen, en probeerden zichzelf te beschermen met hun kanten parasolletjes.

Ook de lunch was voor hen geen pretje. Het gezelschap wilde dat ze in het gras gingen zitten, en het gras was stoffig; en de boomstammen, waarvan men hen zegde dat ze er tegen konden leunen, waren al sinds weken niet meer afgeborsteld; ze spreidden dus hun zakdoekjes uit op de grond en gingen er op zitten, kaarsrecht. Iemand die met een schotel rundpasteien rondging struikelde over een boomwortel en deed de pastei ongewild door de

lucht zweven. Niets kwam op hen terecht, gelukkig, maar het ongelukje betekende een nieuw gevaar voor hen, en bracht hen in beroering; en, telkens wanneer iemand recht stond en iets in zijn handen had dat kon vallen en een smeerboel kon maken, hielden ze die persoon met groeiende ongerustheid in het oog tot hij terug ging zitten.

"Wel dan, meisjes," zei onze vriend Bow vrolijk tegen hen, nadat alles voorbij was, "kom hier, jullie moeten nog afwassen!"

Eerst begrepen ze niet wat hij bedoelde. Toen ze het door hadden zeiden ze dat ze vreesden dat ze niet wisten hoe ze dat moesten doen, afwassen.

"Oh, ik zal het jullie vlug tonen" riep hij uit; "het is reuze plezierig! Je gaat liggen op je - ik bedoel, je leunt over de oever, weet je, en kletst met die dingen in het water."

De oudste zuster zei dat ze bang was dat de kleren welke ze aanhadden niet geschikt waren voor dat soort werk.

"Oh, dat lukt wel," zei hij luchthartig; "schort ze op."

En hij liet het hen nog doen, ook. Hij vertelde hen dat dit soort dingen de helft van het plezier waren bij een picknick.

Ze zeiden dat het erg interessant was.

Nu ik erover nadenk, was die jongeman werkelijk wel zo stom als we gedacht hadden? Of was hij - nee, onmogelijk! Er lag zulk een simpele, kinderlijke uitdrukking op zijn gezicht!

Harris wilde naar de kerk van Hampton gaan om het graf van Mevr. Thomas te zien.

"Wie is Mevr. Thomas?" vroeg ik.

"Hoe zou ik dat moeten weten?" antwoordde Harris. "Zij is de dame die onder die grappige zerk begraven ligt, en dat wil ik zien."

Ik maakte bezwaar.

Ik weet niet of het is omdat ik abnormaal ben, maar ikzelf heb nooit gehunkerd naar grafzerken. Ik weet dat het een 'must' is, wanneer je een dorp of een stad bezoekt, om naar het kerkhof te snellen en te genieten van de graven; maar het is een ontspanning welke ik mezelf altijd ontzeg. Ik vindt er geen plezier in om rond te sluipen rond schemerige, kille kerken achter piepende oude mannen, en grafopschriften te lezen. Zelfs niet het zicht van een kapot stukje messing, verzonken in een steen, geeft mij het gevoel van iets dat ik geluk kan noemen.

Ik heb eerbiedwaardige zestigplussers geshockeerd door de onverstoorbaarheid welke ik aan de dag kan leggen wanneer men mij confronteert met opwindende inscripties, alsook door mijn totaal gebrek aan enthousiasme voor de plaatselijke familiegeschiedenissen, en ik heb hen gekwetst met mijn nauwelijks verholen haast om er van weg te lopen.

Op een gouden ochtend van een zonnige dag, leunde ik tegen de lage stenen muur welke een kleine dorpskerk omwalde, en ik rookte en liet alles diep in mij doordringen, de rimpelloze rust van dat liefelijke, stille tafereel - de grijze oude kerk bedekt met klimop en haar ouderwets gebeeldhouwde poort, de witte landweg welke kronkelend de heuvel afliep tussen hoge rijen olmen, de cottages welke met hun rieten daken over de keurig geknipte hagen keken, de zilveren rivier in het dal, de beboste heuvels daarachter!

Het was een liefelijk landschap. Het was idyllisch, poëtisch, en het inspireerde mij. Ik voelde me goed en nobel. Ik voelde dat ik nooit meer zondig en verdorven wou zijn. Ik zou hier komen wonen, en nooit iets kwaad doen, en ik zou er een onberispelijk, mooi leven leiden, en ik zou zilver haar krijgen in mijn oude dagen, en nog meer van dat soort dingen.

Op dat ogenblik schonk ik vergiffenis aan al mijn vrienden en kennissen voor hun verdorvenheid en koppigheid, en ik zegende hen. Ze wisten niet dat ik hun zegende. Ze liepen verder het pad van verderf af, onkundig van wat ik, ver weg in dat vredige dorpje, voor hen aan het doen was; maar ik deed het,

en ik wenste dat ik hen kon laten weten dat ik het gedaan had, omdat ik hen gelukkig wou maken.

Ik was nog bezig met het bedenken van al deze grote, tedere gevoelens, toen mijn dromerij onderbroken werd door een schelle, schrille stem die riep: "Het is al goed, ik kom af. Ik kom af. Het is al goed, ja, ja, je moet je niet zo haasten."

Ik keek op en zag een oude kale man al hobbelend het kerkhof oversteken in mijn richting, terwijl hij een grote sleutelbos in zijn hand droeg welke bij elke stap rammelde en rinkelde.

Ik gebaarde met stille waardigheid dat hij moest weggaan, maar hij kwam steeds nader, ondertussen krijsend:

"Ik kom al, ja, ik kom al. Ik ben een beetje mank. Ik ben niet meer zo kwiek als vroeger. Hierheen, jazeker."

"Ga weg, gij oude, armzalige man" zei ik.

"Ik ben zo vlug gekomen als ik maar kon, jazeker" antwoordde hij. "Mijn vrouw had u pas een minuut geleden opgemerkt. Volgt u mij maar, jazeker."

"Ga weg," herhaalde ik; "laat me met rust vooraleer ik over het muurtje spring en u dood sla."

Hij leek verbaasd te zijn.

"Wilt u de graven niet zien?" zei hij.

"Nee," antwoordde ik, "die wil ik niet zien. Ik wil hier staan, leunend tegen deze verkrummelende oude muur. Ga weg, en stoor me niet meer. Ik loop over van mooie en nobele gedachten, en ik wil dat zo houden, omdat het prettig aanvoelt en me goed doet. Kom hier niet aan met je dwaze streken, me gek makend, al mijn prachtige gevoelens wegjagend met die onnozele grafzerken van jou. Ga weg, en zoek iemand die jou goedkoop wil begraven, en ik zal de helft van de kosten dragen."

Gedurende een ogenblik was hij verbijsterd. Hij wreef in zijn ogen en keek zeer aandachtig naar mij. Aan de buitenkant zag ik er menselijk genoeg uit: hij raakte er niet wijs uit.

Hij zei:

"Bent u een vreemdeling in deze streken? U woont hier niet?"

"Nee," zei ik, "Ik woon hier niet. Jij zou hier ook niet wonen indien ik dat deed."

"Wel dan," zei hij, dan wilt u de tombes zien - graven - mensen die begraven zijn, weet u - doodskisten!"

"Je bent een leugenaar," antwoordde ik, me stilaan opwindend; "Ik wil die tombes niet zien - toch niet jouw tombes. Waarom zou ik? We hebben zelf onze graven, onze familie heeft er genoeg. Wel, mijn oom Podger heeft een tombe op het Kensal Green kerkhof, en die is de trots van de hele landstreek; en de grafkelder van mijn grootvader in Bow biedt plaats aan wel acht bezoekers, terwijl mijn groottante Susan een gemetst graf heeft op het kerkhof van Finchley, met een rechtopstaande grafsteen met daarop een koffiepotachtig ding in bas-reliëf, en een vijftien centimeter dikke marmere deksteen die heel veel geld heeft gekost. Wanneer ik zin heb in graven, dan ga ik naar die plaatsen om een feestje te bouwen. Ik moet niets hebben van andere lui. Wanneer jij zelf begraven bent, dan zal ik wel eens langskomen om naar jouw graf te kijken. Dat is alles wat ik voor je kan doen."

Hij barstte in tranen uit. Hij zei dat één van de tombes nog niet helemaal was afgesleten en dat sommigen gezegd hadden dat je er waarschijnlijk nog een stukje van de overblijfselen van de afbeelding van een man kon in zien, en dat er op een ander graf nog een paar woorden zichtbaar waren, welke niemand tot hiertoe had kunnen ontcijferen.

Ik bleef halsstarrig volharden, en, met een diep bedroefde stem zei hij:

"Wilt u zeggen dat u zelfs ons gedachtenisker kraam niet wil bekijken?"

Ik wou zelfs dat niet bekijken, waarop hij zijn laatste schot afvuurde.

Hij kwam dichterbij, en fluisterde hees:

"Ik heb een paar schedels in de crypte liggen," zei hij; "kom daar eens naar kijken. Oh, kom toch en bekijk de schedels! U bent een jonge man op vakantie, en u wilt wel een pleziertje. Kom naar de schedels kijken!" Daarop draaide ik me om en liep weg, en terwijl ik voortholde hoorde ik hem nog roepen:

"Oh, kom naar de schedels kijken; kom terug en bekijk de schedels!" Harris, daarentegen, is gek op tombes, en graven, en grafspreuken, en monumentale opschriften, en het idee dat hij het graf van Mevr. Thomas niet zou zien maakte hem gek. Hij zei dat hij al, sinds we voor het eerst over deze reis gesproken hadden, had uitgekeken naar het graf van Mevr. Thomas - hij zei dat hij slechts was mee gekomen om het graf van Mevr. Thomas te kunnen zien.

Ik herinnerde hem aan George, en dat we de boot tegen vijf uur in Shepperton moesten krijgen om hem daar te ontmoeten, en dan begon hij op George te sakkeren. Waarom moest George een hele dag rondlummelen en ons die oude topzware schuit langs de rivier laten trekken om hem op te halen? Waarom kon George niet komen en ook een deel van het werk doen? Waarom had hij geen dag verlof genomen om samen met ons te kunnen vertrekken? De Bank mocht ontploffen! Welk nut had hij bij de Bank?

Ik heb hem er nooit zien werken," ging Harris verder, "telkens wanneer ik er geweest ben. Hij zit de hele dag achter een stukje glas en probeert de indruk te wekken dat hij met iets bezig is. Wat heb je nu aan een man die achter een stukje glas zit? Ik moet werken voor mijn kost. Waarom kan hij niet werken. Wat voor nut heeft hij daar, en wat voor nut hebben banken? Ze nemen jouw geld, en dan, wanneer je een cheque schrijft, sturen ze hem terug, helemaal beklad met "Geen dekking" en "Teruggestuurd naar afzender". Wat heb je daar nu aan? Dat grapje hebben ze mij de voorbije week twee maal gelapt. Ik pik dit niet langer. Ik zal mijn rekening opzeggen. Indien hij hier was konden we naar die tombe gaan kijken. Ik geloof zelfs niet dat hij op de bank is. Hij is zich ergens aan het amuseren, dat is hij aan het doen, en hij laat ons al het werk doen. Ik ga weg; ik ga iets drinken."

Ik wees hem erop dat we kilometers verwijderd waren van de dichtst bijzijnde pub; en dan begon hij te zeuren over de rivier, wat had je aan zo een rivier, en was iedereen die op de rivier kwam gedoemd om te sterven van dorst? Het is altijd het beste om Harris te laten uitrazen wanneer hij zo bezig is. Dan kan hij stoom aflaten en is hij achteraf rustig.

Ik herinnerde hem eraan dat we in de picknickmand geconcentreerde

limonade hadden, en een kruik van vijf liter water in de neus van de boot, en dat hij de twee maar met elkaar moest mengen om een koel en verfrissend drankje te hebben.

Daarop maakte hij zich druk over limonade, en "die andere spoelwaterdrankjes uit de Zondagsschool" zoals hij het stelde, gemberbier, frambozensiroop, enz., enz. Hij zei dat die dingen je een slechte spijsvertering bezorgen en nefast waren voor lichaam en ziel, en de oorzaak waren van de helft van alle misdaden in Engeland.

Hij zei dat hij hoe dan ook iets moest drinken, en klom op de zitting en leunde voorover om de kruik te nemen. Ze lag helemaal onderaan in de picknickmand, en leek moeilijk te vinden te zijn, en hij moest verder en verder naar voor leunen, en, omdat hij tezelfdertijd ook nog probeerde te sturen, trok hij omdat hij alles onderste boven zag, aan de verkeerde lijn en stuurde hij de boot in de oever, en de schok verraste hem, en hij dook in de picknickmand, en stond daar op zijn hoofd, zich vastklampend aan de boorden van de boot met zijn benen in de lucht. Hij durfde geen enkele beweging maken uit, bang dat hij zou omvallen, en moest daar blijven tot ik zijn benen kon vast grijpen en hem terugtrekken, en dat maakte hem nog woester dan hij al was.

Hoofdstuk VIII

Chantage. - De beste strategie. - De zelfzuchtige lomphheid van de eigenaar van een stukje oever. - "Waarschuwing"-borden. - Onchristelijke gevoelens van Harris. - Hoe Harris een komisch liedje zingt. - Een voornaam feestje. - Beschamend gedrag van twee verdorven jonge mannen. - Wat nutteloze informatie. - George koopt een banjo.

We hielden halt onder de wilgen bij Kempton Park en lunchten daar. Het is een mooi plekje: een aangenaam grasveld, lopend langs de waterkant, overwelfd door wilgen.

We begonnen net aan onze derde schotel - het brood en de jam - toen een heer in hemdsmouwen en met een korte pijp langs kwam en wilde weten of we wisten dat we ons op verboden terrein bevonden. We zeiden dat we aan de zaak nog niet voldoende aandacht hadden geschonken om op dat punt tot een definitieve conclusie te kunnen komen, maar dat, indien hij ons op zijn woord van eer verzekerde dat we op verboden terrein waren, we hem zonder enige aarzeling geloofden.

Hij gaf ons de gevraagde verzekering, en we dankten hem, maar hij bleef maar rondhangen, en leek ontevreden, zodat we hem vroegen of er nog iets was dat we voor hem konden doen; en Harris, die nogal van gezelligheid houdt, bood hem een stukje brood met jam aan.

Ik vermoed dat hij lid was van één of andere genootschap dat gezworen had zich te onthouden van brood en jam; want hij wees het voorstel nors af, alsof het hem ergerde dat we hem in bekoring brachten, en voegde eraan toe dat het zijn plicht was om ons te doen vertrekken.

Harris zei dat indien het een plicht was, deze vervuld moest worden, en vroeg de man welke manier hij het beste achtte om dit te volbrengen. Harris is wat je zou kunnen noemen een goedgebouwde man, iets in de buurt van extra large, en ziet er stevig en potig uit, en de man nam hem op van kop tot teen, en zei dat hij de zaak met zijn meester ging overleggen, en dan zou terug komen en ons allebei in de rivier gooien.

Natuurlijk zagen we hem niet meer terug, en natuurlijk was een shilling het enige wat hij wilde. Langs de rivier zijn er een aantal onguere elementen die gedurende de zomer een aardig centje bijverdienen door de oevers af te schuimen en zwakzinnige klunzen op deze manier te chanteren. Ze doen alsof ze gezonden zijn door de eigenaar. De beste koers om te varen is je naam en

adres op te geven, en het aan de eigenaar over te laten om, indien hij werkelijk iets met de zaak te maken heeft, je voor de rechtbank te dagen en te bewijzen welke schade je hebt toegebracht aan zijn terrein door op een stukje ervan gezeten te hebben. Maar de meerderheid van de mensen zijn zo verschrikkelijk laks en bedeesd, dat ze liever dit soort belastingen aanmoedigen door er aan toe te geven dan ze met wortel en tak uit te roeien door het tonen van een beetje vastberadenheid.

Wanneer het werkelijk de eigenaars zijn die erachter zitten, dan moeten ze zich zelf kenbaar maken. Het egoïsme van de oevereigenaars groeit jaar na jaar. Indien deze mannen hun zin mochten doen zouden ze de Thames rivier helemaal afsluiten. Dat doen ze in werkelijkheid al met de kleine zijriviertjes en in achterafwatertjes. Ze slaan palen in de bedding van de stroom, en spannen kettingen van ene oever naar de andere, en nagelen grote waarschuwingsborden op elke boom. Het zien van deze waarschuwingsborden haalt alle kwade instincten in mijn natuur naar boven. Ik voel dat ik elk bord wil neerhalen en kapot slaan op het hoofd van de man welke het opgehangen heeft, waarna ik hem zou dood maken, en dan zou begraven, en het bord over zijn graf leggen bij wijze van grafsteen.

Ik maakte Harris deelachtig van deze gevoelens, en hij zei dat hij het nog erger had. Hij zei dat hij niet alleen de man wou vermoorden welke het bord had laten ophangen, maar dat hij zijn hele familie zou willen afslachten en al zijn vrienden en kennissen, en dan zijn huis platbranden. Dit leek met wat overdreven en ik zei dat tegen Harris; maar hij antwoordde:

"Niet in het minste. Het zou een mooi lesje voor hen zijn, en ik zou op de ruïnes zelfs nog een komisch liedje gaan zingen."

Ik was geërgerd door te horen hoe Harris zijn bloeddorstige neigingen steeds verder liet gaan. We zouden nooit mogen toelaten dat ons rechtvaardigheidsgevoel ontaardt in loutere wraakzucht. Het duurde een hele poos vooraleer ik Harris een meer Christelijk standpunt kon laten innemen, maar tenslotte slaagde ik daarin, en hij beloofde mij dat hij in elk geval de vrienden en kennissen zou sparen, en geen komische liedjes zou zingen op de ruïnes.

Het is jammer dat U Harris nog geen komische liedjes heeft horen zingen, want anders zou u de volle omvang begrijpen van de dienst welke ik zojuist aan de mensheid had bewezen. Het is één van Harris's vaste overtuigingen dat hij komische liedjes kan zingen; de vaste overtuiging bij de vrienden van Harris welke zijn pogingen gehoord hebben, daarentegen, is dat hij het niet kan, en het nooit zal kunnen, en dat men niet zou mogen toelaten dat hij het

probeert.

Wanneer Harris op een feestje is en gevraagd wordt om te zingen, antwoordt hij: "Wel, ik kan alleen een komisch liedje zingen, weet je;" en hij zegt dat op een toon welke impliceert dat zijn zingen van zoiets, iets is dat je één maal moet gehoord hebben en dan sterven.

"Oh, dat is leuk," zegt de gastvrouw. "Zingt u er ééntje, Mr. Harris" en Harris staat recht, en schrijdt naar de piano, met de stralende opgewektheid van een edelmoedig man die op het punt staat om het beste van zichzelf te geven.

"Nu, stilte, alstublieft, iedereen" zegt de gastvrouw, terwijl ze zich omdraait; "Mr. Harris gaat een komisch liedje zingen!"

"Oh, hoe leuk!" murmelen ze, en ze komen haastig vanuit de serre binnen gelopen, en dalen de trap af, en gaan mekaar zoeken over het hele huis, en drommen samen in de salon, en nemen plaats en grijnzen al op voorhand.

Dan begint Harris.

Wel, in een komisch liedje schenk je niet teveel aandacht aan de stem. Je verwacht geen correcte fraseringen of vocalisaties. Je vindt het niet erg indien iemand, midden in een noot, vaststelt dat hij te hoog zit, en met een schok de noot laat zakken. Je geeft niet om het ritme. Je vindt het niet erg indien hij twee maten voorop loopt op de begeleiding, en in het midden van een lijn temporiseert om te overleggen met de pianist en dan de strofe helemaal opnieuw zingt. Maar je verwacht wel woorden.

Je verwacht niet dat een man nooit meer dan de eerste drie lijnen van een strofe onthoudt, en deze blijft herhalen tot het tijd is voor het refrein. Je verwacht niet dat een man midden in een zin stopt, en het uitproest, en zegt dat het heel grappig is maar dat ze hem mogen hangen indien hij nog weet hoe het verder gaat, en dan, naar het plafond starend en met een vinger tegen zijn lippen, een tijdje staat te peinzen, het niet vindt en aan de volgende strofe begint, welke hij dan plots, zonder enige waarschuwing, onderbreekt om de ontbrekende lijnen van de vorige strofe te zingen, welke hem zonet weer te binnen vielen. Je verwacht niet - wel, ik wou u slechts een idee geven van de manier waarop Harris komische liedjes zingt, en daarna kunt u voor uzelf oordelen.

HARRIS (rechtstaand voor de piano en zich wendend tot de wachtende menigte):

"Ik ben bang dat het een zeer oud liedje is, weet u. Ik denk dat u het allemaal

wel kent, weet u, maar het is het enige dat ik zelf ken. Het is het liedje van de rechter uit Pinafore - nee, ik bedoel niet Pinafore - ik bedoel - u weet wat ik bedoel - dat andere ding, weet u. U moet allemaal het refrein meezingen, weet u."

[Gefluisterde verrukking en gespannen afwachting om het refrein mee te kunnen zingen. Briljante inleiding van het lied van de rechter uit "Trial by Jury" gespeeld door de zenuwachtige pianist. Het ogenblik breekt aan waarop Harris moet invallen. Harris merkt het niet. De zenuwachtige pianist speelt de inleiding opnieuw, en Harris, die op hetzelfde ogenblik begint te zingen, haspelt in een razend tempo de eerste twee lijnen van het lied van de Heer uit "Pinafore" af. De zenuwachtige pianist probeert de inleiding verder te zetten, geeft het op, en probeert Harris te volgen met de begeleiding van het lied van de rechter uit "Trial by Jury", merkt dat het niet klopt, en probeert zich te herinneren wat hij aan het doen is, en waar hij zich bevindt, voelt dat zijn verstand het begeeft en stopt ermee]

HARRIS (vriendelijk en aanmoedigend):

"Het is in orde. Je doet het echt erg goed - ga maar verder"

ZENUWACHTIGE PIANIST:

"Ik ben bang dat er ergens een vergissing in het spel is. Wat bent u aan het zingen?"

HARRIS (meteen):

"Wel, het lied van de rechter uit Trial by Jury. Ken je dat niet?"

ENKELE VRIENDEN VAN HARRIS (van op de laatste rij):

"Nee, dat was je niet aan het zingen, jij warhoofd, je was het lied van de Admiraal uit Pinafore aan het zingen."

[Lange discussie tussen Harris en de vrienden van Harris over wat Harris werkelijk aan het zingen was. Een vriend stelt tenslotte voor dat het niet uitmaakt wat Harris zingt, indien Harris maar opschiet en er komaf mee maakt, en Harris, met een duidelijk verongelijkt gezicht, vraagt de pianist om opnieuw te beginnen. De pianist begint daarop met de inleiding van het lied van de Admiraal, en Harris, wachtend op wat hij een gunstige onderbreking in de muziek vindt om in te vallen, begint.]

HARRIS:

"Toen ik jong was en voor de rechter moest verschijnen."

[Algemene schaterlach van het publiek, door Harris opgevat als een compliment. De pianist denkt aan zijn vrouw en kinderen, geeft de ongelijke strijd op en trekt zich terug; zijn plaats wordt ingenomen door iemand met sterkere zenuwen.]

DE NIEUWE PIANIST (Opgewekt):

"Wel dan, ouwe kerel, jij begint en ik zal volgen. We laten de inleiding voor wat ze is."

HARRIS (Bij wie de reden van deze verandering stilaan begint te dagen - lachend):

"Wel verdraaid! Ik vraag u om excuus. Natuurlijk - ik heb de twee liedjes door elkaar gehaald. Het was Jenkins die mij in de war bracht, weet u. Vooruit dan maar."

[Zingt; zijn stem schijnt uit de kelder te komen, en lijkt op het verre gerommel dat een nakende aardbeving aankondigt]

*'Toen ik jong was werkte ik heel laat
Als hulpje in het kantoor van een advocaat'*

(Zijdelings tegen de pianist):

"Het is te laag, ouwe kerel; we zullen dat opnieuw doen, indien je het niet erg vindt."

[Zingt de eerste twee lijnen opnieuw, met een hoge falset stem deze keer. Grote verrassing bij het publiek. Een zenuwachtig oud dametje naast de haard begint te wenen, en moet verwijderd worden.]

HARRIS (verdergaand):

*"Ik poetste de ramen en ik poetste de deur,
En ik -*

*Nee - nee, Ik poetste de ramen van de grote voordeur. En ik boende de vloer
- nee, veegde hem - mijn excuses - grappig, ik kan me die regel niet meer
herinneren. En ik - en ik - Och, kom, we zullen aan het refrein beginnen en
het erop wagen (zingt):*

*'En ik diddle- diddle- diddle- diddle- diddle- diddle- diddle-de
Tot op heden ben ik de heerser van de marine'*

En nu het refrein - het is een herhaling van de laatste twee regels, weet u wel.

ALGEMEEN REFREIN:

*'En hij diddle- diddle- diddle- diddle- diddle- diddle- diddle-de
Tot op heden is hij de heerser van de marine'*

En Harris ziet niet in dat hij zichzelf voor schut zet, en dat hij een hoop mensen, die hem nooit een strobreed in de weg hebben gelegd, aan het vervelen is. Hij denkt werkelijk dat hij hen een plezier heeft gedaan, en zegt dat hij na het souper nog een komisch liedje zal zingen

Sprekend over komische liedjes en feestjes, herinner ik mij een eigenaardig voorval waar ik ooit getuige van was; en waarvan ik, omdat het een helder licht werpt op de innerlijke werking van de menselijke natuur in het algemeen, denk dat het op deze bladzijden vermeld mag worden.

We waren aanwezig op een chic en cultureel hoogstaand feestje. We droegen onze beste kleren, en we praten beschaafd, en waren er gelukkig, behalve twee jonge kerels, studenten, net terug uit Duitsland, ordinaire jonge mannen, welke zich rusteloos en onbehaaglijk leken te voelen, en het maar een saaie bedoening vonden. De waarheid was echter dat we te slim voor hen waren. Onze briljante en toch hoogstaande conversatie, en onze goede smaak gingen hun petje te boven. Ze waren niet op hun plaats, daar bij ons. Ze hadden er nooit aanwezig mogen zijn. Iedereen was het daar later over eens.

We speelden morceaux zoals de oude Duitse meesters. We bespraken de filosofie en de ethiek. We flirten met elegante waardigheid. We waren zelfs humoristisch, op een hoogstaande manier.

Iemand droeg na het souper een Frans gedicht voor, en we zeiden dat het prachtig was; en daarna zong een dame een sentimentele Spaanse ballade, en een paar van ons begonnen te wenen - het was zo treurig.

En deze twee jongemannen stonden recht en vroegen ons of we ooit Herr Slossenn Boschen (welke net was aangekomen en zich toen beneden in de eetkamer bevond) zijn fantastisch komisch lied hadden horen zingen.

Geen van ons had het ooit gehoord, voor zover we ons konden herinneren. De jongemannen zeiden dat dit het grappigste liedje was dat ooit werd geschreven, en dat, indien we dat wisten, ze Herr Slossenn Boschen, welke ze zeer goed kenden, zouden overhalen om het te zingen. Ze zeiden dat het zo grappig was dat, toen Herr Slossenn Boschen het voor de Duitse Keizer

had gezongen, deze naar zijn bed moest gebracht worden.

Ze zeiden dat niemand het kon zingen zoals Herr Slossenn Boschen; hij bleef gedurende het hele lied zo vreselijk serieus dat je zou kunnen denken dat hij een tragedie voordroeg, en dat maakte het natuurlijk nog des te grappiger.

Ze zeiden dat hij nooit liet blijken dat hij iets grappigs aan het zingen was - dat zou het effect alleen maar bederven. Het was zijn ernstige, bijna pathetische houding, welke het zo onweerstaanbaar grappig maakte.

We zeiden dat we ernaar verlangden om het te horen, en dat we graag eens goed lachten; en ze gingen naar beneden en haalden Herr Slossenn Boschen. Hij leek erg ingenomen dat we het wilden horen, want hij kwam ineens naar voren, en ging zonder een woord te zeggen aan de piano zitten.

"Oh, u zult zich vermaken. U zult lachen." fluisterden de twee jongemannen, terwijl ze door de kamer wandelden en onopvallend plaats namen achter de rug van de professor.

Herr Slossenn Boschen begeleidde zichzelf. De inleiding liet niet onmiddellijk vermoeden dat het om een komisch lied ging. Het was een geheimzinnige, gevoelvolle melodie. Ze gaf je kippenvel; maar we fluisterden tegen elkaar dat dit de Duitse manier van doen was, en verkneukelden ons voor wat nog komen zou.

Zelf begrijp ik geen Duits. Ik heb het op school geleerd, maar kon me twee jaar later geen enkel woord meer herinneren, en ik voelde me sindsdien veel beter. Nochtans wilde ik niet dat de mensen hier lucht zouden krijgen van mijn onwetendheid; en zo kwam ik op een idee dat ik zelf nogal goed vond. Ik hield de twee jonge studenten in het oog, en volgde hen. Wanneer zij giechelden, giechelde ik ook; wanneer zij brulden van het lachen, brulde ik ook; en af en toe proestte ik het zonder hun hulp zelf eens uit, alsof ik een stukje humor had ontdekt dat de anderen ontgaan was. Ik vond dit heel gewiekst van mezelf.

Ik merkte op dat, terwijl het lied voortging, een flink deel van het publiek zijn ogen gericht hield op de twee jonge mannen, net zoals ik zelf. Die andere mensen giechelden ook wanneer de jongemannen giechelden, en brulden wanneer de jongemannen brulden; en omdat de twee jongemannen voortdurend giechelden en brulden en in lachen uitbarsten, ging alles heel goed.

En toch leek de Duitse professor niet gelukkig te zijn. In het begin, toen we begonnen te lachen, was de uitdrukking op zijn gezicht er één van opperste verrassing, alsof gelach wel het laatste ding was waarop hij gerekend had. We vonden dat erg grappig; we zeiden dat zijn ernstige houding de helft van de

humor was. De minste verwijzing van zijnentwege dat hij wist hoe grappig hij wel was, zou het effect volkomen teniet hebben gedaan. Terwijl we bleven lachen, ging zijn verraste uitdrukking over in één van ergernis en verontwaardiging, en hij keek dreigend naar ons allen (behalve naar de twee jongemannen die achter hem stonden en die hij niet kon zien). Dat deed ons schudden van het lachen. We zeiden tegen elkaar dat dit nog onze dood zou worden. De woorden alleen al, zeiden we, waren genoeg om ons in een deuk te leggen, maar daarbij nog zijn gespeelde ernst - oh! dat was teveel!

Tijdens de laatste strofe overtrof hij zichzelf. Hij keek zo kwaad en met zulk een intense woestheid naar ons, dat, indien we niet op de hoogte waren gesteld van de Duitse manier om komische liederen te brengen, we bang zouden geworden zijn; en hij gooide zulk een klagende noot van zielenpijn in die vreemde muziek dat, indien we niet hadden geweten dat het een komisch liedje was, we misschien wel geweend zouden hebben.

Zijn laatste noot werd begeleid door een onstuimig gegier en gegil van zijn dankbaar publiek. We zeiden dat dit het grappigste was dat we in ons leven al gehoord hadden. We vroegen ons af hoe het kwam, nu we dit gezien hadden, dat men zegde dat Duitsers geen enkel gevoel voor humor hadden. En we vroegen de professor waarom hij het lied niet in het Engels vertaalde, zodat de gewone mensen het ook konden begrijpen, en horen hoe geweldig grappig het wel was.

Toen stond Heer Slossenn Boschen op, en ging verschrikkelijk tekeer. Hij vervloekte ons in het Duits (waarvan ik denk dat het een buitengewoon effectieve taal is voor dit soort doeleinden), en hij huppelde rond, en schudde met zijn vuisten, en slingerde ons alle Engelse woorden welke hij kende in het gezicht. Hij zei dat hij in zijn hele leven nog nooit zo beledigd was geworden. Het bleek dat het lied helemaal geen komisch liedje was. Het ging over een jong meisje dat in het Hartz gebergte leefde, en dat haar leven had gegeven om de ziel van haar beminde te redden; en hij stierf, en ontmoette haar geest in de lucht, en dan, in de laatste strofe, gaf hij haar geest de bons, en ging er met een andere geest vandoor -

Ik ben niet zo heel zeker van de details, maar het was iets zeer treurig, dat weet ik wel. Herr Slossenn Boschen zei dat hij het ooit voor de Duitse Keizer had gezongen, en dat hij (de Duitse Keizer) gesnikt had als een klein kind. Hij (Heer Slossenn Boschen) zei dat het algemeen bekend stond als één van de meest tragische en pathetische liederen in de Duitse taal.

Het was voor ons een lastige situatie - zeer lastig. Er leek geen antwoord voor te bestaan. We keken rond naar de twee jongemannen die dit op hun kerfstok

hadden, maar ze waren onmiddellijk na het lied stiekem het huis uitgeslopen. Dat was het einde van dat feest. Ik heb nooit een feest gezien dat in zulke stilte eindigde, en met zo weinig drukte. We zegden zelfs geen goedenacht tegen elkaar. We kwamen één voor één de trap af, schuifelend, zoveel mogelijk in de schaduw. We vroegen fluisterend naar onze hoeden en jassen bij de bediende en deden zelf de deur open, en glipten naar buiten, en maakten dat we zo snel mogelijk de hoek om waren, elkaar zoveel mogelijk mijddend.

Ik niet meer zo gek op Duitse liederen, sinds die dag.

We bereikten de sluis van Sunbury tegen half vier. De rivier stroomt zachtjes net voor je aan de sluisdeuren komt, en het water ziet er charmant uit; maar probeer niet om er tegenop te roeien.

Ik heb dat ooit geprobeerd. Ik zat aan de riemen, en vroeg aan de kerels die stuurden of ze dachten dat het mogelijk was, en ze zeiden, oh, ja, dat dachten ze wel, indien ik flink roeide, tenminste. We bevonden ons net onder de kleine voetgangersbrug welke tussen de twee waterkeringen is opgehangen, toen ze dit zeiden, en ik boog me over de riemen, spande mijn spieren en begon te trekken. Ik roeide geweldig. Ik schakelde over op mijn stevige, ritmische roeislag. Ik legde er mijn armen, mijn benen en mijn rug in. Ik zette een flinke, snelle, stotende slag in, en roeide verder in echt grote stijl. Mijn twee vrienden zeiden dat het een plezier was om naar mij te kijken. Na vijf minuten, ik dacht dat we al behoorlijk dicht bij de waterkering moesten zijn, keek ik op. We waren onder de brug, op precies dezelfde plaats waar ik begonnen was, en daar waren die twee idioten die zichzelf bezeerden door gierend over het dek te rollen. Ik had me als een gek afgebeeld om die boot roerloos onder die brug te houden. Ik laat nu andere mensen roeien in de buurt van sluizen.

We roeiden naar Walton, een tamelijk grote plaats voor een stadje aan de oever. Zoals in al die plaatsen komt er slechts een piepklein stukje tot aan het water, zodat je van op de boot kon denken dat het een dorpje is van hooguit zes huizen. Windsor en Abingdon zijn de enige steden tussen Londen en Oxford waarvan je iets kan zien van op de rivier. Al de anderen verschuilen zich en vertonen zich met amper één straatje aan de rivier; ik dank hen omdat ze zo attent zijn en de oevers vrij laten voor bossen, en velden en waterwerken.

Zelfs Reading, alhoewel het zijn best doet om de rivier zoveel mogelijk te verpesten, te bezoedelen en afzichtelijk te maken, heeft nog voldoende fatsoen om zijn lelijk gezicht voor het grootste deel te verbergen.

Caesar, wat dacht u, had in Walton een klein kampement, of een verschansing, of iets van die aard. Caesar was een echte rivierman. Koningin Elisabeth was er ook geweest. Die vrouw kun je nooit ontlopen, je mag gaan waar je wilt. Cromwell en Bradshaw (niet de gids, maar de hoofdman van King Charles) hebben hier ook verbleven. Ze moeten een aangenaam gezelschap geweest zijn, beeld ik mij in.

Er is een ijzeren feeksenbreidel in de kerk van Walton. In vroeger dagen gebruikten ze deze dingen om de tongen van vrouwen in bedwang te houden. Nu hebben ze het opgegeven. Ik denk dat ijzer schaars geworden was, en niets anders was sterk genoeg.

Er bevonden zich in de kerk ook gerenommeerde tombes, en ik was bang dat ik er Harris nooit vandaan zou krijgen; maar hij leek niet aan hen te denken, en we gingen verder. Voorbij de brug wordt de rivier zeer bochtig. Dit geeft de omgeving wel een schilderachtige aanblik; maar gezien door de ogen van roeiers en slepers is het knap irritant, en het veroorzaakt alleen maar woordenwisselingen tussen de man die sleept en de man die stuurt.

Je komt voorbij Oatlands Park, op de rechteroever. Het is een beroemd oud paleis. Henry VIII stal het van de een of andere, ik ben nu even vergeten wie het was, en woonde daar. In het park bevindt zich ook een grot welke u tegen een kleine vergoeding kunt bezoeken, en welke verondersteld wordt zeer mooi te zijn; maar zelf zie ik er niet veel in. De Hertogin van York zaliger, die in Oatlands woonde, was erg gesteld op honden, en hield er een immens aantal van die dieren op na. Ze liet een speciaal kerkhof aanleggen, waarin ze begraven werden wanneer ze stierven, en er liggen er wel een stuk of vijftig, elk met een eigen grafsteen en een eigen grafschrift.

Wel, ik durf te zeggen dat ze daar evenveel recht op hebben als de modale Christen.

In "Corway Stakes" - de eerste bocht voorbij Walton - vond er een veldslag plaats tussen Caesar en Cassivellanus. Cassivellanus had de rivier in gereedheid gebracht voor de komst van Caesar door ze vol te planten met palen (waarop hij ongetwijfeld een waarschuwingsbord had laten aanbrengen). Maar Caesar stak ondanks dit alles toch de rivier over. Je kreeg Caesar met geen stokken van bij die rivier weg. Hij is het soort man welke we nu graag op het water zien.

Halliford en Shepperton zijn allebei mooie kleine plaatsjes waar ze de rivier

raken; maar er is niets bijzonders aan elk van beiden. Op het kerkhof van Shepperton bevindt zich nochtans een tombe met een gedicht op, en ik was bang dat Harris er heen zou willen en er rond zou blijven hangen. Ik zag dat hij een verlangende blik wierp op de aanlegsteiger toen we het naderden, maar ik slaagde erin om, door een handig manoeuvre, zijn pet in het water te slaan, en in de opwindning om zijn hoofddekseel uit te het water te vissen en door de verontwaardiging over mijn onhandigheid, vergat hij zijn dierbare graven.

In Weybridge komen de Wey (een mooi klein riviertje, met kleine boten bevaarbaar tot aan Guilford, waarvan ik altijd al gedroomd heb om het te verkennen maar er nooit toe gekomen ben), de Bourne en het kanaal van Basingstoke samen in de Thames. De sluis bevindt zich recht tegenover de stad en het eerste wat we zagen toen we haar naderden was het sportjasje van George op één van de sluisdeuren, en bij nadere inspectie bleek dat George erin zat.

Montmorency begon woest te blaffen, ik gilte, Harris brulde; George wuifde met zijn hoed en schreeuwde terug. De sluiswachter rende naar buiten met een dreghaak, in de overtuiging dat er iemand in de sluis was gevallen, en leek geërgerd omdat dit niet het geval was.

George had een nogal eigenaardig voorwerp, verpakt in oliejasenstof, in zijn hand. Het was rond en aan één zijde afgeplat, met een lange rechte handgreep welke eruit stak.

"Wat is dat?" zei Harris "een koekenpan ?"

"Nee," zei George met een eigenaardige, wilde blik in zijn ogen; "ze zijn helemaal in de mode dit seizoen; iedereen op de rivier moet er één hebben. Het is een banjo."

"Ik heb nooit geweten dat jij banjo speelde!" riepen Harris en ik gelijktijdig uit.

"Niet echt," antwoordde George: "maar het is heel gemakkelijk, hebben ze mij gezegd; en ik heb een instructieboekje!"

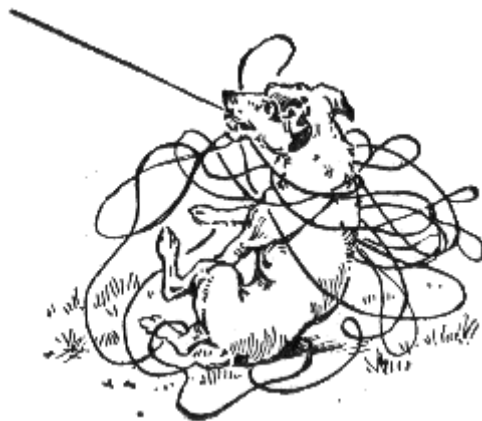
Hoofdstuk IX.

George wordt aan het werk gezet. - De heidense instincten van meertouwen. - Ondankbaar gedrag van een tweepersoons skiff. - Slepers en gesleepten. - De verstrooidheid van twee geliefden. - De vreemde verdwijning van een oude dame. - Veel haast, weinig snelheid. - Op sleeptouw genomen door meisjes: een opwindende ervaring. - De verdwenen sluis op de betoverde rivier. - Muziek. - Gered!

Nu we George hadden, zetten we hem aan het werk. Hij had geen zin om te werken, natuurlijk; dat spreekt voor zichzelf. Hij had het zwaar te verduren gehad in de City, zo legde hij uit. Harris, die een hardvochtige natuur heeft, en niet vlug geneigd tot medelijden, zei: "Ah! en nu ga je het eens zwaar te verduren krijgen op de rivier, voor de verandering; verandering is goed voor iedereen. Vooruit!"

In eer en geweten - zelfs niet met het geweten van George - kon hij hiertegen geen bezwaar maken, alhoewel hij wel voorstelde dat het misschien voor ons beter zou zijn, indien hij aan boord kwam en hij thee maakte terwijl Harris en ik de boot trokken, omdat thee maken toch zo een omslachtig werk was en Harris en ik er zo vermoeid uitzagen. Het enige antwoord dat hij van ons kreeg was het sleeptouw, en hij nam het vast en begon te trekken.

Er is iets zeer vreemd en onverklaarbaar aan de hand met sleeptouwen. Je rolt ze op met zoveel geduld en zorg als wanneer je nieuwe broek opvouwt, en vijf minuten later, wanneer je ze terug wilt afrollen is het één afgrijselijke, misselijk makende warboel.

Ik wil niemand beledigen, maar ik ben er rotsvast van overtuigd dat wanneer je een gemiddeld sleeptouw neemt, en het uitrolt over het midden van een veld, en daarna gedurende dertig seconden je rug keert, je zou merken dat het zichzelf in een kluwen had samengetrokken in het midden van het veld, helemaal in elkaar gedraaid, met stevige knopen, zonder begin of einde, met niets dan eindeloze lussen; en het zou je zeker een half uur kosten, zittend op het gras en de hele tijd vloekend, om het terug te ontwarren.

Dat is mijn mening over sleeptouwen in het algemeen. Natuurlijk kunnen er eerbare uitzonderingen zijn; ik zeg niet dat ze er niet zijn. Er kunnen sleeptouwen bestaan die eer doen aan hun soort - gewetensvolle, achtenswaardige sleeptouwen - sleeptouwen welke zich niet inbeelden dat ze een haakwerkje zijn, en zichzelf beginnen te knopen tot antimakassars en onderliggertjes van zodra ze een ogenblik met rust gelaten worden. Ik zeg dat er zulke sleeptouwen kunnen bestaan; ik hoop echt dat ze bestaan. Maar ik ben ze nog niet tegengekomen.

Dit sleeptouw had ik zelf opgerold net voor we de sluis bereikten. Ik wou niet dat Harris er aankwam, omdat hij te slordig is. Ik had het traag en voorzichtig opgerold, en netjes vastgeknoopt in het midden, en dubbel gevouwen, en zachtjes neergelegd op de bodem van de boot. Harris had het wetenschappelijk opgenomen, en het in de handen van George gegeven. George had het stevig vast genomen en eindje van zijn lichaam gehouden, en was begonnen met het af te wikkelen alsof hij de bakerwindsels van een pasgeboren kind losmaakte; en nog voor hij twaalf meter touw had afgewikkeld, leek het ding nog het meest op een slecht gemaakte deurmat. Het is altijd hetzelfde, en dit soort dingen gebeuren altijd met een sleeptouw. De man op de oever, die het probeert te ontwarren, denkt dat het de fout is van de man die het opgerold heeft; en wanneer een man op de oever iets denkt, zegt hij het ook.

"Wat heb je hiermee proberen te doen, er een visnet van maken? Een mooie knoeiboel heb je ervan gemaakt; waarom kon je het niet oprollen zoals het hoort, stomme onnozelaar?" gromt hij van tijd tot tijd terwijl hij er woest mee aan het worstelen is, en de puinhoop neerlegt op het jaagpad, en er steeds maar rond loopt om het uiteinde te vinden.

Aan de andere kant denkt de man die het opgerold heeft dat de oorzaak van die warboel helemaal bij de man ligt die het probeert af te rollen.

"Het was helemaal in orde toen je het aannam!" roept hij verontwaardigd uit.

"Waarom hou je er je hoofd niet bij? Je behandelt alles altijd zo nonchalant en je wilt altijd alles op een drafje doen. Jij zou er nog in slagen om de paal van een galg in een knoop te leggen!"

En ze zijn zo boos op elkaar dat ze elkaar wel zouden willen ophangen met dat ding.

Tien minuten gaan voorbij, en de eerste man geeft een gil en wordt gek, en danst rond het touw, en probeert het recht te trekken door het eerste stuk dat in zijn hand komt vast te grijpen en er aan te trekken. Natuurlijk wordt het kluwen daardoor nog meer aangetrokken. Dan klimt de tweede man uit de boot en komt hem helpen, en ze lopen in mekaars weg, en hinderen elkaar. Allebei grijpen ze eenzelfde eind touw vast, trekken er in tegengestelde richting aan, en vragen zich af waar het vast zit. Ten langen leste krijgen ze de klus eindelijk geklaard, en draaien zich om en zien dat de boot is afgedreven en recht op één van de keermuren afstevent.

Dit is ooit echt gebeurd en ik heb het met mijn eigen ogen gezien.

Het was in de buurt van Boveney op een nogal winderige ochtend. We sleepten onze boot stroomafwaarts, en toen we uit de bocht kwamen, zagen we twee mannen op de oever. Ze keken elkaar aan met een uitdrukking van totale verbijstering en hulpeloosheid zoals ik sindsdien nooit meer gezien heb op enig menselijk gelaat, en ze hielden een lange sleeplijn tussen hen beiden in. Het was duidelijk dat er iets was gebeurd, zodat we onze pas vertraagden en hen vroegen wat er scheelde.

"Wel, onze boot is weg!" antwoordden ze op een verontwaardigde toon. "We hadden net onze sleeplijn ontward, en toen we rond keken was hij weg!"

En ze leken gekwetst te zijn door wat ze duidelijk beschouwden als een onrecht dat hun door een ondankbare boot was aangedaan.

We vonden de onverlaat een kleine kilometer verder, vastgehouden door wat biezen, en we brachten hem terug naar hen. Ik durf wedden dat ze die boot de eerstvolgende week geen enkele kans meer gegeven hebben.

Ik zal nooit het beeld vergeten van die twee mannen welke, zoekend naar hun boot, heen en weer liepen op de oever met het sleeptouw in hun handen.

Wat het slepen aangaat kan men een heleboel grappige incidenten zien op de rivier. Eén van de meest voorkomende gebeurtenissen is het zicht van een paar slepers, welke flink doorstappen, gewikkeld in een geanimeerd gesprek, terwijl de man in de boot, een honderd meter achter hen, hen vergeefs toeroept om te stoppen, en met een roeispaan verwoede gebaren van

wanhoop maakt. Iets is misgelopen; het roer is losgekomen, of de boothaak is overboord gevallen, of hij heeft zijn hoed in het water laten vallen en moet toezien hoe die snel stroomafwaarts wegdrijft.

Hij vraagt hen om te stoppen, eerst vriendelijk en beleefd.

"Hé, stop eens even, willen jullie?" schreeuwt hij opgewekt. "Ik heb mijn hoed overboord laten vallen."

Dan: "Hé! Tom - Dick! horen jullie me niet?" niet zo minzaam deze keer.

Dan: "Hé! Verdomd, jullie daar, dove idioten! Hé! stop! Oh jullie - !"

Daarna springt hij op, en danst rond, en brult tot zijn gezicht vuurrood is, en put zich uit in alle vloeken die hij kent. En de kleine jongens op de oever houden halt en lachen hem uit, en gooien stenen naar hem wanneer hij hen voorbij vaart, tegen een snelheid van zes kilometer per uur, en hij er niet uit kan komen.

Veel van deze ellende zou niet voorkomen indien diegenen die slepen zich maar zouden willen herinneren dat ze aan het slepen zijn. Wanneer ze met zijn tweeën zijn, beginnen ze te kletsen, en vergeten het, en de boot zelf, die weinig weerstand biedt, helpt hen niet om aan dit feit te denken.

Als voorbeeld van hoe volstrekt vergeetachtig een paar slepers zich tijdens hun werk kunnen gedragen, vertelde George ons, later op de avond, toen we na het avondmaal het onderwerp bespraken, een zeer eigenaardig geval.

Hij en drie andere mannen, zo zei hij, waren op een avond bezig met het roeien van een zwaar geladen boot vanaf Maidenhead, en een beetje voorbij de sluis van Cookham merkten ze een kerel en een meisje op welke langs het jaagpad wandelden, beiden diep verzonken in een blijkbaar interessante en boeiende conversatie. Tussen hen beiden droegen ze een boothaak en, vastgemaakt aan de boothaak hing een sleeplijn, welke achter hen aansleepte, met een uiteinde in het water. Er was geen boot in de buurt en er was geen boot in zicht. Er moet ooit een boot aan dat sleeptouw gehangen hebben, dat was zeker, maar wat er van geworden was, welk geheimzinnig lot hij ondergaan had, hij en zijn opvarenden, was gehuld in mysteriën. Wat het ongeval ook moge geweest zijn, de jongedame en de jongeheer hadden er tijdens het slepen niets van gemerkt. Ze hadden de boothaak en het sleeptouw en dat leek hun meer dan voldoende te zijn.

George stond op het punt om hen toe te roepen en wakker te maken, maar, op dat moment, flitste er een slim idee door zijn brein, en hij deed het niet. Hij ging naar de voorsteven en reikte buiten de boot, en trok het uiteinde van het sleeptouw binnen; en ze maakten er een lus in, sloegen die rond de mast, en daarna lieten ze de roeiriemen uitlekken, gingen neerzitten op de boeg en staken hun pijpen aan.

En die jongeman en dat jonge meisje sleepten die vier lompe kerels en een zware boot tot in Marlow.

George zei dat hij nooit zoveel peinzende treurnis in één blik geconcentreerd

had gezien, als toen het, bij de sluis, tot het jonge paar doordrong dat ze de laatste drie kilometers, de verkeerde boot hadden voortgetrokken. George dacht dat, indien er niet de matigende invloed van de zachte vrouw aan zijn zijde was geweest, de jongeman best kon zijn uitgebarsten in gewelddadige taal.

Het meisje bekwam als eerste van haar verrassing, en, toen ze dat gedaan had, sloeg ze haar handen samen en riep verbouwereerd:

"Oh, Henry, waar is tante dan?"

"Hebben ze de oude dame ooit terug opgesnord?" vroeg Harris

George antwoordde dat hij het niet wist.

Van een ander voorbeeld van de dwingende nood aan overeenstemming tussen de sleper en de gesleepte waren George en ikzelf ooit getuige in de buurt van Walton. Het was waar het jaagpad zachtjes afloopt naar het water, en wij kampeerden op de tegenoverliggende oever en lagen te kijken naar wat zich afspeelde op de rivier. Langzaamaan kwam een kleine boot in zicht, met grote snelheid door het water gesleept door een krachtig trekpaard, waarop een zeer kleine jongen zat. Verspreid over de boot, in dromerige en rustende houdingen, lagen vijf kerels en de man die stuurde had eveneens een uitzonderlijk rustig voorkomen.

"Ik zou willen dat hij aan de verkeerde lijn trok," mompelde George, terwijl ze voorbij kwamen. En precies op dat ogenblik deed de man dat, en de boot botste tegen de oever met een geluid alsof er duizend lakens werden gescheurd. Twee mannen, een picknickmand, en drie roeiriemen werden aan bakboord van de boot geslingerd, en bleven liggen op de oever, en anderhalve tel later vlogen twee mannen naar stuurboord, en bleven zitten tussen boothaken en zeilen en reiszakken en flessen. De laatste man werd twintig meter vooruit geslingerd en dook met zijn hoofd in het water.

Dit scheen het gewicht van de boot te verminderen, en het ging nu veel gemakkelijker, waarop de kleine jongen uit alle macht brulde en het paard in galop zette. De kerels zaten recht en staarden elkaar aan en begonnen uit volle borst naar de jongen te roepen dat hij moest stoppen. Hij, daarentegen, was teveel bezig met het paard om hen te horen, en we zagen hen achter de jongen hollen, tot de afstand hen uit ons zicht deed verdwijnen.

Ik kan niet zeggen dat hun ongelukkig lot mij van streek maakte. Sterker nog, ik zou willen dat al die jonge dwazen welke hun boot op die manier laten slepen - en dat zijn er heel wat - hetzelfde overkwam. Behalve het risico dat

ze zelf lopen, zijn ze een gevaar en een hinder voor elke andere boot die ze voorbij steken. Met een dergelijke snelheid is het voor hen onmogelijk om uit de weg te gaan voor iemand anders en voor alle anderen onmogelijk om voor hen uit de weg te gaan. Hun lijn duwt je mast opzij, en doet je kapseizen, of ze raakt iemand aan boord en gooit hem of in het water of rijt zijn gezicht open. De beste strategie is om pal te staan en bereid te zijn om hen af te houden met het uiteinde van de mast.

Van alle ervaringen met betrekking tot slepen is de meest opwindende gesleept te worden door meisjes. Het is een sensatie welke niemand zou mogen missen. Er zijn altijd drie meisjes nodig om te slepen; twee om het touw vast te houden, en de andere loopt rond en giechelt. Over het algemeen beginnen ze met zichzelf op te knopen. Ze krijgen de lijn rond hun benen, en moeten op het jaagpad gaan neerzitten om elkaar te bevrijden, en dan draaien ze het rond hun nek en worden bijna gewurgd. Uiteindelijk krijgen ze het toch nog in orde en beginnen te lopen, terwijl ze de boot met een tamelijk gevaarlijke snelheid voorttrekken. Na honderd meter zijn ze natuurlijk buiten adem, en stoppen plotseling, en gaan alledrie op het gras zitten en beginnen te lachen, en je boot drijft af naar het midden van de rivier en draait rond vooraleer je beseft wat er gebeurd is of naar een roeriem kan grijpen. Ze staan recht en zijn verbaasd. "Oh, kijk!" zeggen ze "hij is helemaal naar het

midden gevaren."

Gedurende een tijdje trekken ze tamelijk standvastig aan het sleeptouw, en dan schiet het één van hen te binnen dat ze haar jurk wil opschorten, en ze houden op met trekken en de boot loopt aan de grond.

Je springt er af en duwt hem terug in het water, en je schreeuwt hen toe om niet te stoppen.

"Hallo. Wat is er aan de hand?" gillen ze terug.

"Niet stoppen" brul je

"Niet wat?"

"Niet stoppen - ga door - ga door!"

"Ga eens terug, Emily, en kijk wat het is dat ze willen" zegt er één; en Emily komt naar je toe en vraagt wat er is.

"Wat willen jullie?" zegt ze "is er iets gebeurd?"

"Nee," antwoordt je "het is in orde; ga alleen maar door, weet je - niet stoppen."

"Waarom niet?"

"Waarom niet? Omdat we niet kunnen sturen wanneer jullie stoppen. Je moet de boot gaande houden."

"De boot hoe houden?"

"Gaande - je moet de boot op snelheid houden"

"Oh, goed, ik zal het hen zeggen. Doen we het goed?"

"Oh, ja, heel goed, inderdaad, alleen mogen jullie niet stoppen."

"Het lijkt helemaal niet moeilijk. Ik dacht dat het zo zwaar was."

"Oh, nee, het is eenvoudig genoeg. Je moet de boot alleen maar gaande houden, dat is alles."

"Ik begrijp het. Geef mijn rode sjaal eens, hij ligt onder het kussen." Je zoekt de sjaal en geeft hem aan haar, en tegen die tijd is er een ander meisje teruggekomen en denkt dat ze de hare ook wel wil, en ze zullen voor alle zekerheid die van Mary ook maar meenemen, en Mary wil hem niet, en daarom brengen ze hem terug en nemen in de plaats een haarkammetje mee. Het duurt zowat twintig minuten vooraleer ze terug aan de slag gaan, en aan de volgende bocht zien ze een koe, en moet je uit de boot om de koe voor hen weg te jagen.

Je verveelt je geen ogenblik op een boot wanneer meisjes je op sleeptouw nemen.

George kreeg de sleeplijn na een tijdje in orde en sleepte ons gestaag tot aan Penton Hook. Daar bespraken we de belangrijke kwestie van het kamperen.

We hadden besloten om die nacht aan boord te slapen en we konden ofwel daar voor anker gaan of verder gaan tot voorbij Staines. Het leek toen nog te vroeg om voor anker te gaan, de zon stond nog aan de hemel, en we kwamen overeen om door te varen naar Runnymede, vijf kilometer verder, een rustig, bebost stuk van de rivier waar je goed beschermt ligt.

Achteraf wensten we nochtans dat we in Penton Hook toch maar gestopt waren. Vier à vijf kilometer stroomopwaarts is een kleinigheid, 's morgens vroeg, maar op het einde van een vermoeiende dag wordt het een hele klus. Tijdens de laatste kilometers heb je geen enkele belangstelling meer voor de omgeving. Je babbelt niet en je lacht niet meer. Elke vijfhonderd meter die je aflegt lijkt wel een kilometer. Je kunt nauwelijks geloven dat je nog maar bent waar je bent, en je bent ervan overtuigd dat de kaart verkeerd moet zijn; en wanneer je de boot hebt meegezeuld over een afstand welke je op minstens vijftien kilometer schat, en de sluis nóg niet in zicht is, begin je in alle ernst te vrezen dat iemand haar gestolen heeft en ermee is weggelopen.

Ik herinner mij dat ik ooit eens verschrikkelijk van streek ben geweest op de rivier (in de figuurlijke betekenis, bedoel ik). Ik was op weg met een jongedame - een nicht langs de kant van mijn moeder - en we sleepten de boot naar Goring. Het was nogal laat, en we verlangden ernaar om daar tijdig te geraken - tenminste zij verlangde daarnaar. Het was half zeven toen we de sluis van Benson bereikten, en het begon te schemeren, en zij begon opgewonden te raken. Ze zei dat ze binnen moest zijn voor het avondmaal. Ik zei dat ik dat ook wou; en ik haalde een kaart boven welke ik bij me had om te zien hoever het nog was. Ik zag dat het maar twee kilometer was naar de volgende sluis - Wallingford - en vandaar af nog zeven naar Cleeve.

"Oh, het is in orde!" zei ik. "Voor zeven uur zijn we door de volgende sluis, en dan is er nog slechts eentje." en ik nam terug plaats op de bank en begon stevig te roeien.

We kwamen voorbij de brug, en kort daarna vroeg ik of ze de sluis kon zien. Ze zei nee, ze kon geen enkele sluis zien; en ik zei "Oh!" en roeide voort. Nog eens vijf minuten gingen voorbij en toen vroeg ik haar om nog eens te kijken. "Nee," zei ze "er is geen sluis te bespeuren."

"Ben je - ben je zeker dat je een sluis zou herkennen als je er één ziet?" vroeg ik enigszins aarzelend, omdat ik haar allerm minst wou beledigen.

Ze was wel beledigd door die vraag, en ze stelde voor dat ik beter zelf kwam kijken; ik legde dus de riemen neer en keek zelf. De rivier strekte zich wel twee kilometer voor ons uit in de schemering; van een sluis was er geen

spoor te zien.

"Denk je niet dat we de weg kwijt zijn?" vroeg mijn gezellin.

Ik zag niet in hoe dat kon; alhoewel, zoals ik opperde, we misschien op één of andere manier in de stroming van de waterkering terecht waren gekomen en op de waterval afstevenden.

Dit idee scheen haar niet helemaal gerust te stellen, en ze begon te wenen. Ze zei dat we allebei zouden verdrinken, en dat het een straf was omdat ze met mij was willen meekomen.

Dat leek me wel een nogal overdreven straf, dacht ik; maar mijn nichtje dacht van niet, en hoopte dat het allemaal vlug voorbij zou zijn.

Ik probeerde haar gerust te stellen, en de hele zaak luchtig voor te stellen. Ik zei dat het voor mij duidelijk was dat ik niet zo hard geroeid had als ik gedacht had, maar dat we de sluis nu vlug zouden bereiken; en ik roeide nog een kilometer verder.

Toen begon ik zelf zenuwachtig te worden. Ik keek nogmaals op de kaart.

Daar was de sluis van Wallingford, duidelijk aangegeven, twee kilometer onder Benson. Het was een goede, betrouwbare kaart; en bovendien kende ik die sluis. Ik was er twee maal doorgevaren. Waar waren we? Wat was er met ons gebeurd? Ik begon te denken dat dit allemaal een droom moest zijn, en dat ik in werkelijkheid in mijn bed lag te slapen, en binnen een minuut wakker zou worden, en dat men mij zou zeggen dat het al tien uur was.

Ik vroeg aan mijn nichtje of zij dacht dat het een droom kon zijn, en ze antwoordde dat ze me net hetzelfde had willen vragen; en toen vroegen we ons allebei af of we beiden sliepen, en indien dat zo was, wie de echte dromer was, en wie diegene was waarover gedroomd werd; het werd nogal interessant.

Ik bleef niettemin maar roeien, maar nog steeds kwam er geen sluis in zicht, de rivier werd steeds donkerder en mysterieuzer onder de schaduwen van de vallende avond, en de dingen rondom ons schenen griezelig en spookachtig te worden. Ik dacht aan kabouters en geesten, en dwaallichten, en aan die verdorven dames die een hele nacht op de rotsen zitten en mensen in draaikolken lokken en zo; en ik wenste dat ik een beter mens was geweest, en meer gebeden had onthouden; en temidden van deze bespiegelingen hoorde ik de gezegende tonen van "He's got 'em on" gespeeld, erg slecht, op een concertina, en wist toen dat we gered waren.

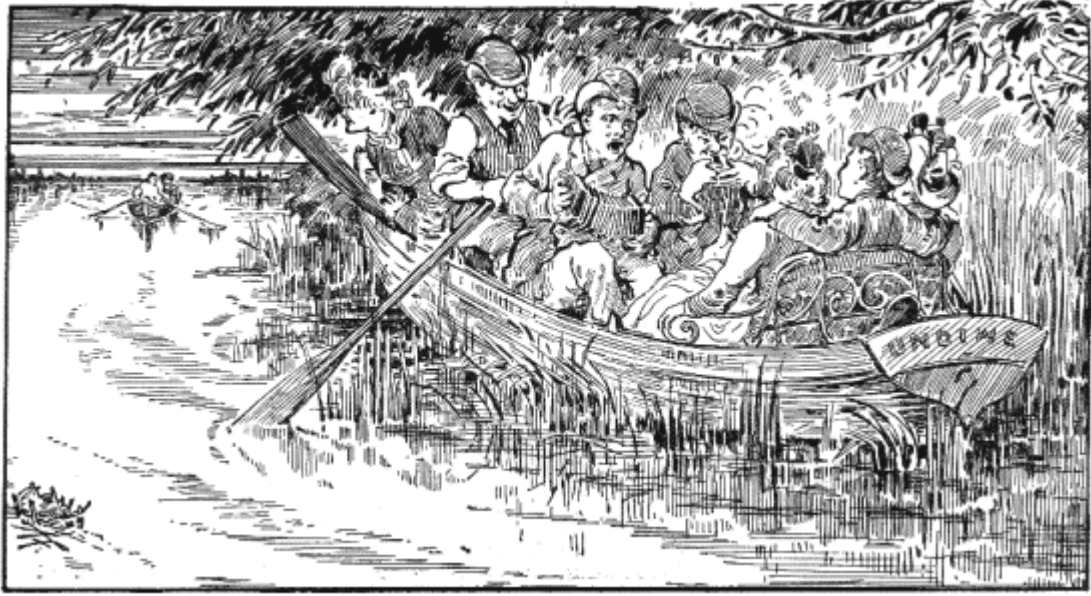
In regel hou ik zo niet van de klank van een concertina; maar, oh! hoe mooi klonk deze muziek toen in ons beider oren - veel, veel mooier dan de stem van Orpheus of de luit van Apollo, of om het even wat waaruit je een geluid

kunt persen. Een hemelse melodie had ons, in onze toestand, alleen nog banger gemaakt. Een zielsvervoerende harmonie, goed uitgevoerd, zouden we beschouwd hebben als een waarschuwing van de geesten en zou ons van ons laatste restje hoop beroofd hebben. Maar in de tonen van "He's got 'em on", gespeeld met spastische horten en stoten, en met ongewilde variaties, op een piepende accordeon, lag er iets zeer menselijks en geruststellend. Het zoete geluid kwam dichterbij, en al snel lag de boot waarop het gefabriceerd werd naast die van ons. Hij bevatte een groepje provinciale 'Arries en 'Arietten, welke waren uitgevaren voor een romantisch tochtje in de maneschijn. (Er was geen maan te zien, maar dat was hun fout niet). Nooit in mijn leven zag ik meer aantrekkelijke, beminnelijke mensen. Ik riep hen aan en vroeg of ze mij konden zeggen waar de sluis van Wallingford lag; en ik legde uit dat ik er al twee uren naar op zoek was.

"De sluis van Wallingford!" antwoordden ze "Maar mijnheer, die is al meer dan een jaar geleden afgebroken. Er is geen sluis van Wallingford meer, mijnheer. U bent nu dicht bij Cleeve. Zeg Bill, je mag me verrekken indien daar geen heer op zoek is naar de sluis van Wallingford!"

Daar had ik nooit aan gedacht. Ik wilde hen rond de hals vliegen en omhelzen; maar hiervoor was de stroming te sterk, zodat ik me moest tevreden stellen met gewone, koel klinkende woorden van dankbaarheid. We dankten hen steeds opnieuw, en we zeiden dat het een mooie nacht was en wensten hen een plezierig tochtje toe, en, denk ik toch, nodigden hen allen uit om een week bij mij te komen logeren, en mijn nichtje zei dat haar moeder blij zou zijn om hen te ontmoeten.

En we zongen het soldatenkoor uit Faust en kwamen tenslotte thuis, nog net op tijd voor het avondmaal.

Hoofdstuk X

Onze eerste nacht. - Onder zeil. - Een verzoek om hulp. - De dwarsheid van theeketels en hoe ze te bedwingen. - Avondmaal. - Hoe men zich deugdzaam kan voelen. - Gezocht! Een comfortabel gelegen, goed afgewaterd eiland, bij voorkeur gelegen in de Stille Oceaan. - Een grappige gebeurtenis in het leven van de vader van George. - Een slapeloze nacht

Harris en ik begonnen te denken dat de sluis van Bell Weir op dezelfde manier verdwenen was. George had ons tot aan Staines gesleept, en we hadden vanaf daar de boot overgenomen, en het leek alsof we vijftig ton achter ons aantrokken en alsof we zestig kilometer gestapt hadden. Het was half acht toen we er door waren en we scheepten alledrie in en roeiden dicht tegen de linker oever terwijl we uitkeken naar een plekje waar we konden aanleggen. We waren oorspronkelijk van plan om naar het Magna Charta eiland te gaan, een mooi en liefelijk stukje van de rivier, waar deze zich door een zachte, groene vallei slingert, en om te kamperen in één van de vele schilderachtige baaitjes welke aan die oever te vinden zijn. Maar op één of andere manier verlangden we nu veel minder naar iets pittoresk dan bij het begin van de dag. Met een plas water tussen een kolenschuit en een gasfabriek zouden we al tevreden geweest zijn. We wilden geen landschappen. We wilden eten en slapen.

En toch vaarden we tot aan het punt dat "Picknick Point" wordt genoemd - en meerden aan in een liefelijk hoekje onder een grote olm, aan wiens wortels we de boot vastmaakten.

Toen wilden we aan het avondmaal beginnen (we hadden het theeuurtje overgeslagen om tijd te winnen) maar George zei nee, en dat we beter eerst het dekzeil opzetten, vooraleer het echt donker werd, terwijl we nog konden zien wat we deden. Daarna, zei hij, zou al ons werk gedaan zijn, en konden we met een gerust gemoed gaan zitten om te eten.

Het opzetten van het dekzeil vroeg meer werk dan iemand van ons had gedacht. In theorie had het zo eenvoudig geleken. Je nam vijf ijzeren bogen, welke leken op gigantische croquet poorten, en maakte ze vast aan de boot, en daarna trok je er het canvas over en maakte het aan de onderkant vast: het zou misschien tien minuten in beslag nemen, dachten we. Dat was een onderschatting.

We namen de hoepels en begonnen ze neer te laten in de houders welke

daarvoor voorzien waren. Je zou zo niet denken dat dit een gevaarlijk werkje is; maar wanneer ik er nu op terug kijk, is het voor mij een volslagen wonder dat we nog alledrie in leven zijn om het verhaal door te vertellen. Dit waren geen hoepels, dit waren duivels. Eerst wilden ze niet in hun houders, en we moesten er op springen en er tegen schoppen en er op hameren met de boothaak; en, toen ze erin zaten, bleek het dat de verkeerde hoepels in de verkeerde houders zaten, en dat ze er terug uit moesten.

Maar ze wilden er niet uitkomen, tot twee van ons meer dan vijf minuten met hen geworsteld hadden, waarna ze er plots uitsprongen en ons in het water probeerden te gooien en ons wilden verdrinken. In het midden hadden ze hengsels, en, wanneer we niet uitkeken knepen ze ons met die scharnieren in de gevoelige delen van ons lichaam, en, terwijl we worstelden met één zijde van de hoepel, en deze probeerden te overhalen om zijn plicht te doen, kwam de andere zijde op een laffe, achterbakse manier achter ons en sloeg ze op ons hoofd.

Ten langen leste kregen we ze allemaal in hun houders en alles wat we nu nog moesten doen was ze overtrekken met het dekzeil. George rolde het af en bevestigde één zijde over de neus van de boot. Harris stond in het midden om het van George over te nemen en rolde het naar mij, en ik stond bij de achtersteven om het te ontvangen. Het duurde een hele tijd voor het bij mij was. George had zijn deel van het werk goed gedaan, maar Harris was niet vertrouwd met dit soort werk en hij verknoeide het.

Hoe hij erin slaagde weet ik niet, hij kon het zelf niet uitleggen; maar door één of ander mysterieus proces slaagde hij erin om, na tien minuten van bovenmenselijke inspanning, er zichzelf volkomen in te verstrikken. Hij was zo stevig omwikkeld en ingepakt en opgevouwen dat hij er niet meer uit kon. Hij vocht natuurlijk als een gek voor zijn vrijheid - het geboorterecht van elke Engelsman, - en door dit te doen (hoorde ik nadien), sloeg hij George tegen de grond; en toen begon George tegen Harris te vloeken, begon zelf te worstelen en werd zelf gestrikt en opgerold.

Op dat ogenblik wist ik daar niets van. Ik begreep niets van de hele zaak. Er was mij gezegd om te staan waar ik stond en te wachten tot het canvas bij mij kwam, en Montmorency en ik stonden daar en wachtten, geduldig als twee engeltjes. We konden zien hoe het dekzeil hevig schudde, en vervaarlijk heen en weer slingerde; maar we veronderstelden dat dit deel uitmaakte van de werkwijze, en kwamen niet tussenbeide.

We hadden ook de half verstikte uitroepen gehoord welke van onder het canvas kwamen, en we vermoeden dat ze wat moeilijkheden hadden, en besloten dat we zouden wachten tot de dingen een beetje uitgeklaard waren vooraleer we er ons tussen mengden.

We wachtten een tijdje, maar de zaken leken er alleen maar ingewikkelder op te worden, tot, tenslotte, het hoofd van George zich er aan één kant van de boot uitwriemelde, en begon te spreken. Het zei:

"Kun je ons niet komen helpen, koekoek die je bent; daar blijven staan als een opgezette mummie terwijl je ziet dat we beiden aan het stikken zijn, jij stommeling!"

Een verzoek om hulp is iets dat ik nooit kan weigeren, zodat ik er heen ging en hen bevrijdde; en dat was geen minuut te vroeg, want het gezicht van Harris was al helemaal paars geworden.

Het kostte ons nadien nog een half uur hard werk vooraleer het ding naar behoren was opgezet, en daarna maakten we het dek leeg en begonnen aan ons avondmaal. We zetten de waterketel op, in de neus van de boot, en gingen naar de achtersteven en deden of we er geen aandacht aan schonken en hielden ons met andere dingen bezig.

Dat is de enige manier om een waterketel aan de kook te krijgen op een rivier. Indien hij ziet dat je aan het wachten bent en ongeduldig wordt, zal hij nooit beginnen zingen. Je moet weggaan en aan je maaltijd beginnen, en doen alsof je helemaal geen thee gaat nemen. Je mag er zelfs niet naar kijken. Dan zul je al gauw merken dat hij overkookt en zo het vuur dooft. We pasten dit onschuldige trucje toe, en het resultaat was dat, tegen de tijd waarop alles klaar stond, het water kookte. Daarna staken we de lantaarn aan, en hurkten neer voor het avondmaal. We verlangden naar het avondmaal.

Gedurende vijfendertig minuten was er geen enkel geluid te horen over de hele lengte en breedte van de boot, behalve het gerinkel van bestek en borden, en het gestadige malen van vier paar kiezen. Na die vijfendertig minuten zei Harris "Ah!" en trok zijn linkerbeen van onder hem vandaan en legde er in de plaats zijn rechterbeen onder.

Na nog eens vijf minuten zei George eveneens "Ah!" en gooide zijn bord op de oever; en na nog eens drie minuten gaf Montmorency het eerste teken van tevredenheid sinds we vertrokken waren, en rolde zich op zijn zijde, en strekte zijn poten uit; en daarna zei ik "Ah!" en kromde mijn rug, en stootte ermee tegen één van de hoepels, maar vond het niet erg. Ik vloekte zelfs niet. Hoe goed kan men zich voelen wanneer men voldaan is - hoe tevreden waren we met onszelf en met de wereld! Mensen die het geprobeerd hebben, vertellen me dat een zuiver geweten je echt gelukkig en tevreden maakt; maar een volle maag is al even effectief, en is goedkoper, en gemakkelijker te bereiken. Men voelt zich zo vergevingsgezind en edelmoedig na een flinke en goed verteerde maaltijd - zo hoog- gestemd, zo goedhartig.

Het is een vreemde zaak, de invloed die onze spijsverteringsorganen hebben op ons intellect. We kunnen niet werken, we kunnen niet denken, tenzij onze maag dat wil. Ze dicteert ons onze emoties en onze passies.

Na spek met eieren zegt ze "Werken!".

Na biefstuk met bruin bier zegt ze "Slapen!".

Na een kop thee (twee theelepeltjes per kop, en niet langer dan drie minuten laten trekken) zegt ze tegen de hersenen "Wordt nu wakker, en toon je sterkte. Wees welsprekend en diepzinnig en gevoelvol; kijk met een helder oog naar de Natuur en naar het leven; spreidt de witte vleugels van je vlijmscherpe geest en vlieg omhoog, als een goddelijke geest boven de rondtollende wereld beneden je, zweef doorheen de eindeloze banen van vlammeende sterren naar de poorten van de eeuwigheid!

Na warme muffins zegt ze: "Wees sloom en zielloos, zoals de dieren in het veld - een hersenloos beest, met lusteloze ogen, niet verlicht door enig straaltje van verbeelding of hoop of angst, of liefde, of leven."

En na een voldoende hoeveelheid cognac zegt ze: "Vooruit, dwaas, grinnik en zwijmel zodat je medemensen met jou kunnen lachen - bazel als een idioot, en stoot zinloze geluiden uit, en laat zien wat een hulpeloze sul de arme man is wiens verstand en wilskracht verdronken zijn, als kleine katjes, in twee centimeter alcohol."

We zijn de hulpeloze, meest ellendige slaven van onze maag. Verlang niet naar een zedelijk leven en naar rechtvaardigheid, mijn vrienden; let waakzaam op uw maag, en voedt haar met zorg en overleg. Dan zal de deugd van tevredenheid over u komen en in uw hart heersen, zonder enige moeite vanwege u zelf; en u zult een goede burger zijn, een liefhebbende echtgenoot en een tedere vader - een nobel, godvruchtig mens.

Vóór ons avondmaal waren Harris en George en ik twistziek en prikkelbaar en slecht gehumeurd; na ons avondmaal zaten we neer en keken stralend naar elkaar en naar de hond ook. We hielden van elkaar, we hielden van iedereen. Door rond te lopen trapte Harris op de likdoorn van George. Indien dit voor het avondmaal was gebeurd zou George wensen en verlangens geuit hebben betreffende het lot van Harris in deze wereld en in het hiernamaals, welke een weldenkend man zouden hebben doen rillen.

Maar zoals het nu was, zei hij: "Rustig, ouwe jongen; pas wat op voor mijn likdoorn."

En Harris, in de plaats van droog op te merken, op zijn meest onaangename

manier, dat men moeilijk naast één of ander onderdeel van George zijn voeten kon trappen indien men zich binnen een straal van tien meter bevond van de plaats waar George zat, en in plaats van te suggereren dat George eigenlijk nooit in een normaal gebouwde boot had mogen komen met dergelijke voeten, en hem aan te raden om ze overboord te hangen, zoals hij zou gedaan hebben voor het avondmaal, zei hij nu: "Oh, het spijt me werkelijk, ouwe jongen; ik hoop dat ik je geen pijn heb gedaan." En George zei: "Helemaal niet;" en dat het zijn schuld was, en Harris zei nee, het was zijn schuld.

Het was nogal lief om ze zo bezig te horen.

We staken onze pijpen aan en zaten neer en keken naar de stille nacht, en praatten.

George vroeg zich af waarom het niet altijd zo kon zijn - weg van de wereld, met zijn zonden en bekoringen, een sober en vredig leven leidend, en goed te doen. Ik zei dat dit het soort leven was waar ik al vaak naar verlangd had; en we bespraken de mogelijkheid om samen weg te gaan, wij met ons vieren, naar een comfortabel, goed gelegen eiland en daar in de bossen te leven. Harris zei dat het gevaar met verlaten eilanden, voor zover hij gehoord had, was dat ze zo vochtig waren; maar George zei dat dit geen probleem was indien ze behoorlijk werden afgewaterd.

En zo kwamen we op afwateringen, en daardoor dacht George aan een erg grappig voorval dat zijn vader ooit overkomen was. Hij zei dat zijn vader op reis was in Wales, samen met een andere kerel, en op een nacht, hielden ze

halt aan een kleine inn, waar er nog wat andere kerels waren, en ze voegden zich bij dit gezelschap en brachten de avond met hen door.

Ze hadden een zeer vrolijke avond, en bleven laat op, en tegen de tijd waarop ze naar bed gingen, waren ook zij (dit gebeurde toen de vader van George nog een jongeman was) flink in de wind. Zij (de vader van George en de vriend van de vader van George) gingen in dezelfde kamer slapen maar elk in een eigen bed. Ze namen de kaars mee en gingen naar boven. Toen ze de kamer binnen kwamen botste de kaars tegen de muur en ging ze uit, en ze moesten zich in deze duisternis ontkleden en in bed stappen. Dit deden ze; maar in de plaats van in verschillende bedden te stappen, zoals ze dachten gedaan te hebben, klommen ze allebei in hetzelfde bed zonder het te weten - de ene met hoofd tegen het hoofdeinde en andere net omgekeerd, met zijn voeten op het hoofdkussen.

Er was een korte stilte en toen zei de vader van George:

"Joe!"

"Wat scheelt er, Tom?" antwoordde de stem van Joe vanaf het andere einde van het bed.

"Wel, er ligt een man in mijn bed" zei de vader van George; "zijn voeten liggen op mijn hoofdkussen."

"Wel, dat is merkwaardig, Tom," antwoordde de andere, "maar ik mag verrekken indien er in mijn bed ook geen andere man ligt!"

"Wat ga je doen?" vroeg de vader van George.

"Wel ik ga hem eruit gooien" antwoordde Joe.

"Ik ook" zei de vader van George kloekmoedig.

Er volgde een korte worsteling, gevolgd door twee hevige bonzen op de vloer, en een nogal klagende stem zei:

"Zeg, Tom!"

"Ja!"

"Is het je gelukt?"

"Wel, om je de waarheid te zeggen, die kerel heeft mij eruit gegooid."

"Net zoals bij mij! Zeg, ik vindt deze inn maar niks, en jij?"

"Wat was de naam van die inn?" zei Harris.

"The Pig and Whistle," zei George. "Waarom?"

"Ah nee, dan is het dezelfde niet." antwoordde Harris.

"Wat bedoel je?" vroeg George

"Wel het is zo eigenaardig" mompelde Harris, "maar precies hetzelfde is mijn vader ooit in een plattelands inn overkomen. Ik heb hem vaak het verhaal horen vertellen. Ik dacht dat het misschien dezelfde inn kon geweest zijn."

We ging om tien uur naar bed, en ik dacht dat ik goed zou slapen, vermoeid als ik was; maar dat was het geval niet. In regel kleed ik me uit, leg mijn hoofd op het kussen en daarna bonst er iemand op de deur en zegt dat het half negen is; maar in deze nacht leek alles tegen te werken; het nieuwe van de situatie, de hardheid van de boot, de krapheid van mijn plaats (ik lag met mijn voeten onder een bank en met mijn hoofd op een andere), het geluid van water dat tegen de boot klotste, de wind tussen de takken, ze maakten dat ik me rusteloos en in de war voelde.

Ik sliep uiteindelijk toch een paar uren waarna één of ander deel van de boot gedurende de nacht leek gegroeid te zijn (want het was er zeker nog niet toen we vertrokken, en het was tegen de ochtend terug verdwenen) en maar bleef drukken tegen mijn ruggengraat. Ik sliep nog een poosje, droomde dat ik een geldstuk had ingeslikt, en dat ze met een schroefboor een gat in mijn rug aan het boren waren om het geldstuk er uit te krijgen. Ik vond dat erg onvriendelijk van hen, en ik zei dat ik hen het geldstuk zou terugbetalen en dat ze het tegen het einde van de maand zouden hebben. Maar daar hadden ze geen oren naar, en ze zeiden dat het beter was dat ze het nu terug hadden omdat anders de interest zo zou oplopen. Ik werd gaandeweg nogal boos, en liet horen hoe ik over hen dacht, en ze gaven aan de schroefboor zulk een martelende draai dat ik wakker werd. De boot was erg bedompt en mijn hoofd deed pijn; ik dacht dat ik maar beter even in de koele nachtlucht kon gaan. Ik trok alle kleren aan welke ik kon vinden - een paar van mezelf, en een paar van George en van Harris - en kroop van onder het dekzeil op de oever.

Het was een stralende nacht. De maan was ondergegaan en had de stille aarde alleen gelaten met de sterren. Het leek alsof ze, in de stilte en de rust, terwijl wij, haar kinderen, sliepen, ze met hun zuster aan het spreken waren - pratend over machtige mysteries met stemmen welke te ontzaglijk en te diep waren voor kinderlijke, menselijke oren als de onze.

Ze boezemen ontzag in, die vreemde sterren, zo koud, en zo helder. Wij zijn als kinderen wiens kleine voetjes ronddwalen in een flauw verlichte tempel van de god welke ze hebben leren aanbidden maar die ze niet kennen; en, staande waar de eindeloze koepel het vergezicht van het schimmige licht omspant, omhoog kijken, half hopen en half vrezend om daar een ontzaglijk visioen te zien zweven.

En toch lijkt hij zo vol vertroosting en sterkte, de nacht. In zijn hoge aanwezigheid kruipen onze kleine zorgen beschaamd weg. De dag is zo vol geweest van ergernis en zorgen, en onze harten zijn zo vol geweest van

boosheid en bittere gedachten, en de wereld heeft ons zo hard en oneerlijk toegeschenen. Dan legt de Nacht, zoals een grote, liefhebbende moeder, zachtjes haar hand op ons koortsig voorhoofd, en draait onze kleine betraande gezichtjes naar haar, en glimlacht; en alhoewel ze niets zegt, weten we wat ze wil zeggen, en we leggen onze verhitte gloeiende wangen tegen haar boezem, en de pijn gaat weg.

Soms is onze pijn zeer diep en echt, en staan we in diepe stilte voor haar, omdat er geen woorden zijn voor onze pijn, enkel gekreun. Het hart van de Nacht is vol medelijden met ons: ze kan onze pijn niet verlichten; ze neemt onze hand in de hare, en de kleine wereld wordt nog kleiner en ligt ver beneden ons, en gedragen door haar donkere vleugels, komen we voor een ogenblik bij een hogere Aanwezigheid dan de hare, en in het wonderbaarlijke licht van die grote Aanwezigheid, ligt het menselijk leven als een open boek voor ons, en weten we dat Pijn en Verdriet slechts de engelen van God zijn. Enkel zij die de kroon van het lijden hebben gedragen kunnen naar dat wonderbaarlijke licht kijken; en ze kunnen, wanneer ze terugkeren, er niet over spreken of het mysterie aan anderen doorgeven.

Lang geleden reden er door een vreemd land een aantal flinke ridders, en hun pad leidde langs een diep woud, waar grote rozenstruiken zich zeer dicht verstrengelden en het vlees openreten van ieder die er in verdwaalde. En de bladeren van de bomen welke in dat woud groeiden waren zeer donker en dik, zodat geen enkel straaltje licht door de takken kon dringen om de sombere treurigheid weg te nemen.

En terwijl ze langs dat donkere woud reden, was er één ridder die, nadat hij zijn kameraden uit het oog was verloren, erin verdween en niet meer bij hen terugkeerde; en ze rouwden bitter om hem en reden zonder hem door, hem betreurend als was hij dood.

Toen ze het fraaie kasteel bereikten waarnaar ze gereisd waren, verbleven ze er vele dagen, en vierden feest; en op een nacht, terwijl ze vrolijk en op hun gemak rond het haardvuur in de grote hal zaten, en flink wat gedronken hadden, kwam de kameraad die ze verloren waren binnen en groette hen. Zijn kleren waren gescheurd als van een bedelaar, en vele treurige wonden bedekten zijn bevallig lichaam, maar zijn gezicht straalde door de weerspiegeling van een diepe vreugde.

En ze vroegen wat er hem overkomen was; en hij vertelde hen hoe hij in de duisternis van het woud de weg had verloren, en dat hij vele dagen en nachten had rondgedood, tot hij, opengereten en bloedend, was gaan liggen

om te sterven.

Maar opeens, toen hij op sterven na dood was, kijk! door de wrede duisternis schreed een statige jonkvrouw op hem toe en nam hem bij de hand en leidde hem langs slingerende paadjes, onbekend aan de mensen, naar een plaats waar de duisternis van het woud plaats maakte voor een geweldig licht, waarbij het licht van de zon slechts een olielampje leek; en in dat wonderbaarlijke licht zag onze diepvermoeide ridder als in een droom een visioen, en zo stralend, zo mooi leek het visioen dat hij niet meer dacht aan zijn bloedende wonden, maar stilstond als een betoverd iemand, wiens vreugde diep is als de zee, waarvan geen mens de diepte kan peilen.

En het visioen vervaagde, en de ridder, knielend op de grond, dankte de goede heilige welke hem in dat sombere woud had laten verdwalen, zodat hij het visioen had gezien dat daar verscholen lag.

En de naam van het donkere woud was Verdriet, maar van het visioen dat de goede ridder daarin zag kunnen we niet spreken of vertellen.

Hoofdstuk XI

Hoe George, ooit eens, vroeg opstond. - George, Harris en Montmorency houden niet van koud water. - Heldhaftigheid en vastberadenheid vanwege J. - George en zijn hemd: een verhaal met een moraal. - Harris als kok. - Historische terugblik, speciaal ingelast ten behoeve van de scholen.

Ik ontwaakte de volgende ochtend rond zes uur; en ik zag dat George ook al wakker was. We draaiden ons allebei om en probeerden terug in slaap te vallen, maar dat lukte niet. Indien er een bijzondere reden was geweest waarom we niet mochten verder slapen, maar moesten opstaan en ons tijdig aankleden, dan zouden onze ogen al van bij de eerste blik op ons uurwerk terug dicht gevallen zijn en zouden we niet meer wakker geworden zijn vooraleer het tien uur was. Maar omdat er geen enkele dwingende noodzaak was om binnen de twee uur op te staan, en zelfs opstaan om acht uur een volslagen absurditeit was, lag het geheel in de natuurlijke balorigheid der dingen dat we allebei het gevoel hadden dat nog vijf minuten langer blijven liggen onze dood zou betekenen.

George zei dat hem hetzelfde, maar dan erger, zowat achttien maanden eerder was overkomen, toen hij logeerde in het huis van een zekere mevrouw Gippings. Hij zei dat op een avond zijn uurwerk helemaal van slag was en om kwart na acht was stilgevallen. Hij wist dat toen niet, omdat hij, om één of andere reden, vergeten was het op te winden toen hij naar bed ging (een voor hem ongewone gebeurtenis), en het onder zijn kussen had gelegd zonder naar het ding te kijken.

Het was winter toen dit gebeurde, zo tegen de kortste dag van het jaar, en op de koop toe was het al de hele week mistig, zodat het nog erg donker was toen George 's morgens wakker werd en dus niet kon inschatten hoe laat het was. Hij haalde zijn uurwerk boven en het was kwart na acht. "Mogen alle engelen en heiligen mij bijstaan!" riep George uit; "en ik moet om negen uur in de City zijn. Waarom heeft niemand mij wakker gemaakt? Oh, wat een schande!" En hij gooide zijn uurwerk neer en sprong uit bed, en nam een koud bad en waste zich, en kleedde zich aan, en scheerde zich met koud water omdat er geen tijd was voor heet water, en haastte zich en keek nog eens naar het uurwerk.

Of het nu terug was beginnen lopen door de schok waarmee hij het had neergegoid of door iets anders, het wees nu twintig voor negen aan.

George griste het mee en liep naar beneden. In de huiskamer was alles nog donker en stil: er was geen vuur en geen ontbijt. George zei dat het een schande was vanwege Mevr. G., en hij besloot om haar te vertellen wat hij ervan dacht wanneer hij 's avonds terug zou komen. Daarna greep hij in allerijl zijn overjas en hoed, en, terwijl hij zijn paraplu oppikte, snelde hij naar de voordeur. De deur was zelfs nog op slot. George schold Mevr. G. uit voor een luie oude vrouw, en vond het zeer vreemd dat mensen niet op een geschikt en fatsoenlijk uur konden opstaan, draaide het slot open en maakte de grendel los, en rende naar buiten.

De eerste vijfhonderd meter rende hij verschrikkelijk hard, maar daarna begon hij het eigenaardig te vinden dat er zo weinig mensen op straat liepen, en dat de winkels nog niet open waren. Het was wel een zeer donkere en mistige ochtend, maar het leek een onnatuurlijke zaak dat hierdoor alle activiteiten gestopt waren. Hij moest gaan werken; waarom zouden andere mensen dan in bed mogen blijven, gewoon omdat het een beetje donker was en er wat mist hing!

Na een tijdje bereikte hij Holborn. Alle blinden waren nog neergelaten! Geen rijtuig viel er te bekennen! Er waren slechts drie mannen op straat, waarvan er één een politieagent was; en een marktwagen vol kolen, en een bouwvallig koetsje. George haalde zijn uurwerk boven en keek er naar: het was vijf voor negen! Hij stond stil en telde zijn polsslag. Hij boog zich voorover en voelde aan zijn benen. Daarna, met zijn uurwerk nog steeds in de hand, stapte hij naar de politieman en vroeg hem of hij wist hoe laat het was.

"Hoe laat het is?" zei de man, terwijl hij George van kop tot teen opnam, duidelijk wantrouwig; "wel, indien u even luistert zult u het horen slaan." George luisterde, en een naburige klok gaf hem onmiddellijk uitsluitsel.

"Maar het is nog maar drie uur!" zei George op verongelijkte toon, toen ze ophield met slaan.

"En hoeveel keer had ze dan wel moeten slaan?" vroeg de politieman.

"Wel, negen uur natuurlijk" zei George terwijl hij zijn uurwerk liet zien.

"Weet u waar u woont?" zei de wetsdienaar streng.

George dacht na, en gaf het adres.

"Oh! Daar is het, hé" antwoordde de man; "wel, volgt u mijn raad en ga stilletjes terug, en neem dat uurwerk van u ook maar mee; en laat het daarmee maar ophouden."

En George ging terug naar huis, diep in gedachten verzonken, en liet zichzelf binnen.

Toen hij binnen was wou hij zich eerst terug ontkleden en verder slapen; maar toen hij eraan dacht dat hij zich nadien terug zou moeten aankleden, en zich opnieuw zou moeten wassen, en een nieuw bad zou moeten nemen, besloot hij dat niet te doen, maar zich te beperken tot een dutje in de zetel. Maar hij kon niet meer in slaap geraken: hij had zich in zijn hele leven nog nooit zo wakker gevoeld; hij stak dus de lamp aan en nam het schaakbord en speelde een spelletje schaak tegen zichzelf. Maar zelfs dat kon hem niet opvrolijken: het leek een slome bedoening; hij stopte dus met schaken en probeerde te lezen. Ook dit kon hem maar matig interesseren, waarna hij zijn jas aanstak en ging wandelen.

Het was verschrikkelijk eenzaam en treurig, en alle politiemannen welke hij tegenkwam bekeken hem met onverholen achterdocht, en richtten hun lampen op hem en begonnen hem te volgen, en dit had zulk een effect op hem dat hij op de duur begon te denken dat hij werkelijk iets mispeuterd had, en hij sloop weg in zijstraatjes en hield zich schuil in donkere portieken wanneer hij de voeten van de wet hoorde naderen.

Door dit vreemde gedrag begonnen de pakkemannen hem natuurlijk nog meer te wantrouwen, en ze kwamen naar hem toe en vroegen hem wat hij daar aan het doen was; en wanneer hij "Niets" antwoordde en zei dat hij gewoon een wandelingetje aan het maken was (het was toen vier uur in de ochtend), keken ze alsof ze hem niet geloofden, en twee agenten in burger gingen met hem mee naar huis om te zien of hij werkelijk woonde waar hij beweerd had te wonen. Ze zagen hem binnen gaan met zijn sleutel, en bleven toen aan de overkant de wacht houden en hielden het huis in de gaten.

Toen hij binnen was besloot hij het vuur aan te maken, en voor zichzelf een ontbijt klaar te maken, alleen maar om de tijd te doden; maar hij scheen niet in staat om ook maar iets vast te nemen, of het nu een volle kolenemmer of

een theelepeltje was, zonder het te laten vallen en zulk een lawaai te maken dat hij doodsbang werd dat Mevr. G; zou wakker worden, en dat ze zou denken dat er inbrekers waren en dat ze het raam zou opentrekken en "Politie!" zou roepen, en dat daarna de twee detectives binnen zouden stormen en hem de handboeien aandoen, en dat ze hem zouden meenemen naar het politiekantoor.

Na deze gedachtegang verkeerde hij in een pathologische staat van zenuwachtigheid, en hij stelde zich het proces voor, en hoe hij zou proberen om aan de jury de omstandigheden uit te leggen, en dat niemand hem zou geloven, en dat hij zou veroordeeld worden tot twintig jaar dwangarbeid, en dat zijn moeder zou sterven aan een gebroken hart. Hij gaf het dus op om een ontbijt te maken, en dook weg in zijn overjas en zat in de leunstoel tot Mevr. G om half zeven naar beneden kwam.

Hij zei dat hij sinds die ochtend nooit meer een minuut te vroeg was opgestaan: het was zulk een goede les voor hem geweest.

We zaten ingeduffeld in onze slaapdekens terwijl George me dit ware verhaal had verteld, en toen hij klaar was begon ik Harris wakker te maken met een roeiriem. De derde por was de goede: en hij keerde zich op zijn andere zijde en zei dat hij binnen een minuut beneden zou zijn, en dat hij zijn rijglaarzen wilde. Met behulp van een boothaak maakten we hem snel duidelijk waar hij zich bevond, en hij ging plotseling rechtop zitten en deed Montmorency, welke midden op zijn borst had geslapen, spartelend over het dek schuiven. Toen trokken we het dekzeil op, en staken onze vier hoofden buiten boord aan de kant van de rivier en keken neer op het water en huiverden. De avond tevoren was het idee geweest dat we vroeg in de ochtend zouden opstaan, onze dekens afwerpen en, het dekzeil opzij trekkend, met een vrolijke uitroep in de rivier zouden springen en genieten van een lange, heerlijke zwem partij. Nu de ochtend was aangebroken leek dit idee op de één of andere manier toch niet zo aantrekkelijk. Het water zag er kil en vochtig uit: de wind voelde koud aan.

"Wel, wie gaat er eerst?" vroeg Harris tenslotte.

Niemand maakte haast om het goede voorbeeld te geven. George deed, voor wat hem betrof, de zaak af door terug in de boot te gaan zitten en zijn sokken aan te trekken. Montmorency begon onwillekeurig te janken, alsof alleen maar de gedachte eraan hem de stuipen op het lijf joeg; en Harris zei dat het niet zo gemakkelijk zou zijn om terug aan boord te kruipen, en keerde zich om en begon naar zijn broek te zoeken.

Ik wilde het eigenlijk niet opgeven, alhoewel een frisse duik mij weinig

aansprak. Er konden stukken hout in de rivier drijven, of ik kon verstrengeld raken in de stengels van waterplanten, dacht ik. Ik besloot een compromis te sluiten door aan de rand te gaan staan en water over mezelf te gooien; ik nam dus een handdoek en kroop op de oever en nestelde me op een boomtak waarvan het uiteinde in het water hing.

Het was bitter koud. De wind sneed als een mes. Ik bedacht dat ik toch maar geen water over mezelf zou gooien. Ik zou terug aan boord gaan en me aankleden; en daarom draaide ik me om; en terwijl ik me omdraaide begaf die onnozele tak het, en deed mij samen met mijn handdoek met een geweldige plons in het water belanden, en ik lag al in het midden van de rivier met vijf liter Thames water in mijn lijf vooraleer ik wist wat er gebeurd was. "Sakkerloot! Die ouwe J. is er in gedoken" hoorde ik Harris zeggen, toen ik proestend terug aan de oppervlakte kwam. "Ik dacht niet dat hij genoeg lef had om dat te doen. Dacht jij dat?"

"Is het water goed?" galmde George

"Heerlijk," ik zwom met veel gespat terug. "Jullie zijn sukkels indien je er niet in komt. Ik zou het voor geen geld van de wereld hebben willen mislopen. Waarom proberen jullie het niet? Het vraagt alleen maar een beetje karakter."

Maar ik kon ze niet overtuigen.

Een nogal grappig iets vond plaats terwijl we ons die ochtend aankleedden. Het was erg koud toen ik terug in de boot kwam, en me haastend om mijn hemd aan te trekken, liet ik het in het water vallen. Dat maakte me behoorlijk nijdig, vooral omdat George in lachen was uitgebarsten. Ik zag niet in wat er

zo grappig aan was, en ik zei dat ook tegen George, en hij lachte alleen maar harder. Ik heb nog nooit een man zo hard zien lachen. Uiteindelijk verloor ik mijn kalmte en ik maakte hem duidelijk wat voor een bazelende maniak van een imbeciele idioot hij wel was; maar hij brulde alleen nog harder. En toen, terwijl ik het hemd terug beet had, zag ik dat het mijn hemd niet was, maar dat van George, dat ik per abuis voor mijn eigen hemd had aanzien; waarop de humor van de hele zaak mij voor het eerst duidelijk werd, en ik begon te lachen. En hoe meer ik van het natte hemd van George naar George zelf keek, nog brullend van het lachen, hoe meer lol ik had, en ik lachte zo hard dat ik het hemd moest laten vallen en het terug in het water belandde.

"Ga je - je - het er niet uithalen?" zei George, tussen zijn geschater door. Eerst kon ik hem een hele poos niet antwoorden, omdat ik zo onbedaarlijk moest lachen, maar tenslotte, tussen mijn geschater door, slaagde ik erin om uit te stoten:

"Het is niet mijn hemd - het is dat van jou!"

Nooit, in mijn hele leven niet, zag ik het gezicht van een man zo vlug van vrolijke uitbundigheid omslaan naar diepe ernst.

"Wat!" gilte hij, opspringend. "Jij stomme koekoek! Waarom kan je niet zorgzamer met de dingen omspringen? Waarom voor de duivel kleed jij je niet aan op de oever? Je bent totaal ongeschikt om in een boot te zitten, dat ben je! Geef me de boothaak."

Ik wilde hem de grappigheid van de situatie laten inzien, maar dat lukte niet. George heeft soms zeer weinig gevoel voor humor.

Harris stelde roereieren voor als ontbijt. Hij zei dat hij ze zou klaar maken. Het zag er naar uit, volgens zijn eigen zeggen althans, dat hij erg goed was in het bereiden van roereitjes. Hij had ze al vaak gemaakt op picknicks en op zeiljachten. Hij was er nogal beroemd voor. Mensen die ooit van zijn roereieren geproefd hadden, zo leerden we uit zijn monoloog, gaven nadien niets meer om ander voedsel, maar kwijnden weg en gingen dood wanneer ze zijn roereieren niet meer konden eten.

Het water liep ons in de mond toen we hem zo hoorden spreken, en we haalden het kachelkje en de koekenpan en alle eieren welke nog heel in de mand lagen en de verdere inhoud nog niet besmeurd hadden, en smeekten hem om er aan te beginnen.

Hij had wat problemen met het breken van de eieren - of, beter gezegd, niet zozeer met het breken als wel met ervoor te zorgen dat ze in de pan belanden en niet op zijn broek of op zijn mouwen; maar tenslotte kreeg hij er toch een half dozijn in de pan, en ging hij op zijn hurken naast het kachelkje zitten en

mishandelde ze met een vork. Het leek een kwellend werkje, zo ver als George en ik konden beoordelen. Telkens wanneer hij in de buurt van de pan kwam verbrandde hij zichzelf, liet hij alles vallen, liep dansend rond de kachel, sloeg met zijn vingers in de lucht en vervloekte alles wat onder zijn ogen kwam. En warempel, telkens wanneer George en ik naar hem keken, herhaalde hij dit ritueel. Eerst dachten we dat het een noodzakelijk onderdeel van het culinaire ambacht was.

We wisten niet wat roereieren waren, en we verkeerden in de mening dat het een exotisch gerecht was, afkomstig van de Indianen of van de Sandwich eilanden, waarbij tribale danspassen en luidkeelse bezweringen nodig waren om het gerecht te doen slagen.

Montmorency waagde zich erheen en stak er zijn neus boven, en het vet spatte omhoog en verbrandde hem, en toen begon hij te dansen en te huilen. Alles bij elkaar genomen was het één van de interessantste en meest opwindende belevenissen welke ik ooit mocht meemaken. George en ik hadden allebei spijt toen het gedaan was.

Het resultaat was niet geheel het succes dat Harris ons voorspeld had. Het leek alsof er iets ontbrak. Zes eieren waren er in de koekenpan gegaan, en alles wat er uit kwam was een theelepeltje vol met een verbrand en onsmakelijk ogend goedje.

Harris zei dat het de schuld was van de koekenpan, en dacht dat het beter zou gegaan zijn indien hij over een visketel en een gasfornuis had kunnen beschikken; en we besloten om ons pas terug aan dit gerecht te wagen wanneer we over die noodzakelijke huishoudelijke hulpmiddelen konden beschikken.

Toen we klaar waren met het ontbijt begon de zon krachtiger te schijnen en was de wind gaan liggen en was het een zulk een mooie ochtend als men zich maar wensen kon. Slechts weinig dingen deden ons denken aan onze negentiende eeuw; en, toen we naar de rivier keken, welke baadde in het ochtendlicht van de zon, konden we bijna denken dat de eeuwen tussen ons en die voor eeuwig beroemde ochtend in juni van het jaar 1215 weggeveegd waren, en dat wij, zonen van Engelse landeigenaars in onze thuis geweven kleren, met een dolk aan onze gordel, hier wachtten om getuige te zijn van die verbazingwekkende bladzijde in de geschiedenis, waarvan de betekenis een kleine vierhonderd jaar later duidelijk zou gemaakt worden aan het gewone volk door ene Oliver Cromwell, welke deze grondig bestudeerd had. Het is een plezierige zomerochtend - zonnig, zacht en stil. Maar door de lucht golft de huivering van een op handen zijnde beroering. King John heeft de

nacht doorgebracht in Duncroft Hall, gedurende de voorafgaande dag werd het kleine stadje Staines overspoeld met het gekletter van gewapende mannen, het geroffel op de straatstenen van de hoeven van sterke paarden, en het geschreeuw van kapiteins, en de grimmige vloeken en tegendraadse kwinkslagen van bebaarde boogschutters, voetvolk, piekeniers en speerdragers welke vreemde talen spraken.

Vrolijk uitgedoste groepjes ridders en landjonkers komen aanrijden, stoffig en vuil door de reis. En de hele avond lang hebben de bange stedelingen snel hun deuren moeten openmaken om ruwe soldatentropen binnen te laten, aan wie ze kost en inwoning moesten verschaffen, en van beiden het beste, of wee het huis en zijn bewoners; want het zwaard is rechter en jury, aanklager en beul, in deze roerige tijden, en betaalt voor wat het genomen heeft door dezen te sparen van wie het genomen heeft, indien het dat wenst te doen.

Rond het kampvuur op de marktplaats verzamelen zich steeds meer troepen van de Baronnen, en ze eten en drinken mateloos, en brallen lawaaierige drinkliederen, en gokken en maken ruzie terwijl de avond valt en overgaat in de nacht. Het licht van het vuur werpt griezelige schaduwen op hun opgestapelde wapens en op hun lompe vormen. De kinderen van de stad sluipen rond om hen te bekijken, vol verwondering; en sterke plattelandsdeernen komen aangelopen en roepen elkaar aangebrande moppen toe en trappen lol met de snoeverige soldaten, welke zo zeer verschillen van de minnaars uit hun dorp, welke nu, geminacht, een eindje verderop staan toe te kijken, met een wezenloze grijns op hun grove, starende gezichten. En in de omliggende velden glinsteren de zwakke lichten van de verder afgelegen kampen, waar de volgelingen van de grote heren zich verzameld hebben, en van daaruit sluipen de Franse huurlingen van de valse John rond het stadje als hongerige wolven.

En zo, met schildwachten in elke donkere straat, en flakkerende waakvuren op elke heuvel in het rond, trekt de nacht weg, en breekt over deze vallei van de oude Thames de morgen aan van die bewuste dag die zo groots zal eindigen en de geschiedenis van de nog ongeboorte eeuwen zal bepalen. Sinds het eerste ochtendgrijs klonk er, op het laagste van de twee eilanden, net boven de plaats waar wij staan, een groot gedruis en het geluid van vele werklieden. Het grote paviljoen dat daar gisteravond werd gebracht wordt nu opgericht, en timmerlieden zijn bezig met het ineen nagelen van zitbanken, terwijl leerjongens uit Londen stad in de weer zijn met veelkleurige spullen en zijden stoffen met goud- en zilverdraad.

En kijk nu! daar beneden op de weg welke meeslingert met de rivieroever vanaf Staines komen in onze richting, lachend en tegen elkaar pratend met diepe basstemmen, een groep stoere hellebaardiers - mannen van de Baronnen, deze keer - en houden halt op zowat honderd meter boven ons, op de andere oever, en ze leunen op hun wapens en wachten.

En zo, van uur tot uur, marcheren er op de weg steeds nieuwe troepen en bendes gewapende mannen, terwijl hun helmen en harnassen de lange, lage stralen van de ochtendzon weerkaatsen, tot, zo ver het oog kan kijken, de weg volgepakt schijnt te zijn met glinsterend staal en steigerende rossen. En tierende ruiters galopperen van groep naar groep, en de kleine banieren flapperen lui in de warme bries, en nu en dan is er even beroering wanneer de gelederen langs beide kanten van de weg gaan staan en een grote Baron op zijn strijdros, met zijn lijfwacht van edelmannen rondom hem, voorbij komt om zijn plaats in te nemen aan het hoofd van zijn lijfeigenen en vazallen.

En op de helling van Cooper's Hill, daar net tegenover, hebben verwonderde boeren en nieuwsgierige stedelingen, welke weggelopen zijn uit Staines, zich verzameld, en niet goed wetend wat de oorzaak is van deze drukte geven ze allen een andere versie van de grote gebeurtenis welke ze hier komen bekijken; en sommigen zeggen dat er voor het volk veel goeds zal voortkomen uit het werk van deze dag; maar de oude mannen schudden hun hoofd, want zij hebben zulke verhaaltjes vroeger al gehoord.

En de hele rivier is tot aan Staines bespikkeld met kleine vaartuigjes en bootjes en minuscule coracles - welke tegenwoordig uit de mode raken, en enkel nog gebruikt worden door de arme mensen. Over de stroomversnellingen, waar in later jaren de sluis van Bell Weir zal staan, zijn ze gesleept, en voortgestuwd door hun stoere roeiers, komen ze nu zo dicht als ze durven bij de grote overdekte barken welke gereed liggen om King John naar de plaats te brengen waar het fatale Charter op zijn handtekening ligt te wachten.

Het is middag, en wij en al deze mensen hebben geduldig gedurende vele uren gewacht, en het gerucht doet de ronde dat de glibberige John opnieuw ontsnapt is uit de greep van de Baronnen, en weggeslopen is uit Duncroft Hall , gevolgd door zijn huurlingen, en weldra andere dingen zal doen dan charters tekenen om zijn volk de vrijheid te geven.

Toch niet! Deze keer is de greep op hem er één van staal, en heeft hij vergeefs gepoogd er aan te ontsnappen. In de verte heeft zich op de weg een kleine stofwolk gevormd, en ze komt nader en wordt groter, en het getrappel

van vele hoeven klinkt luider, en tussen de verspreide groepen van dichterbij komende mannen, dringt zich een briljante cavalcade op van vrolijk uitgedoste heren en ridders. En in de voor- en achterhoede, en langs beide zijden, rijden de landeigenaars van de Baronnen, en in het midden King John. Hij rijdt naar de plaats waar de barken gereed liggen, en de grote Baronnen stappen uit hun rangen om hem te ontmoeten. Hij begroet hen met een glimlach en een kwinkslag, en honingzoete woorden, alsof het één of ander feest ter zijner ere was waarvoor hij was uitgenodigd. Maar wanneer hij recht gaat staan om af te stijgen, werpt hij een snelle blik op zijn Franse huurlingen welke zich verzameld hebben achter de grimmige rangen van de mannen van de Baronnen welke hem hebben ingesloten.

Is het te laat? Eén felle slag op de geen kwaad vermoedende ruiters aan zijn zijde, een schreeuw naar zijn Franse troepen, één roekeloze aanval op de onvoorbereide rangen vóór hem, en deze opstandige Baronnen zouden de dag betreuren waarop ze besloten hadden om zijn plannen te dwarsbomen! Een onverschrokken hand had op dat punt het tij nog kunnen keren. Indien Richard daar geweest was! Dan was de kelk van de vrijheid misschien nog weggeslagen van Englands lippen, en zou de smaak van de vrijheid haar nog honderden jaren onthouden zijn geweest.

Maar het hart van King John zinkt hem in de schoenen door het zien van de strenge gezichten van de Engelse strijders, en de arm van King John valt terug op zijn teugel, en hij stijgt af en neemt plaats in de eerste bark. En de Baronnen volgen, elk met een geschoeide hand op het gevest van zijn zwaard, en het bevel om af te varen wordt gegeven.

Traag verlaten de zware, volgepakte barken de oever van Runningmede. Moeizaam banen ze zich een weg tegen de snelle stroom, tot, met een dof gerommel, ze tegen de oever van het kleine eiland schuren dat vanaf dan de naam Magna Charta eiland zal dragen. En King John heeft voet op de oever gezet, en we wachten in ademloze stilte tot een immense kreet de lucht doorklieft, en de grote hoeksteen van Englands tempel der vrijheid, zoals we nu weten, stevig gelegd is.

Hoofdstuk XII

Henry VIII en Anne Boleyn. - Nadelen van het onder één dak wonen met een minnend paartje. - Een moeilijke tijd voor de Engelse natie. - Een nachtelijke zoektocht naar schilderachtigheid. - Thuis- en huisloos. - Harris bereidt zich voor op de dood. - Een engel komt langs. - Het effect dat een plotselinge vreugde op Harris heeft. - Een licht avondmaal. - Lunch. - De hoge prijs van mosterd. - Een vreselijk gevecht. - Maidenhead. - Zeilen. - Drie vissers. - We zijn behekst.

Ik zat op de oever terwijl ik me deze scène voorstelde tot George opmerkte dat, wanneer ik voldoende uitgerust was, ik er misschien niets op tegen zou hebben om hem te helpen met de afwas; en op die manier vanuit een glorieus verleden terug in de huidige tijd gekatapulteerd, met al zijn ellende en zonden, klom ik terug in de boot en maakte de koekenpan van George schoon met een houten stok en een pluk gras, en deed haar tenslotte blinken met behulp van het natte hemd van George.

We vaarden naar het Magna Charta eiland en gingen kijken naar de steen welke daar in een cottage staat en waarvan gezegd wordt dat het op deze steen was dat het grote Charter ondertekend werd; ik durf nochtans niet met stelligheid beweren dat het werkelijk daar ondertekend werd of, zoals sommigen beweren, op de andere oever bij "Runningmede". Persoonlijk ben ik meer geneigd om geloof te hechten aan de populaire eiland theorie. Zeker is het dat, indien ik één van de baronnen was geweest, ik er bij mijn kameraden sterk zou op aangedrongen hebben om zulk een gladde kerel als King John naar het eiland te brengen, omdat de kans op verrassingen en listen daar kleiner was.

Op de gronden van Ankerwyke House, dicht tegen Picknick Point, bevinden zich de ruines van een oude priorij, en het was in de buurt van deze gronden dat, volgens de overlevering, Hendrik VIII op Anna Boleyn stond te wachten en haar daar ontmoet heeft. Hij placht haar ook te ontmoeten in het kasteel van Hever in Kent, en ook ergens in de buurt van St. Albans. Het moet in die tijd moeilijk geweest zijn voor de mensen van Engeland om een plekje te vinden waar deze onbezonnen jongelui niet kwamen flirten.

Bent u ooit in een huis geweest waar een verliefd paartje in de weer is? Het is erg vermoeiend. Je denkt dat je wel in de huiskamer kan gaan zitten, en je

gaat er heen. Wanneer je de deur opent, staat Emily bij het raam, belangstellend kijkend naar de tegenoverliggende zijde van de weg, en je vriend, John Edward, staat aan de andere kant van de kamer helemaal verzonken in de foto's van de familieleden van andere mensen.

"Oh!" zeg je, halt houdend bij de deur, "Ik wist niet dat hier iemand was."

"Oh! wist je dat niet?" zegt Emily nogal koel, op een toon welke duidelijk laat verstaan dat ze je niet gelooft.

Je lummelt nog wat rond en zegt dan:

"Het is hier erg donker. Waarom steken jullie het gaslicht niet aan?" John Edward zegt, "Oh!" hij had het niet opgemerkt; en Emily zegt dat papa er niet van houdt wanneer het gaslicht al wordt aangestoken in de namiddag.

Je vertelt hen één of twee nieuwtjes, en geeft hen je mening en standpunten over de Ierse kwestie; maar dit lijkt hen niet te interesseren. Alles wat ze bij elk onderwerp bemerken is, "Oh!" "Is dat zo?" "Heeft hij dat gedaan?" en "Wat je daar zegt!" En, na tien minuten van dergelijke conversatie, schuifel je langzaam naar de deur, glijp je naar buiten en kijk je verwonderd toe hoe de deur zich onmiddellijk vanzelf schijnt te sluiten, zonder dat je ze hebt aangeraakt.

Een half uur later bedenk je dat je wel een pijp kunt gaan roken in de serre. De enige stoel in die ruimte wordt bezet door Emily; en John Edward, indien men de taal van de kleding mag geloven, heeft duidelijk op de vloer gezeten. Ze zeggen geen woord, maar kijken je aan met een blik die alles zegt wat er in een beschaafd gezelschap kan gezegd worden; en je trekt je onmiddellijk terug en sluit de deur achter je. Je bent nu bang om je neus in om het even welke kamer van het huis te steken; en zo, nadat je een tijd lang de trappen op en af hebt gelopen, ga je naar je eigen slaapkamer. Na een tijdje wordt dit echter oninteressant, en je zet je hoed op en gaat een ommetje maken in de tuin. Je loopt het pad af en wanneer je het tuinhuisje passeert kijk je toevallig naar binnen, en daar zitten die twee jonge idioten, bijeengekropen in een hoekje; en ze zien je, en verkeren duidelijk in de mening dat, om één of andere verdorven reden welke jij alleen kent, je bezig bent met hen te achtervolgen.

"Waarom hebben ze geen speciale kamer voor dit soort dingen, en verplichten ze de mensen niet om daar te doen wat ze moeten doen?" mopper je, en je rent terug naar de hal, neemt je paraplu en gaat weg.

Het moet een zeer gelijkaardige situatie geweest zijn toen die malle jongen Hendrik VIII zijn kleine Anne het hof maakte. De mensen in Buckinghamshire

zouden hen onverwacht tegen het lijf gelopen hebben terwijl ze in de buurt van Windsor en Wrausbury rondhingen, en zouden uitgeroepen hebben: "Oh! jullie hier!" en Hendrik zou gebloed hebben en gezegd: Ja, hij was hier net aangekomen om een man te ontmoeten; en Anne zou gezegd hebben, "Oh, Ik ben zo blij om je te zien! Is het niet grappig? Ik heb daarnet Mr. Hendrik VIII ontmoet in de dreef, en hij moest toevallig in dezelfde richting als ik zelf." Dan zouden de mensen weggegaan zijn en tegen zichzelf gezegd hebben: "Oh! we blijven beter een tijdje uit deze buurt zolang die tortelduifjes hier zitten te koeren. We zullen naar Kent gaan." En ze zouden naar Kent gaan, en het eerste wat ze in Kent zouden zien, wanneer ze daar aankwamen, zouden Hendrik en Anne zijn, rondlummelend in de buurt van Hever Castle.

"Oh, verrek!" zouden ze gezegd hebben. "Kom, laten we weg gaan. Ik kan dit niet meer verdragen. Laten we naar St. Albans gaan - een mooi, rustig plaatsje, St. Albans."

En wanneer ze St. Albans bereikten zou dat vervloekte koppel er staan, mekaar kussend onder de muren van de abdij. Daarna zouden deze mensen weglopen en zeerovers worden tot het huwelijk voorbij was.

Vanaf Picknick Point tot aan de sluis van Old Windsor ligt een prachtig stukje rivier. Een beschaduwde weg, hier en daar bespikkeld met keurige kleine cottages, loopt langs de oever tot aan de "Bells of Ouseley", een schilderachtige inn, zoals de meeste inns stroomopwaarts zijn, en een plaats waar je een glas ale van de bovenste kwaliteit kunt drinken - zoals Harris zegt; en in dergelijke zaken kun je Harris op zijn woord geloven. Old Windsor is op zijn manier een beroemd plaatsje. Edward de Belijder had hier ooit een

paleis, en het was daar dat de grote graaf Godwin door het toenmalige gerecht schuldig werd bevonden wegens medeplichtigheid aan de dood van de broer van de koning.

Graaf Godwin brak een stuk brood en hield het in zijn hand.

"Indien ik schuldig ben" zei de graaf "dan moge dit brood mij doen stikken terwijl ik het eet!"

Toen stak hij het brood in zijn mond en slikte het door, en hij stikte erin en stierf.

Wanneer u Old Windsor voorbij bent wordt de rivier nogal saai, en wordt pas terug zichzelf wanneer u Boveney nadert. George en ik sleepten de boot tot voorbij Home Park, dat zich langs de rechteroever uitstrekt van Albert tot Victoria Bridge; en terwijl we Datchet passeerden, vroeg George me of ik me nog onze eerste reis op de rivier herinnerde, toen we pas om tien uur 's avonds bij Datchet aankwamen en verlangden naar een bed.

Ik antwoordde dat ik het mij herinnerde. Het zal wel even duren vooraleer ik dat kan vergeten.

Het was de zaterdag vóór de vrije dag in augustus. We waren moe en hongerig, wij dezelfde drie, en toen we in Datchet kwamen namen we de picknickmand, de twee zakken, en de dekens en overjassen en nog meer van die dingen, en keken uit naar een huurkamer. We kwamen voorbij een zeer lief, klein hotelletje, met clematis en andere klimplanten boven de poort; maar om één of andere reden groeide er geen kamperfoelie, en ik had mijn zinnen gezet op kamperfoelie en ik zei:

"Oh! laat ons daar niet gaan! Laat ons een beetje verder gaan en kijken of we er geen kunnen vinden dat bedekt is met kamperfoelie."

We gingen dus verder tot we aan een ander hotel kwamen. Dit was eveneens een zeer mooi hotel, en het was aan de zijkant begroeid met kamperfoelie; maar Harris hield niet van het uiterlijk van de man die tegen de voordeur leunde. Hij zei dat hij er helemaal niet aardig uit zag en dat hij lelijke laarzen droeg: we gingen dus verder. We liepen een heel eind zonder dat we nog andere hotelletjes zagen, en toen kwamen we een man tegen en vroegen hem om er ons een paar aan te duiden.

Hij zei:

"Wel, jullie zijn er al voorbij gelopen. Je moet rechtsomkeer maken en terug gaan, en dan zullen jullie bij de Stag aankomen." We zeiden:

"Oh, daar zijn we al geweest, en we hielden er niet van - geen kamperfoelie."

"Wel," zei hij, "dan is er nog het Manor House, er recht tegenover. Hebben jullie dat al geprobeerd?"

Harris antwoordde dat hij daar niet wenste te gaan - hield niet van het gezicht van een man die daar halt had gehouden - Harris hield niet van de kleur van zijn haar, en al evenmin van zijn laarzen.

"Wel, ik weet niet wat jullie gaan beginnen, voorzeker" zei onze zegsman, "want dat zijn de twee enige inns in deze buurt."

"Geen andere inns!" riep Harris uit.

"Geen enkele" antwoordde de man.

"Wat gaan we in 's hemelsnaam doen?" schreeuwde Harris.

Toen begon George te spreken. Hij zei dat Harris en ik, indien we daar zin in hadden, een hotel konden zoeken dat speciaal voor ons gebouwd was en waar alleen mensen verbleven welke ons aanstonden. Hij, van zijn kant, ging terug naar de Stag.

De meest bevlogen geesten slagen er nooit in om hun idealen te realiseren; en Harris en ik zuchtten over de onbereikbare hoogten van onze aardse verlangens, en volgden George.

We namen onze bagage mee in de Stag en legden ze in de hal.

De waard kwam bij ons en zei:

"Goedenavond, heren."

"Oh, goede avond" zei George; "we hadden graag drie bedden, alstublieft"

"Het spijt me zeer, mijnheer" zei de waard, "maar ik ben bang dat we die niet kunnen geven."

"Oh, wel, dat geeft niet," zei George, "twee zullen volstaan. Twee van ons kunnen in één bed slapen, is het niet?" ging hij verder terwijl hij zich naar Harris en mij keerde.

Harris zei "Oh, ja." hij dacht dat George en ik gemakkelijk in één bed konden slapen.

"Het spijt me werkelijk, mijnheer" herhaalde de waard "maar we hebben werkelijk geen enkel bed vrij in het hele huis. Feitelijk leggen we nu al twee, en zelfs drie heren in één bed."

Daar stonden we even van te kijken.

Maar Harris, die een doorwinterde reiziger is, toonde dat hij tegen deze situatie opgewassen was en zei, vrolijk lachend:

"Och, wel, er is niets aan te doen. We moeten er ons doorheen slaan. Geeft u ons maar een kermisbed in de biljartkamer."

"Tot mijn grote spijt, mijnheer. Drie heren slapen reeds op de biljarttafel, en twee in de koffiekamer. Ik kan u vannacht echt geen onderdak geven."

We namen onze spullen terug op en gingen naar het Manor House. Het was een mooi klein hotelletje. Ik zei dat ik het liever had dan het andere; en

Harris zei, "Oh, ja" het zou best in orde zijn, en we hoefden niet naar de man met het rode haar te kijken; daarbij, de arme kerel kon het ook niet helpen dat hij zo ros was als een koperketel.

Harris sprak er zeer welwillend en verstandig over.

De mensen in het Manor House wachtten niet tot we iets vroegen. De waardin kwam ons op de drempel tegemoet met de boodschap dat wij al het veertiende gezelschap waren dat ze in het voorbije anderhalf uur had moeten wegzenden. Met onze schuchtere suggesties over stallen, biljartkamers of kolenkelders lachte ze smakelijk: al deze hoekjes waren al lang geleden ingenomen.

Kende ze geen enkele plaats in het hele dorp waar we onderdak voor de nacht konden vinden?

"Wel, indien we niet opzagen tegen ongemakken - ze raadde het niet aan, let wel - maar dan was er wel een kleine kroeg, een kleine kilometer verder op de weg naar Eton -"

We wachtten niet eens tot ze uitgesproken was; we namen de picknickmand en de zakken, en de overjassen en dekens, en pakjes en begonnen te rennen. De afstand leek meer dan een klein kilometertje, maar uiteindelijk bereikten we de plaats en renden hijgend de bar binnen.

De mensen in de kroeg waren onbeschoft. Ze lachten ons alleen maar uit. Er waren slechts drie bedden in het hele huis, en daar sliepen nu al zeven heren en twee getrouwde koppels in. Nochtans dacht een goedgehartige bootsman, welke zich toevallig in de gelagzaal bevond, dat we de kruidenierswinkel konden proberen, net naast de Stag, en we gingen terug.

Het huis van de kruidenier was volzet. Een oude vrouw welke we in de winkel ontmoetten was zo vriendelijk om ons een halve kilometer mee te nemen naar een vriendin welke nu en dan kamers verhuurde aan heren.

Deze oude vrouw stapte erg traag, en het duurde wel twintig minuten voorleer we bij haar vriendin waren. Ze vrolijkte onze tocht op door, terwijl we ons voortsleepten, de verschillende pijnen te beschrijven welke ze in haar rug voelde.

De kamers van haar vriendin waren verhuurd. Maar daar werd ons No. 27 aangeraden. No. 27 was vol en stuurde ons naar No. 32, en No. 32 was vol. Toen gingen we terug naar de hoofdweg, en Harris ging op de picknickmand zitten en zei dat hij niet verder wou. Het leek hem, naar hij zei, een rustig plekje en hier wou hij sterven. Hij vroeg aan George en aan mij om zijn moeder van zijnentwege een kus te geven, en tegen al zijn kennissen te zeggen dat hij hen vergeven had en gelukkig gestorven was.

Op dat ogenblik kwam er een engel voorbij in de gedaante van een kleine jongen (en ik kan geen betere vermomming voor een engel verzinnen) met een kruik bier in één hand en in de andere iets dat aan een koordje hing en dat hij op elke platte steen welke hij tegenkwam liet neervallen en er daarna terug van wegtrok, waarbij hij een uitzonderlijk onaangenaam geluid produceerde, dat deed denken aan pijn en lijden.

We vroegen aan deze hemelse boodschapper (waarvan we later ontdekten dat hij dat wel degelijk was) of hij een afgelegen huis kende, waar de bewoners met weinigen waren en zwak (oude dametjes of verlamde heren genoten onze voorkeur), welke men gemakkelijk zo bang kon maken dat ze hun bed zouden afstaan aan drie wanhopige mannen; of, indien dit niet kon, hij ons een leeg varkenshok kon aanbevelen, of een in onbruik geraakte kalkoven, of wat dan ook. Hij had geen weet van dergelijke plaatsen - of toch niet van plaatsen die voor dat doel in aanmerking kwamen; maar hij zei dat, indien we met hem wilden meekomen, zijn moeder wel een kamer ter beschikking had, en zij ons wel onderdak kon bieden.

In het maanlicht vielen we rond zijn nek en zegenden hem, en het zou een erg mooi schilderijtje opgeleverd hebben indien de jongen zelf niet zo overmeesterd was door zijn gevoelens dat hij zichzelf niet meer recht kon houden en op de grond zonk, waardoor we met zijn allen over hem neervielen. Harris was zo overmand door vreugde dat hij het bewustzijn verloor, en hij genoodzaakt was de bierkan van de jongen aan te nemen en deze half leeg te drinken vooraleer hij terug bij bewustzijn kwam en daarna sprong hij recht en begon te lopen, en liet het aan mij en George over om de bagage mee te nemen.

Het was een kleine cottage met vier kamers waar de jongen leefde, en zijn moeder - de goede ziel - gaf ons versgebakken spek als avondmaal, en we aten het op - anderhalve kilo - en een confituurtaart als toetje, en twee potten thee, en daarna gingen we naar bed. Er waren twee bedden in de kamer; eentje was een kruipbed van vijfenzeventig centimeter, en daar sliepen George en ik in, en we bleven erin door onszelf vast te knopen met een laken; en het andere was het bed van de kleine jongen, en Harris had dit helemaal voor zichzelf, en we vonden hem, de volgende ochtend, met zestig centimeter blote benen uitstekend over het voeteinde, en George en ik gebruikten dat om er de handdoeken aan te hangen terwijl we ons wasten. We waren niet meer zo kieskeurig over welk soort hotel we zouden nemen, de volgende keer dat we naar Datchet gingen.

Om terug te keren naar onze huidige reis: er gebeurde niets dat opwindend kon genoemd worden, en we trokken langzaam naar een plek iets beneden Monkey Island, waar we aan land gingen en lunchten. We vielen aan op het koude vlees en merkten dat we vergeten waren om mosterd mee te nemen. Ik denk niet dat ik ooit in mijn leven, hetzij voordien of hetzij later, zo erg naar mosterd heb verlangd als toen. Normaal hou ik niet zo van mosterd, en het is zelden dat ik er gebruik van maak, maar op dat ogenblik had ik er vele werelden voor willen geven.

Ik weet niet hoeveel werelden er in het heelal bestaan, maar ieder die mij op dat moment een lepeltje mosterd had gebracht kon ze allemaal krijgen. Ik word nogal roekeloos wanneer ik iets wens en het niet kan krijgen.

Harris zei dat ook hij werelden had willen geven voor een beetje mosterd. Het zou een mooie zaak geweest zijn voor de persoon welke ons toen een pot mosterd had bezorgd; hij zou voor de rest van zijn leven gesteld zijn wat werelden betrof.

Maar zie! Ik durf te zeggen dat zowel Harris als ik geprobeerd zouden hebben om onder onze verplichtingen uit te komen nadat we de mosterd hadden gekregen. Op dergelijke momenten van opwinding maakt een mens nu eenmaal extravagante beloften, maar, dat spreekt voor zichzelf, wanneer men dan even de tijd heeft om er over na te denken, ziet men in hoe absurd buiten verhouding ze staan met de waarde van het gewenste artikel. Ik heb een man, die in Zwitserland een berg beklom, ooit eens horen zeggen dat hij zijn leven wou geven voor een glas bier, en, toen hij aan een berghut kwam waar ze dat hadden, begon hij verschrikkelijk van zijn neus te maken omdat ze hem vijf francs aanrekenden voor een fles Bass. Hij zei dat het een schandelijke oplichterij was, en hij schreef er zelfs een lezersbrief over welke hij naar The Times stuurde.

Er kwam een schaduw over de boot liggen omdat er geen mosterd was. We aten ons vlees in stilte. Het bestaan leek hol en zonder betekenis. We dachten aan onze gelukkige kinderjaren en zuchtten. We vrolijkten nochtans een beetje op, tijdens het nuttigen van de appeltaart, toen George uit de picknickmand een blik ananas opviste, en het over het dek van de boot liet rollen; toen voelden we dat, ondanks alles, het leven toch het leven waard was.

We zijn gek op ananas, alledrie. We keken naar de afbeelding op het blik; we dachten aan het sap. We glimlachten tegen elkaar, en Harris zat al klaar met zijn lepel.

Toen keken we rond naar een blikopener. We keerden de picknickmand om.

We maakten de reiszakken leeg. We maakten de planken op de bodem los. We brachten alles naar de oever en schudden het uit. Er was geen blikopener te bekennen.

Toen probeerde Harris om het blik open te maken met een pennenmes, en hij brak het mes en bracht zichzelf een kwalijke snee toe; en George probeerde het met een schaar, en de schaar sprong weg en stak bijna zijn oog uit. Terwijl ze hun wonden aan het verzorgen waren, probeerde ik een gat te maken in het ding met behulp van het puntige uiteinde van de boots haak, en de bootshaak slipte weg en deed me tussen de boot en de oever belanden in wel zestig centimeter modderig water, en het blik rolde weg, ongeschonden, en brak een theekopje.

Toen werden we allemaal gek. We namen dat blik mee naar de oever, en Harris ging in het veld en vond een grote scherpe steen, en ik ging terug in de boot en bracht de mast naar buiten, en George hield het blik vast en Harris hield het scherpe uiteinde van de steen ertegen, en ik nam de mast en balanceerde hem hoog in de lucht, en verzamelde al mijn krachten en deed hem neerkomen.

Het was de strohoed van George welke hem die dag het leven redde. Nu nog bewaart hij die hoed (of wat er van over is), en, op een winteravond, wanneer de pijpen zijn aangestoken en de jongens elkaar sterke verhalen vertellen over de gevaren waar ze ooit aan zijn ontsnapt, gaat George zijn hoed halen en toont hem aan zijn toehoorders, en wordt het bloedstollende verhaal opnieuw verteld, telkens met steeds nieuwe overdrijvingen.

Harris kwam er van af met slechts een vleeswonde.

Nadien nam ik het blik zelf vast, en hamerde erop met de mast tot ik uitgeput en moedeloos neerzeeg, waarna Harris het van mij overnam.

We sloegen het plat; we sloegen de blutsen er terug uit; we ver vormden het

tot alle bekende geometrische vormen had aangenomen maar we konden er geen gat in maken. Toen ging George ervoor, en hij sloeg het in een vorm, zo vreemd, zo zonderling, zo onaards in zijn woeste lelijkheid, dat hij er bang van werd en de mast van zich af gooide. Toen gingen we er in het gras alledrie rond zitten en keken ernaar.

De bovenkant vertoonde één grote deuk welke het uitzicht had van een spottende grijnslach, en dat maakte ons zo woest dat Harris op het ding afrende, en het opnam en het met een wijde boog in het midden van de rivier gooide, en terwijl het zonk, brulden we onze vervloekingen erover uit, en we klommen terug in de boot en roeiden een heel eind weg van die plek en hielden pas halt toen we Maidenhead bereikten.

Maidenhead zelf is te snobistisch om leuk te zijn. Het is de thuishaven van de riviersnoever en van zijn te opzichtig gekleed vrouwelijk gezelschap. Het is de stad van protserige hotels, hoofdzakelijk gefrequenteerd door dandy's en dansmeisjes. Het is de heksenkeuken waaruit de rivierstoomboten tevoorschijn zijn gekomen. De obligate hertog uit The London Journal heeft steevast zijn "klein plekje" in Maidenhead; en de heldin van een driedelige roman dineert steeds daar wanneer ze aan de rol is met de echtgenoot van een andere vrouw.

We voeren snel voorbij Maidenhead, en deden het dan wat kalmer aan en voeren op ons gemak over het uitgestrekte rak dat na de sluizen van Boulter en Cookham zichtbaar wordt. De bossen van Cliveden droegen nog steeds hun sierlijke lentetooi, en rezen op, vanaf de waterkant, in een lange harmonie van in elkaar overlopende tinten van het meest toverachtige groen. In zijn onafgebroken liefelijkheid is dit waarschijnlijk het mooiste deel van de hele rivier, en langzaam sleepten we onze kleine boot weg uit deze hemelse plek van vrede.

We kwamen aan het stuk water net beneden Cookham, en dronken thee; en, toen we door de sluis waren, was het avond. Een stijf briesje was komen opzetten - in ons voordeel, voor de verandering, want het is een ongeschreven rivierwet dat de wind altijd moet komen van de richting waar je heen wilt. Je hebt tegenwind in de ochtend wanneer je aan de dagtocht begint, en je sleept de boot een heel eind, eraan denkend hoe gemakkelijk het zal zijn wanneer je bij de terugkeer zult kunnen zeilen. Dan, na de thee, keert de wind zich honderdtachtig graden en moet je tegen hem in de boot terug naar huis slepen.

Wanneer je vergeten bent om een zeil mee te nemen heb je altijd een gunstige wind, zowel in het opgaan als het terugkomen. Maar kijk! deze wereld is enkel een beproeving, en de mens is geboren om te lijden terwijl de engelen moeiteloos door de lucht suizen. Op deze avond, nochtans, hadden ze zich duidelijk vergist, en ze lieten de wind in onze rug blazen in plaats van in ons gezicht. We hielden het stilletjes voor ons, en hezen snel het zeil vooraleer ze er erg in kregen, en daarna verspreidden we ons over de boot en namen een bedachtzame houding aan, en het zeil bolde op, en spande zich, en deed de mast kreunen van genoeg, en de boot vloog over het water. Ik stuurde.

Zeilen geeft de meest opwindende sensatie die ik ken. Het komt zo dicht tegen vliegen als de mens tot hiertoe kon bereiken - behalve in zijn dromen. De vleugels van de voortjurende wind schijnen je mee te nemen, je weet niet waarheen. Je bent niet langer het trage, ploeterende, nietige ding van klei, dat als een schilpad over de grond kruipt; je bent een deel van de Natuur! Je hart bonst tegen het hare! Haar glorieuze armen zijn om je heen geslagen, je optillend tot tegen haar hart! Jouw geest en de hare zijn één geworden; je ledematen worden licht! De stemmen van de lucht zingen je toe. De aarde schijnt veraf en klein; en de wolken, zo dicht boven je hoofd, zijn broers, en je strekt je armen naar hen uit.

We hadden de rivier voor ons alleen, behalve dat we, heel ver weg, een platboomde vissersschuit zagen welke in het midden van de rivier voor anker lag, en waarop drie vissers zaten; en we scheerden over het water, en gleden voorbij de beboste oevers, en niemand sprak.

Ik stuurde.

Terwijl we dichterbij kwamen konden we zien dat de drie vissers oude, plechtig kijkende mannen waren. Ze zaten op drie stoelen in de schuit, en keken gespannen naar hun lijnen. En de rode zonsondergang wierp een mystiek licht over het water, en kleurde de oprijzende bossen met vuur, en

maakte van de stapelwolken een gouden heerlijkheid. Het was een tijd van diepe betovering, van extatische hoop en verlangen. Het kleine zeil stak fel af tegen de purperen hemel, de schemering lag rondom ons, de wereld omspannend met regenboogkleurige schaduwen; en, achter ons, kwam de nacht aangeslopen.

We leken ridders uit een oude legende, zeilend over een mystiek meer in het onbekende rijk van de schemering, op naar het grote land van de ondergaande zon.

We kwamen nooit aan in het rijk van de schemering: pardoes botsten we tegen die schuit, waarop die drie oude mannen zaten te vissen. We wisten eerst niet wat er gebeurde, omdat het zeil ons het zicht benam, maar door de aard van de taal welke oprees in de avondlucht, konden we uitmaken dat we in de buurt waren gekomen van menselijke wezens, en dat ze geïrriteerd waren en ontevreden.

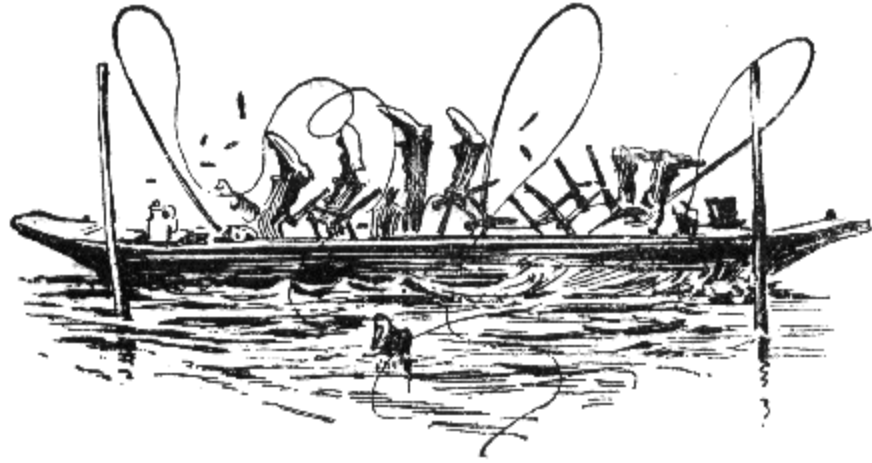
Harris haalde het zeil naar beneden en toen zagen we wat er gebeurd was. We hadden de drie oude heren van hun stoel gegooid zodat ze nu op een hoopje op de bodem van de boot lagen te spartelen als versgevangen vissen; langzaam en pijnlijk probeerden ze zich van elkaar los te maken en terwijl ze dat deden vervloekten ze ons - niet met gewone, alledaagse vloeken, maar met lange, weldoordachte, uitdijende vloeken, welke onze hele levensweg omvatten en zich uitstrekten tot in de verre toekomst, en al onze relaties bevatten, en alles omspannen wat maar enigszins betrekking op ons had - flinke, degelijke, solide vloeken.

Harris zei hen dat ze dankbaar moesten zijn voor een beetje opwinding, indien ze daar al een hele dag zaten te vissen, en hij zei ook dat hij geschokt en bedroefd was door te moeten toehoren hoe mannen van hun leeftijd zich zo lieten meeslepen door een verzuurd humeur.

Maar dat hielp niet.

George zei dat hij zou sturen, na dit voorval. Hij zei dat een verlichte geest als ik zijn talenten niet moest vergooien aan zoiets eenvoudig als het besturen van een boot - dat kon ik beter overlaten aan een doorsnee menselijk wezen dat ervoor kon zorgen dat we niet met zijn allen zouden verdrinken; en hij nam het roer en bracht ons naar Marlow.

En in Marlow lieten we de boot achter bij de brug, en begaven ons in de richting van de "Crown" voor een nacht aan de wal.

Hoofdstuk XIII

Marlow. - Bisham Abbey. - De monniken van Medmenham. - Montmorency denkt eraan om een oude kater te vermoorden. - maar besluit tenslotte om hem te laten leven. - Schandelijk gedrag van een fox terriër in een portaal. - Ons vertrek uit Marlow. - Een indrukwekkende optocht. - De stoomboot, nuttige tips om hem te pesten en te hinderen. - We weigeren om de rivier leeg te drinken. - Een vredelievende hond. - De vreemde verdwijning van Harris en een pastei.

Marlow is één van de prettigste riviercentra die ik ken. Het is een bedrijvig, levendig klein stadje; al bij al niet erg schilderachtig, dat is waar, maar je vindt er nochtans vele ouderwetse hoekjes en kantjes - overblijvende bogen in de vervallen brug van de Tijd, waardoor onze fantasie terug reist naar de dagen toen de Saks Algar de meester van Marlow Manor was, voordat Willem de Veroveraar het innam om het aan Koningin Mathilda te geven, voordat het overging naar de graven van Warwick of naar de wereldwijze Lord Paget, de raadgever van vier opeenvolgende koningen.

Het wordt ook omgeven door een liefelijke plattelandsstreek zodat je, na het varen, zin krijgt om er te gaan wandelen, terwijl de rivier hier op haar best is. Verder naar Cookham, voorbij de bossen van Quarry en de aansluitende weilanden is er een prachtig stukje rivier. Die goede oude bossen van Quarry! Met jullie smalle, omhooglopende paadjes, en kleine kronkelende open plekken in het bos, hoe doordrongen lijken jullie nu te zijn met de herinneringen aan zonnige zomerdagen! Hoe geheimzinnig zweven de geesten met lachende gezichten door jullie schaduwrijke vergezichten! hoe zacht dalen lang vervlogen stemmen neer uit jullie fluisterende bladerdak!

Tussen Marlow en Sonning wordt het zelfs nog mooier. De grote oude abdij

van Bisham, wiens stenen muren de kreten van de Tempeliers hebben weerkaatst, en welke ooit de verblijfplaats is geweest van Anne van Cleef en op een ander tijdstip van koningin Elisabeth, staat op de rechteroever, een kleine kilometer boven Marlow Bridge. De abdij van Bisham staat vol met melodramatische dingen. Ze bevat een slaapkamer met wandtapijten, en een geheime kamer welke hoog in de dikke muren verborgen ligt. De geest van Lady Holy, welke haar eigen zoontje dood sloeg, waart er 's nachts nog steeds rond, steeds weer proberend om haar spookachtige handen te wassen in een spookachtige schaal.

Warwick, de maker van koningen, rust daar, zich nu weinig aantrekkelijk van zulke triviale zaken als aardse koningen en wereldlijke koninkrijken; en Salisbury, die goede diensten bewees bij Poitiers. Net voor je aan de abdij komt zie je, eveneens op de rechteroever, de kerk van Bisham. Het was terwijl zijn boot onder de beuken van Bisham dreef dat Shelley, die toen in Marlow woonde (je kunt zijn huis nu nog zien in West street), De Opstand van de Islam schreef.

Bij de waterkering van Weir, een beetje verderop, heb ik vaak gedacht dat ik er wel een maand zou kunnen verblijven en dan nog tijd te kort zou hebben om de schoonheid van deze omgeving in mij op te nemen. Het dorpje van Hurley, op vijf minuten wandelafstand van de sluis, is het oudste plekje langs de rivier en dateert, zoals in oude manuscripten te lezen valt "van de tijden van koning Sebert en koning Offa." Net voorbij de waterkering (stroomopwaarts) ligt Danes' Field, waar de binnenvallende Denen ooit hun kamp opsloegen tijdens hun mars naar Gloucestershire; en nog een beetje verder, genesteld in een mooie bocht van de rivier, liggen de ruïnes van de abdij van Medmenham.

De vermaarde monniken van Medmenham, of de "Hell Fire Club", zoals ze gewoonlijk werden genoemd, en waarvan de beruchte Wilkes een lid was, vormden een broederschap onder het motto "Doe wat je wil", en die uitnodiging staat nog steeds boven de vervallen inkompoort van de abdij. Vele jaren voordat deze nepabdij, met zijn congregatie van oneerbiedige jokers, gesticht werd, stond er op dezelfde plaats een klooster van meer ernstige aard, wiens monniken uit een ander hout gesneden waren dan de losbollen welke hen zouden opvolgen, vijfhonderd jaar later.

De Cisterciënzers, welke daar in de dertiende eeuw hun abdij hadden,

droegen geen linnen maar enkel ruwe tunieken en monnikskappen, en ze aten geen vlees, geen vis en geen eieren. Ze sliepen op stro en stonden om middernacht op om de mis te horen. Ze brachten hun dagen door met werken, lezen en bidden, en over hun leven hing een dodelijke stilte aangezien geen van hen ooit een woord zei.

Een grimmige broederschap, welke een grimmig leven leidde op die liefelijke plaats welke God zo schitterend had gemaakt! Het is vreemd dat de stemmen van de Natuur rondom hen - het zachte gezang van het water, het ruisende riet, de muziek van de voortsnellende wind - hen niet de weg konden wijzen naar een meer waarachtig en zinvoller leven dan dit. Ze zaten daar te luisteren, gedurende de lange dagen, wachtend op een stem uit de hemel; en zowel overdag als tijdens de plechtige nachten sprak deze hen toe in duizend verschillende toonaarden, en ze hoorden het niet.

Vanaf Medmenham tot aan het mooie Hambledon Lock is de rivier vol vreedzame schoonheid, maar, nadat ze de Greenlands doorlopen heeft, komt men voorbij het nogal oninteressante rivierhuis van mijn krantenhandelaar - een stille, bescheiden oude heer, welke men vaak in deze streken tijdens de zomermaanden kan zien wanneer hij roeit in zijn losse en toch krachtige stijl, of wanneer hij joviaal met één of andere oude sluiswachter een praatje maakt - en vanaf daar tot voorbij Henley wordt ze nogal kaal en saai.

Die maandag bij Marlow stonden we redelijk vroeg op, en namen een bad voor het ontbijt; en, op de terugweg, maakte Montmorency zichzelf onsterfelijk belachelijk. Het enige onderwerp waarover Montmorency en ik serieus van mening verschillen zijn katten. Ik hou van katten; Montmorency niet.

Wanneer ik een kat tegenkom, zeg ik, "Arm poesje!" en ik hou halt en streel de zijkant van haar kopje; en de kat zet haar staart recht, stijf en strak als gegoten staal, kromt haar rug, en wrijft met haar snoetje tegen mijn broekspijpen; en het is één en al liefde en vrede.

Wanneer Montmorency een kat tegenkomt, weet de hele straat het; en in minder dan tien seconden worden er meer scheldwoorden verspild dan een respectabel man nodig heeft om er zijn hele leven mee door te komen, indien hij er wat zuinig mee is, tenminste.

Ik geef de hond de schuld niet (en normaal gezien beperk ik me tot een klap tegen zijn hoofd en het gooien van een paar stenen naar hem), omdat ik ervan uitga dat dit zijn natuur is. Foxterriërs worden geboren met ongeveer viermaal meer gebreken dan andere honden, en het vraagt een jarenlange geduldige inspanning van ons, Christenen, om enige merkbare verbetering aan te brengen in de baldadige natuur van dit ras.

Ik herinner mij dat ik ooit eens in het portaal van de Haymarket Stores stond, en rondom mij zaten allemaal honden, welke wachtten op de terugkeer van hun eigenaars, welke binnen aan het winkelen waren. Er was een mastiff, en één of twee collies, en een St. Bernard, een paar retrievers en Newfoundlanders, een husky, een Franse poedel, met veel haar op zijn hoofd maar nogal kaal rond zijn middel; een bulldog, een paar Lowter Arcade dieren, ongeveer zo groot als een rat, en een paar Yorkshire-achtige straathonden. Daar zaten ze, geduldig, braaf, en bedachtzaam. In de portiek heerste een plechtige vreedzaamheid. Een sfeer van bedaardheid en berusting - een zachte treurigheid vervulde deze plaats.

Toen kwam er een lieve jongedame aangewandeld welke een zachtmoedig uitziende kleine foxterriër bij zich had, en liet hem achter, vastgebonden, tussen de bulldog en de poedel. Hij ging zitten en keek gedurende een minuut om zich heen. Dan sloeg hij zijn ogen op naar het plafond en leek, afgaand op zijn uitdrukking, te denken aan zijn moeder. Daarna geeuwde hij. Toen keek hij rond naar de andere honden, allen stil, ernstig en waardig. Hij keek naar de bulldog welke rechts van hem in een droomloze slaap verzonken was. Hij keek naar de poedel, welke hoogmoedig en kaarsrecht aan zijn linkerzijde

stond. En toen, zonder enige waarschuwing, zonder ook maar iets dat op een provocatie leek, beet hij in de dichtstbijzijnde voorpoot van de poedel, en een gejangk waarin doodsangst te horen was steeg op uit de rangen in dat schaduwrijke portiek. Het resultaat van zijn eerste experiment scheen hem zeer te bevredigen, en hij besloot om verder te gaan en de dingen rondom hem wat meer leven in te blazen. Hij sprong over de poedel en viel energiek een collie aan, en de collie werd wakker, en raakte onmiddellijk verward in een onstuimig en lawaaiig gevecht met de poedel.

Toen ging de fox terug naar zijn eigen plaats en beet in het oor van de bulldog, en probeerde hem weg te slingeren; en de bulldog, een dier met een eigenaardige onpartijdigheid, stortte zich op alles wat in zijn bereik stond, de portier inbegrepen, waardoor de lieve kleine terriër de gelegenheid had om zelf een onafgebroken gevecht aan te gaan met een al even bereid zijnde Yorkshire.

Aan iedereen die met de natuur van honden vertrouwd is moet amper gezegd worden dat, tegen dan, al de andere honden aan het vechten waren alsof de veiligheid van huis en haard afhingen van hun strijd. De grote honden vochten zonder enig onderscheid met elkaar; en de kleine honden vochten onder elkaar, en vulden hun vrije ogenblikken door in de poten van de grote honden te bijten.

Het hele portaal was een volmaakt pandemonium, en het lawaai was oorverdovend. Een menigte verzamelde zich voor de Haymarket, en de mensen vroegen of het een vergadering van de kerkraad was of, indien niet, wie er vermoord werd en waarom? Mannen kwamen aangelopen met stokken en touwen en probeerden de honden te scheiden, en de politie werd erbij gehaald.

En temidden van deze oproer kwam die lieve jongedame terug buiten, nam haar klein, schattig hondje op de arm (hij had intussen de Yorkshire voor meer dan een maand invalide gemaakt, en keek nu even onschuldig als een pasgeboren lammetje), kuste hem, en vroeg hem of hij vermoord was, en wat die grote gemene bruten van honden met hem gedaan hadden; en hij nestelde zich tegen haar aan, en keek naar haar gezicht met een blik die leek te zeggen: "Oh, ik ben zo blij dat je me hebt weggehaald uit deze schandelijke toestand!"

Ze zei dat de mensen van de winkel het recht niet hadden om grote woeste beesten zoals die andere honden samen te laten met de honden van fatsoenlijke mensen, en dat ze ernstig overwoog om iemand voor de rechter te dagen.

Zo is de aard van foxterriër; en daarom geef ik Montmorency niet de schuld van zijn neiging om met katten in de clinch te gaan; maar hij heeft zeker gewenst dat hij zich die ochtend niet zo had laten gaan.

We keerden, zoals ik reeds zei, terug van een frisse duik, en halfweg in High Street kwam een kat uit één van de huizen voor ons en begon langs de weg te lopen. Montmorency stootte een kreet van vreugde uit - de kreet van een woeste krijger welke ziet dat de vijand aan hem is overgeleverd - een kreet zoals Cromwell zou hebben uitgestoten wanneer hij de Schotten de heuvel zag afdalen - en vloog achter zijn prooi.

Zijn slachtoffer was een grote zwarte kater. Ik heb nooit een grotere kater gezien, en ook geen kater die er schandelijker uitzag dan deze. Hij had de helft van zijn staart verloren, één van zijn oren, en een flink deel van zijn neus. Het was een lang, gespierd uitziend beest. Hij had een kalm maar strijdlustig uiterlijk.

Montmorency stooft achter die arme kater met een snelheid van wel dertig kilometer per uur; maar de kater haastte zich niet - leek zelfs niet te beseffen dat zijn leven in gevaar was. Hij trippelde rustig voort tot zijn aspirant-moordenaar hem op een meter genaderd was, en toen draaide hij zich om en ging midden op straat zitten, en keek naar Montmorency met een welwillende, vragende uitdrukking, die zei:

"Ja? Moet je mij hebben?"

Montmorency heeft geen gebrek aan lef; maar er was iets in de blik van die kater dat het hart van de meest woeste hond zou hebben doen verkillen. Hij stopte abrupt, en keek de kater aan.

Geen van beiden sprak; maar de conversatie welke men zich duidelijk kon voorstellen ging als volgt:

DE KATER: "Kan ik iets voor je doen?"

MONTMORENCY: "Nee - nee, dank je wel."

DE KATER: "Zeg het maar gerust, hoor, indien je iets verlangt."

"MONTMORENCY (achteruit kruipend over de straat): "Oh, nee - helemaal niets - echt waar - doe geen moeite. Ik - ik ben bang dat ik me vergist heb. Ik dacht dat ik u ergens van kende. Het spijt me erg dat ik u gestoord heb."

DE KATER: "Helemaal niet - het genoeg is aan mijn kant. Ben je zeker dat er niets is dat je wenst?"

MONTMORENCY (nog steeds achteruit kruipend): "Echt waar niet, dank je - helemaal niet - erg geschikt van u. Goede morgen."

DE KATER: "Goede morgen."

Daarna zette de kater zich recht en vervolgde zijn wandeling; en Montmorency bracht het ding dat hij zijn staart noemt zorgvuldig tussen zijn benen en kwam terug naar ons, en nam bescheiden plaats achter ons. Zelfs nu nog, wanneer je tegen Montmorency het woord "Katten!" zegt, krimpt hij zichtbaar in elkaar en kijkt hij je zielig aan, alsof hij wil zeggen: "Alsjeblief, doe dat niet."

Na het ontbijt deden we onze inkopen, en bevoorraadden de boot voor drie dagen. George zei dat we groenten moesten meenemen - dat het ongezond was om geen groenten te eten. Hij zei dat ze gemakkelijk konden klaargemaakt worden, en dat hij daar voor zou zorgen; we kochten dus vijf kilo aardappelen, een bussel erwten en een paar kolen. We namen nog een pastei met rundvlees, een paar kruisbestaarten, en een schapenbout mee van het hotel; en fruit, en koekjes, en brood en boter, en jam, en gerookt spek en eieren, en andere zaken waarvoor we de stad afschuimden.

Ons vertrek uit Marlow beschouw ik als één van onze grootste successen. Het was waardig en indrukwekkend, zonder pronkerig te zijn. We hadden er in alle winkels op aangedrongen dat ze onze aankopen daar en dan zouden afleveren. Maar ze hadden ons hun "Jazeker, mijnheer, ik zal ze onmiddellijk naar u toesturen: de loopjongen zal er nog vóór u zijn, mijnheer!" kunnen besparen want we stonden voor aap aan de landingssteiger en moesten twee keer terug naar de winkel gaan en hen de huid vol schelden. We bleven wachten terwijl ze de mand vulden en namen de loopjongen met ons mee. We hadden in heel wat winkels iets besteld, en pasten nu dit principe toe op elk van hen; zodat we, tegen de tijd waarop we klaar waren, een mooie verzameling loopjongens met manden hadden welke ons, tot onze grote voldoening, gedwee volgden; en onze finale optocht door het midden van High Street, naar de rivier, moet een indrukwekkend spektakel geweest zijn dat in Marlow in lange tijd niet meer gezien was.

De volgorde van de optocht was als volgt:

Montmorency, een stok dragend.

Twee onguur uitziende straathonden, vrienden van Montmorency.

George, de overjassen en dekens dragend terwijl hij een korte pijp rookt.

Harris die elegant probeert te stappen terwijl hij een uitpuilende leren tas in één hand draagt en een fles citroensap in de andere.

De loopjongen van de groentehandelaar en de loopjongen van de bakker, met manden.

De loopjongen van het hotel met de picknickmand.
De loopjongen van de banketbakker, met mand.
De loopjongen van de kruidenier, met mand.
Een langharige hond
De loopjongen van de kaasboer, met mand.
Een zonderlinge man die een zak draagt.
Boezemvriend van de zonderlinge man, met zijn handen in zijn zakken een korte stenen pijp rokend.
De loopjongen van de fruitwinkel, met mand.
Ikzelf, beladen met drie hoeden en een paar laarzen, en doende alsof ik dat niet weet.
Zes kleine jongens en vier zwerfhonden.

Toen we aan de landingssteiger kwamen, zei de bootsman:
"Laat me eens raden, mijnheer; was uw vaartuig de stoomboot of de woonboot?"
Toen we hem informeerden dat het een skiff met dubbele riemen was, leek hij verbaasd.
We hadden die ochtend heel wat problemen met stoomboten. Het was net voor de Henley week, en ze stoomden in grote aantallen de rivier op; sommigen alleen, anderen terwijl ze woonboten sleepten. Ik haat stoomboten; ik veronderstel dat elke roeier dat doet. Ik kan nooit naar een stoomboot kijken zonder de drang te voelen om hem naar een afgelegen deel van de rivier te lokken, en hem daar, in de stilte en de eenzaamheid, te

wurgen.

Er kleeft een schreeuwerige verwaandheid aan stoomboten waardoor ze onmiddellijk elk kwalijk instinct in mijn natuur laten bovenkomen, en ik verlang vol heimwee naar de goede oude tijd, toen je je gang kon gaan en de mensen kon zeggen wat je van hen dacht met behulp van een bijl en een boog en pijlen. De zelfvoldane uitdrukking op het gezicht van de man die, met zijn handen in zijn zakken, op de achtersteven staat, een sigaar rokend, is op zich al voldoende om een geweldsdelict vergeeflijk te maken; en het hooghartige gefluit waarmee ze je uit de weg willen doen gaan garandeert je, daar ben ik van overtuigd, een uitspraak van "verschoonbare doodslag" door om het even welke jury die uit mannen van de rivier is samengesteld. Voor ons moesten ze wel fluiten om uit hun weg te gaan. Indien ik dit zo mag stellen, zonder blufferig te lijken, dan denk ik dat ik eerlijk kan zeggen dat onze ene, kleine boot in die week meer last en oponthoud en ergernis heeft bezorgd aan de stoomboten, dan alle andere vaartuigen op de rivier samen. "Stoomboot in zicht!" zou één van ons uitroepen bij het zien van de vijand in de verte; en in een oogwenk was alles klaar om hem te ontvangen. Ik zou de lijnen nemen, en Harris en George zouden naast me komen zitten, allen met onze rug naar de stoomboot, en onze boot zou rustig in het midden van de rivier dobberen.

Dan zou de stoomboot komen, fluitend, en we zouden er voor gaan, heen en weer zwalpend. Op een afstand van zowat honderd meter zou hij beginnen te fluiten als een gek, en de mensen zouden recht staan en overboord leunen, en tegen ons brullen; maar we hoorden hen nooit! Harris zou ons een anekdote over zijn moeder vertellen, en George en ik zouden er voor geen geld van de wereld een woord willen van missen.

Dan zou de stoomboot een laatste gillende fluittoon uitstoten waardoor de stoomketel bijna zou ontploffen, en hij zou de motor in achteruit zetten, en stoom aflaten, en rond zwaaien en aan de grond lopen; iedereen aan boord zou naar de boeg rennen en tegen ons schreeuwen, en de mensen op de oever zouden halt houden en tegen ons roepen, en alle andere voorbijvarende boten zouden stoppen en meedoen, tot de hele rivier, kilometers stroomop- en stroomafwaarts in een staat van koortsachtige beroering zou verkeren. En dan zou Harris zijn verhaal afbreken in het meest interessante deel ervan, en opkijken in milde verbazing en tegen George zeggen:

"Nee maar, George, wel heb ik ooit, daar is zowaar een stoomboot!"

En George zou antwoorden:

"Wel, weet je, ik dacht al dat ik iets gehoord had!"

Waarna we zenuwachtig en verward zouden gaan doen, en er niet zouden in slagen om de boot uit de weg te brengen, en de mensen in de stoomboot zouden samentroepen en ons aanwijzingen zouden geven:

"Trek naar rechts - jij daar, jij idioot! terug naar links. Nee, JIJ niet - de andere - laat de lijnen met rust, wil je - nu, allebei samen. NIET in die richting. Oh, jullie --- !"

Dan zouden ze een reddingsbootje uitzetten en je komen helpen; en, na een kwartier inspanning, zouden ze ons uit de weg krijgen, zodat ze verder kunnen varen; en we zouden hen heel hartelijk danken en hun vragen of ze ons niet op sleeptouw wilden nemen. Maar dat wilden ze nooit doen.

Een andere manier welke we ontdekt hebben om het aristocratische volkje op de stoomboten te ergeren, was om hen te verwarren met de gasten van een verkleedpartij, en te informeren of ze het gevolg van de heren van Cubit uitbeeldden, of de Goede Tempeliers van Bermondsey, en hen vragen of ze ons een sauspan konden lenen.

Oude dames, welke niet vertrouwd zijn met de rivier, worden altijd verschrikkelijk nerveus van stoomboten. Ik herinner me dat ik van Staines naar Windsor vaarde - een stuk water dat bijzonder rijk is aan deze mechanische monsters - met een gezelschap waarin zich drie dames bevonden welke aan deze beschrijving voldeden. Het was erg opwindend. Bij de eerste glimp van elke stoomboot die in zicht kwam, drongen ze erop aan om aan land te gaan en op de oever te gaan zitten tot hij terug buiten hun zicht was. Ze zeiden dat hun erg speet, maar dat ze het aan hun familieleden verplicht waren zich niet roekeloos te gedragen.

Bij de sluis van Hambledon zagen we dat ons drinkwater bijna op was; we namen dus de kruik en gingen naar het huisje van de sluiswachter om er wat te vragen.

George was onze zegsman. Hij toverde zijn meest innemende glimlach op zijn gezicht, en zei:

"Oh, alstublieft, kunt u ons een beetje water geven?"

"Zeker", zei de oude heer; "neem zoveel als je wilt, en laat de rest hier."

"Dank u zeer," mompelde George, terwijl hij hem aankeek. "Waar - waar bewaart u het?"

"Het ligt altijd op dezelfde plaats, mijn beste jongen," was het flegmatieke antwoord: "recht achter jou."

"Ik zie het niet" zei George achteruit kijkend.

"Nee maar, goeie genade, waar zitten je ogen?" vroeg de man terwijl hij George omdraaide en naar de rivier wees. "Er is genoeg om het te kunnen zien, is het niet?"

"Oh!" riep George uit, terwijl het idee tot hem doordrong; "maar we kunnen het water van de rivier niet opdrinken, weet u!"

"Nee; maar je kunt er wel een beetje van opdrinken" antwoordde de oude kerel. "Het is wat ik heb gedronken gedurende de laatste vijftien jaar."

George vertelde hem dat het hem aan te zien was en dat zijn uiterlijk geen al te beste reclame voor het product in kwestie was; en dat hij liever water van de pomp had.

In een cottage een beetje hogerop kregen we wat we verlangden. Ik denk dat ook dat slechts rivierwater was, indien we het geweten hadden. Maar we wisten het niet, en dus was het in orde. Wat het oog niet ziet maakt de maag niet van streek.

Eén keer hebben we rivierwater gedronken, later in het seizoen, maar het was geen succes. We kwamen stroomafwaarts, en hadden halt gehouden in een zijarm dicht bij Windsor om daar onze thee te nuttigen. Onze kruik was leeg, en we hadden de keuze: geen thee of thee van rivierwater. Harris was er voor om het te proberen. Hij zei dat het wel in orde zou zijn indien we het water kookten. Hij zei dat de vele ziektekiemen welke zich in het water bevonden wel dood zouden gaan tijdens het koken. We vulden onze ketel dus met het water van een zijarm van de Thames, en kookten het; en we zagen er nauwlettend op toe dat het werkelijk kookte.

We maakten de thee en namen net plaats om hem op ons gemak uit te drinken, toen George, met zijn kop halverwege zijn lippen, pauzeerde en uitriep:

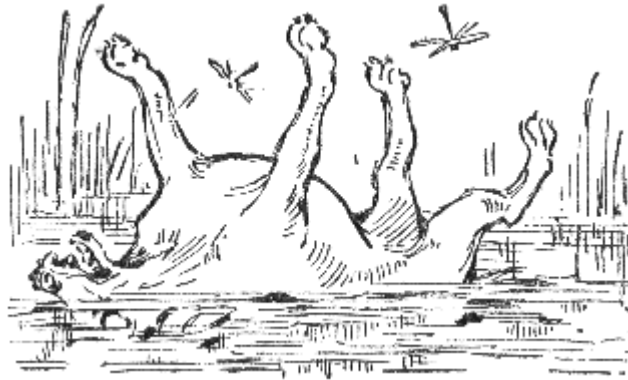
"Wat is dat?"

"Wat is wat?" vroegen Harris en ik.

"Wel, dat daar!" zei George, in westelijke richting kijkend.

Harris en ik volgden zijn blik, en zagen, naar ons toekomend in de trage stroming, een hond. Het was één van de meest rustige en vreedzaamste honden die ik ooit gezien heb. Ik heb nog nooit een hond ontmoet die zo tevreden leek - zo helemaal ontspannen. Hij dreef dromerig op zijn rug, met zijn vier poten in de lucht. Het was wat ik zou noemen een goed gevulde hond, met een sterk ontwikkelde borstkas. En daar kwam hij, sereen,

waardig, en kalm, tot hij naast onze boot dreef en daar, tussen de biezen, vertraagde hij, en bleef hij roerloos liggen, klaar voor de nacht.

George zei dat hij geen thee meer moest hebben, en goot zijn kopje leeg in de rivier. Harris had al evenmin dorst, en volgde zijn voorbeeld. Ik had het mijne half leeg gedronken en wenste dat ik dat niet gedaan had.

We gingen via de zijarm naar Wargrave. Het was een kortere weg, welke vanaf de rechteroever ongeveer een halve kilometer voorbij de sluis van Marsh vertrekt, en de moeite waard is, omdat het een mooi, schaduwrijk stukje rivier is, en bijna een halve kilometer uitspaart.

Natuurlijk was de ingang versperd met palen en kettingen, en omgeven door waarschuwborden welke iedereen met alle soorten van foltering, opsluiting en dood bedreigde die het waagde om erop te varen - ik vraag me af waarom deze pummelachtige oeverbewoners meteen geen beslag leggen op de lucht boven de rivier en niet iedereen die het waagt om hem in te ademen, bedreigen met een boete van veertig shilling - maar de palen en kettingen zijn met een beetje handigheid gemakkelijk te omzeilen; en wat de borden betreft, je kunt, indien je vijf minuten tijd hebt en er niemand in de buurt is, er gemakkelijk een paar losmaken en ze in de rivier gooien.

Halfweg in de zijarm hielden we halt en namen onze lunch; en het was tijdens deze lunch dat George en ik nogal onaangenaam verrast werden.

Harris werd ook verrast; maar ik denk niet dat de verrassing bij Harris ook maar in de buurt kwam van wat George en ik voelden.

Weet U, het ging zo: we zaten in een weide, zowat tien meter van de waterkant, en we hadden het ons net gemakkelijk gemaakt om aan de maaltijd te beginnen. Harris had een rundvleespastei tussen zijn benen, en sneed erin met zijn mes, en George en ik wachtten geduldig met uitgestoken borden.

"Heb je geen lepel?" zei Harris; "Ik heb een lepel nodig om de jus op te scheppen."

De picknickmand lag dicht bij ons, en George en ik draaiden ons allebei om, om er één te nemen. Het duurde nog geen vijf seconden voor we dat gedaan hadden. Toen we terug opkeken waren Harris en de pastei verdwenen! Het was een groot, open veld. Er was binnen de honderd meter geen boom of stukje haag te bespeuren. Hij kon niet in de rivier getuimeld zijn omdat we tussen hem en het water zaten, en hij over ons had moeten klimmen om dat te doen.

George en ik staarden om ons heen. Daarna staarden we naar elkaar.

"Is hij ten hemel opgenomen?" vroeg ik.

"Die zouden zeker de pastei niet meegenomen hebben" zei George.

Zijn bezwaar leek hout te snijden, en we lieten de hemelse theorie vallen.

"Ik denk dat de waarheid in deze zaak is," suggereerde George, afdalend naar de alledaagse, praktische werkelijkheid, "dat er een aardbeving is geweest."

En daarna voegde hij er met een beetje droefenis in zijn stem aan toe: "Ik wou dat hij die pastei niet bij zich had gehad."

Met een zucht keerden we onze ogen nogmaals naar de plek waar Harris en de pastei voor het laatst op deze wereld gezien waren; en daar, terwijl het bloed in onze aderen stolde en onze haren recht omhoog gingen staan, zagen we het hoofd van Harris - en niets dan zijn hoofd - recht uitstekend boven het hoge gras, zijn gezicht erg rood, en met een uitdrukking van opperste verontwaardiging!

George was de eerste die zijn kalmte herwon.

"Spreek!" riep hij uit, "en zeg ons of je leeft of dood bent - en waar de rest van jou is?"

"Oh, hang toch de stomme ezel niet uit!" zei het hoofd van Harris. "Ik denk dat jullie het opzettelijk hebben gedaan."

"Wat gedaan?" riepen George en ik uit.

"Wel, me hier doen zitten - verdomd onnozel grapje! Hier neem de pastei aan."

En vanuit het middelpunt van de aarde, zo leek het ons, kwam de pastei naar boven - helemaal verknoeid en beschadigd; en, na de pastei, klauterde Harris eruit, verfomfaaid, vuil en nat.

Hij was gaan zitten, zonder het te weten, op de rand van een kleine geul welke door het gras aan het zicht onttrokken was; en door een beetje achteruit te leunen was hij er in gevallen, met pastei en al.

Hij zei dat hij nog nooit in zijn leven zo verrast was geweest als toen hij zichzelf voelde wegzakken, zonder ook maar het minste vermoeden te hebben van wat er gebeurd was. Hij dacht eerst dat het einde van de wereld was aangebroken.

Tot op de dag van vandaag blijft Harris geloven dat George en ik het allemaal op voorhand gepland hadden. En op die manier worden zelfs de meest onschuldige mensen ten onrechte verdacht, of, zoals de dichter zegt, "Wie kan ontsnappen aan laster?"

Wie, inderdaad!

Hoofdstuk XIV

Wargrave. - Wassen beelden. - Sonning. - Onze stoofpot. - Montmorency is sarcastisch. - Gevecht tussen Montmorency en een waterketel. - George studeert banjo. - Ontmoeting met ontmoediging. - Moeilijkheden op het pad van de amateur muzikant. - Het leren spelen op een doedelzak. - Harris voelt zich niet lekker na het avondmaal. - George en ik gaan wandelen. - We keren terug, hongerig en nat. - Er is iets vreemd met Harris. - Harris en de zwanen, een merkwaardige geschiedenis. - Harris heeft een onrustige nacht.

Na de lunch werden we meegenomen door een briesje dat ons zachtjes voorbij Wargrave en Shiplake bracht. Verzacht door het soezerige zonlicht van een zomermiddag ziet Wargrave, genesteld waar de rivier een bocht maakt, er uit als een liefelijk ouderwets schilderijtje, en wel één dat lang blijft nazinderen op het netvlies van het geheugen.

De "George and Dragon" in Wargrave beroemt zich op een uithangbord waarvan één zijde beschilderd is door Leslie, R.A., en de andere door Hodgson van dezelfde naam. Leslie heeft het gevecht weergegeven; Hodgson heeft een tafereel verzonnen, "Na het gevecht" - George die na het gedane werk geniet van een kroes bier.

De auteur van Sandford en Merton heeft hier geleefd en werd er - tot meerdere eer en glorie van het plaatsje - ook vermoord. In de kerk is er een gedenkteken aan Mevr. Sarah Hill, welke jaarlijks 1 pond heeft nagelaten, dat op Pasen verdeeld moet worden tussen twee jongens en twee meisjes welke "nooit ongehoorzaam zijn geweest aan hun ouders; waarvan niet bekend is dat ze vloeken of onwaarheden vertellen, dat ze stelen of vensters hebben gebroken." Stel je voor: dat allemaal opgeven voor vijf shilling per jaar! Het is het niet waard.

In de stad wordt gefluisterd dat eens, vele jaren geleden, er een jongen was die werkelijk nooit die dingen gedaan had - of in alle geval, en meer was er niet vereist of werd er verwacht, dat er nooit van hem geweten was dat hij ze gedaan had - en op die manier de kroon van de glorie verdiende. Hij werd daarop gedurende drie weken tentoon gesteld in het gemeentehuis, in een glazen vitrine.

Wat er sindsdien met het geld is gebeurd weet niemand. Ze zeggen dat het altijd werd geschonken aan de dichtstbijzijnde tentoonstelling van wassen beelden.

Shiplake is een lief dorpje, maar je kunt het vanaf de rivier niet zien, aangezien het op een heuvel ligt. Tennyson is getrouwd in de kerk van Shiplake.

Tot aan Sonning slingert de rivier zich tussen vele eilandjes, en is ze zeer rustig, verstillend, en eenzaam. Weinig mensen, behalve zo tegen de schemering een paar landelijke minnepaartjes wandelen langs de oever. `Arry en Lord Fitznoodle werden achtergelaten bij Henley, en het armzalige, vuile Reading is nog niet in zicht. Het is een stuk van de rivier waar je kunt dromen over voorbijgangers, en verdwenen vormen en gezichten, en dingen die zouden kunnen geweest zijn, maar het niet zijn, verdorie toch.

We gingen aan land in Sonning, en maakten een ommetje door het dorp. Het is het meest feeërieke plaatsje op de hele rivier. Het is meer een toneeldorp dan een echt dorp, één dat met echte stenen en mortel is opgetrokken. Elk huis is overdekt met rozen, en nu, in het begin van juni, waren ze opengebarsten in wolken van sierlijke pracht. Wanneer je in Sonning halt houdt, ga dan naar de "Bull", achter de kerk. Het is de ware beeltenis van een oude plattelands inn, met een groene, vierkante voorhof, waar, op banken onder de bomen, de oude mannen 's avonds samenkomen om hun ale te drinken en te roddelen over de gebeurtenissen in het dorp; met lage, ouderwetse kamers en tralievenstertjes, en gevaarlijke trappen en kronkelende gangen.

Een uur of zo zwierven we door het liefelijke Sonning, en daarna, omdat het te laat was om nog voorbij Reading te komen, besloten we om terug te varen naar één van de Shiplake eilanden, en daar ons kamp op te slaan voor de nacht. Het was nog vroeg toen we geïnstalleerd waren, en George zei dat, aangezien we tijd genoeg hadden, het een uitstekende gelegenheid was om een goed, piekfijn souper te proberen. Hij zei dat hij ons zou tonen wat de culinaire mogelijkheden waren op een rivier, en stelde voor dat, met de groenten en de overschotjes van het koude vlees en nog andere dit en datjes, we een Ierse stoofpot zouden maken.

Het leek een fascinerend idee. George sprokkelde hout en maakte een vuur, en Harris en ik begonnen de aardappelen te schillen. Ik had nooit gedacht dat aardappelen schillen zulk een formidabele onderneming was. Het karweitje draaide uit op de grootste onderneming waar ik ooit bij betrokken was

geweest. We begonnen opgewekt, men zou het haast dartzel kunnen noemen, maar onze luchthartigheid was al verdwenen toen we de eerste aardappel klaar hadden. Hoe meer we schilden, hoe meer schil er nog leek over te blijven; tegen de tijd dat we alle stukjes schil er hadden afgehaald en alle ogen hadden uitgesneden, was er van de aardappel niets meer te bespeuren - of toch niets dat waard was om vermeld te worden. George kwam bij ons staan en keek ernaar - het had de grootte van een apenoetje. Hij zei: "Oh, zo zal het niet lukken! Je verspilt ze. Je moet ze afkrabben."

Dus krabden we ze af, en dat was zwaarder werk dan schillen. Ze hebben zulk een buitengewone vorm, aardappelen - allemaal bulten en wratten en holten. We werkten gedurende vijftwintig minuten gestaag door en hadden vier aardappelen klaar. Toen hielden we ermee op. We zeiden dat we de rest van de avond nodig zouden hebben om onszelf af te schrapen.

Ik heb nooit iets gezien dat beter in staat is om van een nette kerel een slonzige landloper te maken dan het schrapen van aardappelen. Het leek moeilijk te geloven dat de aardappelschraapsels waarmee Harris en ik overdekt waren, afkomstig konden zijn van slechts vier aardappelen. Dit illustreert voldoende wat men kan bereiken met spaarzaamheid en zorgzaamheid.

George zei dat het absurd was om slechts vier aardappelen in een Ierse stoofpot te hebben, en daarom wisten we er nog een half dozijn, en legden ze erbij zonder ze te schillen. We stopten er ook een kool in en zowat vier kilo erwten. George roerde het allemaal door elkaar en zei dat er in de grote pot nog heel wat plaats over was; we doorzochten dus onze voorraadmanden, en namen er alle restjes, kliekjes en overschotjes uit, en gooiden ze in de stoofpot. Er was nog een halve varkenspastei en een beetje gekookt spek over, en we gooiden ze erin. Daarna vond George nog een half blik opgelegde zalm en maakte het leeg in de pot.

Hij zei dat dit het voordeel was van Ierse stoofpot: je raakte van al die dingen af. Ik viste een paar gebroken eieren uit de mand en deed ze erin. George zei dat ze de saus zouden dikken. Ik vergeet de andere ingrediënten, maar ik weet dat er niets verloren ging; en ik herinner mij dat, tegen het einde, Montmorency, die gedurende het hele gebeuren grote belangstelling had getoond, wegwandelde met een ernstige en begrijpende blik in zijn eigen ogen en even later terugkwam met een dode waterrat in zijn muil, welke hij ons onmiskenbaar aanbood als zijn bijdrage aan het avondmaal; of hij blijk

wou geven van een diep sarcasme of echt de aandrang had om ons te helpen, dat kan ik niet zeggen.

We hadden een discussie of de rat er nu al dan niet in kon. Harris zei dat hij dacht dat het wel in orde zou zijn, gemengd met de andere dingen en zo, en dat alle beetjes helpen; maar George ging als kok op zijn strepen staan. Hij zei dat hij nog nooit gehoord had van waterratten in een Ierse stoofpot, en dat hij er liever voorzichtig mee was, en niet wilde experimenteren.

Harris zei:

"Indien je nooit iets nieuws probeert, hoe kan je dan zeggen hoe het smaakt? Het zijn mensen zoals jij die de vooruitgang van de mensheid tegenhouden. Neem maar een voorbeeld aan de man die als eerste een Duitse worst maakte!"

Het was een groot succes, die Ierse stoofpot. Ik denk niet dat ik ooit meer genoten heb van een maaltijd. Er was zo iets fris en pikant aan. Een mens zijn smaakpapillen worden zo moe van die afgezaagde gerechten: hier was een schotel met een nieuw aroma, met een smaak zoals niets anders op aarde.

En hij was bovendien nog voedzaam ook. Zoals George zei, er zat goede waar in. De erwten en de aardappelen mochten een beetje gaarder, maar we hadden allen een uitstekend gebit, zodat dit ons weinig stoorde: en wat de saus betrof, die was een gedicht - een beetje te rijk misschien, voor een zwakke maag, maar erg voedzaam.

We eindigden met thee en een kersentaart. Montmorency had tijdens de thee een meningsverschil met de waterketel, en moest er zijn meerdere in erkennen.

Gedurende de ganse reis had hij een grote nieuwsgierigheid aan de dag gelegd voor de waterketel. Hij ging er steevast bij zitten en keek verwonderd toe hoe dat vreemde dier zichzelf aan de kook bracht, en hij testte hem uit en probeerde hem aan het vechten te krijgen door er zo nu en dan tegen te grommen. Toen hij begon te pruttelen en te stomen, zag hij dat als een provocatie en wou aan het gevecht beginnen, maar precies op dat moment was er altijd wel iemand die rechtstond en zijn toekomstige prooi van het vuur nam vooraleer hij er de kans toe kreeg.

Vandaag was hij vast besloten om ons voor te zijn. Bij het eerste geluid dat de ketel maakte, stond hij grommend recht en ging er dreigend op af. Het was slechts een kleine ketel, maar één met pit in zijn lijf en hij beantwoordde

de dreiging en spuwde naar hem.

"Ah! Ga je het zo spelen!" gromde Montmorency terwijl hij zijn tanden ontblootte; "Ik zal je leren om te spuwen naar een hardwerkende, eerbare hond; jij ellendig, langneuzig, smerig stuk ellende dat je bent. Kom op !" En hij rende naar die arme kleine ketel, en greep hem bij zijn tuit.

Onmiddellijk daarop werd de stilte van de avond verscheurd door een bloedstollend gehuil, en Montmorency sprong van de boot en liep de door de grondwet voorgeschreven drie ronden rond het eiland met een snelheid van wel vijftig kilometer per uur, nu en dan stoppend om zijn neus te begraven in het koele slijk.

Vanaf die dag bekeek Montmorency de ketel met een mengeling van ontzag, achterdocht en haat.

Telkens wanneer hij hem zag begon hij te grommen en snel achteruit te stappen, met zijn staart tussen zijn benen, en op het ogenblik dat de ketel op het kachelkje werd gezet, sprong hij uit de boot en ging op de oever zitten tot het hele thee gedoe voorbij was.

George haalde na het souper zijn banjo boven en wilde er op spelen, maar Harris maakte bezwaar: hij zei dat hij hoofdpijn had, en niet sterk genoeg was om die beproeving te doorstaan. George dacht dat een streepje muziek hem goed zou doen - muziek werkte vaak kalmerend op de zenuwen en was in staat om hoofdpijn te doen verdwijnen; en hij tokkelde twee of drie noten, alleen maar om aan Harris te tonen hoe dat in zijn werk ging.

Harris zei dat hij dan maar liever hoofdpijn had.

George heeft tot op de dag van vandaag nooit geleerd om op de banjo te spelen. Hij had van teveel kanten tegenwind gekregen. Hij probeerde het één of twee avonden, toen we op de rivier waren, om een beetje ervaring op te

doen, maar het was nooit een succes. Het taalgebruik van Harris was in staat om elke man te ontmoedigen; daarbij kwam nog het feit dat Montmorency er ging bijzitten en gedurende de hele voorstelling onafgebroken huilde. De man kreeg gewoon geen eerlijke kans.

"Waarom jankt hij zo wanneer ik aan het spelen ben?" riep George verontwaardigd uit, terwijl hij hem bedreigde met een laars.

"Waarom speel jij zo wanneer hij aan het huilen is?" kaatste Harris terug, de laars van hem afnemend. "Laat hem met rust. Hij kan het niet helpen dat hij jankt. Hij heeft een muzikaal gehoor, en jouw getokkel doet hem huilen."

George besloot dus om zijn studie van de banjo uit te stellen tot hij thuis was.

Maar daar kreeg hij evenmin veel gelegenheid. Mevr. P. kwam dan naar boven en zei dat ze het erg spijtig vond - zijzelf hoorde hem graag bezig - maar de dame daarboven verkeerde in een delicate toestand, en de dokter was bang dat het kind er schade kon van ondervinden.

Daarop probeerde George om laat op de avond met zijn instrument naar het marktplein te gaan en daar te oefenen.

Maar de omwonenden deden hun beklag bij de politie, en op een avond werd er een wachtpost uitgezet en werd hij gevangen genomen. De bewijsstukken tegen hem waren overweldigend, en hij werd verplicht om zich gedurende minstens zes maanden gedeisd te houden.

Het leek of hij er nadien geen zin meer in had. Hij deed nog één of twee zwakke pogingen om zijn studie terug op te nemen, nadat de zes maanden verstreken waren, maar steeds botste hij op dezelfde kilte - moest hij vechten tegen het voortdurende gebrek aan sympathie vanwege de rest van de wereld; en, na een tijdje, was zijn wanhoop volkomen, en bracht hij het laatste offer: hij zette het instrument via een advertentie te koop "omdat de eigenaar er geen gebruik meer kan van maken" - en leerde in de plaats daarvan goochelkunstjes met speelkaarten.

Het moet een ontmoedigend karwij zijn, het leren bespelen van een instrument. Je zou denken dat de Gemeenschap, voor haar eigen bestwil, er alles zou aan doen om een man die zich in deze kunst wil bekwamen, te helpen en te steunen. Maar dat doet ze niet!

Ik heb ooit een jonge kerel gekend die leerde spelen op een doedelzak, en je zou er verbaasd van zijn hoeveel tegenstand hij daarbij ontmoette. Sterker nog, zelfs van zijn eigen familieleden kreeg hij nooit iets wat men als actieve steun zou kunnen bestempelen. Zijn vader was er al van bij het begin vierkant tegen, en liet zich nogal gevoelloos uit over dit onderwerp.

Mijn vriend placht vroeg in de morgen op te staan om te oefenen, maar dat plan liet hij varen vanwege zijn zuster. Ze was nogal religieus van aard, en ze zei dat het een verschrikkelijke zaak was om een door God geschonken dag zo te ontwijden.

Daarom bleef hij 's nachts wakker, en begon pas te spelen nadat de familie naar bed was gegaan, maar ook dat ging niet door, omdat het huis er een slechte naam door kreeg. Mensen die laat naar huis gingen, hielden halt en bleven verbaasd staan luisteren, en gingen dan de volgende dag in de hele stad verkondigen dat er de vorige nacht een verschrikkelijke moord was gepleegd in het huis van Mr. Jefferson; en ze beschreven tot in de kleinste details hoe ze het slachtoffer hadden horen gillen en kreunen en hoe gevoelloos en brutaal de moordenaar had gebulderd en gegromd, en daarna was er een ijselfe, schrille smeekbede om genade en, tenslotte, de laatste vreselijke doodsrochel van het lijk.

Ze lieten hem dus overdag oefenen in de achterkeuken met alle deuren gesloten; maar zijn meer geslaagde passages drongen, ondanks deze voorzorgsmaatregelen, over het algemeen toch nog door tot in de huiskamer, en deden zijn moeder in tranen uitbarsten.

Ze zei dat het haar deed denken aan haar arme vader (hij was opgeslokt door een haai, de arme man, toen hij ging zwemmen voor de kust van Nieuw Guinea - wat het verband was kon ze niet uitleggen).

Daarna timmerden ze voor hem een klein hok aan het einde van de tuin, ongeveer driehonderd meter verwijderd van het huis, en lieten hem zijn instrument daar naartoe sleuren wanneer hij zin had om er op te spelen; en soms zou er een bezoeker in het huis komen, welke niets van deze zaak afwist, en ze zouden verzuimen om het hem te vertellen, en hem te waarschuwen, en hij zou een ommetje gaan maken in de tuin en plots binnen gehoorsafstand van de blaaspijpen komen, zonder erop voorbereid te zijn, of te weten wat het was. Indien hij een man met een sterk karakter was, kreeg hij alleen maar de stuipen; maar personen met een minder sterke geest moest men steevast afvoeren in een staat van volslagen krankzinnigheid.

Er is iets, dat moet men toegeven, zeer droevig aan de eerste pogingen van een liefhebber van doedelzakken. Ik heb dat zelf gevoeld toen ik luisterde naar mijn jonge vriend. Ze lijken zeer vermoeiend te zijn voor al wie ze probeert te bespelen. Je moet genoeg adem hebben voor het hele liedje wanneer je begint - tenminste, dat heb ik afgeleid uit het gedrag van Jefferson.

Hij zou prachtig beginnen met een wilde, volle, allen-ten-strijde achtige noot, waar je echt wakker van werd. Maar hij zou gaandeweg steeds stiller en stiller klinken, en in het midden van het laatste couplet zakte het geluid gewoonlijk ineens als een mislukte soufflé, met een pruttel en een sis.

Je moet in goede conditie verkeren om doedelzak te spelen.

De jonge Jefferson leerde slechts één liedje op zijn doedelzak; maar ik heb nooit klachten gehoord over de beperktheid van zijn repertoire - geen enkele. Dit liedje was "The Campbells are Coming, Hooray - Hooray!" zo beweerde hij, maar zijn vader hield het erop dat het "The Blue Bells of Scotland" was. Niemand scheen er echt zeker van te zijn wat het nu werkelijk was, maar ze waren het er allemaal over eens dat het Schots klonk.

Onbekenden mochten drie keer raden, en de meeste van hen raadden telkens een ander liedje.

Harris was onaangenaam na het avondmaal, - ik denk dat de stoofpot zijn maag overhoop had gehaald: hij is niet gewend aan delicatessen, - zodat George en ik hem in de boot achterlieten en ons klaar maakten voor een wandelingetje rond Henley. Hij zei dat hij een glas whisky zou drinken en een pijp roken, en de dingen klaar maken voor de nacht. We moesten hem maar roepen wanneer we terugkeerden en dan zou hij van het eiland weg roeien en ons komen halen.

"Val niet in slaap, ouwe jongen" zeiden we toen we vertrokken.

"Daar is weinig gevaar voor met die stoofpot in mijn maag" knorde hij, terwijl hij terug naar eiland roeide.

Henley maakte zich klaar voor de regatta, en was vol beweging. We kwamen in het stadje een flink aantal mensen tegen die we kenden, en in hun aangenaam gezelschap ging de tijd iets te vlug voorbij, zodat het bijna elf uur was vooraleer we de terugtocht aanvatten, een goede zes kilometer van huis - zoals we onze kleine boot waren gaan noemen.

Het was een ellendige nacht, koud, met een miezerige regen; en terwijl we verder ploeterden door de donkere, stille velden, gedempt tegen elkaar sprekend, en ons afvragend of we al dan niet in de goede richting liepen, dachten we aan de gezellige boot, met het heldere licht dat door het dicht geweven dekzeil straalde; aan Harris en Montmorency, en de whisky, en wensten dat we er al waren.

We riepen een beeld op van onszelf, binnen zittend, vermoeid en een beetje

hongerig, en van de sombere rivier en de vormloze bomen; en beneden hen, als een reusachtige gloeiworm, onze goede oude boot, zo gezellig en warm en opbeurend. We konden onszelf zien aan het avondmaal, kauwend op het koude vlees, en elkaar hompen brood toestoppend; we konden het vrolijke rammelen van onze messen horen, de lachende stemmen, welke de ruimte onder het dekzeil vulden, en door de opening naar buiten stroomden in de nacht. En we haastten ons om dit visioen werkelijkheid te laten worden.

We kwamen aan het jaagpad, en dat maakte ons gelukkig; omdat we er voordien niet zeker van waren geweest of we nu naar de rivier aan het lopen waren of van de rivier weg, en wanneer je moe bent en naar bed wil knagen dergelijke onzekerheden dubbel zo hard aan jou. We kwamen voorbij Shiplake en de klok sloeg kwart voor twaalf; en toen zei George, bedachtzaam:

"Jij herinnert je toevallig toch niet welk eiland het was, is het niet?"

"Nee," antwoordde ik, nu ook bedachtzaam wordend, "Ik weet het niet. Hoeveel zijn er?"

"Slechts vier" antwoordde George. "Het komt wel in orde, indien hij wakker is, tenminste.

"En zoniet?" vroeg ik; maar we lieten die gedachtegang varen.

We schreeuwden toen we recht tegenover het eerste eiland stonden, maar er kwam geen antwoord; daarom gingen we naar het tweede en probeerden het daar, en bereikten hetzelfde resultaat.

"Oh! Nu herinner ik het mij," zei George; "het was het derde."

En we renden hoopvol naar het derde en schreeuwden hallo.

Geen antwoord!

De zaak werd ernstig. Het was nu al na middernacht. De hotels in Shiplake en Henley zouden overvol zitten; en we konden niet gaan rondstruinen en cottage eigenaars en brave huisvaders in het midden van de nacht uit hun slaap halen om te vragen of ze een kamer vrij hadden! George stelde voor om terug naar Henley te wandelen en een politiemannetje aan te vallen om zo de nacht door te brengen in een politiecel. Maar dan was er die gedachte:

"Veronderstel dat hij alleen maar terugslaat en weigert om ons op te sluiten!"

We konden niet de hele nacht doorbrengen met het neerslaan van politiemannen. Daarbij wilden we het ook niet te bont maken om geen zes maanden te krijgen.

Wanhopig gingen we naar wat in de duisternis het vierde eiland leek, maar met even weinig succes. De regen kwam nu sneller neer en was klaarblijkelijk

vastbesloten om dat te blijven doen. We waren nat tot op onze huid, en hadden het koud en voelden ons ellendig. We begonnen ons af te vragen of er nu slechts vier eilanden waren of meer, en of we wel bij de eilanden waren, en of we misschien twee kilometer verwijderd waren van de plaats waar we moesten zijn, en of we op een verkeerde plaats aan de rivier beland waren; alles leek zo vreemd en anders in de duisternis. We begonnen het lijden van de Babes in the Wood te begrijpen.

Net toen we alle hoop hadden opgegeven - ja, ik weet dat het altijd op dat ogenblik is dat er dingen gebeuren in romans en verhalen; maar ik kan het ook niet helpen. Ik had mij voorgenomen, toen ik aan dit boek begon, dat ik volstrekt waarheidsgetrouw zou zijn in alle dingen; en dat zal ik volhouden, zelfs indien ik voor dit doel banale zinsconstructies moet gebruiken. Het was net toen we alle hoop hadden opgegeven, en daarom moet ik het zo zeggen. Net toen we alle hoop hadden opgegeven, dus, merkte ik plots, een beetje beneden ons, een vreemde, geheimzinnige lichtflikkering op tussen de bomen van de tegenovergelegen oever. Voor een ogenblik dacht ik aan geesten: het was zulk een schimmig, mysterieus licht. Het volgende ogenblik drong het tot mij door dat het onze boot was, en liet zulk een geweldige schreeuw over het water galmen dat de nacht scheen op te schrikken in zijn bed.

Een volle minuut wachtten we ademloos, en toen - oh! goddelijkste muziek vanuit de duisternis! - hoorden we het terugkaatsende geblaf van Montmorency. We schreeuwden hard genoeg terug om de Zeven Slapers te wekken - ik heb zelf nooit begrepen waarom er meer lawaai nodig is om zeven slapers wakker te maken dan één. - en, na wat wel een uur leek te zijn, maar wat in werkelijkheid, veronderstel ik, slechts vijf minuten moet geduurd hebben, zagen we de verlichte boot traag door de duisternis kruipen, en hoorden we de slaperige stem van Harris vragen waar we ons bevonden.

Er was iets onverklaarbaar en vreemd aan de hand met Harris. Het was iets meer dan gewone vermoeidheid. Hij roeide de boot tegen een deel van de oever waar het voor ons onmogelijk was om in te stappen, en viel onmiddellijk in slaap. Het vroeg een geweldige hoeveelheid geschreeuw en gebrul om hem terug wakker te krijgen en hem enigszins bij zijn verstand te doen komen; maar uiteindelijk lukte het ons, en klommen we veilig aan boord.

Harris had een treurige uitdrukking op zijn gezicht, zo merkten we toen we in

de boot waren. Hij zag eruit als een man welke het moeilijk heeft gehad. We vroegen hem of er iets gebeurd was, en hij zei: "Zwanen!"

Het bleek dat we onze boot hadden afgemeerd in de buurt van een zwanennest, en, al gauw nadat George en ik vertrokken waren, kwam de vrouwelijke zwaan terug en begon ze daarover herrie te schoppen. Harris had haar weggejaagd, en ze was weggegaan en teruggekomen met haar wettige echtgenoot. Harris zei dat hij flink had moeten vechten met deze twee zwanen; maar moed en behendigheid hadden het uiteindelijk gehaald, en hij had ze verslagen.

Na een half uur keerden ze terug met achttien andere zwanen! Het moet een verschrikkelijke strijd geweest zijn, zoals we uit het verslag van Harris konden opmaken. De zwanen hadden geprobeerd om hem en Montmorency uit de boot te slepen en hen te verdrinken; en hij had zichzelf gedurende vier uur verdedigd met ware heldenmoed, en hij had ze allemaal dood gemaakt, en ze waren allemaal weggezwoomen om te gaan sterven. "Hoeveel zwanen zei je dat er waren?" vroeg George.

"Tweeëndertig" antwoordde Harris, slaperig.

"Daarnet zei je achttien." zei George.

"Nee, dat is niet waar" gromde Harris; "ik zei twaalf. Denk je dat ik niet kan tellen, misschien?"

Wat er echt gebeurd was met die zwanen zijn we nooit te weten gekomen. We ondervroegen Harris de volgende ochtend over dat onderwerp, en hij zei, "Welke zwanen?" en scheen te denken dat George en ik hadden gedroomd. Oh, hoe heerlijk was het om veilig in de boot te zijn, na onze beproevingen en angsten! We verorberden een hartig avondmaal, George en ik, en we zouden er nog een grogje bovenop hebben gegoten indien we de whisky hadden kunnen vinden, maar dat konden we niet. We vroegen aan Harris wat hij er mee gedaan had; maar hij scheen niet te snappen wat we bedoelden met "whisky", of waarover we aan het spreken waren. Montmorency keek alsof hij er meer van wist, maar zei niets.

Ik sliep goed die nacht, en ik zou nog beter geslapen hebben indien Harris er niet geweest was. Ik had een vage herinnering dat ik minstens een dozijn keren wakker was geworden doordat Harris met een lantaarn de hele boot afzocht naar zijn kleren. Hij scheen zich de hele nacht zorgen te maken over zijn kleren.

Tweemaal gaf hij George en mijzelf een duw om te zien of we op zijn broek lagen. De tweede keer werd George behoorlijk nijdig.

"Alle donders! Waarvoor heb jij in het holst van de nacht je broek nodig?" vroeg hij verontwaardigd. "Waarom ga je niet neerliggen en slapen?"

De volgende keer dat ik wakker werd zag ik dat hij erg getroebleerd was omdat hij zijn sokken niet kon vinden; en mijn laatste vage herinnering is dat ik op mijn zijde werd gerold en dat ik Harris iets hoorde mompelen over hoe vreemd het wel was dat hij zijn paraplu niet kon vinden.

Hoofdstuk XV

Huishoudelijke taken. - Liefde voor het werk. - De ervaren roeier, wat hij doet en wat hij zegt gedaan te hebben. - Scepticisme van de nieuwe generatie. - Vroege bootherinneringen. - Varen met een vlot. - George doet het in stijl. - De oude bootsman, zijn methode. - Zo kalm, zo vredig. - De beginneling. - Platbomen. - Een treurig ongeval. - De geneugten van de vriendschap. - Zeilen, mijn eerste ervaring. - De mogelijke verklaring waarom we niet verdronken zijn.

Ik werd de volgende ochtend laat wakker, en, gevolg gevend aan het dringende verzoek van Harris, verorberde ik een gewoon ontbijt, "zonder liflafjes". Daarna ruimden we op, en maakten alles in orde (een voortdurend werk, dat me een nogal helder inzicht begon te verschaffen in een vraag welke ik mezelf al vaak gesteld had - namelijk, hoe een vrouw die slechts één huis moet onderhouden er in slaagt om haar dag door te brengen), en rond tien uur ongeveer, begonnen we aan een dagreis waarvan we besloten hadden dat ze de moeite waarde zou zijn.

We kwamen overeen dat we deze morgen zouden roeien in plaats van te slepen; en Harris zegde dat de beste regeling erin bestond dat George en ik zouden roeien, en hij sturen. Ik voelde helemaal niets voor dat idee; ik zei dat ik dacht dat Harris een beetje meer blijk zou geven van de ware spirit indien hij voorgesteld had dat hij en George het werk zouden doen en mij een beetje laten rusten. Het scheen mij toe dat ik al meer dan mijn deel van het werk had gedaan op deze reis, en ik begon daar een nogal besliste mening over te

hebben.

Ik heb altijd het gevoel dat ik meer werk verzet dan ik eigenlijk zou moeten doen. Het is niet dat ik iets tegen werken heb, integendeel; ik hou van werk: het fascineert mij. Ik kan neerzitten en er uren naar kijken. Ik heb het graag in mijn nabijheid: het idee om het ooit te moeten missen vind ik hartverscheurend.

U kunt mij nooit teveel werk geven; werk opstapelen is voor mij bijna een passie geworden: mijn studeerkamer ligt er zo vol mee dat er amper nog een paar centimeter in de kamer vrij zijn voor nog meer werk. Ik zal binnenkort nog een muur moeten uitbreken.

En ik draag ook zorg voor mijn werk. Werkelijk, sommige dossiers heb ik al jaren en jaren in mijn bezit, en er staat zelfs nog geen vingerafdruk op. Ik ben ook erg trots op mijn werk; af en toe haal ik het uit de kast en stof ik het af. Geen enkele mens is zo zorgvuldig in het conserveren van zijn werk als ik. Maar, alhoewel ik hunker naar werk, wil ik toch dat het een beetje eerlijk verdeeld blijft. Ik vraag niet meer dan mijn rechtmatig deel. Maar ik krijg het zonder dat ik erom vraag - tenminste, zo komt het mij voor - en dat maakt me bezorgd.

George zegt dat hij niet denkt dat ik me over dit onderwerp zorgen moet maken. Hij denkt dat het alleen maar door mijn overdreven nauwgezetheid is dat ik bang ben dat ik meer dan mijn deel krijg; en dat ik, in werkelijkheid, nog niet de helft krijg van datgene waar ik recht op heb. Maar ik denk dat hij dat alleen maar zegt om mij te troosten.

Op een boot, heb ik gemerkt, verkeert elk bemanningslid in de vaste overtuiging dat hij alles doet. Harris zijn idee was dat hij de enige was die gewerkt had, en dat George en ik misbruik van hem maakten. George, daarentegen, spotte met de gedachte als zou Harris iets meer gedaan hebben dan eten en slapen, en was er rotsvast van overtuigd dat het hij zelf was - George dus - die al het noemenswaardige werk had verricht.

Hij zei dat hij nog nooit op stap was geweest met een dergelijk stel luie lijntrekkers als Harris en ik.

Dat vond Harris grappig.

"Beeldt je eens in, de ouwe George die spreekt over werk!" lachte hij; "wel, nog maar een half uurtje werken zou al zijn dood betekenen. Heb jij George ooit zien werken?" voegde hij eraan toe, zich naar mij kerend.

Ik was het eens met Harris dat ik dat nog nooit gezien had - en zeer zeker

niet gedurende dit reisje.

"Wel, ik zie niet goed in hoe jij daar iets zinnigs kunt over zeggen," kaatste George terug naar Harris; "want ik laat me hangen indien je niet de helft van de tijd lag te slapen. Heb jij Harris ooit volledig wakker gezien, behalve tijdens het eten?" vroeg George zich tot mij richtend.

De waarheid gebod mij om George gelijk te geven. Van in het begin hadden we in de boot weinig aan Harris gehad, voor zover het werken betrof.

"Wel, nu nog mooier, ik heb in elk geval meer gedaan dan die ouwe J." repliceerde Harris.

"Wel, je had moeilijk nog minder kunnen doen" voegde George eraan toe.

"Ik veronderstel dat J. denkt dat hij de passagier is." ging Harris verder.

En dat was hun dank aan mij, ik die hen en hun ellendige boot de hele weg van Kingston had gesleept, en over alles toezicht had gehouden en alles in goede banen had geleid, en voor hen had gezorgd, en gezwoegd als een slaaf. Zó gaat dat er in deze wereld aan toe.

We regelden de huidige moeilijkheid door het zo te schikken dat Harris en George tot voorbij Reading zouden roeien, en dat ik vanaf daar de boot zou slepen. Het slepen van een zware boot, tegen een sterke stroming in, trekt me nu niet meer zo aan. Er was een tijd, lang geleden, toen ik gek was op zwaar werk: nu geef ik liever een kans aan de jongeren.

Ik heb gemerkt dat het merendeel van de ervaren zoetwatermatrozen zich eveneens terugtrekt wanneer er stevig sleepwerk moet verricht worden.. Je kunt een ervaren zoetwatermatroos altijd herkennen aan de manier waarop hij zichzelf neervlijt op de kussens welke op de bodem van de boot liggen, en hoe hij de roeiers aanmoedigt door hen anekdotes te vertellen over de wonderbaarlijke heldendaden welke hij het vorige seizoen volbracht heeft.

"Jullie denken dat wat jullie nu doen hard werk is!" zegt hij lijzig, tussen twee genoeglijke trekjes aan zijn pijp, twee transpirerende nieuwelingen toesprekend, welke gedurende het laatste half uur gestadig tegen de stroom in hebben geroeid; "Wel, Jim Biffles en Jack en ik, vorig seizoen, wij hebben in één namiddag de boot van Marlow naar Goring geroeid - zonder één keer te stoppen. Weet je het nog, Jack?"

Jack, welke voor zichzelf in de voorsteven een bedje heeft gemaakt van alle dekens en jassen welke hij bijeen kon scharrelen, en die daar de laatste twee uren heeft liggen slapen, wordt gedeeltelijk wakker wanneer hij aldus wordt aangesproken, en herinnert zich alles over die zaak, en herinnert zich ook dat er toen een abnormaal sterke tegenstroom stond, de hele tocht lang, en een

strakke tegenwind op de koop toe.

"Vijftig kilometer moet het geweest zijn, schat ik" gaat de eerste spreker verder, terwijl hij zijn arm uitstrekt en nog een kussen onder zijn hoofd legt.

"Nee - nee; niet overdrijven, Tom" mompelt Jack, berispelend;

"negenenveertig, op zijn hoogst."

En Jack en Tom, helemaal uitgeput door die vermoeiende conversatie, vallen opnieuw in slaap.

En de twee goedgebouwde jongelingen voelen zich vereerd dat ze mogen roeien voor twee fantastische mannen als Jack en Tom, en steken nog een tandje bij.

Toen ik een jongeman was, luisterde ik naar deze verhalen van de ouderen, en nam ze voor zoete koek aan, en slikte ze in, en verteerde er ieder woord van, en vroeg dan naar meer; maar de nieuwe generatie schijnt dat eenvoudige geloof uit vroeger dagen niet meer te bezitten. Wij - George, Harris, en ik zelf - namen vorig seizoen een "groentje" mee, en we bestookten hem gedurende de hele reis met het gebruikelijke visserslatijn over de wonderbaarlijke heldendaden die we ooit verricht hadden.

We vertelden hem de gebruikelijke dingen - de aloude leugens welke al jaren op de rivier de ronde doen in het besloten gezelschap van ervaren roeiers - en voegden er zeven geheel originele verhalen aan toe welke we zelf bedacht hadden, inbegrepen een echt nogal waarschijnlijk klinkende geschiedenis, gebaseerd, tot op zekere hoogte, op een niet geheel waarachtige episode, welke echt had plaatsgevonden, in min of meerdere mate, jaren geleden, bij vrienden van ons - een verhaal dat zonder veel kritiek zou kunnen geloofd worden door om het even welk kind, als het maar jong genoeg was.

En die jongeman spotte met al onze verhalen, en wilde dat we die heldendaden daar en dan zouden herhalen, en durfde met ons wedden dat we dat niet konden.

Die ochtend begonnen we keuvelen over onze roeivervingen, en we haalden verhalen op over onze eerste passen in de kunst van het roeien. Mijn eigen eerste herinnering aan boten is dat we met zijn vijven elk drie pence betaalden en in een merkwaardig vaartuigje op het meer van Regent's Park uitvaardden, en ons nadien zo goed mogelijk lieten drogen in de portierswoning van de parkwachter.

Daarna, omdat ik de smaak van het water te pakken had, ging ik vaak met een vlot varen op de volgelopen kleiputten van steenbakkerijen in de

buitenwijken - een oefening welke meer belang heeft en opwindender is dan men zich kan inbeelden, zeker wanneer je in het midden van de waterplas bent en de eigenaar van het materiaal waarmee je het vlot hebt gebouwd plots op de oever verschijnt met een grote stok in zijn hand.

De eerste sensatie bij het zien van deze heer is dat je, om één of andere reden, niet veel zin hebt in gezelschap of in een praatje, en dat, indien je dat zou kunnen zonder onbeleefd te lijken, je liever een ontmoeting met hem wilt vermijden; en daarom vat je het plan op om naar de andere zijde van de plas te varen, en zonder veel ophef en dralen naar huis te gaan, daarbij voorwendend dat je hem niet gezien hebt. Hij, daarentegen kijkt er naar uit om je bij de hand te nemen en met je te praten.

Het blijkt dat hij je vader kent, en veel over jou weet, maar dat drijft je niet naar hem toe. Hij zegt dat hij je zal leren zijn hout te nemen en er een vlot van te maken; maar aangezien je daar zelf al enige ervaring in hebt, lijkt het aanbod, alhoewel ongetwijfeld goed bedoeld, nogal overbodig van zijnentwege, en je wilt hem niet in verlegenheid brengen door het te aanvaarden.

Zijn verlangen om, hoe dan ook, kennis met je te maken wordt niet in het minst afgezwakt door je koele houding, en de energieke manier waarop hij langs de waterkant loopt om je te kunnen begroeten op de plaats waar je aan land wil gaan, is echt nogal flatterend.

Indien hij zwaarlijvig en kortademig van gestel is, kun je zijn toenaderingspogingen gemakkelijk ontwijken; maar wanneer hij behoort tot het jeugdige, langbenige type, wordt een ontmoeting onvermijdelijk. Het gesprek is nochtans zeer kort en de grootste bijdrage aan de conversatie wordt door hem geleverd, waarbij jouw opmerkingen meestal van een eenlettergrepige en uitroepende aard zijn, en van zodra je het gesprek kan beëindigen doe je dat ook.

Ik heb zowat drie maanden besteed aan het varen met vlotten, en, omdat ik uiteindelijk zo bedreven raakte in alle aspecten van deze kunst, besloot ik om me verder te bekwamen in de discipline van het roeien, en werd lid van één van de bootclubs aan de Lea.

Met een boot gaan varen op de Lea, vooral op zaterdagmiddagen, maakt je al gauw heel bedreven in het besturen van een vaartuig, en gewiekt in het vermijden van aanvaringen met ruwe kerels of het overspoeld worden met het vaarwater van grote rivierschuiten; en het biedt ook voldoende gelegenheid om je te bekwamen in de snelste en meest elegante manier om

plat te gaan liggen op de bodem van de boot en aldus te vermijden dat je in de rivier wordt getrokken door voorbij scherende sleeptouwen. Maar je krijgt er geen cachet door. Het was pas toen ik naar de Thames kwam dat ik cachet kreeg. Mijn roeistijl wordt nu erg bewonderd. De mensen zeggen dat hij zo bijzonder is.

George was voor zijn zestiende nog nooit in de buurt van water geweest. Toen reed hij op een zaterdag samen met nog acht andere jongheeren van ongeveer dezelfde leeftijd boven op een omnibus naar Kew, met het idee om daar een boot te huren en ermee naar Richmond te varen en terug; één van hen, een jonge kerel met een ruige bos haar, Joskins genaamd, die één of twee keer was gaan bootje varen op de Serpentine, vertelde hen dat het echt lollig was, roeien!

De vloed was snel aan het aflopen toen ze de aanlegsteiger bereikten, en er waaide een stijve bries over de rivier, maar dit bracht hen niet in het minst van hun stuk, en ze gingen een boot kiezen.

Aan de kant lag een wedstrijdboot met acht paar riemen; en daar zetten ze hun zinnen op. Ze zeiden dat ze graag die hadden, alstublieft. De botenverhuurder was weg, en enkel zijn zoontje hield toezicht op de zaak. De jongen probeerde hun geestdrift voor de wedstrijdboot te temperen, en toonde hen twee of drie erg comfortabel uitzierende boten uit de familieklasse, maar die waren niet goed genoeg; de wedstrijdboot was de boot waarmee ze de meeste indruk dachten te maken.

De jongen legde hem dan maar in het water, en ze deden hun jassen uit en maakten zich klaar om in te schepen. De jongen stelde voor dat George, welke, zelfs in die dagen, altijd de zwaarste van het gezelschap was, nummer vier zou zijn. George zei dat hij graag nummer vier wou zijn, en stapte prompt in de boegplaats, en ging met zijn rug naar de achtersteven zitten. Uiteindelijk kregen ze hem toch in de juiste positie, waarna de anderen volgden.

Een bijzonder nerveuze jongen werd tot stuurman gebombardeerd, en de principes van het sturen werden hem door Joskins uitgelegd. Joskins zelf werd slagroeier. Hij zei tegen de anderen dat het simpel genoeg was; al wat ze moesten doen was hem volgen.

Ze zeiden dat ze klaar waren, en de jongen op de landingsplaats nam een boothaak en schoof de boot verder in het water.

Van wat er toen gebeurde kan George geen details geven. Hij heeft een verwarde herinnering dat hij, onmiddellijk bij de start, een geweldige klap op

zijn staartbeen kreeg van het uiteinde van de roeiriem van nummer vijf, dat tezelfdertijd zijn eigen zitje als bij toverslag onder hem verdween, waardoor hij onverhoeds achterover viel. Hij merkte ook, als eigenaardige omstandigheid, dat nummer twee op hetzelfde ogenblik op zijn rug lag op de bodem van de boot, met zijn benen in de lucht, zich uitlevend in een rolberoerte.

Ze passeerden onder de brug van Kew, brede zijde, met een snelheid van twaalf kilometer per uur. Joskins was de enige die roeide. George, nadat hij terug zijn zitje had gevonden, probeerde hem te helpen, maar, toen hij zijn roeiriem in het water stak verdween deze, tot zijn diepe verbazing, onder de boot en sleurde hem bijna mee.

En toen gooide de "stuurman" de beide stuurlijnen overboord, en barstte uit in tranen.

Hoe ze teruggekomen waren had George nooit geweten, maar het kostte hen slechts veertig minuten. Een dichte menigte sloeg het spektakel met veel belangstelling gade vanaf de Kew Bridge, en iedereen schreeuwde hen allerlei raadgevingen toe. Drie keer slaagden ze erin om de boot terug door de boog te stuwen, en drie keer werden ze terug geslagen door de stroming, en elke keer wanneer de "stuurman" omhoog keek en boven hem de brug zag, barstte hij opnieuw in tranen uit.

George zei dat hij die namiddag weinig hoop had dat hij ooit echt van roeien zou kunnen houden.

Harris is meer vertrouwd met het roeien op zee dan met het rivierwerk, en zegt dat hij er, bij wijze van oefening, de voorkeur aan geeft. Ik niet.

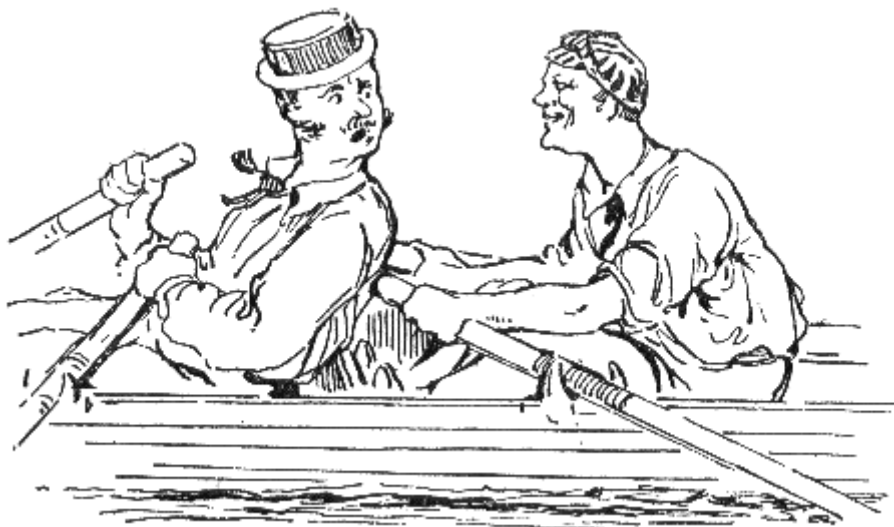
Ik herinner mij dat ik vorige zomer in Eastbourne een kleine boot huurde: jaren daarvoor was ik vaak gaan roeien op zee, en ik dacht dat ik me wel uit de slag zou trekken; maar ik ondervond dat ik de kunst totaal verlerd had. Terwijl één riem diep in het water stak, zwaaide de andere zwierig in de lucht. Om gelijktijdig met beide riemen vat op het water te krijgen moest ik gaan rechtstaan. De dijk zag zwart van de adel en mensen van de betere stand, en ik moest op deze belachelijke manier voorbij hen roeien. Ik landde halverwege op het strand en verzekerde mij van de diensten van een oude zeeman om mij terug te roeien.

Ik zie graag hoe een oude zeeman roeit, vooral ééntje die per uur is gehurd. Er is zoiets onuitsprekelijk kalm en rustig aan zijn manier van roeien. Het is zo vrij van die geïrriteerde haast, dat verbeterd streven, dat elke dag meer en meer het leven in deze negentiende eeuw vergiftigt. Hij zal zich nooit geweld aandoen om alle andere boten voorbij te steken. Wanneer een andere boot

hem inhaalt en voorbij steekt dan hindert dat hem niet; bij nader inzien, ze halen hem allemaal in en ze steken hem allemaal voorbij - al diegenen die in dezelfde richting varen. Dit zou sommige mensen van hun stuk brengen en irriteren; de sublieme gelijkmoedigheid waarmee de gehuurde roeier deze beproeving doorstaat levert ons een mooie les op in het omgaan met wedijver en ambitie.

Het gewone, praktische roeien van het type "hou-de-boot-in-beweging" is geen erg moeilijke kunst, maar er komt heel wat oefening bij kijken vooraleer een man zich zeker voelt wanneer hij voorbij de meisjes roeit. Het is "het moment" dat door de beginneling het meest wordt gevreesd. "Het is eigenlijk grappig" zegt hij, terwijl hij voor de twintigste keer in vijf minuten tijd zijn riemen losmaakt uit een intieme verstrengeling met die van jou; "Ik heb nooit problemen wanneer ik alleen ben!"

Gadeslaan hoe twee beginnelingen proberen synchroon te roeien is erg amusant. De boegroeier vindt het onmogelijk om gelijke tred te houden met de slagroeier, omdat de slagroeier zulk een onmogelijke manier van roeien heeft. De slagroeier is hierover ten zeerste verontwaardigd, en legt uit dat hij de laatste tien minuten niet anders gedaan heeft dan trachten om zijn methode aan te passen aan de beperkte capaciteiten van de boegroeier. De boegroeier, op zijn beurt, voelt zich beledigd, en zegt dat de slagroeier zijn hoofd niet moet breken over hem (de boegroeier), maar beter zijn geestelijke vermogens zou gebruiken om een zinnig ritme aan te houden.

"Of moet ik slagroeier zijn?" voegt hij eraan toe, met de klaarblijkelijke gedachte dat daardoor de hele zaak in orde zou komen.

Ze ploeteren nog honderd meter verder met een even gematigd succes, en dan plots, in een flits van inspiratie, wordt de oplossing van het probleem aan hen geopenbaard.

"Ik zal je zeggen wat het is: jij hebt mijn riemen" roept hij, zich omdraaiend naar de boegroeier; "geef mij de jouwe."

"Wel, weet je, ik vroeg me al af hoe het kwam dat ik met deze niet zo goed overweg kon" antwoordt de boegroeier, helemaal opfleurend, en bereidwillig assisterend in de ruil. "Nu zal het pas vlot gaan."

Maar dat doet het niet - zelfs dan niet. De slagroeier moet zijn armen bijna uit hun kom rukken om bij de riemen te komen, terwijl het paar van de boegroeier, bij elke inhaal, pijnlijk tegen zijn borst stoten. Daarom verwisselen ze nogmaals, en komen tot de conclusie dat de verhuurder hen de verkeerde riemen heeft meegegeven; en door hun gemeenschappelijke verwensingen tegen de man worden ze terug vriendelijk en voelen ze met elkaar mee.

George zei dat hij er vaak naar verlangd had om voor de verandering eens te gaan platbomen. Platbomen is niet zo eenvoudig als het lijkt. Net zoals bij het roeien, leer je al gauw hoe je ermee overweg moet en hoe je het vaartuig moet besturen, maar het vraagt veel oefening vooraleer je dat op een waardige manier kunt doen en zonder je hemdsmouwen nat te maken.

Een jongeman die ik gekend heb overkwam een zeer triestig ongeval toen hij de eerste keer ging platbomen. Het ging zo vlot dat hij er nogal roekeloos in werd, en op en neer over onze platboom wandelde, en zijn stok met zulk een nonchalante bevalligheid hanteerde dat het fascinerend was om er naar te kijken. Hij stapte naar de voorkant van de platboom, plantte zijn stok in het water, en liep dan terug naar de achtersteven, net zoals een ervaren platbomer. Oh! het ging geweldig.

En het zou geweldig blijven gaan zijn indien hij ongelukkigerwijze, terwijl hij rond keek om van het uitzicht te genieten, geen stap méér had gedaan dan nodig was, en van de platboom afstapte. De stok zat stevig vast in het slijk, en er zich aan vastklemmend, bleef hij achter terwijl de platboom wegdreef. Het was een situatie welke hem onwaardig was. Een onbeleefde jongen begon van op de oever onmiddellijk te gillen tegen een achterblijvende kameraad "Haast je, kom vlug kijken: een aap op een stokje!"

Ik kon hem niet gaan helpen, omdat, zoals het noodlot het wou, we niet de

geëigende voorzorgsmaatregel hadden getroffen om een reservestok met ons mee te nemen. Ik kon alleen maar neerzitten en naar hem kijken. Zijn uitdrukking, toen de stok langzaam met hem in het water zonk, zal ik nooit vergeten; er waren zoveel gedachten op af te lezen.

Ik zag hoe hij zachtjes in het water gleed, en hoe hij er uit klauterde, verdrietig en nat. Ik kon het niet helpen dat ik lachte, hij zag er zo bespottelijk uit. Ik lag er mij nog een hele tijd in te verkneukelen, tot het plotseling tot mij doordrong dat ik, bij nader inzien zeer weinig redenen had om ermee te lachen.

Hier stond ik, alleen op een platboom, zonder een stok, hulpeloos ronddobberend in het midden van de rivier - misschien wel afstevenend op een waterkering.

Ik begon mij erg verontwaardigd te voelen over het feit dat mijn vriend overboord was gestapt en er op die manier tussenuit was geknepen. Hij had tenminste de stok kunnen achterlaten.

Ik dreef zo nog een halve kilometer verder en kwam toen in zicht van een vissersponten dat afgemeerd lag in het midden van de stroom en waarop

twee oude vissers zaten. Ze zagen dat ik teken naar hen deed, en ze riepen me toe dat ik uit hun buurt moest blijven.

"Dat kan ik niet" schreeuwde ik terug.

"Maar je probeert het niet eens" antwoordden ze.

Ik legde hun de situatie uit toen ik dichterbij was, en ze konden mij enteren en leenden mij een stok. De waterkering was net vijftig meter verder. Ik ben blij dat ze daar toen toevallig lagen.

De eerste keer dat ik ging platbomen was in het gezelschap van drie andere kerels; ze gingen me tonen hoe ik het moest doen. We konden niet allemaal samen vertrekken, en daarom zei ik dat ik terug zou uitstappen en zij eerst mochten gaan, en ik zou wel wachten tot er een andere platboom vrij kwam en dan al een beetje beginnen oefenen.

Ik kon die namiddag geen platboom te pakken krijgen; ze waren allemaal verhuurd; ik had dus niets anders te doen dan op de oever zitten, naar de rivier kijken en wachten op mijn vrienden.

Ik zat daar nog niet lang toen mijn aandacht getrokken werd door een man in een platboom die, merkte ik met enige verbazing, net dezelfde jas en pet droeg als ikzelf. Hij was duidelijk een beginneling in het platbomen, en de vertoning welke hij ten beste gaf was werkelijk interessant. Je wist nooit wat er ging gebeuren wanneer hij de stok in het water stak; het was duidelijk dat hij dat zelf ook niet wist. Soms schoot hij stroomopwaarts vooruit en dan weer stroomafwaarts, en op andere ogenblikken draaide hij simpelweg rond en kwam hij aan de andere kant van de stok te staan. En bij elk resultaat scheen hij steevast verbaasd en geërgerd te zijn.

De mensen op de rivier begonnen hem na een tijdje met intense aandacht te bekijken, en sloten met elkaar weddenschappen af over wat het resultaat van zijn volgende duw zou zijn.

Na een tijd verschenen mijn vrienden aan de tegenoverliggende oever, en ze stopten en keken eveneens naar hem. Hij stond met zijn rug naar hen toegekeerd, en ze zagen alleen zijn jasje en zijn pet. Hieruit besloten ze onmiddellijk dat ik het was, hun geliefde makker, die zichzelf voor schut aan het zetten was, en hun verrukking was grenzeloos. Ze begonnen hem genadeloos te plagen.

Eerst begreep ik hun vergissing niet, en ik dacht, "Hoe onbeleefd van hen om zo te doen, en dan nog wel tegen iemand die ze helemaal niet kennen!" Maar vooraleer ik hen kon toeroepen en berispen, werd de situatie mij duidelijk en verstopte ik me achter een boom.

Oh, hoeveel lol hadden ze, met het bespotten van die jonge man! Vijf lange minuten stonden ze daar, schaamteloos met hem spottend, hem belachelijk makend, hem uitlachend, naar hem schreeuwend. Ze bestookten hem met verschaalde grappen, ze vonden er zelfs een paar nieuwe uit en wierpen ze hem in het gezicht. Ze brulden hem alle persoonlijke, familiale grappen toe welke in ons groepje de ronde deden, en welke voor hem volstrekt onbegrijpelijk moeten geweest zijn. En toen, niet meer in staat om hun brutale schimpscheuten nog langer te aanhoren, draaide hij zich om, en zagen ze zijn gezicht!

Ik stelde met genoeg vast dat ze over voldoende fatsoen beschikten om nu zelf voor aap te staan. Ze legden hem uit dat ze gedacht hadden dat hij iemand was die ze kenden. Ze zegden te hopen dat hij hen niet in staat achtte om iemand zo te beledigen tenzij hij hun persoonlijke vriend was. Het feit dat ze hem voor een vriend hadden aanzien maakte de hele zaak natuurlijk vergeeflijk.

Ik herinner mij hoe Harris mij ooit vertelde over een bad ervaring welke hij ooit in Boulogne had gehad. Hij zwom daar dicht bij de kust wat rondjes toen hij voelde hoe iemand hem plotseling vanachter bij de nek greep en hem krachtig onder water duwde. Hij spartelde hevig tegen, maar wie het ook was die hem vast had, hij scheen over de kracht van Hercules te beschikken, en al zijn inspanningen om te ontsnappen waren vruchteloos. Hij had het

opgegeven om nog verder te schoppen, en probeerde zijn gedachten op verheven zaken te concentreren, toen zijn aanvaller hem los liet. Hij kon terug op zijn voeten staan en keek om zich heen om zijn aspirantmoordenaar te zien.

De sluipmoordenaar stond dicht bij hem, hartelijk lachend, maar op het ogenblik waarop hij het gezicht van Harris terug uit het water zag verschijnen, deinsde hij terug en leek heel bezorgd.

"Ik vraag u werkelijk om vergeving" stamelde hij helemaal in de war, "maar ik dacht dat u een vriend van mij was!". Harris bedacht dat hij geluk had gehad dat de man hem niet voor één van zijn familieleden had gehouden, of anders zou hij zou daar onherroepelijk aan zijn einde gekomen zijn.

Zeilen is een discipline welke zowel kennis als ervaring vraagt - alhoewel ik daar als prille jongeling een geheel andere mening over had. Ik verkeerde in de overtuiging dat je het vanzelf meekreeg met je geboorte, zoals slagbal en tikkertje. Ik kende een andere jongen die er net zo over dacht, en daarom waren we het er op een winderige dag over eens dat we deze sport eens zouden beoefenen. We verbleven toen in Yarmouth, en besloten om een tochtje op de Yare te maken. We huurden een zeilboot bij de werf tegen de brug, en scheepten in. "Het is nogal ruw weer vandaag" zei de man tegen ons, toen we van wal staken: "indien ik jullie was zou ik een reef in het zeil leggen en scherp oploeven wanneer jullie voorbij de bocht zijn."

We zeiden dat we dat zeker zouden doen, en lieten hem achter met een vrolijke "Goedemorgen", ons afvragend hoe je moest "loeven" en waar we een "reef" vandaan moesten halen, en wat we ermee moesten doen wanneer we er één hadden gevonden.

We roeiden tot we buiten het zicht van de stad waren, en toen, met een grote watervlakte voor ons, en terwijl de wind er met orkaankracht overheen blies, voelden we dat de tijd gekomen was om te beginnen aan het echte werk. Hector - ik denk dat hij zo heette - trok stevig aan het zeil terwijl ik het afrolde. Het bleek een ingewikkeld karweitje te zijn, maar uiteindelijk speelde ik het klaar, en toen stonden we voor de vraag welk stuk de bovenkant was. Geleid door een soort natuurlijk instinct besloten we uiteindelijk dat de onderkant de bovenkant was en begonnen het ondersteboven op te hijsen. Maar het duurde een hele tijd voor we het omhoog kregen, ongeacht welke zijde we tot bovenkant promoveerden. Het zeil leek te denken dat we begrafenisse aan het spelen waren, en dat ik het lijk was en het zeil zelf de lijkwade.

Toen het beseftte dat we hiermee niet gediend waren, sloeg het de boom tegen mijn hoofd en weigerde het om verder ook nog maar iets te doen.

"Maak het nat" zei Hector "leg het neer en maak het nat."

Hij zei dat scheepslui altijd de zeilen nat maakten vooraleer ze die omhoog hezen. Ik maakte het dus nat; maar dat maakte de dingen alleen maar erger dan tevoren. Een droog zeil dat tegen je benen plakt en zich rond je hoofd wikkelt is niet prettig, maar wanneer het zeil doornat is, wordt het een echte kwellling. Uiteindelijk kregen we samen het ding omhoog. We regelden het zo dat het niet echt ondersteboven hing - meer zijdelings eigenlijk - en knoopten het vast aan de mast met de vanglijn, welke voor dat doel afsneden.

Dat de boot niet omsloeg is een feit dat ik alleen maar vaststel. Waarom hij niet omsloeg, daar kan ik geen uitleg voor verzinnen. Ik heb nadien dikwijls en grondig over deze zaak nagedacht, maar ik ben er nooit in geslaagd om een bevredigende uitleg voor dit fenomeen te vinden.

Misschien werd het resultaat tot stand gebracht door de natuurlijke tegendraadsheid waar alles in deze wereld blijk van geeft. De boot kwam misschien tot het besluit, na een vluchtige beoordeling van ons gedrag, dat we waren uitgevaren voor een ochtendje zelfmoord, en had daarop beslist om ons teleur te stellen. Dat is de enige verklaring welke ik kan verzinnen.

Door ons in doodsangst vast te klampen aan het dolboord, slaagden we er nog net in om in de boot te blijven, maar het was een uitputtend werk. Hector zei dat piraten en ander zeevarend volk tijdens hevige stormen gewoonlijk het roer vastbonden aan het één of ander, en de bovenste kluiver binnenhaalden, en dacht dat we nu ook iets dergelijks moesten proberen; maar ik voelde er meer voor om haar voor de wind te laten liggen.

Omdat mijn advies veruit het gemakkelijkst was om te volgen, verkozen we deze tactiek, en we slaagden erin om het dolboord nogmaals te omhelzen en haar voor de wind te laten liggen.

De boot vloog gedurende een paar kilometers over de rivier met een snelheid welke ik later met geen enkele zeilboot heb kunnen evenaren, en ook niet wens te doen. En toen, in een bocht, maakte hij zoveel slagzij dat de helft van het zeil onderwater lag. Toen richtte hij zichzelf door een mirakel terug op en stevende af op een lange lage bank van zachte modder.

Die modderbank heeft ons leven gered. De boot ploegde zich er tot aan zijn middenstuk in, en bleef dan steken. Merkend dat we ons terug konden bewegen zoals we zelf wilden, in plaats van heen en weer geslingerd te worden als erwten in een varkensblaas, kropen we naar voren en sneden het zeil los.

We hadden genoeg gezeild. We wilden er niet in overdrijven, om er geen tegenzin aan over te houden. We hadden gezeild - een goede, interessante zeiltocht waarin we de vier windstreken hadden gezien - en nu hadden we zin om te roeien, alleen maar voor de verandering.

We namen de roerriemen en probeerden om de boot af te duwen in de modder, en, terwijl we dat deden, braken we één van de riemen. Daarna werkten we heel voorzichtig verder, maar het was een armzalig stel riemen op leeftijd, en de tweede brak haast nog gemakkelijker dan de eerste, en liet ons hulpeloos achter.

De modderbank strekte zich wel honderd meter voor ons uit, en achter ons lag het water. Het enige wat we konden doen was neerzitten en wachten tot er iemand voorbij zou komen.

Het was niet echt een dag waarop de mensen aangetrokken werden tot een tochtje op de rivier, en het duurde drie uren vooraleer er een levende ziel in zicht kwam. Het was een oude visser welke ons, na oneindig veel moeilijkheden, kon redden, en die ons daarna op smadelijke wijze terugsleepte naar onze plaats van vertrek.

Nadat we een fooi hadden gegeven aan de man die ons gesleept had, en de gebroken riemen vergoed hadden, en een huurprijs voor vierenhalf uur betaald hadden, konden we alleen maar constateren dat het ons een aanzienlijk aantal weken zakgeld had gekost, dat zeiltochtje.

Maar we hadden ervaring opgedaan, en er wordt gezegd dat die nooit te duur betaald kan worden.

Hoofdstuk XVI

Reading. - We worden gesleept door een stoomboot. - Het irriterende gedrag van kleine boten. - Hoe ze stoomboten hinderen. - George en Harris onttrekken zich opnieuw aan hun werk. - Een oud verhaal. - Streatley en Goring.

Tegen elf uur kwamen we bij Reading. De rivier is daar vuil en somber. Men blijft niet lang hangen in de buurt van Reading. De stad zelf is een oude, beroemde plaats, nog daterend van de tijd van Koning Ethelred, toen de Denen met hun oorlogsschepen voor anker lagen in de Kennet, en vanuit Reading hun plundertochten door het hele land van Wessex begonnen; en het was hier dat Ethelred en zijn broer Alfred hen bevochten en versloegen, waarbij Ethelred het bidden voor zijn rekening nam en Alfred het vechten. In latere eeuwen leek het of Reading beschouwd werd als een handige plaats om naar toe te vluchten wanneer de zaken in Londen onplezierig werden. Het parlement rende meestal hals over kop naar Reading wanneer er een pestepidemie uitbrak in Westminster; en, in 1625, volgde de Rechterlijke Macht dit voorbeeld, en werden alle rechtszittingen in Reading gehouden. Er wordt gezegd dat de Londenaars die pestplagen wel zagen zitten - zo nu en dan - omdat ze op die manier voor een tijdje verlost waren van zowel de advocaten als van het Parlement.

Tijdens de Parlementaire strijd werd Reading belegerd door de Graaf van Essex, en, een kwarteeuw later, leidde de Prins van Oranje de troepen van King James er heen. Hendrik I ligt in Reading begraven, in de Benedictijnenabdij welke hij daar gesticht had, en waarvan men de ruïnes nog steeds kan zien; en, in diezelfde abdij, trouwde de grote John of Gaunt met Lady Blanche.

Bij de sluis van Reading arriveerden we samen met een stoomboot welke toebehoorde aan een paar vrienden van mij, en ze sleepten ons tot een paar kilometer voor Streatley. Het is erg prettig om door een stoomboot op sleeptouw te worden genomen. Ikzelf verkies het zelfs boven roeien. En ons sleeptochtje zou nog prettiger geweest zijn indien er maar niet zoveel vervloekte kleine bootjes waren geweest welke voortdurend onze stoomboot hinderden, en waarvoor we, om niet over hen te varen, voortdurend vaart moesten minderen en stoppen. Het is echt hinderlijk, de manier waarop deze roeiboten op de rivier in de weg varen van iemands stoomboot; men zou iets

moeten ondernemen om dit te doen ophouden.

En bovendien zijn ze er zo verduiveld onbeschaamd over. Je kunt de stoomfluit laten gillen tot je ketel bijna barst vooraleer ze zich de moeite geven om een beetje op te schieten. Indien ik het voor het zeggen had, dan zou ik er af en toe een paar overvaren, alleen maar om hen een lesje te leren. Een beetje voorbij Reading wordt de rivier erg mooi. In de buurt van Tilehurst verknoeit de spoorweg het een beetje, maar vanaf Mapledurham tot aan Streatley is ze prachtig. Een eindje voorbij de sluis van Mapledurham kom je voorbij Hardwick House, waar Charles I nog gekegeld heeft. De buurt van Pangbourne, waar de kleine oude Swan Inn staat, is even bekend bij de habitués van de Art Exhibitions als bij zijn eigen bewoners.

De stoomboot van mijn vriend loste ons net iets voor de grot, en toen beweerde Harris dat het mijn beurt was om te roeien. Dat leek mij zeer onredelijk. We hadden 's morgens afgesproken dat ik de boot tot drie mijl voorbij Reading zou brengen. Wel, hier waren we, tien mijl voorbij Reading! Dan zijn zij nu toch aan de beurt, zeker.

Desalniettemin kon ik noch George, noch Harris zover krijgen dat ze de zaak vanuit het juiste standpunt bekeken; omwille van de lieve vrede nam ik tenslotte de riemen. Ik had nog maar een minuutje of zo geroeid, toen George iets gezien had dat achter ons dreef, en we vaarden er naartoe. Toen we dichterbij waren leunde George uit de boot en greep ernaar. En toen deinsde hij terug met een schreeuw en werd zijn gezicht lijkbleek.

Het was het dode lichaam van een vrouw. Het dreef zachtjes op het water, en het gelaat was zacht en vredig. Het was geen mooi gelaat; het was te vroeg oud geworden, te scherp en te getrokken, om dat te zijn; maar het was een zachtmoedig, beminnelijk gezicht, ondanks de stempel welke gebrek en armoede er op gedrukt hadden, en er lag een kalme vrede over, zoals men soms ziet wanneer de laatste pijn een zieke heeft verlaten.

Gelukkig voor ons - want we hadden geen zin om verplicht rond te hangen in de buurt van lijkschouwers en politiemannen - hadden enkele mannen op de oever eveneens het lijk opgemerkt en namen het onder hun hoede.

Pas later kwamen we meer te weten over de geschiedenis van deze vrouw. Natuurlijk was het opnieuw die oude, stokoude, laag bij de grondse tragedie. Ze had bemind en was bedrogen geworden - of had zichzelf bedrogen. Hoe dan ook, ze had gezondigd - sommigen onder ons doen dat af en toe - en haar familie en vrienden, uiteraard geschokt en verontwaardigd, hadden hun deuren voor haar gesloten.

Achtergelaten om zich in haar eentje te verdedigen tegen de wereld, met de

molensteen van de schaamte rond haar nek, was ze steeds dieper en dieper gevallen. Gedurende een tijd had ze zichzelf en haar kind in leven kunnen houden met de twaalf shilling per week welke ze bijeenschraapte door zich twaalf uur per dag uit te sloven, en waarvan ze zes shilling betaalde voor haar kind, en zichzelf staande hield met de rest.

Met zes shilling per week kan men lichaam en geest niet bij elkaar houden. Ze willen van elkaar weg wanneer ze slechts op zulk een schamele wijze met elkaar verbonden zijn; en op een dag, veronderstel ik, had ze de pijn en de afstompende monotonie van dat alles duidelijker dan ooit tevoren onder ogen gezien, en was ze bang geworden van dat grimmige spookbeeld. Ze had een laatste keer beroep gedaan op haar vrienden, maar, tegen de kille muur van hun fatsoenlijkheid, had de stem van de zondige verschoppeling geen verweer; en toen was ze naar haar kind gaan kijken - had het in haar armen gehouden en het gekust, vermoeid, afgestompt, en zonder enige zichtbare emotie, en had het achtergelaten, nadat ze in zijn hand een doos chocolade had gestopt welke ze voor een penny had kunnen kopen; en nadien, met haar allerlaatste shillings, had ze een ticket gekocht en was ze naar Goring gekomen.

Het leek dat ze de bitterste gedachten van haar leven had moeten doorstaan temidden van de beboste oevers en de heldergroene weiden van Goring; maar vrouwen omhelzen op een vreemde wijze het mes dat hen neersteekt, en, misschien, werd haar bitterheid verzacht door zonnige herinneringen aan haar zoetste uren, doorgebracht op deze beschaduwde diepten waarover de grote bomen hun takken zo laag laten hangen.

De hele dag had ze gewandeld door de bossen aan de rand van de rivier, en dan, toen de avond viel en de grijze schemering haar donkere kleed over het water legde, had ze haar armen uitgestrekt naar de zwijgende rivier die haar verdriet en haar vreugde had gezien. En de oude rivier had haar in zijn troostende armen genomen, en haar levensmoede hoofd tegen zijn borst gedrukt, en had sussend haar pijn weggenomen.

Zo had ze gezondigd in alle dingen - gezondigd in haar leven en in haar dood. God helpe haar! En alle andere zondaars, wie en waar ze ook zijn.

Goring op de linkeroever en Streatly op de rechter zijn allebei bekoorlijk genoeg om er een paar dagen te verblijven. De rivierrakken tot aan Pangbourne geven je zin in een zonnige zeiltocht of een romantische roeitocht in de maneschijn, en het omliggende platteland is vol van schoonheid. We waren van plan om die dag door te gaan tot in Wallingford, maar het zoete, glimlachende gezicht van de rivier verleidde ons om hier nog een tijdje te vertoeven; en dus lieten we onze boot achter bij de brug en gingen naar Streatly, en lunchten in de "Bull", tot groot genoegen van Montmorency. Ze zeggen dat de heuvels aan beide zijden van de stroom hier ooit elkaar raakten en een dam vormden op wat nu de Thames is, en dat in die tijd de rivier boven Goring eindigde in een uitgestrekt meer. Ik ben niet in staat om deze uitspraak te bevestigen of tegen te spreken. Ik geef ze alleen maar weer.

Het is een oud plaatsje, Streatly, en het dateert, zoals de meeste rivierstadjes en dorpen, uit de Britse en Saksische tijd.

Goring is bijlange na zo geen mooi plekje om te stoppen als Streatly, indien je de keus hebt; maar op zijn manier is het mooi genoeg, en het ligt dicht bij de spoorweg voor het geval u wil wegglijpen zonder uw hotelrekening te betalen.

Hoofdstuk XVII

Wasdag. - Vis en vissers. - Over de kunst van het hengelen. - Een gewetensvolle vliegvisser. - Een visachtige geschiede nis.

We bleven twee dagen in Streatly en lieten er onze kleren wassen. We hadden geprobeerd om ze zelf te wassen, in de rivier, onder toezicht van George, en het was een fiasco geworden. Het was zelfs meer dan een fiasco geworden, omdat we er na het wassen van onze kleren slechter aan toe waren dan voordien. Vooraleer we ze gewassen hadden waren ze vuil, zeer vuil, dat is waar; maar we konden ze nog dragen. Nadat we ze gewassen hadden - wel, de rivier tussen Reading en Henley was veel schoner nadat we onze kleren er in gewassen hadden dan voorheen. Al het vuil dat tussen Reading en Henley in de rivier dreef hadden we gedurende die wasbeurt verzameld en in onze kleren gewreven.

De wasvrouw in Streatley zei dat ze het aan haarzelf verplicht was om driemaal de prijs van een normale was aan te rekenen. Ze zei dat het niet echt een wasbeurt was geweest, maar eerder iets dat veel weg had van een opgraving.

We betaalden de rekening zonder morren.

De omgeving van Streatly en Goring is een belangrijk centrum voor vissers. Je kunt daar uitstekend vissen. De rivier wemelt er van snoeken, blankvoorns, serpelingen, grondelingen en palingen; en je kunt daar gaan

zitten en er de hele dag op vissen.

Sommige mensen doen dat ook. Maar ze kunnen er nooit één vangen. Ik heb nooit geweten dat iemand ooit ook maar iets uit de Thames heeft opgevist, behalve stekelbaarsjes en dode katten, maar dat heeft natuurlijk niets te maken met vissen.

De plaatselijke gids voor vissers rept met geen woord over het vangen van vis. Al wat hij zegt is dat de plaats een "uitstekende locatie is om te vissen"; en, door wat ik gezien heb van dat district, ben ik geneigd deze uitspraak voor waar aan te nemen.

Ik ken geen enkele plaats in de hele wereld waar je meer kunt vissen, of waar je gedurende zulke lange tijd kunt vissen. Sommige vissers komen hier aan en vissen de hele dag, en anderen houden hier halt en vissen gedurende een hele maand. Je kunt er ook blijven hangen en een heel jaar vissen, indien je dat wenst: het resultaat blijft altijd eender.

De "Hengelgids voor de Thames" zegt dat "men er ook snoeken en baarzen kan vangen", maar daarin heeft de "Hengelgids" het bij het verkeerde eind. Men kan er ook snoeken en baarzen zien. Inderdaad, ik weet zeker dat ze er zijn. Je kunt ze daar in scholen zien zwemmen, wanneer je langs de oevers wandelt: ze komen naar je toe en steken hun bekken boven water om naar koekjes te hengelen. En wanneer je gaat zwemmen verdringen ze zich om je heen, en zwemmen in je weg en zijn ze knap irriterend. Maar je kunt ze niet vangen, met een stuk worm op een haak, of wat dan ook - hén niet!

Zelf ben ik geen goede visser. Ooit heb ik me nogal grondig in dit onderwerp verdiept, en bracht ik er wel iets van terecht, zo dacht ik toch; maar ervaren visser vertelden mij dat ik er nooit echt goed zou in worden, en raadden mij aan om het op te geven. Ze zeiden dat ik de lijn heel netjes kon uitwerpen, en dat ik genoeg gezond verstand had om deze kunstvorm te beoefenen, en voldoende aangeboren luiheid. Maar ze waren er zeker van dat ik nooit een goede visser kon worden. Ik had niet genoeg verbeeldingskracht.

Ze zeiden dat ik als dichter, auteur van stationsromannetjes, journalist of iets anders van die strekking, best kans had op een bevredigende toekomst, maar dat, om enige positie van betekenis als hengelaar op de Thames te verwerven, er meer fantasie en meer verbeeldingskracht nodig was dan ik leek te bezitten.

Sommige mensen hebben de indruk dat het enige wat nodig is om een goede visser te worden het vermogen is om zonder blozen vlot te kunnen liegen; maar dat is een vergissing. Gewone, onopgesmukte verzinsels zijn nutteloos; zelfs de prilste beginneling kan het. Het is door de uitvoerige details, de

verfraaiende waarschijnlijkheden, de algemene indruk van nauwgezette - bijna pedante - waarachtheid, waardoor de ervaren hengelaar zich onderscheidt.

Iedereen kan afkomen en zeggen: "Oh, ik heb gisterenavond vijftien dozijn baarzen gevangen" of "Vorige maandag haalde ik een grondeling binnen die wel negen kilo woog en, van kop tot staart gemeten, wel een meter lang was."

Aan dat soort dingen is geen kunst, er komt geen bekwaamheid aan te pas. Het toont aan dat men lef heeft, maar dat is dan ook alles.

Nee; de ervaren visser deinst er voor terug om een leugen te vertellen, op die manier. Zijn methode is een studie op zichzelf waard. Hij komt stilletjes binnen met zijn hoed op, eigent zich de meest comfortabele stoel toe, steekt zijn pijp aan en begint in stilte te puffen. Hij laat gedurende een tijdje het jonge volk maar bluffen en wanneer er een tijdelijke stilte valt, neemt hij de pijp uit zijn mond, en merkt op, terwijl hij de as eruit klopt:

"Wel, ik heb dinsdagavond een vangst gedaan die eigenlijk het vernoemen niet waard is."

"Oh! En waarom niet?" vragen ze.

"Omdat ik niet verwacht dat iemand me zou geloven indien ik het deed," antwoordt de oude kerel bedaard, en zonder zelfs maar een zweem van bitterheid in zijn stem bestelt hij, terwijl hij opnieuw zijn pijp vult, een driedubbele Scotch - koud - bij de waard.

Hierna valt er een pauze, en niemand heeft genoeg zelfvertrouwen om de oude heer tegen te spreken. Daarom moet hij zelf verder gaan, zonder enige aanmoediging.

"Nee" vervolgt hij bedachtzaam; "ik zou het zelf niet geloven indien iemand het mij zou vertellen, maar toch is het een feit. Ik had daar al de ganse namiddag gezeten en had letterlijk niets gevangen - behalve een paar dozijn serpelingen en een paar snoeken; ik was net van plan om er de brui aan te geven toen ik plots een flinke ruk aan de lijn voelde. Ik dacht dat het terug een kleintje was; en ik begon te trekken om hem binnen te halen. Jullie mogen me hangen indien ik de hengel ook maar een millimeter kon bewegen! Het kostte mij een half uur - een half uur, mijnheer! - om die vis aan land te krijgen; en op elk moment dacht ik dat de lijn het zou begeven! Ik haalde hem tenslotte boven, en wat denken jullie dat het was? Een steur! Een steur van twintig kilo! Opgevist met een hengel, mijnheer! Ja, jullie mogen verwonderd zijn - ik wil nog een driedubbele Scotch, alstublieft, waard."

En dan gaat hij verder met te vertellen hoe verwonderd iedereen was die erbij

stond; en wat zijn vrouw gezegd had toen hij thuis kwam, en wat Joe Buggles er van vond.

Ooit vroeg ik aan de waard van een inn bij de rivier, of het hem soms niet tegenstak, om altijd maar te moeten luisteren naar die vissersverhalen; en hij zei:

"Oh, nee; nu niet meer, mijnheer. In het begin heeft het mij nogal eens geërgerd, maar, moge God u bewaren, nu luisteren ik en moeder de vrouw er alle dagen naar. Het is een kwestie van gewoonte, weet u, niet meer dan een kwestie van gewoonte."

Ik heb ooit eens een jongeman gekend, een zeer consciëntieuze kerel, en, toen hij zich ging toeleggen op het vliegvisseren, had hij zich voorgenomen om zijn vangsten nooit met meer dan vijftig procent te overdrijven.

"Indien ik veertig vissen gevangen heb" zei hij, "dan zal ik tegen de mensen zeggen dat ik er vijftig heb gevangen, en zo voort. Maar ik zal niet méér overdrijven, omdat het een zonde is om te liegen."

Maar het vijftig procent plan werkte helemaal niet goed. Hij kon het nooit toepassen. Het grootste aantal vissen dat hij ooit ving was drie, en daar kun je geen vijftig procent aan toevoegen - toch niet met vissen, tenminste.

Hij moest dus zijn percentage verhogen tot drieëndertig komma drie; maar ook dat was opnieuw niet zo handig, indien hij er maar één of twee gevangen had; om de zaak te vereenvoudigen besloot hij om de hoeveelheden te verdubbelen.

Gedurende een paar maanden hield hij zich aan deze regel, en daarna werd hij hem beu. Niemand geloofde hem wanneer hij zei dat hij het slechts verdubbelde, en op die manier verwierf hij zich geen al te beste reputatie en was hij in het nadeel tegenover de andere hengelaars.

Wanneer hij drie kleine visjes had gevangen en gezegd had dat hij er zes had gevangen, werd hij stik jaloers wanneer hij iemand, waarvan hij wist dat hij er in werkelijkheid slechts één gevangen had, tegen anderen hoorde vertellen dat hij er twee dozijn had bovengehaald.

Uiteindelijk sloot hij met zichzelf een definitieve overeenkomst, waaraan hij zich sindsdien scrupuleus heeft gehouden, en dat was om elke gevangen vis voor tien te tellen en alvast te beginnen met tien - je kon nooit minder dan tien vissen vangen met zijn systeem; dat was er de grondslag van. Indien hij dan, bij toeval, toch eens een vis ving, dan waren het er twintig, terwijl twee vissen voor dertig telden, drie voor veertig, enzovoort.

Het is een eenvoudige en makkelijk toe te passen methode, en onlangs is er sprake van geweest om deze algemeen toe te passen in de broederschap van hengelaars. En inderdaad, het Bestuur van de Vereniging van Thames Hengelaars vaardigde twee jaar geleden een aanbeveling uit om deze methode te adopteren, maar enkele oudere leden verzetten zich ertegen. Ze zegden dat ze het idee in overweging wilden nemen indien het aantal verdubbeld werd, en elke vis voor twintig zou tellen.

Indien u ooit een vrije avond heeft, op de rivier, zou ik u willen aanraden om binnen te gaan in één van die kleine inns waaraan de oevers zo rijk zijn, en plaats te nemen in de gelagzaal. U zult er zeker één of twee oude hengelaars ontmoeten, nippend aan hun grog, en ze zullen u in een half uur genoeg vissersverhalen vertellen om u een indigestie voor een hele maand te bezorgen.

George en ik - ik weet niet wat er met Harris was gebeurd; hij was weggegaan om zich te laten scheren, in de vroege namiddag, en was dan teruggekeerd en had veertig minuten besteed aan het oppoetsen van zijn schoenen en sindsdien hadden we hem niet meer gezien - George en ik dus, en de hond, alleen achtergelaten, maakten op de tweede avond een wandeling naar Wallingford, en toen we terug naar huis keerden, liepen we binnen in een kleine inn aan de rivier, om er uit te blazen en voor nog wat andere dingen.

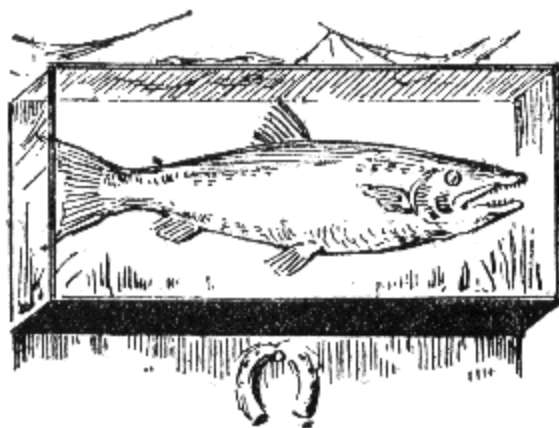
We gingen de gelagzaal binnen en namen plaats. Er bevond zich daar een oude kerel, die uit een lange aarden pijp aan het roken was, en we maakten natuurlijk een praatje met hem.

Hij vertelde ons dat het vandaag een mooie dag was geweest, en wij vertelden hem dat het gisteren een mooie dag was geweest, en daarna waren we het erover eens dat het morgen ook een mooie dag zou worden; en George zei dat de gewassen op het veld goed leken te groeien.

Daarna vertelden we dat we vreemdelingen in deze buurt waren en dat we de volgende morgen zouden vertrekken.

Daarna viel er een pauze in het gesprek, tijdens dewelke we onze ogen over de kamer lieten gaan. Ze bleven tenslotte rusten op een stoffige oude vitrinekast, welke hoog boven de schouwmantel was opgehangen, en een forel bevatte. Hij fascineerde mij nogal, die forel, het was een monsterlijke

vis. In feite was mijn eerste gedachte dat het een kabeljauw was.

"Ah!" zei de oude heer, terwijl hij mijn blik volgde "dat is een flinke kerel, is het niet?"

"Heel ongewoon" mompelde ik; en George vroeg aan de oude man of hij wist hoeveel hij woog.

"Achtien pond en zes ounces" zei onze vriend terwijl hij recht stond en zijn jas uitdeed. "Ja," vervolgde hij, "het was zestien jaar geleden, op de derde dag van volgende maand, dat ik hem opviste. Ik kreeg hem iets beneden de brug te pakken met een stekelbaarsje. Ze hadden me verteld dat hij in de rivier zat, en ik zei tegen me zelf dat ik hem te pakken zou krijgen, en dat deed ik ook. Nu zie je hier niet meer zoveel vissen van die grootte, denk ik. Goedenacht, heren, goedenacht."

En buiten ging hij, ons alleen latend.

Nadien konden we onze ogen niet meer van die vis afhouden. Het was werkelijk een merkwaardige vis. We waren hem nog aan het bestuderen toen de plaatselijke vrachtvoerder, welke net had halt gehouden aan de inn, de kamer binnenkwam met een bierpul in zijn hand, en ook naar de vis keek.

"Een flinke forel, niet" zei George, zich naar hem omkerend.

"Ah! Dat mag u wel zeggen, mijnheer" antwoordde de man; en daarna, nadat hij een slok van zijn bier had genomen, voegde hij eraan toe,

"Waarschijnlijk was u niet hier toen die vis gevangen werd?"

"Nee" zeiden we hem. We waren hier vreemd in deze buurt.

"Ah!" zei de vrachtvoerder, "dan kunt u het natuurlijk niet weten. Het was vijf jaar geleden dat ik die vis heb gevangen."

"Oh! Heeft u hem dan gevangen?" zei ik.

"Jazeker, mijnheer" antwoordde de joviale oude kerel. "Ik heb hem net beneden de sluis gevangen - of beter gezegd, waar de sluis toen stond - op een vrijdagnamiddag; en het merkwaardige is dat ik hem gevangen heb met een vliegje. Let wel, ik was er op uitgetrokken om op snoek te vissen, en dacht helemaal niet aan een forel, toen ik die kanjer aan het einde van mijn lijn zag, ik laat me hangen als ik niet stomverbaasd was. Wel, ziet u, hij woog zesentwintig pond. Goedenacht, heren, goedenacht."

Vijf minuten later kwam er een derde man binnen en beschreef hoe hij hem in de vroege ochtend gevangen had, met een alvertje; en toen hij buiten ging kwam er een plechtig uitziende heer van middelbare leeftijd binnen, en ging bij het venster zitten.

Gedurende een tijdje werd er niet gesproken; maar uiteindelijk wendde George zich tot de nieuwkomer, en zei:

"Excuseert u mij, ik hoop dat u het mij vergeeft dat ik de vrijheid neem om - we zijn vreemd hier in de buurt - u iets te vragen; mijn vriend en ikzelf zouden het erg op prijs stellen indien u ons kon vertellen wie die forel daar heeft gevangen."

"Nee maar, wie heeft u verteld dat ik die forel heb gevangen!" vroeg hij verbaasd.

We zeiden dat niemand ons dat gezegd had, maar dat we, op één of andere manier, instinctief hadden aangevoeld dat hij het was die dat gedaan had.

"Wel, dat is een merkwaardige zaak - heel merkwaardig" antwoordde de flinke vreemdeling, lachend; "omdat u eigenlijk de nagel op de kop slaat. Ik heb hem gevangen. Maar ik begrijp nog altijd niet hoe u dat heeft kunnen raden. Lieve help, dat is echt heel merkwaardig."

En toen ging hij verder, en vertelde ons hoe hij een half uur nodig had om hem binnen te halen, en hoe hij zijn hengel had gebroken. Hij zei dat hij hem nauwkeurig had gewogen toen hij thuis kwam, en het bleek dat de weegschaal vierendertig pond aanwees.

Op zijn beurt ging ook hij weg, en toen hij buiten was kwam de waard bij ons. We vertelden hem de verschillende verhalen welke we over zijn forel gehoord hadden, en hij vermaakte zich kostelijk, en we lachten allen zeer hartelijk.

"Ik vermoed dat Jim Bates en Joe Muggles en Mr. Jones en de oude Billy Maunders hebben verteld dat zij hem gevangen hadden. Ha! ha! ha! Wel, dat is een goeie." Zei de eerlijke oude kerel, hartelijk lachend.

Ja, ze zijn nogal van het soort dat een dergelijke forel aan mij zou geven, mij hem laten ophangen in mijn gelagzaal, indien zij hem hadden gevangen, lieve deugd toch! Ha! ha! ha!"

En toen vertelde hij ons de ware geschiedenis van de vis. Het bleek dat hij hem zelf gevangen had, jaren geleden, toen hij nog jong was; niet door een kustgreep of speciale bedrevenheden, maar dank zij het onverklaarbare geluk dat jongens altijd schijnen te hebben wanneer ze een dagje spijbelen en op een zonnige namiddag gaan vissen, met een stukje touw vastgeknoopt aan het uiteinde van een boom.

Hij zei dat het aan die forel te danken was geweest dat hij thuis geen flink pak slaag had gekregen, en zelfs zijn schoolmeester had gezegd dat die forel meer waard was dan de regel van drie en nog een stel oefeningen samen. Hij werd op dit punt uit de kamer geroepen, en George en ik staarden opnieuw naar de vis.

Het was werkelijk een verbazingwekkende forel. Hoe meer we er naar keken, hoe meer we hem gingen bewonderen. George werd er zo opgewonden van dat hij op een stoel klauterde om hem beter te kunnen zien. En toen gleed de stoel weg waardoor George wild naar de vitrinekast greep om zichzelf te redden, en deze te pletter viel, met George en de stoel er boven op.

"Je hebt de vis toch niet beschadigd, heb je?" riep ik gealarmeerd uit, terwijl ik er heen liep.

"Ik hoop het niet" zei George, voorzichtig opstaand en rondkijkend.

Maar dat had hij wel gedaan. Die forel lag in duizend stukjes verspreid over de vloer - ik zeg duizend, maar het kunnen er ook maar negenhonderd geweest zijn. Ik heb ze niet geteld.

We vonden het vreemd en onverklaarbaar dat een opgezette forel in kleine stukjes kon breken.

En het zou vreemd en onverklaarbaar gebleven zijn indien het een opgezette forel was geweest, maar dat was het niet.

De forel was gemaakt van gebrande gips.

Hoofdstuk XVIII

Sluizen - George en ik worden gefotografeerd - Wallingford. - Dorchester. - Abingdon. - Een huiselijke man. - Een ideale plaats om te verdrinken. - Een moeilijk stuk water. - De nefaste uitwerking van rivierlucht.

Vroeg in de volgende ochtend verlieten we Streatly, en roeiden naar Culham, en sliepen daar onder het dekzeil, op een zijriviertje.

Tussen Streatley en Wallingford is de rivier niet bijzonder interessant. Vanaf Cleve heb je over een lengte van tien kilometer een vrij rivierrak zonder sluizen. Ik geloof dat dit het langste ononderbroken stuk is van alles wat boven Teddington ligt, en de Oxford Club gebruikt het voor zijn roeiwedstrijden. Maar alhoewel deze afwezigheid van sluizen een zegen is voor de roeiers, wordt deze omstandigheid toch betreurd door de gewone toerist.

Ikzelf, ik ben gek op sluizen. Ze vormen een aangename onderbreking van de eentonigheid van het roeien. Ik hou ervan om op een boot te zitten en vanuit de koele diepen langzaam omhoog te rijzen naar nieuwe rivierrakken en onverwachte vergezichten; of afdalen naar de onderwereld, als het ware, en te wachten terwijl de sombere sluisdeuren kraken en de smalle strook daglicht tussen hen in breder wordt tot de brede, glimlachende rivier terug voor jou open ligt, en je duwt je kleine boot uit zijn tijdelijke gevangenis opnieuw naar het open water.

Het zijn schilderachtige kleine plaatsjes, die sluizen. De stevige sluiswachter, of zijn opgewekt ogende vrouw, of de dochter die met stralende ogen de wereld bekijkt, zijn aangename mensen om een praatje mee te maken. (*) Je ontmoet er andere boten, en de nieuwtjes over het rivierleven worden hier uitgewisseld. De Thames zou niet zo feeëriek zijn zonder haar fleurige sluizen.

(*) Of, liever gezegd, zijn dat ooit geweest. De huidige "Dienst voor Bruggen en Sluizen" schijnt zichzelf omgevormd te hebben tot een genootschap voor de tewerkstelling van idioten. Een groot aantal sluiswachters, zeker op de drukkere delen van de rivier, zijn bejaarde, prikkelbare zenuwlijders, totaal ongeschikt voor hun werk.

Dit gepraat over sluizen doet mij denken aan een ongeval dat George en ik bijna hadden op een zomerochtend in Hampton Court.

Het was een stralende dag, en de sluis was overvol; en, zoals het de gewoonte is op de rivier, was een ondernemende fotograaf bezig met ons te fotograferen toen we op het stijgende water lagen. Eerst begreep ik niet wat er gaande was, en daarom was ik bijzonder verbaasd te merken dat George snel zijn broek gladstreek, met zijn handen door zijn haar kamde, zijn pet opzette en ze zo zwierig mogelijk deed uitkomen door ze naar de achterkant van zijn hoofd te schuiven, en daarna, een uitdrukking aannemend welke het midden hield tussen minzaamheid en ernst, een elegante zithouding aannam, en probeerde om zijn voeten te verbergen.

Mijn eerste idee was dat hij net een hem bekend meisje had gezien, en ik keek rond om te zien wie het was. Iedereen in de sluis begon zich houderig te gedragen. Met zijn allen stonden of zaten ze in de meest vreemde en merkwaardige houdingen, nog vreemder dan ik ooit op enige Japanse waaier heb gezien. Alle meisjes glimlachten. Oh, ze zagen er zo lief uit! En alle kerels keken stuurs en probeerden er streng en imposant uit te zien.

En toen, uiteindelijk, drong de waarheid in een flits tot mij door, en ik vroeg me af of ik nog wel op tijd zou zijn. Onze boot was de eerste, en het zou onvriendelijk zijn geweest indien ik 's mans foto zou bederven, bedacht ik. Ik keerde me dus snel om, en nam een positie in op de voorsteven, waarbij ik zo achteloos en gracieus mogelijk tegen de sleephaak leunde, mezelf een houding gevend welke behendigheid en kracht suggereerde. Ik legde mijn haar goed, met een krul over het voorhoofd, en gaf aan mijn gezicht een uitdrukking van tedere weemoedigheid, gemengd met een vleugje cynisme, waarvan me gezegd is dat het me goed staat.

Terwijl we op het grote ogenblik stonden te wachten, hoorde ik iemand achter ons uitroepen:

"Hé! kijk naar je neus."

Ik kon niet omkijken om te zien wat er aan de hand was, en naar wiens neus er moest gekeken worden. Ik wierp een zijdelingse blik op de neus van George. Hij was in orde - tenminste, er was niets mis mee dat kon rechtgezet worden. Ik keek met schele ogen naar die van mij, en daar leek alles eveneens te zijn zoals verwacht mocht worden.

"Kijk toch naar je neus, stomme ezel!" herhaalde de stem, luider.

En toen schreeuwde een andere stem:

"Duw je neus weg, horen jullie me - jullie twee daar met die hond!"

Noch George noch ik durfden ons om te draaien. De man had zijn hand al op de afsluitkap en de foto kon op elk ogenblik genomen worden. Was het tegen

ons dat ze riepen? Wat was er mis met onze neuzen? Waarom moesten we hem wegduwen!

Maar de hele sluis begon te gillen en een stentorstem achteraan schreeuwde: "Kijk naar uw boot, mijnheer; jullie met de rode en de zwarte petten. Indien jullie je niet haasten zullen het jullie lijken zijn die op de foto staan."

Toen keken we rond, en zagen dat de neus van onze boot vast zat onder het gebinte van de sluis terwijl het water snel begon te rijzen en de boot omhoog tilde. Nog een ogenblik en het was gebeurd. Vliegensvlug grepen we een roeiriem, en een stevige klap met het uiteinde tegen de zijde van de sluis maakte de boot los en deed ons met onze rug op de bodem vallen.

We stonden niet zo fraai op die foto, George en ik. Natuurlijk, zoals te verwachten was, hadden we de pech dat de man zijn vervloekte machine in werking stelde op het ogenblik dat we allebei op onze rug lagen met een verwilderde uitdrukking van "Waar ben ik? en wat is er gebeurd?" op onze gezichten, en onze voeten krankzinnig in de lucht wapperden.

Onze voeten vormden ontegensprekelijk het hoofdthema op die foto. Inderdaad, er was weinig anders op te zien. Ze vulden de voorgrond volledig op. Achter hen, kon je glimpen zien van de andere boten en een stukje van de omgeving; maar alles en iedereen in de sluis leek zó totaal onbeduidend en nietig vergeleken met onze voeten, dat de andere mensen zich over zichzelf schaamden, en weigerden om de foto te kopen.

De eigenaar van een stoomboot, die zes exemplaren had besteld, trok zijn bestelling in toen hij het negatief had gezien. Hij zei dat hij ze wou kopen indien iemand hem kon tonen waar zijn stoomboot lag, maar er was niemand die dat kon. Hij bevond zich ergens achter de voeten van George.

Er ontstond heel wat wrijving over de zaak. De fotograaf bleef op het standpunt staan dat we elk een dozijn exemplaren moesten nemen, aangezien negentig percent van de foto door ons werd ingenomen, maar dat

weigerden wij. We zeiden dat we er geen bezwaar tegen hadden dat hij ons in close-up had genomen, maar dat we er de voorkeur aan gaven om rechttop gefotografeerd te worden.

Wallingford, zes mijl boven Streatly, is een zeer oude stad, en het is ooit een brandpunt geweest in de Engelse geschiedenis. Het was een primitief lemen stadje ten tijde van de Britten die zich daar gevestigd hadden tot ze verdreven werden door de Romeinse legioenen; en deze laatste vervingen de uit gebakken klei opgetrokken hutten door machtige versterkingen, welke de Tijd nog niet geheel heeft kunnen wegmaaien, zo goed verstonden de metsers in vroeger tijden hun vak.

De Tijd spaarde wel de Romeinse muren, maar de Romeinen zelf werden tot stof herleid; en op diezelfde grond bevochten, jaren later, wilde Saksen en grote Denen elkaar tot de Noormannen arriveerden.

Het was een ommuurde en versterkte stad tot in de tijd van de Parlementaire Oorlog, toen het een lange en bittere belegering van Fairfax moest doorstaan. Uiteindelijk bezweek het, en de muren werden met de grond gelijk gemaakt.

Tussen Wallingford en Dorchester wordt de omgeving van de rivier heuvelachtiger, gevarieerder en schilderachtig. Dorchester ligt op een halve mijl van de rivier. Men kan het bereiken door de Thame op te peddelen, indien u een kleine boot heeft; maar de beste manier is de rivier verlaten bij de sluis van Day, en door de velden te wandelen. Dorchester is een heerlijk oud plaatsje, dat zich genesteld heeft in een kalme, dromerige stilte.

Dorchester was, net als Wallingford, reeds een stad in de oude Britse tijd; het werd toen Caer Doren genoemd, "de stad aan het water". In meer recente tijden bouwden de Romeinen hier een groot kamp en versterkten het met wallen welke nu lijken op lage, gelijkmatige heuvels. In Saksische tijden was het de hoofdstad van Wessex. Het is erg oud, en ooit was het zeer sterk en machtig. Nu staat het buiten de roerige wereld, en het knikkebolt en droomt.

In de buurt van Clifton Hampden, zelf een heel mooi en liefelijk dorpje, ouderwets, vredig, en opgesierd met bloemen, is de omgeving van de rivier gevarieerd en prachtig. Indien u de nacht aan land doorbrengt in Clifton, kunt u niet beter doen dan naar de "Barley Mow" inn te gaan. Het is, zonder uitzondering en naar mijn mening, de vreemdste en oudste inn van de hele rivier. Ze staat rechts van de brug, een eindje buiten het dorp. Haar lage

puntgevels en het rieten dak en de glas-in-lood ramen geven haar een voorkomen dat men enkel nog in sprookjesboeken ziet, terwijl de binnenkant zelfs nog sterker de sfeer van "Er was eens..." uitstraalt.

Het zou een goede verblijfplaats zijn voor de heldin uit een moderne roman. De heldin van een moderne roman is altijd "goddelijk lang" en ze is altijd bezig met "zichzelf op te richten in haar volle lengte". In de "Barley Mow" zou ze met haar hoofd tegen de zoldering stoten, telkens wanneer ze dit deed. Het zou ook een slecht huis zijn voor een dronken man. Er zijn teveel verrassingen in de vorm van onverwachte trappen tussen de kamers, nu eens dalend en dan weer stijgend; en simpele zaken als het bereiken van zijn slaapkamer, of zelfs het vinden van zijn bed wanneer hij eenmaal boven was geraakt, zouden voor hem totaal onmogelijk zijn.

We waren vroeg op, de volgende ochtend, omdat we tegen de namiddag in Oxford wilden zijn. Het is verbazingwekkend hoe vroeg men kan opstaan, wanneer men buiten slaapt. Men verlangt helemaal niet zo hevig naar "nog vijf minuutjes" wanneer men opgerold in een reisdeken op de bodem van een boot ligt, met een leren koffer als hoofdkussen, als wanneer men in een donsbed ligt.

We hadden al ontbeten en waren door de sluis van Clifton toen het nog maar half acht was.

Tussen Clifton en Culhalm zijn de rivieroeveren vlak, eentonig en weinig interessant, maar nadat je door de sluis van Culhalm bent - de koudste en diepste sluis op de rivier - wordt het landschap mooier. In Abingdon loopt de rivier langs de straten. Abingdon is een typisch plattelandsstadje van de kleinere soort - rustig, zeer eerbiedwaardig, net, en hopeloos saai. Het prijst zichzelf aan als zijnde oud, maar of het zich op dit gebied mag vergelijken met Wallingford en Dorchester lijkt twijfelachtig.

Ooit stond hier een beroemde abdij, en tussen wat ooit de abdijmuren zijn geweest brouwt men nu een bitter bier.

In de St. Nicholas kerk in Abingdon is er een gedenksteen voor John Blackwall en zijn vrouw Jane, welke beiden, na een gelukkig huwelijk, op dezelfde dag stierven, 21 augustus 1625; en in de kerk van St. Helen staat genoteerd dat W. Lee, welke stierf in 1637 "gedurende zijn leven een nageslacht van twee honderd minus drie uit zijn lenden liet ontspringen". Indien u dit uitrekent zult

u merken dat het gezin van Mr. W. Lee honderdzevenennegentig leden telde. Mr. W. Lee - vijf keer burgemeester van Abingdon - was, zonder twijfel, een weldoener voor zijn generatie, maar ik hoop dat er niet teveel van zijn soort rondlopen in deze overbevolkte negentiende eeuw.

Van Abingdon tot Nuneham Courteney is er een mooi rivierrak. Nuneham park is de moeite van een bezoek zeker waard. Het kan bezocht worden op dinsdag en donderdag. Het huis bevat een mooie verzameling schilderijen en bezienswaardigheden, en het park eromheen is erg mooi.

De watervlakte beneden de waterkering van Sandford, net achter de sluis, is een uitstekende plaats om jezelf te verdrinken. De onderstroming is er verschrikkelijk sterk, en wanneer je erin verzeild raakt ben je reddeloos verloren. Een obelisk geeft de plaats aan waar reeds twee mannen verdronken toen ze er gingen zwemmen; en de trappen van de obelisk worden nu algemeen gebruikt als springplank door jonge mannen welke willen weten of het er werkelijk zo gevaarlijk is.

De sluis en de watermolen van Iffley, een mijl voor je Oxford bereikt, zijn een favoriet onderwerp van de rivierminnende broederschap van de borstel. Het echte ding is nochtans eerder teleurstellend nadat men de schilderijen heeft gezien.

Weinig dingen in deze wereld, heb ik al vaak opgemerkt, kunnen de vergelijking met hun afbeelding doorstaan.

Rond halfeen passeerden we de sluis van Iffley, en daarna, nadat we boot hadden opgeruimd en alles hadden klaargemaakt voor de landing, begonnen we aan onze laatste mijl.

Tussen Iffley en Oxford ligt het moeilijkste stuk van de rivier zoals ik ze ken. Je moet op dat stukje water geboren zijn, wil je er iets van begrijpen. Ik ben er een behoorlijk aantal keren langs gevaren, maar ik ben er nooit in geslaagd om de slag beet te krijgen. De man die erin slaagt om tussen Oxford en Iffley een rechte koers te varen, zou een toelage van de staat moeten krijgen waarmee hij comfortabel kan gaan leven, onder één dak, met zijn vrouw, zijn schoonmoeder, zijn oudere zuster, en de oude dienstbode welke al bij de familie werkte toen hij nog een baby was.

Eerst drijft de stroming je naar de rechteroever, en dan naar de linker, en daarna neemt ze je mee naar het midden, draait je daar driemaal rond, stuwt je terug stroomopwaarts, waarna ze tot slot steevast probeert om je tegen één van de vele universiteitsboten te laten botsen.

Het spreekt vanzelf dat we hierdoor een flink deel van de andere boten hinderden, en zij ons, natuurlijk, en dat tengevolge daarvan er een heleboel scheldwoorden uitgewisseld werden.

Ik weet niet waarom het zo moet zijn, maar iedereen is altijd zo uitzonderlijk prikkelbaar op de rivier. Kleine ongelukjes, welke je aan land nauwelijks zou opmerken, drijven een mens naar de grenzen van de waanzin wanneer ze op het water gebeuren. Wanneer Harris of George zichzelf aan land voor schut zetten, glimlach ik toegeeflijk; wanneer ze zich op de rivier gedragen als kippen zonder kop, gebruik ik een taal waarvan de woordenschat zelfs mijn eigen bloed doet stollen. Wanneer een andere boot mij hindert dan voel ik de onmiskenbare drang om een roeiriem te nemen en de hele bemanning dood te slaan.

De meest zachtaardige mensen, aan land, worden gewelddadig en bloeddorstig wanneer ze in een boot stappen. Ik ben ooit een tijdje gaan varen met een jongedame.

Ze had natuurlijk het zachtste en liefste karakter dat men zich kon inbeelden, maar op de rivier was het verschrikkelijk om haar bezig te horen.

"Oh, die verdomde man!" zou ze uitroepen, wanneer een onfortuinlijke roeier in haar weg kwam; "waarom kijkt hij niet waar hij heengaat?"

En, "Oh, verdraaid, dat onnozel oud ding!" zou ze verontwaardigd zeggen, wanneer het zeil niet omhoog kwam zoals het hoorde. En ze zou het vastgrijpen en het nogal bruut heen en weer schudden.

Nochtans, zoals ik reeds gezegd heb, was ze aan wal goedgehartig en beminnelijk genoeg.

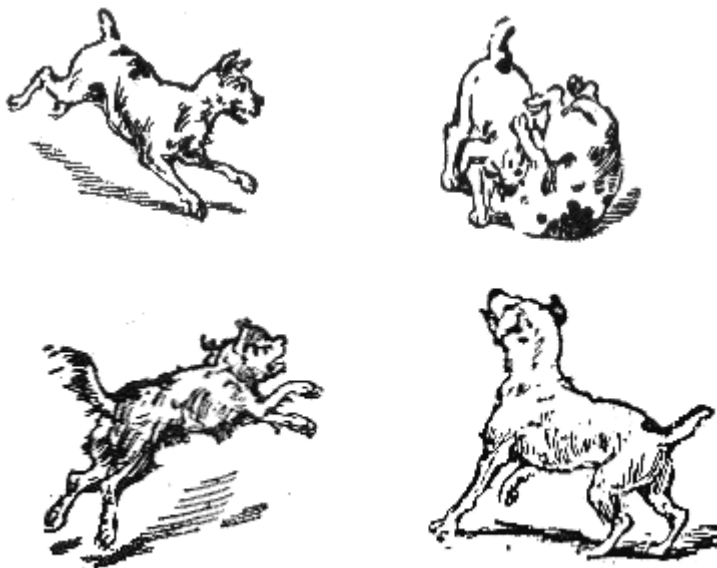
De rivierlucht heeft een nadelig effect op het humeur van mensen, en dat is de reden, veronderstel ik, waardoor zelfs roeiers soms ruw tegen elkaar doen, en een taal gebruiken welke ze, zonder twijfel, in hun stille ogenblikken betreuren.

Hoofdstuk XIX

Oxford. - Montmorency's idee van de hemel. - De stroomopwaarts gehuurde boot, zijn schoonheden en voordelen. De "Pride of the Thames." - Het weer slaat om. - De rivier onder verschillende aspecten. - Geen prettige avond. - Verlangen naar het onbereikbare. - Vrolijk gebabbel. - George geeft een voorstelling op de banjo. - Een treurige melodie. - Nog een natte dag. - Vlucht. - Een klein avondmaal en een toast.

We brachten twee zeer aangename dagen door in Oxford. Er zijn veel honden in Oxford stad. Montmorency had de eerste dag al elf gevechten, en veertien op de tweede, en dacht natuurlijk dat hij in de hemel terecht gekomen was.

Bij de mensen welke te zwak van gestel zijn, of te lui van aard, wat het ook moge wezen, om stroomopwaarts te varen, is het de gewoonte om in Oxford een boot te huren en stroomafwaarts te varen.

Voor de meer energieke mensen verdient de tocht stroomopwaarts zeker de voorkeur. Het lijkt niet goed om altijd met de stroom mee te varen. Men heeft meer voldoening wanneer men zijn rug kromt en ertegen vecht, en in weerwil van de tegenstroom toch nog vooruitgang maakt - tenminste zo bedenk ik terwijl George en Harris aan het roeien zijn en ik stuur.

Aan diegenen welke erover denken om van Oxford hun vertrekpunt te maken, zou ik willen zeggen, neem uw eigen boot - tenzij, natuurlijk, u die van iemand anders kunt nemen zonder gevaar om ontdekt te worden. De boten welke u voorbij Marlow op de Thames kunt huren zijn, in het algemeen, zeer goede boten.

Ze zijn behoorlijk waterdicht; en wanneer je ze voorzichtig behandelt, is er niet teveel kans dat ze in stukken uiteen vallen of zinken. Ze hebben plaatsen waar je kunt zitten en ze zijn uitgerust met alle nodige voorzieningen - of bijna alle - welke je in staat stellen om te roeien en te sturen.

Maar ze zijn niet decoratief. De boot welke je voorbij Marlow kunt huren is niet het soort boot waarmee je kunt schitteren en goede sier maken. De gehuurde rivierboot maakt al vlug een einde aan dergelijke onzin van de kant van zijn inzittenden. Dit is zijn sterkste - men kan zelfs zeggen, zijn enige sterke punt.

De man in de stroomopwaarts gehuurde rivierboot is bescheiden en teruggetrokken. Hij blijft graag aan de schaduwzijde, onder de bomen, en vaart bij voorkeur in de vroege ochtend of 's avonds laat, wanneer er niet teveel mensen op de rivier zijn die naar hem kunnen kijken.

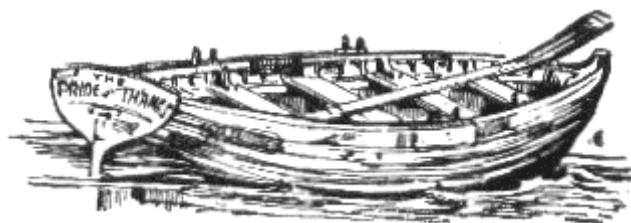
Wanneer de man in de stroomopwaarts gehuurde rivierboot in de verte een bekende ziet, vaart hij naar de oever en verstoppt hij zich achter een boom.

Ik was eens in een gezelschap dat tijdens de zomer stroomopwaarts een boot gehuurd had voor een reisje van een paar dagen. Geen van ons had ooit tevoren een stroomopwaarts gehuurde rivierboot gezien; en we wisten niet wat het was toen we hem zagen.

We hadden in onze brief gevraagd om een boot te huren - een roeiboot met dubbele riemen; en toen we met onze bagage afgezakt waren naar de werf en onze namen hadden opgegeven, zei de man:

"Oh, ja; jullie zijn het gezelschap dat geschreven heeft voor een roeiboot met dubbele riemen. Het is in orde Jim, haal The Pride of the Thames maar".

De jongen verdween en kwam vijf minuten later terug, worstelend met een stuk hout dat nog dateerde van voor de zondvloed en er uitzag alsof het onlangs ergens was opgegraven, en slordig was uitgegraven, zodat het nodeloos beschadigd was.

Mijn eigen mening, toen ik een eerste glimp van het voorwerp opving, was dat het één of andere Romeinse reliek was - van wat het een reliek was kon ik niet uitmaken, waarschijnlijk van een doods-kist.

De bovenloop van de Thames is rijk aan Romeinse relieken, en mijn veronderstelling leek me een erg waarschijnlijke; maar een ernstige jongeman uit ons gezelschap, die een beetje liefhebbert in de geologie, lachte mijn Romeinse reliek theorie weg, en zei dat het zelfs duidelijk moest zijn voor een minder begaafde geest (in welke categorie hij mij tot zijn spijt niet dacht te kunnen onderbrengen) dat het ding dat de jongen gevonden had het fossiel van een walvis was; en hij bracht verschillende punten onder onze aandacht welke erop wezen dat het dateerde van voor de laatste ijstijd.

Om het meningsverschil op te lossen, vroegen we het aan de jongen. We zeiden hem dat hij niet bang moest zijn maar vrij de waarheid mocht zeggen: was het een fossiel van uit een voor-Adamse tijd, of was het Romeinse doods-kist uit de vroegste periode?

De jongen zei dat het The Pride of the Thames was.

We vonden dit eerst een zeer geestig antwoord van de jongen, en iemand gaf hem twee pence om hem te belonen voor zijn grappige schranderheid, maar toen hij de grap naar ons gevoel iets te lang bleef doordrijven, begon hij ons te ergeren.

"Kom, kom, beste jongen!" zei onze kapitein scherp, "hou nu maar op met die onzin. Neem die wastobbe van je moeder maar terug mee en breng ons een boot."

De bootbouwer kwam er zelf bij staan, en verzekerde ons, op zijn woord, als man van de praktijk, dat het ding wel degelijk een boot was, in feite de boot, de "dubbel geriemde roeiboet", speciaal uitgekozen voor ons rivierreisje.

We begonnen stevig te mopperen. We vonden dat hij hem tenminste had mogen schilderen of met teer instrijken - of iets had moeten doen om hem een beetje te onderscheiden van het eerste beste wrak; maar hij zag niet in wat er mis mee was. Hij scheen zich zelfs beledigd te voelen door onze opmerkingen. Hij zei dat hij de beste boot uit zijn hele voorraad had uitgekozen, en hij vond dat we best wat dankbaarder mochten zijn.

Hij zei dat The Pride of the Thames al in gebruik was, zoals hij daar nu stond (of beter zoals hij daar nu aan elkaar hing) sinds de laatste veertig jaar en dat niemand, voor zover hij wist, er ooit over geklaagd had, en dat hij niet inzag waarom wij de eersten moesten zijn om daarmee te beginnen.

We discussieerden niet meer verder.

We verstevigden de zogezegde boot met wat stukjes touw, haalden wat behangpapier en kleefden het over de meest haveloze plekken, zegden onze gebeden op, en gingen aan boord.

Ze rekenden ons vijfendertig shilling huur aan voor de komende zes dagen; en we hadden het ding, met alles erop en eraan, voor vier shilling en zes pence kunnen kopen op eender welke uitverkoop van wrakhout langs de kust.

Op de derde dag sloeg het weer om, - Oh! ik ben nu bezig over onze huidige reis, - en we vatten in Oxford onze thuisreis aan temidden van een gestadige motregen.

De rivier - met het zonlicht schitterend op haar dansende golfjes, de grijsgroene beuken verguld door gouden zonnestrallen, glinsterend in de donkere, koele bospaadjes, de schaduwen wegvegend uit de ondiepe plaatsen, diamanten druppels weggooiend van de watermolens, kusjes werpend naar de lelies, wellustig spelend met de witte bruisende watervallen, de mosgroene muren en bruggen verzilverend, elk klein stadje opfleurend, elke dreef en weide liefelijk makend, zich verstrengelend met de biezen, glurend, lachend, vanuit elke inham, glanzend op menig ver zeil, de lucht verzachtend met haar heerlijkheid - is een gouden stroom uit een sprookje.

Maar de rivier - kil en druilerig, met de onophoudelijk vallende regendruppels op zijn bruine, vuile wateren, met het geluid van een treurige vrouw, stil wenend in een donkere kamer, terwijl de bossen, donker en zwijgzaam, gehuld in mist en nevel, als geesten langs de oever staan; stille geesten met verwijtende ogen, zoals de spoken van misdadig behandelde slachtoffers, zoals de geesten van verwaarloosde vrienden - is een door spoken bezeten rivier welke door het land van nutteloos berouw stroomt.

Zonlicht is het levensbloed van de Natuur. Moeder Aarde kijkt naar ons met zulke doffe, zielloze ogen, wanneer het zonlicht haar verlaten heeft. Het wordt ons droef te moede om dan bij haar te zijn; ze schijnt ons niet te kennen en niet om ons te geven. Ze is een weduwe welke de man heeft verloren van wie ze hield, en haar kinderen raken haar hand aan, en kijken op naar haar ogen, maar krijgen geen glimlach van haar.

De hele dag roeiden we in de regen, en een zeer zwaarmoedig werk was dat. We deden eerst of we ervan genoten. We zeiden dat het eens iets anders was, en dat we de rivier graag in al haar aspecten wilden zien. We zeiden dat we niet konden verwachten om altijd de zon te zien schijnen, en dat we dat ook niet moesten verlangen. We zeiden tegen elkaar dat de Natuur mooi was, zelfs in tranen.

En ja, Harris en ik waren er nogal enthousiast over, in de eerste paar uren. En we zongen een liedje over het leven van een zigeuner, en hoe verrukkelijk het bestaan van een zigeuner was! - bij storm en zonneschijn, bij elke wind die waaide! - en hoe hij genoot van de regen, en hoe goed die hem deed; en hoe hij lachte met mensen die er niet van hielden.

George genoot iets minder van deze geneugten en bleef onder de paraplu zitten.

We hezen het dekzeil voor we onze lunch aten, en lieten het daar de hele namiddag, met slechts een kleine opening aan de boeg, waardoor één van ons kon peddelen en een uitkijk had. Zo legden we negen mijl af, en gingen een beetje beneden de sluis van Day aan land voor de nacht.

Ik kan niet in eer en geweten zeggen dat we een vrolijke avond hadden. De regen plensde neer met een stille volharding. Alles in de boot was klam en vochtig. Het avondmaal was geen succes. Koude pastei van kalfsvlees is, wanneer je niet uitgehongerd bent, iets walgelijk. Ik had zin in witvis en een kotelet; Harris wauwelde over zeetongen en witte saus, en gaf het overschot van zijn pastei aan Montmorency, welke daarvoor bedankte, en, klaarblijkelijk beledigd door het aanbod, wegliep en in zijn eentje aan het andere eind van

de boot ging zitten.

George eiste dat we niet over die dingen zouden praten, tenminste tot hij zijn gekookt, koud vlees zonder mosterd ophad.

Na het avondeten speelden we klaverjassen. We speelden ongeveer anderhalf uur en tegen die tijd had George vier pence gewonnen - George heeft altijd geluk bij het kaarten - en Harris en ik hadden elk precies twee pence verloren.

We vonden toen dat we het gokken maar beter konden opgeven. Zoals Harris zei, het veroorzaakt een ongezonde opwinding wanneer men het te ver drijft. George bood aan om verder te gaan en ons een kans op revanche te geven; maar Harris en ik besloten om niet langer tegen het Noodlot te vechten.

Daarna maakten we ons een beetje grog, en zaten bij elkaar en praatten. George vertelde ons over een man die hij gekend had en die twee jaar geleden naar de rivier gekomen was en, op een avond als deze, geslapen had in een vochtige boot en een reumatische koorts had opgelopen, en dat er niets was dat hem nog kon redden, en dat hij toen, dagen later, na een verschrikkelijke doodstrijd overleden was. George zei dat het nog een jonge man was, en dat hij op het punt stond om te trouwen. Hij zei dat het één van de treurigste dingen was welke hij ooit had meegemaakt.

En daardoor dacht Harris terug aan een vriend van hem, welke bij de Vrijwilligers was gegaan, en die tijdens een natte nacht onder een dekzeil had geslapen in Aldershot, "net op zo een nacht als deze", zei Harris; en hij was 's ochtends wakker geworden, kreupel voor het leven. Harris zei dat hij ons allebei aan de man zou voorstellen wanneer we terug in de stad waren; onze harten zouden bloeden wanneer we hem zagen.

Dit leidde natuurlijk tot plezierige gesprekken over ischias, koortsen, verkoudheden, longaandoeningen en bronchitis; en Harris zei hoe penibel het zou zijn indien één van ons deze nacht ernstig ziek werd, omdat we zover verwijderd waren van de dichtst bijzijnde dokter.

We schenen te verlangen naar een ietwat vrolijker onderwerp voor onze conversatie; en in een zwak moment stelde ik aan George voor dat hij zijn banjo zou boven halen, en zien of hij voor ons geen grappig liedje kon spelen. Ik moet zeggen dat George het zich geen tweemaal liet vragen. Hij begon niet met die onzin dat hij zijn partituren thuis had laten liggen, of iets dergelijk. Hij greep onmiddellijk zijn instrument beet en begon "Two Lovely Black Eyes"

te spelen.

Ik had de melodie van "Two Lovely Black Eyes" altijd nogal gewoontjes gevonden tot op die avond. De rijke ader van droefheid welke George erin ontdekt had kwam dan ook als een volslagen verrassing.

Het verlangen dat bij Harris en mijzelf naar boven kwam, terwijl de treurige wijs zich voortsleepte, was om elkaar rond de nek te vallen en te huilen; maar door grote wilskracht hielden we onze opkomende tranen tegen, en luisterden in stilte naar de wild smachtende melodie.

Toen het refrein begon deden we een wanhopige inspanning om vrolijk te zijn. We vulden onze glazen nog eens en vielen in; Harris, met een stem die trilde van emotie, nam de leiding, en George en ik volgden, met een paar woorden vertraging:

*"Twee liefelijke ogen;
Oh! wat een verrassing!
Alleen maar om een man te zeggen dat hij verkeerd was,
Twee ---"*

En daar moesten we stoppen. De onbeschrijfelijke pathos van George's begeleiding op die "twee" maakte dat we, in onze depressieve toestand, niet meer opgewassen waren tegen nog meer. Harris snikte als een kind, en de hond huilde tot ik dacht dat ofwel zijn hart ofwel zijn kaak zouden breken. George wilde verder gaan met een volgende strofe. Hij was van mening dat wanneer we een beetje meer toon konden houden, en een beetje meer "overgave", als het ware, konden leggen in onze vertolking, het minder droevig zou zijn. De meerderheid was echter gekant tegen het experiment. Omdat we niets anders te doen hadden, gingen we naar bed - dat wil zeggen, we kleedden onszelf uit, en lagen op de bodem van de boot een drie of viertal uren te woelen. Daarna slaagden we erin om een uiltje te vangen tot het vijf uur 's ochtends was en we allemaal opstonden en een ontbijt namen.

De tweede dag was net hetzelfde als de eerste. De regen bleef maar neervallen, en we zaten, gewikkeld in onze regenjassen, onder het dekzeil, en dreven langzaam stroomafwaarts.

Eén van ons - ik ben nu even vergeten wie het was, maar ik heb zo een vermoeden dat ik het zelf was - ondernam in de loop van de ochtend een paar zwakke pogingen om die oude zigeunerwaasheden over kinderen van de

Natuur en plezier hebben in de regen, terug op te wekken; maar we konden de draad niet meer opnemen. Dat ---

"Ik geef niet om de regen, ik niet!"

gaf onze gevoelens zo pijnlijk duidelijk weer, dat het zingen ervan onnodig scheen te zijn.

Over één punt waren we het allemaal eens, en dat was, mocht er komen wat wou, we met deze tocht door zouden gaan tot het bittere einde. We waren gekomen om ons gedurende veertien dagen op de rivier te amuseren, en ons veertien dagen op de rivier amuseren zouden we ook doen. Zelfs indien dat ons einde zou betekenen, wel, dat zou dan een treurig ding zijn voor onze familieleden en kennissen, maar dat konden wij niet helpen.

We voelden dat de moed opgeven vanwege het weer in een klimaat als het onze een uitermate catastrofaal precedent zou scheppen.

"Het is maar twee dagen meer," zei Harris, "en we zijn jong en sterk. We zullen het uiteindelijke wel te boven komen."

Zo rond vier uur begonnen we de schikkingen voor de avond te bespreken. We waren toen even voorbij Goring, en we besloten om verder te peddelen tot Pangbourne en daar aan te meren voor de nacht.

"Nóg een vrolijke avond!" mompelde George.

We gingen zitten en overpeinsden het vooruitzicht. We zouden om vijf uur in Pangbourne zijn. We zouden gedaan hebben met eten tegen, laat ons zeggen, half zes. Daarna zouden we in de gietende regen door het dorp wandelen tot het bedtijd was; of we konden in een slecht verlichte herberg gaan zitten en daar de almanak lezen.

"Wel, in het Alhambra zou het er misschien bijna zo levendig aan toe gaan als hier" zei Harris, terwijl hij gedurende een ogenblik zijn hoofd van onder het dekzeil waagde en naar de lucht keek.

"En daarna een klein soupetje in de - * " voegde ik er half bewusteloos aan toe.

* Een uitmuntend klein afgelegen restaurant in de buurt van ---, waar je één van de best bereide en goedkoopste Franse diners of soupers kunt krijgen, naar mijn best weten, en met een uitstekende fles van Beaune, voor drie-en-zes; en waarvoor ik niet idioot genoeg ben om te zeggen hoe het heet.

"Ja, het is bijna jammer dat we vastbesloten zijn om trouw te blijven aan deze boot." antwoordde Harris; en toen viel er een lange stilte.

"Indien we niet hadden besloten om ons eigen doodvonnis uit te voeren in deze verdomde oude doodskist" merkte George op, daarbij een intens kwaadaardige blik op de boot werpend, "zou het nuttig zijn om te vermelden dat er in Pangborn een trein vertrekt, dat weet ik toevallig, even na vijf uur, welke ons zou afzetten op een tijdstip dat ons toelaat om eerst een koteletje te gaan eten, en daarna naar het restaurant te gaan dat je komt te vermelden."

Niemand sprak. We keken elkaar aan, en het leek of iedereen zijn eigen lage en schuldige gedachten op de gezichten van de anderen weerspiegeld zag. In stilte gingen we aan land en namen de leren koffer mee. We keken links en rechts over de rivier, geen mens te zien!

Twintig minuten later had men drie figuren kunnen zien, gevolgd door een beschaamd kijkende hond, welke heimelijk wegslopen van het boothuis aan de "Swan" naar het spoorwegstation, gekleed op een wijze die noch fatterig noch opzichtig was:

Zwarte leren schoenen, vuil; een flanelen roeierspak, zeer vuil; bruine vilten hoed, zeer gehavend; regenjas, zeer nat; paraplu.

We hadden de botenverhuurder in Pangbourne om de tuin geleid. We vonden niet genoeg moed om hem te zeggen dat we wegvluchtten voor de regen. We hadden de boot en al wat erin lag aan zijn hoede toevertrouwd, met de opdracht dat hij morgen tegen negen uur voor ons moest klaarliggen. Indien, we zegden - indien er onvoorziene omstandigheden zouden opduiken welke onze terugkeer zouden verhinderen, dan zouden we hem schrijven.

We bereikten Paddington tegen zeven uur en reden onmiddellijk naar het restaurant dat ik hierboven beschreven heb, waar we een lichte maaltijd namen, behalve Montmorency, en waar we ons souper bestelden dat klaar moest zijn tegen half tien, waarna we verder gingen naar Leicester Square. We trokken heel wat aandacht in het Alhambra. Toen we ons vertoonden aan de kassa werd ons nors bevolen dat we de ingang in Castle Street moesten nemen en kregen we te horen dat we een half uur te laat waren. We konden de man, na enige moeilijkheden, overtuigen dat we niet "de wereldvermaarde slangenmensen van de Himalaya" waren, en hij nam ons geld aan en liet ons doorgaan. Binnen hadden we nog meer succes. Onze knappe gebronsde verschijning en onze schilderachtige kleding werden door alle leden van het publiek met bewondering aangestaard. We stonden in het middelpunt van de belangstelling. Het was een trots moment voor ons allen. We verlieten het theater na het eerste ballet, en begaven ons naar het restaurant, waar het souper al op ons wachtte.

Ik moet bekennen dat ik van dat souper genoten heb. Gedurende tien dagen hadden we geleefd, min of meer, op niets anders dan koud vlees, koekjes en brood en jam. Het was een eenvoudig en voedzaam dieet, maar er was niets opwindend aan, en de geur van Bourgognewijn, en de reuk van Franse sauzen, en het zien van schone servetten en lange broden, werden met vreugde begroet door onze innerlijke mens.

We aten en dronken gedurende een hele tijd in de grootste stilte, tot het ogenblik aanbrak waarop we, in plaats van rechtop te zitten en ons mes en vork stevig vast te houden, we achteruit leunden en traag en zorgeloos verder deden - waarbij we onze benen uitstrekten onder tafel, onachtzaam onze servetten op de grond lieten vallen, en tijd vonden om de beroekte zoldering wat aandachtiger te bekijken dan we voordien hadden gekund - waarna we onze glazen met gestrekte armen op de tafel lieten rusten, en ons goed voelden, en bedachtzaam, en vergevensgezind.

Toen trok Harris, die bij het raam zat, het gordijn weg en keek hij naar de straat.

Ze glinsterde donker in de regen, de zwakke gaslampen flikkerden bij elke windvlaag, de regen plensde gestadig in de plassen en vloeyde weg langs de afvoerpijpen en de goten. Een paar doorweekte voetgangers snelden voorbij,

voorovergebogen onder hun druipende regenschermen, de vrouwen met opgetrokken rokken.

"Wel," zei Harris, terwijl hij zijn hand uitstak naar zijn glas, "We hebben een aangename reis gehad, en mijn hartelijke dank daarvoor aan die goede oude Vader Thames - maar ik denk wel dat we er goed aan gedaan hebben om er tijdig mee te kappen. Een toast op Drie Mannen uit een Boot! "

En Montmorency, die voor het raam op zijn achterpoten stond, kijkend naar de donkere nacht, betuigde met een kort blafje zijn welgemeende instemming met deze toast.

Dit boek werd vertaald op basis van het Engelstalige origineel "Three Men in a boat" (Gutenberg.Org E-text nr. 308)

De originele tekst en de bijhorende afbeeldingen zijn niet meer onderworpen aan auteursrechten.

Ook deze vertaling (gemaakt in 2004 door Koen Van den Bruele) mag vrij gebruikt, gecopiëerd en verspreid worden, behalve voor commerciële doeleinden.

Wenst men dit laatste toch te doen, gelieve dan eerst contact op te nemen via volgend e-mail adres: VDV#TELENET.BE (vervang het #-teken door een @).